De evangelische triumph-wagen, by de welke de treffelijke daden des koninkx der glorie

Jacob Rosant

bron
Jacob Rosant, *De evangelische triumph-wagen, by de welke de treffelijke daden des koninkx der glorie*. Hendrik Aertssens, Antwerpen 1654

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/rosa002evan01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

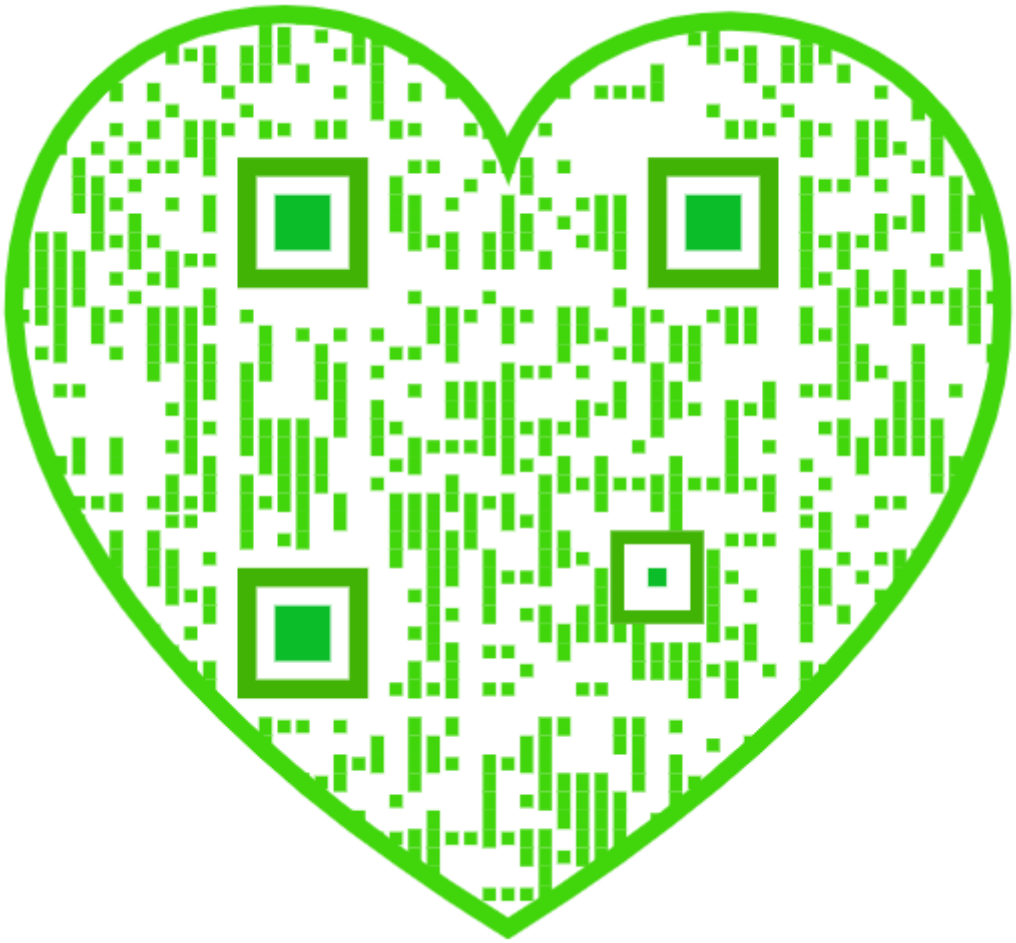

Aenspraek.

Eerwaerdige Heeren, Vaders ende Broeders in Christo Iesu, met alle Godtminnende Kinderen.

IK schenke UE. dit mijn kleyn groot Boekjen ter eeren van onsen algemenen Vader, ende Heer Koning der Glorien. Kleyn en slecht is het voor 't lichamelijke oogh, soo van Tael als van Dight. Groot is het voor het Geestelijke oogh, soo van substantie, als van kracht. Ik hoope dat veel Christen sielen met de *Euangelische Triumph-Wagen,* als brandende door Goddelicke Liefde, opwaerts ten Hemel sullen gevoert worden, ontsteeken sijnde door het klare Licht, welke hier als door de Tralien des Wagens is glinsterende.

Ik heb het deesen naem gegeven, ooghmerkende op de vier wonderlijke Dieren met haer Raderen, ende Stoel, of Troon daer boven, en daer op de vertooninge van een mensch, beschreven by den H. Propheet Ezechiël. Aldus plachten de Triumph-Wagens van oudts gemaekt te worden, op welcke de Victorieuse Koningen en Keyseren Glorieuselijk in-gevoert wierden.

Door deze vier Dieren, als ook in S. Joannis Openbaringe, verstae ik de vier H. Euangelisten, der welker orden, soo yder in 't besonder geschreven heeft, niet licht is te begrijpen, waer

door veel in haer verstandt en leefens-yver gestut worden. In mijn jonkheydt hadt ik begeerte om dees Historische wijse te vereenigen, ende uyt geleerde Schryvers hulp soekende, heb gevonden het Boek van den hoogh-geleerden, ende Eerwaerdighsten Heer Doctor in de H. Godtheydt, *Cornelius Ianssenius,* Bisschop van Gent; ende hier in genoegende, heb mijn van den overlastigen arbeydt ontslagen gevonden. Naderhandt in dienst des Koninghs der Glorien (hoewel onwaerdigh) ontfangen zijnde, ben yverigh geworden om sijn Lof, na mijn krank vermogen, verder te verbreyden.

Ik heb, dogh met groote sorge en eerbiedigheydt, aengevangen den *Triumph-Wagen* te maken, besigende het Goudt der H. Euangelisten, ende dat hier en daer vermalende, gelijk de Goudt-smit het Goudt ten deelen met swart bedekt, op dat het soo te vermakelijker deurschijnen soude; gelijk ook een Goude-lakenskleedt met swart, dogh door-sneden ende doorkerft, bedekt zijnde, heerlijker is door-schijnende. Hoe bequamelijk ik dit gedaen hebbe, magh niet ik, maer den geleerden Leeser oordeelen.

Sommige Schryvers soeken haer Leesers van het oordeelen af te weeren, door eenige Spooknamen van Zoylus, Aristarchus, Momus, ende diergelijke Mom-aensighten; maer te vergeefs. Ik soo niet, maer wil liever oordeelachtige men-

schen bequame middelen aenwijsen, om te deegen te oordeelen. Soo yemandt dan wil de sin oordeelen, die soeke in de H. Text; tot dien eynde heb ik de Capittelen voor aen der H. Euangelisten aen-gewesen, alwaer ook aen de kant veerder aenteekeningen gevonden worden, om by een ander Euangelist te vinden dat by de een niet gevonden wordt: ook kan gebruykt worden de Bybelsche Concordantie; dogh het welke niet gevonden wordt, magh voor mijn vermaelsel gehouden worden, tot ter tijdt het gevonden wordt.

Soo yemandt wil het vervolgh, of de orden oordeelen, die sie *Concordantiam Euangelicam,* van den voor-gemelden Heer *Cornelius Ianssenius.*

Soo yemandt wil de Tael of speldinge der woorden oordeelen, die moet verscheyde Schryvers besien; want yder hier in sijn eygen hooft volght, uyt een slechte maxime: Men moet schrijven gelijk men spreekt, waer uyt een Babelsche verwerringh in onse Tael komt, terwijlen yder meent dat sijn Moers Tael de beste is. Ik souw liever seggen, men moet spreeken gelijk men schrijft, dan sou onse Tael door vernufige Schryvers eens tot deftigheydt en

vastigheydt komen, gelijk het met de Latijnsche Tael geschiedt is.

Dit schrijf ik niet om mijn werk met vermetelheydt te prijsen; want ik wel fraijer werken gesien hebbe; ja soude selfs in andere materie cierlijker konnen maken, so ik mijn eygen Lof soeken wilde in materie, te weeten, daer den Schrijver magh af-doen dat niet vlijen wil, en in plaets van dat stellen dat gevoeghelijker is. De Heyligheydt van dit werk laet sulks niet toe, en mijn intentie of voornemen is niet op-gepronkte Dicht, of schoone woorden; maer de over-uytmuntende kennis der heerlijke werken des Koninghs der Glorien, met klare en simpele soetigheydt voor te stellen. Alsoo door de Historische orden het verstandt verlicht; door de Rijm de memorie versterkt; door de maet ofte toon de wil beweeght worde; ende soo eenpaerlijk den heele mensch tot kennis, liefde, ende dienst des Koninghs der Glorie soetelijk opgeheeven wordt.

Als yemandt een Predicatie gehoort heeft, sal; volgens den Aenwyser of Register, niet alleen dat Euangelie, gelijk ook alle Euangelien, op alle dagen, konnen vinden; maer ook sien wat voor; en wat na geschiet is, waer uyt groote licht der Predicatien verschijnen sal.

O goede Godt! ô Koningh der Glorie! gy weet mijn meeningh, en ik weet uw genadige hulp, waer door ik arm sondaer dit werk ge-

troffen hebbe, ende met consent van mijn Eerwaerdige Oversten in 't licht laet koomen, wilt dan over mijn, en dit werk, en al die het gebruycken, uw seegen ende benedicti geven, op dat uw Goddelijke Glorie meerder en meerder verbreydt werde.

AMEN.

MATTH. VII.

Soekt, ende ghy sult vinden.

Door afwesen des Autheurs sijn dese fauten in-geslopen, welke de Leser gelieft te verbeteren.

Pag. 14. regel 8. staet *wederomme,* leest *weder komme.*
P. 121. reg. 8. *vollighde,* l. *volghd'.*
P. 145. reg. 4. *wolven-vel;* l. *wolven fel.*
P. 152. reg. 21. *en,* l. *ende.*
P. 167. reg. 11. *'t u seggen,* l. *uytleggen.*
P. 212. reg. 14. *heel verkeerde,* l. *heel veel verkeerde.*
P. 292. reg. 23. *anghst,* l. *langhst.*
P. 293. reg. 10. *veelen sijn,* l. *veel sijne.*
P. 341. reg. 17. *duytjen,* l. *lutjen.*

De Euangelische Triumph-Wagen.

1. Een goeden Godt.

Op de Wys:
Amarilli mia Bella. **Oft,** *Sulamite keert weder.*

ADONAI mijnen Heere,
Siet, mijn gedaghten die lopen so veere,
'k Bid u, wilt mijn togh leere,
Waer dat gy waert, of wat dat gy al deede,
Eer gy van niet bereede
Hemel en Aerde,
Of gy mijn dat verklaerde?
Maer ik ben het, maer ik ben het,
Maer ik ben het niet waerde.
2. Mijn Bruydt, mijn uytverkooren,
Uw' soete vraegh en sal niet sijn verlooren,

Wilt mijn neerstigh aenhooren:
Ik was in mijn, 'k was in mijn eyge weesen,
Als ook nu, en na deesen:
'k Ben niet vermingelt,
Nogh van geen dingh omringelt,
Van geen plaetse, van geen plaetse,
Van geen plaetse omcingelt.
3. 'k Ben nochtans over-alle,
Soo wel den Heemel als 't onderste dalle
Is in mijn als een valle.
Ik hoef geen grondt, of iet om op te steunen,
Nogh ook om op te leunen.
Sonder beginne,
'k Ben buyten ende binne.
Maer gy kundt 't niet, maer gy kundt 't niet,
Maer gy kundt 't niet versinne.
4. Ik geniete met soetheydt,
Eeuwelijk sonder leedt, ofte vermoetheydt,
Mijn Goddelijke goedtheydt.
't Was mijn vermaek mijn schoonheyt te aenschouwen,
Sonder eens op te houwen;
En ik verheughden
In mijne eygen deughden;
Ik ben heyligh, ik ben heyligh,
Ik ben heyligh, vol vreughden.
5. Mijn Bruydt, weest dan ootmoedigh,
En overdenkt by u selven nu spoedigh,
Godt alleen die is goedigh.
Ik hoef u niet, nogh geenigh ander saken,
Die 'k begeerde te maken
Van den beginne,
Dat gy mijn moght gewinne.
Wilt gy mijn niet, wilt gy mijn niet,
Wilt gy mijn niet beminne?
6. 't Is voor u al ten beste,
d'Hemel, en't aerdtrijk, en alle de reste,

Mindt gy mijn togh ten leste.
Kan ik meer doen? 'k heb u mijn Soon gegeven,
Die verlost u van sneven,
Door sijne wonden:
'k Heb d'heyligh Geest gesonden.
Gy hebt mijn dus, gy hebt mijn dus,
Gy hebt mijn dus gevonden.
7. *Adonai* mijne Koning!
Ik weete wel dat gy hoeft geene woning;
Maer 't is al tot betooning,
Dat gy begeert uw' goetheydt mee te deele:
Ende dat 'er soo veele
Souden waerachtigh
Uw goetheydt sijn deelachtigh.
Adonai Heer, *Adonai* Heer,
Adonai Heer almachtigh.
8. Ik bemin u mijn Heere;
Maer gy weet ook wel dat ik ben soo teere:
Daerom is mijn begeere,
Dat 't u belieft, mijn nogh meer te versterken,
Dat ik vroomer magh werken,
En al mijn sinnen,
Besturen om te minnen.
Laet ik nu dan, laet ik nu dan,
Laet ik nu dan beginnen.

2. Een Godt Schepper van alles.

Op de Wys:
O Jesu soet der Maeghden Kroon.
Jesus soete memorie.
Och Jesus liefde was soo groot.

KOmt laet ons looven onsen Heer,
Laet ons hem t'samen geven eer,

Die 't al geschapen heeft van niet,
Die't al heeft onder sijn gebiet.
2. Den goddeloosen heeft geseydt,
In sijn boosharts verborgentheydt,
Daer is geen Godt: dus hy vervloekt
Is, in de boosheydt dien hy soekt.
3. Met woorden kendt hy wel sijn Heer,
Dien hy met werken loochent weer:
Tot alle sonden hy hem wendt,
Als of hem Godt was onbekendt.
4. Maer Godt magh sijn verborgen niet,
Men hem in al sijn Schepsels siet,
Door welken hy wordt openbaer;
Want in die blinkt sijn Godtheydt klaer.
5. Het wesen van de schepsels al,
Beduydelik dit leeren sal,
Klimt op van onder tot om hoogh,
Soo sal Godt stralen in uw oogh.
6. Uw' zielen oogh, uw' eel verstant,
Laet dat om sien aen alle kant.
Eerst vindt gy Elementen puer,
De Aerde, Water, Lucht, en Vuer.
7. De Son, de Maen, de Starren schoon,
Die blinken in des Hemels Troon:
Daer boven woonen d'Engelen,
Die Godt ons al verkondigen.
8. Want niet kan niet voortbrengen iet,
Noch niet en komt 'er oyt van niet,
Geen dingh sijn selfs voortbrengen kan,
Neemt hier een goede leeringh van.
9. Het eerste daer het al van is,
Dat is den grooten Godt gewis;
Die 't al van niet geschapen heeft,
Die alle dingh het weesen geeft.
10. De Hemelen sijn wonder groot,
En loopen rondt om d'aerdtsche kloot,

Het water rijst, en daelt weer neer,
De lucht die wentelt heen en weer.
11. Noch hebben sy al haer bestuer,
Sy passen seer wel op haer uer,
Hoe-wel se sonder reden sijn,
Sy houden nochtans haer termijn.
12. Hierin bespeurt Goods groote macht,
Die't al regeert dagh ende naght,
Door wie het Jaer sijn regel houdt,
Des Soomers heet, des Winters koudt.
13. Het menighvuldigh onderscheydt,
Behalven 't eygen wesentheydt,
Dat men in alle schepsels vindt,
Pordt aen dat men den Schepper sindt.
14. Gout, silver, glas, metael, en steen,
En hebben niet dan 't sijn alleen;
Maer boomen, kruyden, en het gras,
Die hebben boven 't sijn 't gewas.
15. Maer visschen, vogels, en het vee,
Die hebben het gevoel nogh mee;
Een yder in sijn eygen soort,
Brenght nogh veel onderscheyden voort.
16. Dogh boven al den mensch uytmunt,
Die welke Godt nogh heeft gegunt,
Een ziel met reedlijkheydt verciert,
Die onderscheydt hem van 't gediert.
17. De Engelen sijn niet dan geest,
Dus scheelen die noch aldermeest,
Sy sijn heel vry van 't aerdtsche stof,
Waer door de menschen sijn soo grof.
18. O mensch! gebruykt togh eens verstandt,
Siet of gy oyt twee menschen vandt,
Die waren sonder onderscheydt,
Denkt soo om Godts vernuftigheydt.
19. De schoonheyt van de schepselen,
Die ons wel doet verwonderen,

Die doet aen ons genoegh betoon,
Dat Godt den Schepper is seer schoon.
20. Aensiet des Hemels wijde pleyn,
Aensiet het Aerdtrijk al is't kleyn,
In welke ook haer minste leedt,
Vertoont ons hare schoonheydt meed'.
21. Plukt maer een struykjen van het veldt,
De aderkens en takjens telt:
Plukt van de boomkens maer een bladt,
Veel schoonheyds mooght gy kijken radt.
22. Aenmerkt noch zijne goedigheydt,
Die al zijn schepsels spijs bereydt,
Van al haer nootdruft wel voorsiet,
Op dat daer geene gae te niet.
23. Gedankt, gelooft gy wesen moet,
Waerachtigh Godt, ons Schepper goedt,
Die over-alle zijt present,
Ghy u ons hebt gemaekt bekent.
24. Wy bidden, wilt ons geven voort,
Dat wy u dienen als't behoort:
Op dat wy u in 't Hemelrijk
Lof mogen singen eeuwighlijk.

Heyligh Drievuldigheyds-dagh.

3. Heylighe Drievuldigheydt.

Wys:
Mijn ooghskens weent.
Ik wil de valsche Wereldt haten.
Nerea schoonste van u gebueren.
Mijn ziel, ô schoone Creatuere.

O Eenigh Godt! gy zijt soo wonder
In uwe hooghe Majesteyt:

Want Drie Persoonen in 't besonder
Zijn t'samen in eenvoudigheydt.
2. De Drie Persoonen zijn verscheyde;
Doch gy zijt sonder onderscheydt:
Dus is versamelt alle beyde,
Een Eenheydt, en Drievuldigheydt.
3. Daer zijnder Drie in 't Hemels Pleyne,
Die geeven haer getuygenis,
Den Vader, 't Woordt, en Geeste reyne,
En deese Drie zijn Een gewis.
4. Inwendelijk, en niet van buyten,
Den Vader baert zijn eenigh Kindt,
Van beyde komt den Geeste spruyten,
Want Vader Soon, Soon Vader mindt.
5. Al eeven oudt, en eeven machtigh,
Al eeven wijs, en eeven goet;
Want een natuer zijn zy deelachtigh,
Dus dat den een, ook d'ander doet.
6. Dogh dus wy geen drie Gooden toonen,
Maer een waerachtigh Godt alleen;
Dogh wel Drievuldigh in Persoonen,
Noghtans in een natuer gemeen.
7. Op welke staet al onse hoope,
Die ons gemaekt heeft na sijn beeldt:
In sijnen Naem doet men ons doope,
Dat hy bescheydelijk beveeldt:
8. Door-reyst de volken allegader,
Leert mijn gebooden onbevreest,
Doopt 's in den name van den Vader,
En den Soon, en den Heyl'gen Geest.
9. Soo wie dat niet en wordt herbooren,
Door Water, en den geeste Goodts,
Wordt tot den Heemel niet verkooren:
Maer blijft een sondigh Kindt des doodts.
10. Want over ons is aengebeeden
Uw' Heyl'gen name, alst behoort,

Terwijlen men ons doopen deeden,
In 't Water, en des leevens Woordt.
11. En wy alsoo sijn ingeschreeven,
In uwer Kinderen getal,
Wy bidden u, wilt ons togh geeven,
Dat niemant daer van uyt en val.
12. Geeft dat het geen wy hier gelooven,
Al gaet het boven ons verstandt,
Wy namaels mogen sien hier booven,
Met klaerheydt in het saligh landt.

Heyligh Drievuldigheyts-dagh.

4. De Siele des Heylige Drievuldigheydts-Beeldt.

Op de Wys:
Mijn ooghskens weent.
Ik wil de valsche werelt haten.
Galiardi Itali.

O Mensch! aenschouwt u eygen selven,
Hoe eel u Godt geschapen heeft,
En wilt uw' schatten niet verdelven,
Besteet se wel soo langh ghy leeft.
2. Uw' eele ziele principaelijk,
Die is gelijk na Goodes Beelt,
Besteet die togh voor al niet quaelijk,
Dat gy die van Godt niet verdeelt.
3. 't Geloofs *Misteri',* wonder hooge,
Dat wy geensins te vol verstaen,
Wy in ons als een spiegel mooge,
En als een raedtsel schouwen aen.
4. Den Vader, Soon, en Geest, verscheyde
Persoonen zijn, en nochtans een

In Weesentheydt, van eeuwigheyde
Sijn t'samen een natuer gemeen.
5. In onse siel men vinden meugen
Drie kraghten, die wel sijn bekendt,
De wil, 't verstant, en het geheugen,
Dees drie sijn onder een verwendt.
6. De wille wil verstaen, en heugen:
Het heugen heught de wil, 't verstant:
't Verstant dat moet verstaen (sal 't deugen)
Wat wil, en heugen haelt ter hant.
7. 't Verstant magh sonder heugenisse,
Nogh sonder wille niet bestaen,
Gebrak'er iet, het souw gewisse
Geheelijken tot niet vergaen.
8. Dus magh de wil ook niet bedrijven
Het heugen, en 't verstaen moet meed',
Het heugen magh ook niet beklijven,
Ten zy verstant en wil sijn reed'.
9. Hier in staet Goodts gelijkenisse,
Het beeldt van de Drievuldigheydt.
O mensch! hier uyt soo mooghdy gissen
Waer in uw' sieles eelheydt leydt.
10. Maer al het geen men kunnen seggen,
Is onvolmaekt, en seer onwis;
Dus souw men 't kunnen wederleggen:
Want Godt volmaektheydt sellefs is.
11. Gelijkenissen willen faelen:
Want altijt sal 'er schorten an;
Maer soo gy dese wilt bepaelen,
Soo neemt 'er d'onvolmaektheydt van.
12. Weest dan volmaekt, gelijk uw' Vader
Die boven in den Hemel woont;
Dat sal in u de Godtheydt nader,
En klarelijker zijn vertoont.
13. Sett uw' memori en geheugen
Op Godt, en naerstelijk besiet,

Hoe groot dat hy is van vermeugen,
Die 't al geschapen heeft van niet.
14. Met uw' verstandt en uw' gedaghten
Siet hoe Godt alle dingh regeert,
Na sijn bestuer sijn schepsels traghten,
Soo dat 'er niet een dingh faeljeert.
15. Uw' wille stelt om Godt te minnen;
Want hy is't alderhooghste goedt.
Bemint hem togh met al uw' sinnen,
Die uw' soo mildelijken voedt.
16. De Wereldt magh ons niet versaden;
Want die in ydelheydt bestaet,
Laet ons die dan voortaen versmaden,
Want die verleydt ons tot het quaet.
17. Maer laet ons, ons tot Godt begeeven,
Hy is d'opreghte vreught alleen,
Soo wel in dit als't eeuwigh leeven,
Ons makende met hem gemeen.

5. De Heylighe Engelen.

Op de Wys:
Een eenigh Een heb ik verkooren.
Als ik u eerst begon te minnen.

O Heyligh Godt, o enkel goetheydt,
Ogh moghten wy u singen lof!
Dat soud' ons wesen 's harten soetheydt;
Maer laci wy sijn al te grof,
Ons vleyschens lust, geeft ons geen rust:
Maer rukt ons t'allen tijdt tot haer begeer,
Dus d'aerdts-bekommeringh wast meer en meer.
2. Ogh hoe geluckigh sijn d'heyrscharen
Der Engelen in 's Hemels Troon!
Die nu van soo veel duysent jaren,

En voortaen eeuw'lijk singen schoon
Hemels Musijk, inwendelijk,
En worden niet verstroyt van 't aerdts gewoel;
Want sy en hebben daer van geen gevoel.
3. 't Sijn suyver geesten, 't sijn verstanden,
Die nieuwers worden door verkrenkt,
Ook sonder voeten, sonder handen,
En sonder lichaem, onvermenkt
Van't geen dat haer, moght maken swaer,
Of iet verhinderen in haer bestel:
Dus sijn sy maghtigh, en subtiel, en snel.
4. 't Sijn d'aldereelste Creaturen
Die g'hebt geschapen van 't begin;
Op dat in haer altijdt souw duren
Uw Lof, uw Glori, en uw Min:
Dus gy verbreyt, uw Majesteyt,
En toont uw goetheydt soo uytwendelijk,
Ook dat g'almaghtigh sijt, en schoon, en rijk.
5. 't Getal van haer sal niemant stellen,
De millioenen loopen t'hoogh;
Dus niemant magh uw Dienaers tellen,
Dan gy alleen, die met uw oogh
All' dingh doorsiet, ende bespiet,
Van 't meest tot 't minste toe, hoe kleyn het sy;
Oft dight of veer van lijkt, 't is u na by.
6. Gy laet ons noghtans wat bespooren;
Op dat niet heel uw Majesteyt
Sy onbekent, die neegen Chooren
Hebt staen tot uwen dienst bereyt,
De *Seraphin,* de *Cherubin,*
De schoone Troonen, en de Heerschappy,
De Maghten, Kraghten, en de Princen vry.
7. En de Aerdts-Engels altemale,
Als d'Engels ook, staen altijdt reed'
Tot uw gebiedt in 's Hemels Sale,
Of g'haer wilt senden t'eenigh steed';

Dogh g'hebt se niet van doen tot iet;
Maer g'onderhoud se na uw' goet begeer,
Om te vermeerderen uw' Godlijk eer.
8. Uw' Godlijk Weesen sy aenschouwen,
Dat alle vreught te boven gaet,
Dat gy haer gundt sonder ophouwen,
Waer in de saligheydt bestaet:
Dus loven sy, u t'allen ty,
Almaghtigh Heyligh Godt, en Heer van al,
Die was, die is, en die nogh koomen sal.
9. De aerdsche lust drijft uyt ons sinnen,
Doorstraelt ons met uw' Godlijkheydt,
Dat wy met d'Engels u ook minnen,
En soo tot singen sijn bereydt.
O Heyligh Godt, Godt Sabaoth,
Gebenedijt, en klaer, en wijs gy sijt,
Dank, eer, en kraght, en maght sy u altijt.

S. Michiels-dagh.

6. Sinte Michiel drijft Lucifer uyt den Hemel.

Wys:
Seght mijn, ô schone Nimphelijn,
Kluysenaer die nogh, a, b, c.

SInte *Michiel* weest seer gegroet
Van alle Catholijken,
Gy sijt ons verdeediger goet
En leyder tot Goodts Rijke.
2. En gy sijt in het Hemelsch heyr
Een Prins, een hoogh Aerts-Engel,
Gy u stelden dapper te weyr
Tegens Satan dien bengel.

3. Die uyt een te verheven moet
Wouw 's Hemels top beklimmen,
Ende brengen onder sijn voet
Goodts Starren die daer glimmen.
4. Die in het Noorden sijne Rijk
Wouw stellen; ende weesen
Godt den alderhooghsten gelijk;
Maer gy beschaemden deesen.
5. Gy seyde, wie is Godt gelijk?
Dus wasser grooten strijde
Boven in het Hemelsche Rijk,
Gy wouwd' dien Draek niet lijde.
6. Daerom gy met uw' Engelen
Den Draek hebt hardt bestreede.
De Draek u quam strijdt leveren
Met sijne Engels meede.
7. Sy tegens u vermoghten niet,
Het wierd' haer veel te bange,
Dus gy haest ten Hemel uytstiet
Dien Draek, dien ouden Slange.
8. Hy wierd' gesmeeten op der Aerd',
Met sijne Engels t'samen,
Als den Blixem, met eene vaerd',
Sy van den Hemel quamen.
9. U dan, o Hemel seer verblijdt,
Met die daer sijt woonaghtigh.
Wee u aerd' en wateren wijdt,
Tot u komt Satan kraghtigh.
10. Hy is soo vol grammoedigheydt,
Hy soekt sijn spijt te wreeken
Tegens die geen die sijn bereydt
Te voeren Goodes teeken.
11. Hy weet ook wel sijn korten tijt
Dat hy hier magh regneeren:
Want Goodts Soon komt ook met'er vlijt,
Om hem voorts te verneeren.

12. Die komt hem trecken in d'afgront
Met sterke helsche bande,
Op dat hy daer werd' t'allerstont
Gepijnight in den brande.
13. Tot dat aen komt des oordeels tijdt,
Dan sal hy wederomme
d'Uytverkoren leveren strijdt,
Ontbonden wederomme.
14. Maer om de uytverkoren sal
Dien tijdt werden vermindert,
Dat sy niet en komen tot val,
Hy worden sal verhindert.
15. Hy sal met al sijn Engelen,
En met al de sondaren,
In de swarte duysternissen
Des afgronds moeten varen.
16. Sinte *Michiel,* Aerts-Engel groot,
Komt ons altijdt te bate,
Sonderlingh in d'uyterste noot
En wilt ons niet verlate.

Heylige Schut-Engel.

7. H. Schut-Engel bewaert ons.

Op de Wys:
Schoon Lief wilt mijn troost.
Komt H. Geest vol maghten.

MYn Engel, mijn Bewaerder,
Die als de Sonne klaerder
Goodts aenschijn altijdt siet,
Al 't quaedt wilt van mijn keeren,
En ongeluk afweeren,
Troost mijn in mijn verdriet.

2. Gy sijt een uyt die schaeren
Der Hemelsche Dienaeren,
Ten dienste Goodts bereydt:
Om deese al te samen,
Die sijn de Erfgenamen
Van d'eeuw'ge Saligheydt.
3. G'hebt last van Godt gekreegen,
Dat gy in al mijn weegen
Mijn wel bewaren moet;
Ja in uw handen dragen,
Dat ik tot geene dagen
En stoote mijne voet.
4. 'k En kan mijn Godt mijn Heere
Van dees saek nimmermeere
Genoeghsaem seggen dank;
Dat hy mijn arm sondare
Aen u geeft te beware
Voor al mijn leven lank.
5. Gy sijt dan mijn behoeder,
Als Vader, en als Moeder,
Als Meester, en als Vooght:
Waerom gy t'aller ueren
Mijn nae mijn Godt te stueren
Met alle yver pooght.
6. Laet ik sleghs na uw raden
Gaen langhs de goede paden,
Daer gy mijn heenen leydt;
Soo sal ik geensins misse,
Maer koomen wel gewisse
Tot mijne Saligheydt.
7. Sy sijn soo wel te weegen
Die krijgen 's Engels seegen,
Gelijk als *Jacob* deed';
Daerom hy op sijn sterven
Godt bidt die te beërven
Voor sijne Kinders meed'.

8. *Tobias* had voorspoede,
Door sijnen Engels hoede,
In alle sijn bestel.
Vrouw *Judith* was uytgaende,
En *Holofern'* doot slaende,
't Gingh door haer Engel wel.
9. De Heylige Propheten
Die hebben veel geweten
Door hare Engelen.
Voorts, al Goodts lieve vrinden
Door hare Engels vinden
Seer veel vertroostingen.
10. Dat meer is, ook de quaden
(Die gaen met sond' beladen)
Die worden meed' genoodt,
Dat sy tot Godt de Heere
Haer weder willen keere,
Eer haer verrast de doodt.
11. 't Is seeker dat wy alle
Van menigh ongevalle
Door d'Engels sijn beschut,
En veelderleye sonden,
Daer wy in vallen konden,
Die hebben sy gestut.
12. De Duyvels sy verdrijven
Van sielen en van lijven,
Op dat sy t' geenen tijdt,
Door hare quae tenteringh,
En droevige verkeeringh,
Ons winnen in den strijdt.
13. Dus groet ik u uyt minnen,
Met alle mijne sinnen,
O Heyligh Engel Goodts:
Wilt mijn van 't quaedt beschutten,
Mijn ongelucken stutten,
Togh in de uer des doodts.

14. Leert mijn van sonden waghten,
Van alle quae gedaghten,
Die Godt den Heere haet.
Leert mijn met goeder trouwen
Goodts wetten onderhouwen,
En mijden alle quaet.
15. 't Is voor Goodts Engels vreughde,
Wanneer een mensch tot deughde
Van sonden hem bekeert;
Laet ik u ook verblijden,
En winnen in het strijden,
Soo wordt uw' vreught vermeert.

8. Adam en Eva in 't Paradijs.

Wys:
Ik ben een armen Pelgrim.

EEn Paradijs heeft Godt geplant,
En dat verciert tot 's mensch vermake,
Met kruyden, boomen alderhant,
Met vrughten soet van smake.
2. In 't midden was 'er een Fonteyn,
Waer van vier visch-rijke Revieren
Doorvloeden dat playsante pleyn,
Door alle sijn quartieren.
3. De Vogelkens van alle soort,
Verciert met haer gekleurde pluyme,
Die songen daer wel soet accoort,
En vlogen door het ruyme.
4. Voorts, alle Dieren groot en kleyn,
Door de geblomde groene weye,
Die vonden haer spijs in 't gemeyn,
In dese schoon contreye.

5. Hier heeft Godt *Adam* ingestelt,
Den aldereerst geschapen mensche,
Om dat hy souw bewerken 't velt,
Na sijn playsier en wensche.
6. Goodts eygen beelt was hy gelijk,
Met wil, memori, en verstande:
Van alle grati was hy rijk,
Van deughden alderhande.
7. En Godt gaf hem ook heerschappy
Over de beesten al te samen,
En *Adam* riep se hem al by,
En gafs' haer eygen namen.
8. Maer sijns gelijk men niet en vondt,
Die soude kunnen hem gerijve;
Dus maekten Godt met korten stondt,
Van een sijn Ribb' een Wijve.
9. Een Wet gaf Godt haer in 't gemeen,
Dat s' altijdt soude moeten derven
De vruchte van een boom alleen,
Of dat sy soude sterven.
10. Het helsch Serpent, uyt grooten haet
Tot Godt en 't menschelijk geslaghte,
Wroght in de Vrouwe soo veel quaet,
Dat hy s' tot sonden braghte.
11. Hy braght haer tot de hoovardy,
Gy sult dan sijn gelijk als Gooden,
Daerom eet van de vrughte vry,
Al isse u verbooden.
12. Uw' oogen sullen oopen gaen,
En alle dingen sult gy weeten,
En alles goet en quaet verstaen,
Als g'hier van hebt gegeeten.
13. De Vrouwe krijght een groot begeer,
Om alles goet en quaet te weeten,
En om te sijn als Godt de Heer,
Gaet sy de vruchte eeten.

14. En sy geeft *Adam* haren Man
Ook meed' van dees verboode vrughten,
En *Adam* die eet daer ook van,
Dat doet ons alle suchten.
15. Want hy hier door verliest den staet
Van sijn onnoselheydt opreghte,
En wordt genegen tot al 't quaet,
En wordt der sonden kneghte.
16. Hy wordt van alle grati bloot,
Die Godt hem mild'lijk had gegeven,
En hy verdient de bitter doot
Van dit en 't eeuwigh leeven.
17. Uyt 't Paradijs wordt hy gejaeght
Met sijne curieuse wijve:
Dus al 't geslaght, 't is waerdt beklaeght,
Moet in ellende blijve.
18. De grondeloose goetheydt Goodts
Wordt tot barmhartigheydt beweegen,
En voor de noot des tweede doodts
Heeft *Adam* troost gekregen.
19. Siet, tusschen het Serpent en Vrouw,
Laet Godt een vyantschap besetten,
Dogh dat sy met haer saet nogh souw'
't Serpent sijn hooft verpletten.
20. Dat is, als dat nogh van de Vrouw
Goodts Soone werden souw gebooren,
Die 's menschs geslaght verlossen souw,
Dat anders was verlooren.
21. Die souw'den boosen Satan fel,
Door sijne Goddelijke maghte,
Verstooten in 't vuer versmaghte.
22. En soo den mensche maken vry,
En sterk door Goddelijke grati,
Waer door hy magh tot allen ty
Verwinnen qua tentati.

23. En dienen soo sijn Schepper goet,
In deught en Goddelijke minnen,
En dan geluckigh met voorspoet,
Het eeuwigh leeven winnen.

S. Mariae Conceptio ontfangkenis.

9. Heylige Mariae ontfangkenis, Salomons Troon.

Wys:
Waer is de Dochter van Sion.
Nu weest gegroet Maria soet.

WAer is te vinden dese Vrouw,
Die soo sterk is van maghte,
Die't helsch Serpent verpletten souw,
En breeken al sijn kraghte?
2. Ist *Judith* die den houwer nam,
En *Holofern'* onthoofde?
Of ist *Jahel*, die *Sisaram*
't Hooft met een spijker kloofde?
3. Het is *Maria* eel en schoon,
Die suyver is ontfangen,
Tot wie den eenigen Goodts Soon
Met liefde is bevangen.
4. Dat hy haer van der eeuwigheydt
Tot moeder heeft verkooren,
Daerom heeft hy haer wel bereydt,
Om reyn te sijn gebooren.
5. Hier van soo staet een schoon figuer,
Waer meed' men dit kan toone,
Beschreeven in de ouw' Schriftuer,
Van dien vermaerden Troone,

6. Die *Salomon* heeft opgebout,
Van heel spier wit Yvoore,
En die bedekt met 't fijnste gout,
Het welk hy kost bespoore.
7. Merkt, *Salomon* bediedt Goodts Soon,
Die na sijn goet begeeren,
Mariam stelt tot sijnen Troon,
Om daer in te regneeren.
8. Het fijne gout dat blinkt in 't oogh
Met glinsterende straelen,
Haer liefde straelt tot Godt om hoogh,
Dat Godt komt op haer daelen.
9. 't Yvoor is wit tot in de grondt,
't Is waerdt om op te letten,
Beduyt haer reynheydt sonder sondt,
En sonder eenigh smetten.
10. De hardigheydt van het Yvoor,
Bequaem om langh te dueren,
Verduldigheydt verstaet hier door,
In lijden t'aller ueren.
11. Als *Davids* Tooren staet sy vast,
Verciert met duysent schilden,
Dit Krijghs-cieraet haer seer wel past,
Want sy dan vyandt stilden.
12. Den vyandt die braght met gewelt
De Weerelt tot veel sonden,
Die werdt nu heel ter neer-gevelt,
En van een Vrouw gebonden.
13. Weest bly *Maria,* suyver Maeght,
O sterke Maeght en Moeder,
Bidt Godt dat hem altijdt behaeght
Te weesen ons Behoeder.
14. Lof Godt van sijne milde daet,
Godt moet sijn hoogh gepreesen,
Dat hy u heeft gebruykt om 't quaet
Des Weerelts te geneesen.

H. Maria Geboorte.

10. H. Maeght Mariae Geboorte.

Wys: 't Vier brant seer.

WIe komt daer met een soo grooten schrik?
Een heyrschaer lijkt gy seer vreesselik,
Als klare Son, als schoone Maen,
Soo komt gy daer braveeren aen.
O Dageraet, de duysternis vergaet.
2. Wy sijn bly, Sint *Anne* Moeder goet,
Om dat gy ons baert *Marie* soet,
Ons Morgenster, ons Dageraet,
Die alle duysternisse haet.
O Dageraet, de duysternis vergaet.
3. Wellekoom, o schoone Dageraet,
's Werelts droom niet langer duren laet,
Neemt wegh de duysternisse al,
Verlicht des Weerelts donker dal.
O Dageraet, de duysternis vergaet.
4. Morgenster, des Sonne blye bood,
Gy schijnt verr', met gulden stralen rood,
Nu weeten wy dat komt den dagh,
Die onse siel verlichten magh.
O Dageraet, de duysternis vergaet.
5. Eenen Kroon met twaelf Sterren net,
Ende schoon, is op uw' hooft geset,
De Son die is u tot een kleedt,
De Maen gy met uw voeten treedt.
O Dageraet, de duysternis vergaet.
6. Van ons hardt, o blyhartige Maeght,
Al ons smardt, en donker droefheydt vaeght,
Dat wy met blijde Sonneschijn,
In Goodts licht mogen vrolick sijn.
O Dageraet, de duysternis vergaet.

H. Mariae presentatie.

11. H. Maeght Mariae presentatie.

Op de Wys:
Geeft mijn te drinken na mijn dorst.
Aenhoort mijn lief, mijn vriendinne.

KOmt jonge Maegdekens delicaet,
Komt, laet ons gaen in *Salomons* Kerke,
Ras, dat wy niet en koomen te laet,
Wy sullen naerstelijk gaen bemerke,
Een Godt-behagende heerlijk werke,
Dat wy ook mogen wel volgen naer,
Met kloeken geest, en met harten sterke,
Och, of ons ziel soo geluckig waer.
2. Het soete kindt, het verkooren vat,
Maria Jesses bloeyende roede,
Wert Godt ge-offert als eenen schat,
Van haer lief ouders oprecht en goede,
En Godt die neemt aen tot sijn behoede
Dees Maeght die hem wordt gepresenteert,
Om hem te dienen met vromen moede,
Gelijk sy blijdelijk selfs begeert.
3. Sy luystert gau na het soete woordt,
Dat Godt spreekt met innelijke kraghten:
Komt lieve Doghter, siet en hoort,
Neyght neer uw' oor, vergeet uw' geslaghten,
Uw Vaders huys en moet gy niet aghten;
Want uwe schoonheydt den Kooning mindt,
Die wil na u met verlangen waghten,
Dat gy ootmoedigh komt als een kindt.
4. Hier ben ik Heer, want ik u bemin;
Om u te dienen is mijn verlangen,
By u te weesen is al mijn sin;
Want ghy mijn harteken hebt bevangen,

Met uw' inwendige Minne-zangen
Waer mee mijn zielken soo wordt verheught,
Dat het alleene u wil aenhangen,
En heel versmaden al 's Weerelts vreught.
5. O waerde Bruydegom, neemt mijn dan
Tot uwe Bruydt, met uw' goet begeere,
Mijn leeven ken ik geen ander man,
Dan u mijn Koningh, mijn lieven Heere,
Wilt in mijn siel mijne vreugdt vermeere,
En daer van maken uw' Tempel schoon,
Dat ik magh sijn tot uw' grooter eere,
Uw' ware *Salomons* gulden Troon.
6. Mijn kan gebeuren geen grooter saek,
Dan dat mijn Godt in mijn siel komt woone;
Want dit is al 't geen daer ik na haek,
Dat hy mijn sijn bly aenschijn wil toone,
Dit sal mijn sijn mijn gewenste Kroone,
Waer mee, na dit korte lijdens druk,
Godt in der eeuwigheydt mijn sal loone,
Onspreekelijke groot ist geluk.
7. Mijn lief is mijn, ende ik ben hem,
Niemant sal mijn van hem mogen scheyden:
Want ik altijt volgen sal sijn stem,
Als een goedt Harder sal hy mijn leyden
Uyt dese Werelts verwoeste weyden,
Daer van de drooghte mijn siel vergaet,
In der devotie groene weyden,
Daer sal ik worden met troost versaet.
8. Bedenkt u Maeghdekens al gelijk,
Ist niet wel waerdt de Weerelt te sterven,
Dat wy daer voor 't schoone Heemelrijk,
Dat eeuwigh duert, eens mogen be-erven,
Daer onse vreught niet en sal bederven;
Die vreught die ons hart alleen vervult,
Die ons ons Bruydegom sal verwerven,
Soo wy hem dienen met goet verdult.

12. H. Maeght Maria houwbaer.

Wys:
Venus gy en u kindt.
Komt Schepper Heyligh Geest.

Maria waerde Kindt,
Die Godt van haren mindt,
Gy bent nu veertien jaren,
't Is tijdt om u te paren,
Wilt u als ander meyden,
Ten Houwelijk bereyden.
2. Gy weet wel dat de Wet
Haer maledicti' set,
Op alle die niet baren;
Dus wilt de Wet bewaren,
En stellen u tot trouwen,
Ten sal u niet berouwen.
3. Hoe lijkt gy dus bedroeft?
Hoe komt dat gy dus toeft?
Hebt gy u Maeghdom teere
Belooft aen Godt den Heere,
Om hem alleen te minnen,
Met alle uwe sinnen?
4. Wel aen, bewaert uw' eer,
Betrouwt op Godt den Heer,
Hy sal u een Man geeven,
Die soo als gy sal leeven,
Die u niet sal beswaren,
Maer eerelijk bewaren.
5. Daer is in uw' geslaght
Een Man, seer wel geaght,
Van Koningh *Davids* bloede;
Dogh niet seer rijk van goede,
Maer niemant sijns gelijke
In deughden is soo rijke.

6. 't Is een rechtvaerdigh Man,
Soo goedigh als men kan
Op 't heele Aerdtrijk vinden,
En dat nogh van uw' vrinden,
Men souw geen beeter kunnen
Aen iemant mogen gunnen.
7. Den Maeghdelijken staet,
Sal hy na uwen raet,
Ook onder dek van trouwen
Met u wel onderhouwen:
Daerom laet u beweegen,
Ontfangt des Houlijcks-zeegen.

13. De H. Maeght Maria met Joseph getrouwt.

Wys: Geswinde Boode van de Min.

KOmt al ter Bruyloft met der vlijt,
'k Noodt u al te mael,
't Sy rijken, armen, wie gy sijt,
Maegden principael;
Want al ist Bruylofs-feest,
Noghtans is aldermeest, 't opset,
Reyn te sijn, en onbesmet.
Dus de vreught die wy
Hier met harten bly
Toonen in't gemeyn,
Suyver sal sijn ende reyn.
2. De vleeschelijke lusten geyl
Sijn hier onbekent,
Het mallen, boerten, al onheyl,
Is men niet gewent,

Evenwel sijn men hier
Vol geneught, en playsier, en vreught,
Die ons t'enemael verheught.
Alle onse praet
Is van Goodts weldaet.
Alle onse sangk,
Strekt alleen tot Goodes dangk.
3. Gebannen is de hovaerdy,
Met al hare praght,
Het roode gout, of kleer van sy,
Sijn hier niet geaght.
Diamant, of Saphier,
Paerlen fijn, lijken hier maer as:
Des s'hier koomen niet te pas.
Al haer schoonigheydt
Binnen in haer leydt,
Glinstert binnen haer
Uytermaten wonderbaer.
4.'t Is d'aldereelste Bruylofs-feest,
Dat 'er immermeer
Op deese weerelt is geweest,
Waerdigh alle eer;
Want de Bruydt wesen sel
Moeder Goodts, evenwel reyn Maeght:
Ook na dat sy Kinde draeght.
Joseph haer kuysch Man,
Sal men heeten dan,
Vader van dit Kindt.
Hoe sijn sy van Godt bemint.
5. Dus vrienden, die hier sijt vergaert,
Loven wy den Heer,
Om dat hy dese heeft gepaert,
Tot sijn grooter eer,
En tot ons aller goet;
Want nu sal met 'er spoet
Goodts Soon,

Koomen uyt des Hemels Troon
In dit droeve dal,
Om ons menschen al,
Van des Satans dwangk,
Vry te maken ende vranck.

14. Den H. Advent.

Wys:
O schoonste Personagie.
O soete harmonie.

DEn Godt van Hemelrijke,
Door sijn barmhartigheydt,
Slaet neer sijn oogen
Op d'menschen al gelijke,
Die door een loos beleydt
Waren bedroogen,
En heel geschendt
Van 't helsch Serpent,
Gebraght in all' ellende.
Nu wil Godt maken
Van deese droeve saken
Eens een ende.
2. Wie sal het van ons weesen,
Seydt de Drievuldigheydt
Met innigheeden,
Die sal gaen te geneesen
De kranke menschlijkheydt,
Die is beneeden
In groote noodt
Van d'eeuw'ge doodt.
Goodts Soon seydt, 't is mijn wensche,
Wilt mijn dogh senden,
't Perijkel af te wenden
Van den mensche.

3. Wel mijn eenigh gebooren
Gaet en verlost den mensch
Van Satans banden,
Dat hy niet gaet verlooren,
De welk in hart'lijk wensch
In uwe handen,
Vry ende vrank
Van Satans dwangk,
Door Goddelijke grati,
Als Goodes Kinders,
Te moogen sijn Verwinders
Van tentati.
4. Dat sal ik wel volbrengen,
Als een gehoorsaem kindt,
Na uw' begeeren:
En sonder te verlengen,
Want gy de menschen mindt,
Sal ik anveeren
Des menschen vleysch,
Met al sijn eysch:
En dan uyt grooter minnen,
In d'menscheyt lijden,
En tegen Satan strijden,
En verwinnen.

Vigili voor S. Jans geboorte.

15. Ontfangkenis van Joannes Baptist.

Wys: Den rooden Saul.

+

DEn Schepter was van 't Joodtsche Koningkrijk, +*Luc. I.*
Door *Augustus* geheelijk af-genoomen,

Ende terwijl sy waren slaevelijk,
Onder 't gebiedt eens vreemdelincx gekoomen;
Onder *Herood*, die toen haer Koningh was,
Is 'er geweest een seer Godtvrughtigh pare, *Elisabetha* en *Sacharias,*
Die alle beyd' voor Godt reghtvaerdigh ware.
2. Sy gingen reght, en volghden Goodes Wet,
Dat sonder oyt in't minst daer af te klagen,
En ook in sijn reghtvaerdigheeden net.
Elisabeth hadt noyt een Kindt gedragen,
Want sy was heel onvruchtbaer van natuer,
Nogh waren sy albeyde oudt van jare;
Sacharias op den reuk-offers uer
Diend' op sijn beurt, en stondt voor den Aurare.
3. Den Engel Goodts stondt aen de rechter-sy,
En seyd' tot hem, en wilt u niet vervaren,
Want Godt heeft u verhoort, o *Sachary,*
Elisabeth sal u een Soone baren,
Hy sal u sijn een blyschap ende vreught,
Ionnes sult g'hem noemen, *gaef des Heeren;*
In sijn geboort veel sullen sijn verheught,
Hy sal'er veel tot Godt den Heer bekeeren.
4. Hy sal sijn groot in't aenschijn van den Heer,
Voor wien hy sal sijn volke gaen bereyden:
Soon en Vaêr eendraghtigh tot bekeer,
Tot het Geloof, en reghtigheeden leyden;
Elias kraght, en sijnen Heyl en Geest,
Sal in hem sijn, al eer hy wordt gebooren.
Sacharias stondt, ende was bevreest,
Door ongeloof wil hy meer reeden hooren.
5. Den Engel seydt, siet ik ben *Gabriel,*
Die stae voor Godt, en ben tot u gesonde,
Dat ghy dan mooght de waerheyt weeten wel,
Sult gy sijn stom, en niet meer met uw' monde
Spreeken, ter tijdt dat dit sal sijn geschiet:
Dus blijft hy stom, en mag geen woort meer sprek*en*;

Maer wil aen 't volk, dat niet weet wat 't bediet,
Wijsen met d' handt, of diergelijke teeken.
6. Na korten tijdt soo wort sijn Vrouw bevrught,
Sy maekt haer schuyl, verbergt haer wel vijf maenden.
Wat den Heer doet, is sy hier in bedught.
Wat sal het volk al kallen, dit verstaende:
Dat hy van mijn nu weghneemt mijne schandt,
Dat ik nu sal in mijne oude dagen,
Door sijn genaed', en Goddelijke handt,
Weesen bevrught, en een jongh Kindtje dragen.

Ons lieve Vrouwe Boodtschap, en quatertemper Woensdagh in den Advent.

17. Ontfangkenis ons Salilghmakers Jesu Christi.

Wys:
O schoonste Personagie.
O soete harmonie.

+

BRenght *Mariae* de maren, +*Luc. 1.*
Aerdts-Engel *Gabriël,*
't Is Goodts behagen,
Dat sy Goodts Soon sal baren,
En Maeght sijn evenwel
Al hare dagen:
Want nimmermeer
Sal hare eer
Van Man worden vermindert;
Maer sal haer vinde
Bevrucht met eenen Kinde,
Onverhindert.

16. Ave Maria, de Engelsche groet.

Weest seer gegroet *Marye,*
Vervult met gratien,
Met u den Heere,
Godt u gebenedye
Boven al de Vrouwen,
Vreest niet soo seere:
Want Goods genaed'
Is metter daedt
Tot uw' persoon geneegen,
Gy sult een Soone
Ontfangen wonder schoone,
Door Goods zeegen.
2. Hoe kan dit togh geschieden,
Seyd: d'onbevlekte Maeght,
Met grooter vreesen,
Wat magh dit woordt bedieden,
Want mijn geen Man behaeght,
'k Wil suyver weesen?
Den Engel seydt,
Hier op bescheydt:
Goodts Geest uyt 's Heemels zalen,
Sal beter stonden,
Om leegh sijnde bevonden,
Op u dalen.
3. En uw' vrucht sal regneeren
In Koning *Davids* troon,
In eeuwigheeden,
Hy is den Heer den Heeren,
Den eenighen Goodts Soon,
Den Godt der Vreeden,
Emanuël,
Hy weesen sel.

Jesus 's Weerelts Behoeder,
Sal het betame,
Dat g'hem geeft sijnen name,
O Maeght Moeder.
4. Hier op antwoort *Maryae,*
Siet des Heeren Dienstmeydt,
Laet mijn geschieden
Na uwe woorden vrye,
En soo den Engel scheydt
Met groot eerbieden.
Van stonden aen,
Heeft sy ontfaen,
Door 's Heylighs Geestes kraghten,
Haer en Goodts Kinde,
Daer al die Godt beminde
Na verwaghten.
5. Den Ark bedekt met goude,
In't Oude Testament,
Die Godt deed' maken,
Waer in men 't Manna houde,
Dat Hemelsche present
Van alle smaken,
Sijt gy, o Maeght,
Die Godt behaeght,
Op dat op sulke wijse,
Gy soudt bewaren,
Voor alle Christen Scharen,
's Hemels spijse.

Vigilia Nativitatis, Kersavondt. S. Josephs-dagh.

18. De H. Maeght Maria bevrucht.

Wys:
Schoon Jonkvrouw ik moet u klagen.
Goede Godt ik moet u klagen.

+

HOort wat nieuws mijn lieve Vrinde, +*Matth. 1*
Wat 'er is geschiet;
Joseph vindt de Maeght met kinde,
En verstaet het niet,
Hy en kan het niet versinnen,
Hoe het weesen magh.
Wat sal ik togh gaen beginnen,
Denkt hy naght en dagh.
2. 'k Wil haer immers niet beschamen,
Seydt den goeden Man,
't Woonen magh ook niet betamen,
'k Was hier graegh vry van;
'k Wil gaen trecken op de loope
Na een ander landt,
Soo heb ik dan nogh wat hoope
Vry te sijn van schandt.
3. Maer terwijl hy dus gaet quijnen,
Komt in sijnen droom
Hem den Engel Goodts verschijnen,
Ende seydt, weest vroom:
Joseph, Koninghs *Davids* Soone,
Neemt *Mary* uw Vrouw,
Laetse t'samen met u woone,
Onderhoudt uw Trouw.

4. Want sy is een reyne Maget,
Daerom togh niet vreest,
En het geene dat sy draget
Is van d'Heyl'gen Geest,
En sy sal een Soone baren,
Jesus heet sijn naem:
Want sijn volk hy sal bewaren
Van haer sondet t'saem.
5. Dit is na de Prophetie
Die daer was geseydt,
Door de woorden *Esaiae,*
Met seer klaer bescheydt:
Siet en hoort na mijn verklaren,
Eene reyn Maeght sel
Dragen, en een Soone baren,
Den *Emanuël.*
6. *Joseph* rees uit sijne droomen,
En heeft gehoorsaemt,
En heeft sijn Huysvrouw genoomen
Als het heeft betaemt,
Heeft, als sijnde Vooght verkooren,
Haer Maeghdom bewaert,
Tot sy haren eerst-gebooren
Suyver heeft gebaert.

Mariae visitatie, en quatertemper Vrydagh in den Advent.

19. De Heylige Maeght Maria besoeckt Elisabeth.

Wys: O Heyligh saligh Betlehem.

+

KOmt laet ons na ons schuldigh plight, +*Luc. 1.*
Den Heer met een Lof-sangh vereeren,

Die welk *Maria* heeft gedight
Toen sy haer Night gingh visiteeren.
2. Den Engel had' haer doen verstaen,
Dat hare Night haest soude baren,
En een jongk Kintjen souw ontfaen
In haer onvruchtbarige jaren.
3. Uyt enkel liefde wil sy gaen
Met 's harten blyschap te aenschouwen
't Mirakel dat Godt hadt gedaen,
En haer Night geselschap te houwen.
4. *Elisabeth,* mijn waerde Night,
Godt met u blijve al uw leeven.
Elisabeth, van Godt verlight,
Roept seer luydt met stemme verheeven:
5. Welkom sijt gy, o suyver Maeght,
Gebenedijt boven de vrouwen,
En ook de vruchte die gy draeght,
Christus Goods Soon al ons betrouwen.
6. Van waer komt mijn dit groot geluk,
Dat mijn besoekt de Moêr des Heeren?
En nogh gebeurt een wonder stuk,
Tot uw' Kindts en tot uwer eeren.
7. Mijn Kindt springht op in mijn lighaem
Soo ras als ik uw groete hoorden,
't Geen is geseyt sal sijn bequaem,
Om dat gy gelooft hebt Goodts woorden.

20 Magnificat, Mariae Lof-sangh.

MAria seyd' met 's harten vreught,
Mijne siel die maekt groot den Heere,
En mijn geest in mijn Godt verheught,
Die heeft aensien sijn sleghte Deere.
2. Dus sullen, door gemeene faem,
Mijn saligh heeten alle lieden:

Want door sijn maght en Heyl'ge Naem
Mijn seer groote dingen geschieden.
3. En ook is sijn barmhartigheydt,
Tot all' Godtvreesende geslaghte,
In sijnen arm heeft hy verbreydt,
En uytgewroght sijn groote maghte.
4. Hy heeft verstroyt de trots hovaerd,
De sterken uyt haer stoel verdreeven,
En die ootmoedigh sijn van aerd,
Die heeft hy weer hooge verheeven.
5. Den armen hy vervult met goedt,
De rijken laet hy yle leeden,
En Israël sijn Kindt hy hoedt,
Gedaghtigh sijn barmhartigheden.
6. Als hy sprak tot ons Vaderen,
Tot *Abram* desgelijke meede,
Tot alle sijn nakoom'lingen,
Sijn saet tot in all' eeuwigheede.

S. Jans Geboorte.

21. Geboorte van Joannes Baptista.

Wys: Den roden Saul.

+

Elisabeth, 't Wijf van *Sacharias,* +Luc. 1.
Die is verlost van eenen jongen Soone,
Soo rassche als den tijdt verloopen was;
Dit hooren al die in de buerte woone,
En altemael de Vrienden van 't geslaght,
Die bieden haer geluk, en looven meede
Den Heer, om dat hy op haer heeft gebracht
Seer grootelijk al sijn barmhartigheede.

2. Op d'aghsten dagh, soo is het ook geschiet,
Dat men het Kindt souw' na de Wet besnijden,
En na sijn Vaêr men 't *Sacharias* hiet.
Elisabeth en wil dat geensins lijden,
En seydt, het moet *Joannes* sijn genaemt.
Sy seggen weer, niemant van uw geslaghte
Heeft sulken naem: daerom het niet betaemt,
't Sal wesen best sijns Vaêrs bescheyt te waghte.
3. Den stommen Vaêr, wel wetende de saek,
Een Schrijf-boek eyst, en gaet *Joannes* schrijven,
En datelijk krijght hy weerom sijn spraek,
En seydt, sijn naem die sal *Joannes* blijven:
Een yegelijk die wordt nu seer bevreest,
En seydt, wat sal dit Kindt nogh voor een weesen?
Sacharias, vervult met d'Heyl'gen Geest,
Als een Propheet, heeft Godt den Heer gepreesen.

S. Jans Geboorte-dagh.

22. Benedictus, Sacharias Lof-sang.

Wys:
Het viel een Hemels douwe.
O eeuwigh Godt almaghtigh.
Wilhelmus van Nassouwe.

+

GEbenedijt sy d'Heere, +*Luc. 1.*
Den Godt van Israël;
Want hy komt visiteere,
Sijn volk verlossen snel,
Des saligheedes hoorne
Heeft hy ons opgereght,
In 't Huys van sijn verkoorne,
Van *David* sijnen kneght.

2. Als hy door sijn Propheeten,
Die men voor d' Eeuwen vondt,
Aen ons heeft laten weeten,
Gesprooken met haer mondt,
Heyl tegen ons vyanden,
En die ons haten al;
Want hy van hare handen
Ons nogh verlossen sal.
3. En doen barmhartigheede
Sijn Heyligh Testament,
Gedenken sijne eede,
Ons Vaderen bekent;
Die hy al lang te vooren,
Aen *Abraham* getrouw,
Ons Vader heeft geswooren,
Dat hy on geeven souw'.
4. Dat men nogh sonder vreesen
In den aenstaenden tijdt,
Sijn Dienaers soude weesen,
Van vyanden bevrijdt,
In Heyligheyt behagen,
En in reghtvaerdigheydt,
Al onse leevens dagen,
In sijn teeg'woordigheydt.
5. Gy Kindt van goeder hoopen,
Des hooghsten Goodts Propheet,
Den Heer sult gy voorloopen,
Sijn weegen maken reedt,
Sijn volke te verkonden
De weet van Saligheydt,
Vergiffenis der sonden,
Door Goodts barmhartigheydt.
6. Waer meed' hy komt van hooge
Besoecken die hier sijn,
Met duysternis in d'ooge,
En in een doodtsche schijn:

Dees komt hy nu verlighten,
Ons voeten stueren radt,
En die te deege stighten,
Op 't reghte Vreedes padt.

23. Heylige Maeght Maria Moeder Goodts, Beata Immaculata.

Op de selfde Wijs:
Tot Betlehem wilt u spoeden.

O Nette, en onbesmette
Vruchtbare sael'ge Maeght.
O pure Goodts Creature,
Wel waert die Godt behaeght,
Te worden swaer; en van den Vaêr
Des Glori baren 't Lichte klaer.
2. O Moeder, die uw' Behoeder
Tot een Kindeken krijght.
O Vrouwe, des Hemels Douwe
Aen uwe borsten sijght,
Uw' Godt gy voedt, 't kleyn Kintjen vroedt,
Dat Hemel ende Aerde hoedt.
3. O schoone geschonken Soone,
Godt by ons met 'er daet,
Haer borste verslaen uw' dorste,
Suyght booter Hoonighraet,
Sy sijn soo soet, vol mellik-vloedt,
De borsten van dees Moeder goedt.
4. d' Eerst' *Evae*, verleyd' ons leeve,
Leydts-vrouw der stervenden.
Gy reyne levens Fonteyne,
Bly Moêr der levigen,
Opent de poort, en roepte ons voort,
Tot 't Paradysche levens oort.

5. De slange, hadd' ons bevange
Met sijne bitsche tandt,
Verdwijne, moet al 't fenijne,
Door Goodts genesend' handt,
Dit Meyster Kindt, gy voor ons windt,
Dat hier sijn naemken Oli vindt.
6. Wy prijsen, en eer bewijsen
U sterke Vrouw valjant.
Mariae, soet en blije,
Die den Duyvel verwant,
Met 's harten sank, met stemmen klank,
En met manieren seggen dank.
7. Wilt toone u ons Patroone
In desen Betlehem.
Heldinne, o Koninginne,
Van 't nieuw Jerusalem.
De *Cherubin,* de *Seraphin,*
Die loven u met vaste min.

Karsnacht.

24. Geboorte ons Salighmakers Jesu Christi.

Wys:
Blyschap van mijn vliedt.
Godes waerden Soon.

IK sal rasch opstaen, ende langhs de wegen
Sal ik soeken gaen, vragende te deegen,
Waer mijn liefste rust, of waer hy magh leggen,
Mijn 'er sielen lust, wilt mijn dit togh seggen.
Gy van Betlehem,
Luystert na mijn stem,

Weet ghy niet waer dat hy is?
'k Bidt u wijst mijn hem,
Mijn hart raekt in klem,
En besterft van droeffenis,
Ik worde flaeuw van minnen;
Wat sal ik gaen beginnen,
Om te vinden die ik min?
Wie is dan uw' verkooren,
Laet ons dat togh eens hooren,
Wien gy soo print in uw' sin?
2. 't Is *Emanuël,* van een Maeght gebooren,
Wiens voorsprake sel, stillen Goodes tooren;
't Is den Middelaer, tusschen Godt en menschen,
Dien voor menigh Jaer, de Propheeten wenschen.
't Is Goodts eenigh Kindt,
Die mijn siel bemindt,
Die door Goddelijke maght
Al ons quaet verslindt,
En Satan verwindt,
En beneemt hem al sijn kraght,
Nu sal den Draek der Hellen
Ons niet meer mogen quellen;
Want die wordt gebonden vast.
Wy sullen saligh warden
Die met dit Kindt volharden,
Want het draeght ons sonden last.
3. Of mijn beuren sal, dat ik u, mijn Broeder,
Magh in 't aerdtsche dal, vinden by mijn Moeder,
Suygende haer borst, om alsoo te koelen
Uwen grooten dorst, die g' om ons kom voelen,
Met wat 'en geneught,
En opreghte vreught,
Wensch ik van uw mondt een soen,
Dat mijn hart verheught,
En verwek tot deught,
Och hoe goedt souw' mijn dat doen:

Dan souw' ik sijn in eere,
Dan souw' mijn niemant meere
Dorven aghten kleyn of sleght.
'k Hoor een deel Harders singen,
Ende van blyschap springen,
'k Bidt u mijn uw' vreught togh seght.
4. In de middernaght, wy ons Cudden waekten,
Ons heel onbedaght, Goodes Engel naekten,
En de klaerheydt Goods, die quam ons beschijnen.
Wy, uyt vrees des doodts, leeken te verdwijnen:
En den Engel seydt,
Met een soetigheydt,
En wilt togh niet sijn vervaert,
Ik breng u bescheydt,
Daer men na verbeydt,
Dat een Maget heeft gebaert,
Haer en Goodts eerst-gebooren,
Christum den uytverkooren,
Die den mensch verlossen sal.
In Koning *Davids* steede,
Daer leydt het Kindt al reede,
In een Kribbe, in een Stal.
5. Ende siet aldaer, is straks komen dalen
Eenen groot Heyrschaer, uyt des Hemels salen,
Glori' sy den Heer, die daer woont hier boven,
Hem wy geeven eer, hem wy altijdt loven.
Wy verkonden meed',
Allen menschen vreed',
Die van goeden wille sijn.
Wy straks waren reed',
Liepen soo na steed',
Vonden een schoon Kindelijn,
Weesende soet en blye,
By sijne Moêr *Marye,*
Ende *Joseph* haren Man.
Ik wil daer ook heen loopen,

Nu heb ik vaste hoopen,
Dat ik mijn Lief vinden kan.
6. Die mijn siel bemindt, heb ik nu gevonden,
O Lief-waerde Kindt, leght gy dus gewonden,
Met soo sleghten doek, om uw' teere Ribbe,
Leght gy in dees hoek, van der Beesten Kribbe?
Is 'er niemant niet
Die u soo veel biet
Dat hy u in huys inneemt?
Och wat groot verdriet
Ist dat men hier siet:
Acht men u hier alsoo vreemt,
Daer gy sijt onsen Broeder,
Daer gy sijt ons Behoeder,
Daer gy ons Verlosser bendt?
Gy sijt den grooten Koningh,
Die in des Hemels woningh
Wordt waeraghtigh Godt bekendt.
7. Och laet ik u dan, wat meer eer bewijsen,
Soo veel als ik kan, laet mijn hart oprijsen
In de vrolijkheydt die ik heb ontfangen,
Door de minlijkheydt van uw' soete wangen,
Uw' schoon ooghkens Heer,
Hebben alsoo seer
Bly gemaekt mijn droeve hart,
Dat ik niet begeer,
Niet een reysken meer
Voelen leedt of eenigh smart,
Wat souw' mijn mogen deeren,
Wat souw' mijn togh verveeren,
Als ik by mijn Schepper blijf?
Ik sal van u niet scheyden,
Niet sal mijn van u leyden,
'k Houw' u vast met siel en lijf.
8. Mijnder harten Godt, mijnder sielen leven,
Mijn gewenste lodt, wilt mijn een ding' geeven,

Dat mijn hart magh sijn u een plaets van rusten,
Dat gy soo in mijn schept Hemelsche lusten,
Al mijn toeverlaet,
Op wie mijn hoop staet.
O mijn alderhooghste goet,
Roeyt uyt mijn al 't quaet,
Saeyt uw' Godtlijk saet,
Dat uw' grati wassen doet;
Dan sal ik sijn vol deughden,
En Goddelijke vreughden,
Sijnde met mijn Schepper een:
Gy sult mijn siel vercieren,
En na uw' wil bestieren,
Wy dan t'samen sijn gemeen.

Kersdagh.

24. Geboorte ons Salighmakers Jesu Christi.

Wys:
Schoon Lief wilt mijn troost geven.
Komt Heyligh Geest vol maghten.

PRijst volken en geslaghten
Den Heere groot van maghten;
Want hy heeft vast geheght
Op ons al sijn genade,
Dus blijft vroegh ende spade,
De Waerheydt Goodts opreght.
2. Want hy heeft ons gegeven
De hoop tot 't eeuwigh leven,
Ons sendende sijn Kindt,
Die komt de doodt bestryden,

En ons daer van bevrijden;
Want hy die overwindt.
3. Nu moet den Duyvel wijken,
En t'eenemael beswijken,
Sijn maght gaet heel te niet.
De menschen sullen leeren,
Haer Godt met deughden eeren,
Al door dit Kindts gebiet.
4. Dit 's den beloofden Koningh,
Die uyt des Hemels woningh
Op 't Aerdtrijk is gedaelt,
Om weer tot Godt te trecken,
Tot deughden te verwecken
Al die 'er sijn verdwaelt.
5. Hy is den Heer der Heeren,
Die eeuwigh sal regneeren
In Koningh *Davids* Troon,
Voor hem soo moeten wijken
Al 's Weerelts Koninkrijken,
En leggen neer haer Kroon.

Kersdagh.

24. Geboorte ons Salighmakers Jesu Christi.

Wys: Maria schoon.

JEsu Goodts Soon,
Die van den Hemelschen Troon,
Neer sijt gedaelt hier op der Aerdt,
Veel deughden schoon,
Stelt gy ons menschen ten toon,
Maeckende die van grooter waerdt;
Want gy met uw' exempel verklaert,

In diepe ootmoet,
En in liefde seer soet,
En in lijden seer vroet,
En in werken seer goet,
Gy de deughden allegaer
Toont, op dat wy u volgen naer.
2. Daerom gy leght,
Met luttel doeken bereght,
In eenen stal of oudt gebouw,
Op dat met reght
Wy ons verneederen sleght,
Leght ghy by Os, en Eesel rouw;
Dogh die kennen haer Heere getrouw,
Die hier alsoo leydt,
In een Kribbe en schreydt,
En ons menschen verbeydt,
Met verduldelijkheydt,
Patienti en ootmoet
Leert men door uw' exempel goet.
3. Hoe wel gy bent
Hier als een vreemt onbekent,
Noghtans gy onsen eygen sijt:
Daerom gy went,
Aen die u koomen ontrent,
Liefde te tonen t'aller tijdt,
Want gy sijt in uw' geeste verblijt.
Daeromme gy niet
Schreydt uyt leedt of verdriet,
Maer uyt min die gy biet,
Als men wel aen u siet;
Want uw' weesen is soo soet,
Dat het uw' liefde blijken doet.
4. 't Is sulke vreught,
En overgroote geneught,
U hier aldus te mogen sien;
Laet ik uyt deught,

Dat mijn hart meerder verheught,
Mijn siel u tot een rust-plaets bien,
Laet dat tot mijne troost togh geschien.
Wel aen lieve Kindt,
Ik ben U soo gesint,
U mijn sielken bemint,
Blijft daer binnen geprint,
Mijn togh eens gebenedijt,
Want gy mijn Godt mijn Schepper sijt.

Nieuwe-Jaers-dagh.

25. Jesus wordt besneden.

Wys:
Ik sughte sught op sught.
Welwetende den Heer.

GOet saligh Nieuwe-Jaer
Wensch ik u in den Heere,
Laet ons nu allegaer
Vlijtelijk tot hem keere.
't Is nu niet veer te reysen,
Hy is *Emanuel,*
Met liefd' en goe' gepeysen
Kan men hem vinden wel.
2. Laet ons hem soeken gaen,
Op dat het pak der sonden,
Daer wy mee' sijn belaen,
Van hem eens werd' ontbonden:
Hy wil ons door sijn lijden
Hier in behelp'lijk sijn;
Dus laet hy hem besnijden
Op 't Nieuwe-Jaers termijn.

3. Hoe overdadigh goet
Moet onsen Heer wel weesen,
Dat hy alreed' sijn bloet
Stort om ons te geneesen;
Wat sal hy ons al geven,
Soo wy van nu voortaen
Leggen een deughdigh leven,
En onse sond' afstaen.
4. Hy sal ons minnelijk
Aenneemen tot sijn Broed'ren,
En maken hem gelijk,
Erfgenaem van sijn goed'ren,
Dan sal men door sijn grati',
En Goddelijke min,
Weesen tot aller spati
Vrolijk in onsen sin.
5. En door sijn Heyligh bloet
Sal hy ons siel verklaren,
Door sijne geeste goet
Sal hy ons wel bewaren,
Met sijne Sacramenten
Hy ons begiften sal,
Hy sal ons dan inprenten
Volheydt der deughden al.
6. Dan sal men met voorspoet
Wandelen sijne wegen,
't Quaet laten, en doen goet,
Vol geluk door sijn seegen;
Dan sullen wy verbeyden,
Dat hy tot onsen loon
In d'Hemel sal bereyden
Den glorieusen Kroon.

Nieuwe-Jaers-dagh.

25. Jesus wordt besneeden.

Wys:
Schoonder dan schoon.
De Engelsche Fortuyn.

SChoonder dan schoon
Is desen blijden dagh;
Want men Goodts Soon
Op dees besnijden sagh.
Het Nieuwe-Jaer
Neemt nu soo goet begin,
Als men dat maer
Met deughden treden in.
2. Het Nieuwe-Jaer,
Dat Godt ons heeft gegundt,
Glinstert soo klaer,
Want 't wast af al ons sundt,
Door 't dierbaer bloet,
Dat Goodes eygen Kint,
Uyt liefde soet,
Te storten nu begint.
3. Dat lieve Kindt,
Al der Propheeten wensch,
Dat 't samen bindt
De Godtheyt met den mensch,
Reyn, sonder smet,
Lijdt willigh dese pijn,
Dat van de Wet
Den mensch vry soude sijn.
4. Daerom met reght
Is *Jesus* sijnen naem:
Dat 's, of gy seght
In Duytsche Tael bequaem,

Die saligh maekt,
En die verlost ons al,
Door wien men raekt
Vry van der sonden val.
5. 't Is dan den dagh
Van groote vrolijkheydt,
Yder een magh
Dan met een soetigheydt,
Dit Nieuwe-Jaer
Vereeren met sijn sangk,
En soo eenpaer
Den Heer Godt seggen dank.
6. Dank seggen wy,
O Salighmaker goet,
Met harten bly,
Van al dat gy ons doet,
Op 't Nieuwe-Jaer
Besluyt men t'samen al,
Dat men hier naer
U beter dienen sal.
7. 't Is nu den tijdt,
Dat alle Christen ziel
Sijn hart besnijdt,
Van 't quaet daer hy in viel
Voor 't Nieuwe-Jaer,
Eer dat besneeden was
Ons Middelaer,
Die ons wonden genas.
8. Lof, prijs en eer
Soo sy van Jaer tot Jaer,
Den grooten Heer,
Die ons nu allegaer
't Nieuwe-Jaer schengkt,
En ons altijdt geleydt,
Ende ons brengkt
Tot d'eeuwigh saligheydt.

H. Drie-Koningen-dagh.

26. De Wijse Koningen komen offeren.

Wys:
Schoon Lief wilt mijn troost geven.
Komt H. Geest vol maghten.
Mijn harte wilt nu vluchten.

+

JErusalem weest lughtigh, +*Matth. 2.*
Laet duysternis sijn vlughtigh,
Uw' Lichte komt tot u.
Messias is gekoomen,
Sijn glori' is vernoomen,
Daerom verheught u nu.
2. De Heydens uyt den duyster,
Die sullen na den luyster
Van uw' Licht komen an,
Van Epha sal 'er veelen
Aenkomen met Kameelen,
Als ook van Madian.
3. Veel sal 'er nogh ten lesten,
Van Oosten, en van Westen,
Van Suyden, en van Noort,
Haer onder hem begeeven,
Om na sijn Wet te leeven,
Gelijk als het behoort.
4. Alreedts uyt Oosten-Landen
Soo komen hem te vanden
Drie Koningen met spoet,
Sy koomen hem te eeren,
Haer Schepters presenteeren,
En vallen hem te voet.

5. Waer is den jongen Koningh,
Die ons door een vertoningh
Een Starre heeft ondekt:
Wy komen met gebeeden,
In all' ootmoedigheeden,
Ons maken hem subject.
6. *Herodes* werd' verslagen
Van sulke wonder-vragen,
Gelijk als ook met hem
d'Inwoonders al te samen,
Die dit te weeten quamen,
Van heel Jerusalem.
7. Hy roept met grooter veerden
De Priesters, Schriftgeleerden:
Seght mijn, o Princen trouw,
Wat plaets het moste weesen
Daer *Christus,* hoogh gepreesen,
Gebooren worden souw.
8. Sy seggen met eendraghte,
Een kleyne Stadt van maghte,
Bethlem wordt dus vereert;
Want daer uyt sal voortkomen
Den Prins van alle vroomen,
Die *Israël* regeert.
9. *Herodes,* vol van sorgen,
Doet roepen in 't verborgen
De Koningen tot hem,
Begint tot haer te spreeken
Met valschelijke streeken,
Gaet heen na Bethlehem.
10. En wilt daer naerstigh soeken
In Huysen en in hoeken,
Waer dat togh is dit Kindt:
En als gy 't hebt gevonden,
Wilt mijn dan togh orconden,
Waer dat men dat dan vindt.

11. Op dat ik dan ook meede,
Dit lief Kindt met gebeede
Magh eeren na behoor.
Dus gaen sy vlijtigh heenen,
En straks is weer verscheenen
Die Starr' die haer gingh voor.
12. Dus gingen sy seer blijde,
En reysden tot 'er tijde
De Starre bleef stil staen,
Recht booven deese wooningh,
Daer was den jongen Koningh,
Daer sijn sy in-gegaen.
13. Sy vielen op der aerden,
Aenbaden met eerwaerden,
En offerden hem ook,
Mensch, Koningh, Godt te same,
Beduydselen bequame,
Gout, Mirre, en Wierook.
14. Gout tot sijn Koninghs Kroone,
De Mirre om te toone
Sijn menscheyt sterffelijk:
En Wierook van reuk kraghtigh,
Dat hy is Godt Almaghtigh
In 't eeuwigh Hemelrijk.
15. Siet togh Israëlijten,
Hoe vreemden u verwijten
Dat ghy uw' Godt niet eert:
Sy komen van soo verre,
Door 't leyden van een Sterre
Seer wonderlijk geleert.
16. Godt heeft door sijn Propheten
U dit al laten weeten,
Wanneer hy tot u seydt:
'k Sal u tot emulati'
Brengen door vreemde nati',
En tot grammoedigheydt.

17. Siet, dit mijn niet en konden
Die hebben mijn gevonden;
Maer Israëls geslaght
Blijft in sijn obstinaetheydt,
En door sijn eygen quaetheydt,
En heeft mijn niet geaght.
18. O Heydens, komt met haeste,
Nu sult gy sijn de naeste,
In plaets van Israël,
Die was wel eerst verkooren,
Maer wil na mijn niet hooren,
En blijft nogh al rebel.
19. Daerom komt sonder vreesen,
Ik sal uw' Koningh weesen,
Vol van saghtmoedigheydt,
En die haer trouwigh toonen,
Die heb ik tot haer loonen
Het Hemelrijk bereydt.

Mariae Purificatie.

27. Purificati, Maria offerhande.

Wys:
Het viel een Hemels douwe.
O eeuwigh Godt almaghtigh.
Wilhelmus van Nassouwe.

+

SOo wie met 's harten gronde +*Luc. 2.*
Wil scheppen groot geneught,
Die magh op deser stonde
Bemerken dese vreught,
Die Godt den Heer opreghte,
Na sijn beloften trouw,

Geeft *Simeon* sijn kneghte,
En *Anna* d'oude Vrouw.
2. In vasten en gebeeden,
By dage en by naght,
Waren haer oude zeeden,
Dus Godt haer waerdigh aght,
Dat sy omhelsen souwen
Die Goddelijke Son,
En die met vreught aenschouwen,
Daerom singht *Simeon.*

Nunc dimittis, Simeons Lof-sangh.

3. NU laet g'uw' Kneght, o Heere,
Na uw' beloft in vreed',
Want volgens mijn begeere,
Mijn oogen sien alreed'
U heyl, en 's Weerelts lichte,
Dat g'hebt bereydt seer wel,
Voor al 's Weerelts gesighte,
En eer van Israel.
4. Wy neemen in ons handen
Een kaers van witte Was,
En laten die klaer branden,
En singen op dit pas,
Het Godlijk Kindt ter eeren,
En dese reyne Maeght,
Die om te presenteeren
Het nu ten Tempel draeght.
5. De vlam kan Godt bedieden,
De kaers de menschlijkheydt,
Dus mogen alle lieden
Hier hebben goet bescheyt,
Dat Godt is neer-gekomen
Uyt 't Hemels schoon Palleys,
En heeft hier aengenomen
Van een reyn Maeght sijn vleys.

6. Sy komt nu als de vrouwen,
Gesuyvert wil sy sijn,
Al is sy 't niet gehouwen,
Want sy is Maget fijn,
Twee Tortelduyfkens truerigh
Sy offert na de Wet,
Dies overdenkt geduerigh,
En onderhoudtse net.
7. Hier in heeft Godt behagen,
Aensiende haer ootmoet;
Maer dat sy komt aendragen
Is duysentmael soo goet.
Den kostelijken pande,
Die Godt den Vader mindt,
Dees Maeght draeght in haer hande,
Haer en Godts eenigh Kindt.
8. Den alder-eerst-gebooren
Van alle Creatuer,
Den alder-eerst verkooren
Sy offert op dees uer,
Als een vroegh Offerhande,
Voor 't menschelijk geslaght;
Om door hem van doodts bande
Te werden vry gebracht.
9. Die over meenigh jaren
Ons was gepropheteert,
Door Goddelijk verklaren,
Wordt nu gepresenteert
Te sijn tot een versoeningh,
Te krijgen Goods genaed',
En volkomen voldoeningh
Voor alle ons misdaed'.
10. Komt Christenen te gader,
Met deese reyne Maeght,
En offert Godt den Vader
Dat hem soo wel behaeght,

Sijn alderliefsten Soon
Die rust op den Autaer,
Om ons alsoo te toone
Sijn liefden openbaer.
11. *Maria* wilt ons leeren
Dat gy nu waerdigh doet,
Uw' Soone presenteeren
Met alsoo diep ootmoet,
Aen onsen Hemelsch Vader,
Dat hy ons sendt sijn Geest,
Waer door wy allegader
Hem dienen onbevreest.

Sondagh na Kerssemis.

28. Simeons Prophetie.

Wys:
Wilhelmus van Nassouwe
O eeuwigh Godt almaghtigh.

+

AEnhoordt de Prophetie, +*Luc. 2.*
Die is gepropheteert
Aen *Joseph* en *Marie,*
Die haer hart heeft beseert;
Siet, *Simeon* haer beyde
Toen heeft gebenedijt,
En tot *Maria* seyde
Met harten seer verblijdt.
2. Dit Kindt aen vele wesen
Tot eene val nogh sel,
En opstandingh na deesen
Voor veel in Israël,

Tot groote tegensprake
Sal 't sijn een teyken waerdt.
Door uwe siel ook rake
Nogh sal een snijdend' swaert.
3. Daer sullen veel gedaghten
In d'harten van de lien
Vertoonen, met verwaghten
Wat of men nogh sal sien!
En toen quam propheteere
Ook *Anna* d'oude Vrouw,
En sprak veel van den Heere,
En 't geen nogh weesen souw.
4. Vol van verwonderinge
Sy waren allebeydt,
Van soo veel groote dingen,
Die haer werden geseydt:
Maria 't al verborgen
In hare hart bewaerd',
En overleyd' met sorgen
Al 't geen haer wierdt verklaerd'.
5. Na Galile sy varen,
Tot Nazareth haer steed':
Het Kindt nam aen in jaren,
In alle wijsheydt meed',
De Goddelijke Grati
In hem was overvloedt;
Dus hy tot aller spati
Wierdt sterk, vroom ende vroedt.
6. O Heer, die sijt gekoomen
Van 't hooge Hemelrijk,
(De sonde uyt-genoomen)
Ons worden heel gelijk,
Wilt tot opstandingh weesen
Voor ons, en niet tot val,
Op dat soo werdt gepresen
Uw' goedtheyt van ons al.

Onnosele Kinderen.

29. Jesus vlucht na Egypten.

Wys:
Al lijd' ik druk en groot gequel.
Te Mey als al de Vogels singht.

+

DEn Engel Goodts quam in der naght, +*Matth. 2.*
En *Joseph* in sijn slape braght
d'On-aengename maren:
Goe' Man gy moet, met grooter spoet,
Met 't Kindt van hier vervaren.
2. Gaet vlughten na Egypten toe,
Blijf daer tot ik u weete doe,
Doet haestigh na mijn woorden;
Herodes quaet, en obstinaet,
Die wil het Kindt vermoorden.
3. O allerminnelijkste Kint!
Op wie mijn hart soo is gesint,
Wort gy van hier gedragen?
Soo barst mijn hart, van groote smart,
Ik moet het yder klagen.
4. 't Is wel een saek van droefheydt groot,
Dat sulken soeten Kindt de doodt
Ontgaen moet met te vlughten.
Och, och! nu magh, ik naght en dagh,
Wel jammerlijke sughten.
5. *Maria,* jonge teere Maeght,
Gy sijt nu ook wel waert beklaeght
In deese swaer ellende,
Dat gy soo radt, moet reysen 't padt,
Dat gy geensins en kende.
6. Egypten is soo veer van hier,
Ik meen wel vijftien etmael schier,

't Is sorge van te dwalen,
't Is onderweegh, soo hoogh en leegh,
Met bergen en met dalen.
7. Hoe raekt gy door de Bosschen nogh,
Daer is soo meenighmael gedrogh
Van wreede Moordenaren,
en valt togh niet, in sulk verdriet,
Den Heer wil u bewaren.
8. O *Joseph,* lieve waerde Man,
Terwijl *Maria* niet en kan
Het Kindtjen altijdt dragen;
Want 't is voor haer, nogh veel te swaer,
Te reysen soo veel dagen.
9. Neemt op u armen 't soete pak,
En draeght het soetjens met gemak,
En gaet niet al te rasse,
Op dat *Mary,* magh blijven by,
En volgen uwe passe.
10. Adieu lief Kindt, tot weersiens toe,
Ik wensche dat Godt u behoe',
En t'allen tijd' bescherme,
'k Bid' dat gy kom, togh ras weerom,
Om mijner te ontfermen.
11. Het is voor mijn bedroefde hart
Een onverdragelijke smart,
U lange te ontbeeren.
Behalven u, en sal ik nu
Geen ander vreught begeeren.

Onnosele Kinderen-dagh.

30. De onnosele Kinderen worden gedoodt.

Wys:
Venus gy en u Kindt.
Komt Schepper Heyligh Geest.

+

Herodes, weet gy niet +*Matth. 2.*
Dat onder Goodts gebiet
Al sijne Creaturen
Haer buygen t'aller uren,
En sonder te verlengen
Sijn wille straks volbrengen?
2. Of meynde gy misschien
Dat Godt niet kan deursien
Uw' schuylende gedaghten,
Die 't hart u schier versmaghten,
Hoe gy met boos opsetten
Soekt Goodts wil te beletten?
3. Die Koningen hadt gy
Gegeven last, dat sy
Weer tot u souden komen:
Maer sy in hare droomen
Ontfingen 't Engels raden,
Te gaen door ander paden.
4. Gy meynden dan van haer
Te weeten koomen, waer
Den nieuw'-gebooren Koningh
Genoomen had' sijn woningh.
Dan hem te doen versmooren:
Maer uw' list gaet verlooren.

5. Nu weet gy niet wat raedt,
Om tot soo bosen daedt
In tijdts te mogen raken,
Hoe branden u de kaken
Van gramschap en hadye,
't Hart lijkt vol tirannye.
6. Begint gy soo terstont,
Met uw' Godtloosen mondt,
Soo wreedt gebodt te geven,
Dat men sal neemen 't leven
Van die onnosell' Kinders,
Wat doen die u togh hinders?
7. Soldaten, hoort mijn stem,
Gaet heen na Bethlehem,
Met d'aldergrootste spoede,
En maekt het daer vol bloede,
In alle sijn quartieren,
Tot d'uyterste frontieren.
8. Slaet doodt alwaer gy vindt
Min' of twee-jarigh Kindt,
Slaet doodt, en wilt niet sparen
Dat binnen de twee jaren
Sijn leven heeft gekreegen,
Doorsteekt het met uw' deegen.
9. Wat meent gy, boos Tiran,
Dat dit Kindt niet en kan
Uw' tiranny ontloopen?
Hebt gy soo yle hoopen?
Maer wilt eens overleggen,
't Geen dat ik u sal seggen.
10. So 't niet en komt van Godt,
Houdt vry daer meed' de spot,
En laet uw' yle vreesen,
Wilt niet tirannigh weesen;
Maer soo gy de Propheten
Gelooft, soo moet ghy weeten,

11. Al 't geen dat Godt begeert,
En dat hy ordoneert,
Dat moet gewis geschieden,
En niemant kan 't verbieden,
Daerom wilt u niet quellen,
Om tegen Godt te stellen.
12. 't Kindt dat gy hebt gesoght,
Dat is al wegh gebroght;
Want Godt deed' dees secreeten
Door sijnen Engel weten
Aen *Joseph* in sijn droomen,
Dat hy dit most voor-koomen.
13. En voeren 't Kindt van kant,
Heel na Egypten-lant,
't Sal blijven daer verborgen
Went gy sult sijn gestorven;
Daer na sal het weer-keeren,
Als de Propheten leeren.
14. Onnosel Kinders Goodts,
Die lijdt de smart des doodts
Om onsen lieven Heere,
Dat's tot uw' grooter eere;
Hierom sal hy u geeven
De Kroon van 't eeuwigh leeven.

I. Sondagh na Drie-Koningen.

31. Jesus Jongkheydt.

Wys: Sulamite.

+

WEl, wel, 'k worde soo blye, +*Luc. 2.*
Dat ik u magh, na soo langheydt van tye,
Nogh eens sien met *Marye:*
Joseph, mijn vriendt, hoe sijt ghy al te weege?

Gaet 't met u al te deege?
Wilt mijn verklaren,
Hoe gy al hebt gevaren
De verloopen, de verloopen,
De verloopende jaren.
2. Wel, met hulpe van Goode,
Toen 'k in Egypten was sondt hy mijn boode,
Van de doodt van *Herode;*
Toen quam ik weer: maer hoorde dat sijn Soone
Regneerde in sijn Troone,
Dorst ik niet weere
In 't Joodtsche-landt toe-keere;
Maer sloegh mijn hier, maer sloegh mijn hier,
Maer sloegh mijn hier ter neere.
3. Daerom ik mijn onthouwe
Hier met *Maria* mijn heylige Vrouwe,
Om vervolgingh te schouwe,
Te Nazareth, in 't Landt van Galilee
Woon ik met rust en vree;
'k Winne mijn broode,
En 't geen meer is van noode,
Daerom danke, daerom danke,
Daerom danke ik Goode.
4. Godt dank: 'k moet u nogh vragen,
Hoe vaert het soete Kindt, wilt hem wel dragen
In sijn jeughdige dagen?
Wonderlijk wel, het maekt ons hart vol vreugden,
Door al sijn schoone deughden;
't Wordt wijs, en sterke,
Dat men Goodts grati' merke,
d'Heyligh Geestes, d'Heyligh Geestes,
d'Heyligh Geestes sijn werke.
5. Op een reys als wy waren
Eens na Jerusalem t'samen gevaren,
't Was maer oudt twalef jaren,
Als wy ons Paesch aldaer hadden gehouwen,

Weer na Huys reysen souwen,
En wy versinden
Dat het was by de Vrinden;
Maer wy kosten 't, maer wy kosten 't,
Maer wy kosten 't niet vinden.
6. Dus wy tijden aen 't vragen,
Ende ten lesten na tijdt van drie dagen,
In den Tempel hem sagen,
Beesigh in 't midts van de Hooge Doctooren,
Haer te vragen en hooren.
Al die hem hoorden,
Verwonderd' van sijn woorden,
Van sijn wijfe, van sijn wijfe,
Van sijn wijfe antwoorden.
7. En sijn Moeder die seyde,
Wel Soon, hoe maekt gy 't dus? wy alle beyde
Droevigh soghten en schreyde.
Ende hy seydt, ik most sijn in die saken
Die mijnen Vader raken.
Dus gingh hy meede,
Met goe' gehoorsaemheede,
En nu sijn wy, en nu sijn wy,
En nu sijn wy te vreede.
8. Dat 's mijn lief om te hooren,
Ik hoopten dat al, als 't eerst was gebooren,
Dat 't souw' sijn een verkooren:
Want in hem bleek Goods grati' wonderbaerlijk;
Dus ik minne hem waerlijk.
Wilt hem te deegen
Togh groeten van mijns weegen,
Dat hy mijn geef, dat hy mijn geef,
Dat hy mijn geef sijn seegen.

Kersdagh.

32. Jesus Eeuwigheydt.

Wys:
O Schepper alder Sterren klaer.
Jesus soete memorie.
Het eeuwigh woordt neerdale.
Komt ongeschapen H. Geest.

+

IN den beginne was het Woordt, +*Joan. 1.*
Ende het Woordt dat was by Godt,
En Godt die was dat selfde Woordt,
En dat was in 't begin by Godt.
2. En alles is door hem geschiet,
En sonder hem geschiet 'er niet,
In hem soo was des Leevens Geest,
En 't Leeven is 's menschs Light geweest.
3. Het Light schijnt in de duysternis,
De duysternissen greepen mis,
Een Man van Godt gesonden quaem,
Die welk *Ioannes* was sijn naem.
4. En die quam tot getuyghenis,
Om van het Light te tuygen wis,
Op dat door hem een yegelijk
Sou werden in 't Geloove rijk.
5. Hy was 't Light niet; maer dat hy souw
Van 't Light getuyge weesen trouw;
Daer was nogh een waeraghtigh Light,
Dat yder in de Weerelt light.
6. En in de Weerelt was het Light,
De Weerelt is door hem verlight,
En eevenwel de Weerelt blendt
En heeft hem geenighsins gekendt.
7. In sijne Eygendom hy quam,
Hem niemant van de sijn' aennam:

Maer die hem bennen aengekleeft,
Te sijn Goodts Kinders hy haer geeft.
8. Die looven in sijn name goet,
Die niet gebooren sijn uyt bloet,
d'Uyt vleysch niet of man komen voort:
Maer uyt Godt hebben haer geboort.
9. En 't woordt dat is geworden vleys,
En heeft gewoont in ons een reys;
Wy hebben ook met ons gesicht
Gesien sijn groote glorijs licht.
10. Sijn glory uytermaten schoon,
Als eenige gebooren Soon,
Van sijnen Vaêr, met volligheydt
Van grati' en waeraghtigheydt.

Den IV. Sondagh in den Advent, en quatertemper Saterdagh in den Advent.

33. Joannes preekt in de Woestijn.

Wys: Den rooden Saul.

+

Tiberius had' over 't Joodtsche-lant
Pilaet gestelt als Vooght, om te bestieren.
Herodes had' de Galileesche kant.
Philippus had' d'Itruresche quartieren.
In Abilin was Vooght *Lisanias*.
Dees waren al te samen vreemdelingen.
't Hoogh-Priesterschap had' *Annas* en *Caiphas*.
Toen sijn geschiet veel wonderbare dingen.
2. *Joannes* quam in 't Wout by de Jordaen,
Aen al het volk het Rijke Goodts verkonden,

+*Matth. 3. Marc. 1. Luc. 3.*

En preekten, dat sy mosten neemen aen
Den Doop des boets, tot quijtschelding der sonden.
Den Heylant komt, van wie seydt den Propheet,
Voor uw aenschijn ik mijnen Engel sende,
Die uwen wegh voor u sal maken reedt:
Een stem in 't Wout die roept tot d'Joodsche bende.
3. Bereyt den wegh des Heeren, en maekt reght
Sijn paden, en vervult de leege dalen,
De bergen al, en al de heuvels fleght,
De kromte reght, op dat 'er geen en dwalen.
Als hy dus preekt, komt tot hem alleman
Van alle kant, uyt 't heel Landt van Judeen,
Biechtend' haer sond', sijn Doop te neemen an,
Soo groot als kleyn, ja selfs de Phariseen.
4. Tot wien hy seydt, der adderen-gebroet,
Wie of u leert d'aenstaende gramschap vlughten?
Daeromme dan na mijn vermaningh doet,
Met grooter vlijt der penitenti vrughten,
En seght togh niet wy sijn van *Adams* saet,
Godt kan van steen wel *Abrams* Kinders wecken:
Want aen den boom den bijl nu reede staet,
In 't vier moet al, die tot geen vrughte strecken.
5. Als hy dus preekt in wonderbare schijn,
Soo krijght het volk van hem verschey' gedaghte,
Of hy misschien Messias wel moght sijn,
Sijn kleedt was van Camelen-hair onsaghte,
Een leeren riem hy om sijn lenden hadt,
Sijn spijse was wel uytermaten schrale,
Springkhanen hy met wilden hoonigh adt,
Dus al sijn doen was penitenti' tale.
6. *Joannes* seyd' tot 't volk dat hem quam by,
Ik u-lie nu maer in den water doope,
Een sterker sal nogh koomen aghter my,
Die 'k niet ben waert sijn schoenriem te ontknoope,
Die in het vier, en d'Heyligh Geeste dan
U Doopen sal, en hebben in sijn handen,

Om d'goede Terw te suyveren, een Wan;
Maer 't lighte kaf in 't eeuwigh vuer te branden.
7. Sommigh van 't volk tot hem hebben geseyt,
Wat sal men doen? Hy antwoordt op die vrage,
Dat, soo wie heeft twee rocken, sy bereyt
Imant den een, die geen heeft, op te drage;
Die eeten heeft, daer van ook geeven moet.
Veel Publicaens sijn Doop quamen begeeren,
Tot dees hy seydt, siet toe dan dat gy doet
Niet meer als u belast is van uw Heeren.
8. Daer quamen ook Soldaten, en tot haer
Hy seyde, dat sy mosten sijn te vreeden
Met haer soudy, en sijn geen lasteraer,
Nogh ymant slaen uyt ongereegeltheeden.
Dees, ende nogh veel ander dingen meer
Heeft hy gepreekt, om 't vollik te geleyden
Tot 't soete jok van *Iesus* onsen Heer,
Laet ons daer toe ons harten dan bereyden.

34. Jesus wordt van Joannes gedoopt.

Wys: O Schepper fier.

+

BY de Jordaen
Ioannes was aen 't Doopen,
't Volk dat quam met hoopen
Van 't heele Joodtsche Landt,
Om te ontfaen
Den Doop der penitenti',
Met goe' reverenti',
Van Sint *Ioannes* handt.
Toen quam daer ook al meed' verschijne,
By de Jordaen in de Woestijne,

+*Mat. 3. Mar. 1. Luc. 3.*

Iesus by Sint *Ian,*
Sijn Doop te neemen an.
2. Komt gy tot mijn,
Ioannes seydt met vreesen,
Ik moet liever weesen
Van u gedoopt, mijn Heer.
Laet nu soo sijn,
Seydt *Iesus* weer met reeden,
De reghtvaerdigheeden
Te vullen ik begeer.
Toen heeft *Ioannes* hem gewasse,
En hy klom uyt het water rasse,
Ende gingh hem spoen,
Om sijn Gebedt te doen.
3. Ende al eer
Hy hadt 't Gebedt gesprooken,
d'Hemel is ontlooken,
Van waer den Heyl'gen Geest
Is gedaelt neer
Op hem in Duyfs figure,
En op deeser ure
Soo is 'er ook geweest
's Hemelschen Vaders stemme klare,
Die tot hem sprak in 't openbare,
Gy sijt mijn lief Kindt,
Op wien ik ben gesindt.

I. Sondagh in de Vasten.

35. Jesus vastende in de Woestijn wordt getenteert.

Wys: Als Jesus en sijn Majesteyt.

+

ALs *Jesus* hadt den Doop ontfaen, +*Matth. 4. Marc. 1. Luc. 4.*
Is hy na de Woestijn gegaen,
Om daer Duyvels tenteringh
Te lijden tot ons leeringh.
2. Hy vaste veertigh daegh en naght,
Tot dat den honger had' sijn kraght,
Toen is tot hem gekoomen
Den Vyant van de vromen.
3. En den Tenteerder seydt uyt nijt,
Ist saek dat gy Goodts Soone sijt,
Dees steenen doet verkeeren
In broodt na uw begeeren.
4. Maer *Jesus* seydt, men leeft van 't woort,
Het welk uyt Goodes mondt komt voort,
Alleen broodt geeft geen leeven,
Gelijk daer staet geschreeven.
5. Toen nam den Duyvel hem weer op,
En steld' hem op des Tempels top,
Sijt gy Soon van den Heere,
Werpt u van boven neere.
6. Sijn Engelen die hebben last,
U t'houden in haer handen vast,
Op dat g' u niet beseere,
Na der Schrifturen leere.
7. Maer *Jesus* geeft daer op bescheyt,
Weerom de heyl'ge Schrifte seyt,

Gy sult uw' Godt uw' Heere
Op geen manier tenteere.
8. Toen nam hem weer den Duyvel ergh,
En steld' hem op een hoogen bergh,
En toond' hem 's Weerelts rijken,
En glori al gelijken.
9. En seydt uyt groote hovaerdy,
Soo gy neervalt en aenbidt my,
Sal ik als liberale
U geeven al-te-male.
10. Maer *Jesus* seyde, Satan gaet,
Want in de Heyl'ge Schrifte staet,
Uw' Heer uw' Godt alleene
Aenbidt, dient anders geene.
11. Toen is den Duyvel vlughten gaen,
En d'Heyligh Engels quamen aen,
En dienden met veel eere
Haer ende onsen Heere.
12. Ons Vasten Heer gebenedijt,
Op dat wy vroom sijn tot den strijdt,
Dat wy met u beginnen,
Den Duyvel te verwinnen.

III. Sondagh in den Advent.

36. Jesus krijght getuyghenis van Joannes.

Wys:
Waer blijf dy nu.
Heer staet mijn by.
Petronelle.

+

JOannes, Goodts Voorlooper trouw, +*Joan. 1.*
Getuyghd' dat na hem koomen souw,

Die welk voor hem hadd' sijne weesen;
Dit is hy, roept hy, die ik meen,
Die koomen sal, en anders geen,
En heeft hem hooghelijk gepreesen.
2. Wy krijgen van sijn volligheydt,
Die Godt ons al door hem bereydt,
d'Een grati voor d'andere grati,
De oude Wet ons Moyses gaf,
De grati komt van *Iesus* af,
Die Godt aenschouwt tot aller spati.
3. De Jooden van Jerusalem,
Die sonden op een reys tot hem
De Priesteren met de Leviten,
Om hem te vragen wie hy was,
Of *Christus,* ofte *Elias;*
Dan of hy den Propheet most hieten?
4. Hy heeft belijdenis gedaen,
En heeft geseyt, daer is niet aen.
En sy tijden weerom aen 't vragen,
Sijt ghy geen *Christus,* nogh Propheet,
Wie sijt gy dan, doet ons de weet,
Dat wy aen d'onse antwoordt dragen.
5. Ik ben een stem in de Woestijn,
Die roep, Goodts Wegh moet effen sijn,
Seyt Sint *Ian* tot dees Phariseen.
Indien gy geen Propheet en bent,
Gelijk als gy nu selfs bekent,
Soo geeft dan van uw' Doopsel reen.
6. Hy seydt, ik in het water Doop;
Maer in het midts van uwen hoop
Stondt die gy na mijn nogh sult vinden,
Die is geweest al langh voor my,
De welke ik niet waerdigh sy
Van sijn schoen den riem te ontbinden.

Iesus krijght getuyghenis van Ioannes.

Octave van Drie-Koningen.

Wys: Waer blijf dy nu.

HEt is geschiet een ander dagh,
Dat Sint *Joannes Jesum* sagh,
En sprak tot die hem daer verbeyde,
Siet 't Lam Goodts, die des Weerelts sond'
Wegh neemt; die welke ik verkond',
Dat is hy, daer ik u van seyde.
2. Een Man na mijn nogh koomen sal,
En eer ik was, soo was hy al;
Maer ik hem selfs niet en bekenden,
Dogh dat hy worden souw bekent,
Soo is het dat mijn Godt nu sent,
Hier te Doopen de Joodtsche benden.
3. Gelijk een Duyf heb ik gesien
Den Geest van d'Heemel op hem vlien,
En eene wijltijts op hem toeven,
Te voor was hy mijn onbekendt;
Maer die mijn om te Doopen sendt,
Die gaf mijn dit tot eenen proeve.
4. Op wien gy siet dat neederdrijft
Den Geest, en voorts aen op hem blijft,
Die is het die ik u betoone,
Die is 't die Doopt in d'Heyl'gen Geest,
Waer van ik ben getuygh geweest,
Die is wis Goodes ware Soone.

Vigilie van S. Andries.

37. Jesus roept vijf Discipulen.

Wys: Heer staet mijn by.

SInt *Jan,* met twee Discipulen,
Sagh *Jesum* een reys wandelen,
Siet het Lam Goodts, seydt hy tot deesen:
Dus sijn sy hem gaen volgen ras,
En vraeghden waer sijn woningh was?
En hy heeft 't haer-lie ook geweesen.
2. *Andreas* was de een van dees,
Die *Jesum* aen sijn Broeder wees,
Dien *Iesus* daet'lijken aenschouden.
O *Simon,* Soone van *Ionas,*
Gy voortaen heeten sult *Cephas,*
Dat is *Petrus,* en dees naem houden.
3. Daer na quam hy *Philippus* by,

En seyt tot hem, kom volght gy my,
Phlips brenght *Nathanaëlem* meede,
En *Iesus* seyde hem, gy sijt
Voorwaer een reght Israëlijt,
Die seydt, hoe kent gy mijn alreede?
4. Eer *Phlips* u riep, waer gy mijn kondt,
Toen gy onder den Vijghboom stondt.
O Meester, gy sijt wis Goodts Soone,
Gy Koningh sijt van Israël,
Seydt tot *Iesum Nathanaël,*
Iesus seydt, ik sal u meer toone.
5. Om dat ik u nu heb verklaert,
Dat gy onder den Vijghboom waert,
Hebt gy het Geloof aengenomen.
Gy sult sien d'Hemel open-gaen,
En Goodes Engels daer van daen
Op den Soone des menschen koomen.

Op een Bruylofs-Feest.

38. Godt heeft het Houwelijk ingestelt.

Wys:
Wilhelmus van Nassouwe.
O eeuwigh Godt almaghtigh.
Het viel een Hemels douwe.

+

WY groeten u Gehouwde, +*Gen. 2. Eph. 5.*
Wy wenschen u geluk,
U Eghtelijk Getrouwde,
Godt wil des harten druk
Veer wegh van u verjagen,
En gunnen 't leeven soet,
In alle uwe dagen,
Met grati overvloet.
2. Godt heeft in den beginne
Des Weerelts soo verklaert,
Dat Man en Vrouw met minne
Dus werden souw gepaert,
Als dat sy alsoo souden
Sijn in een vleysche twee,
De Eghtelijk Getrouden
Van Godt gevoeght in Vree.
3. Uw' staet wilt wel bemerke,
't Is een groot Sacrament,
In *Christo* en sijn Kerke:
Als *Paulus* maekt bekent,
Dat Godt tot eeuwigheede
Sijn Kerke heeft getrouwt,
Aldus moet gy-lie meede
Ter doodt toe sijn gehouwt.

4. Dus die werden gevonden
In d'Houwelijken-staet,
Soek niet te sijn ontbonden,
Nogh geenighsins verlaet.
Eerwaerdigh is het Houwlijk,
Een bedde onbesmet;
Dus onderhoudt het trouwlijk,
Als 't Godt heeft ingeset.
5. Een sonderlinge eere
Heeft *Christus* u gedaen,
Als hy om dit te leere
Ter Bruyloft is gegaen,
Met sijn Lief Moeder meede,
En sijne Jongeren,
Alwaer hy 't eerste deede
Van sijn Miraculen.

II. Sondagh na Drie-Koningen.

39. Jesus komt ter Bruyloft.

Wys:
Wilhelmus van Nassouwe.
Het viel een Hemels douwe.

+

IN Cana Galileën
Daer was een Bruylofts-Feest,
Alwaer uyt seeker reën
Is Wijn te kort geweest.
Sijn Moeder met betrouwe
Seyt, s'hebben geenen Wijn.
Hy seyt weerom, o Vrouwe,
Wat raekt het u en mijn.

+*Joan. 2.*

2. Sijn Moeder seydt, Dienaren,
Doet al dat hy u seydt,
En daer ses Kruycken waren
Na de gewoont bereydt.
Hy seyd' met stilligheeden,
Dees al vol water brengkt,
(Het welke sy ook deeden:)
Nu den Hoofmeester schenkt.
3. Sy den Hoof-meester schonken
Wijn die eerst water was,
Welk, als hy heeft gedronken,
Niet weetend', prees hem ras.
Een ander schenkt van 't beste
In 't eerst, en daer na sleght.
Gy Bruygom houdt tot 't leste,
Seydt hy, goe' wijn opreght.

40. Seegeningh der Gehouden.

Wys:
O eeuwigh Godt almaghtigh.
Mijn lippen opent Heere.

+

GY sult al saligh weesen, +*Psal. 127.*
Indien g' uw' Heer uw' Godt
Uyt liefd' wilt leere vreesen,
En houden sijn Gebodt:
De droeve tribulati
Sal hy veranderen,
Door Goddelijke grati,
En blijde troostingen.
2. Den arbeydt uwer handen
Sult gy dan eeten wel,
Een Wijngaert aen de Wanden
Uw' Huysvrouw weesen sel,

Vervult met schoone vrughten
Tot troostingh van den Man,
Die duysenden genughten
Van haer ontfangen kan.
3. Als jonge groen' Olyven
Sullen uw Kinders vroet
Rontom uw tafel blijven,
En u vermaken soet.
Jerusalemsche goeden,
Tot troost van uwen geest,
Uyt Sion sullen vloeden,
Soo gy den Heere vreest.
4. Siet dusdanigen seegen
Wil Godt u geeven milt,
Indien gy maer sijn weegen
Vroom'lijk intreeden wilt,
Dus soek Godt te behagen
In uwen Eghten-staet,
Op dat g' in lange dagen
Mooght sien uw' Kinders saet.
5. Goodts Kerke sal vermeeren
Door uw' Godtvrughtigh saet,
Dat gy met deught en eeren
Voortteelt in d'Eghten-staet.
Wel aen dan, o Getrouden,
Gaet voort in alle deught,
Godt sal sijn woordt wel houden,
En gunnen 's Hemels vreught.

Dingsdagh na d'eerste Sondagh in de Vasten

Maendagh na de vierde Sondagh in de Vasten.

41. Jesus jaeght de Verkoopers uyt den Tempel.

Wys:
O saligh Heyligh Betlehem.
Ons Speeljaght leydt al reedt.

+

GOdt hadt in 't Oude Testament
Een Heyligh Tempel uyt-gekooren,
Waer in hy wilde als Present
't Gebedt van yegelijk aenhooren.
2. Hier was te samen eene hoop
Van 't volk, die Duyven, Ossen, Schapen,
En diergelijks, hadden te koop,
En Wisselaers om gelt te schrapen.
3. Heer *Jesus* joegh se hier van daen,
Een geessel maekte hy van touwen,
En deed'se al-te-mael uytgaen,
Os ende Schaep hy gingh uytstouwen.
4. De taeffelen worp hy om veer:
Brengh wegh, seydt hy haer, neemt ras meede
Dees dingen al, en maekt niet meer
Mijns Vaders Huys Koopluyden steede.
5. En niemant rade hy soo stoudt,
Die welke door de Kerk des Heeren
Voorts eenigh last doordragen soudt.
Daer na begost hy 't volk te leeren.
6. En staet 'er niet geschreeven klaer,
Mijn Huys dat is een Huys tot beede?
Gy maekt 't een hool voor Moordenaer,
Seydt hy tot haer met grammigheede.

+*Joan. 2. Matth. 21. Marc. 11.*

7. Het was te voor gepropheteert,
Den yver tegen de Sondaren
Die laten d'Wet, heeft mijn verheert,
Om uw' Huys, o Godt, te bewaren.
8. Alsoo dat sijn Discipulen
Nu wel om dees Schrifture doghten:
De Phariseesche Priesteren
Hem tot 'er doodt te brengen soghten.
9. Sy seyden hem, uw' maght uyt-spreekt,
Met welke gy begindt dees saken.
Hy seydt tot haer, dees Tempel breekt,
In drie daegh sal ik hem opmaken.
10. Van sijne lighaem hy uyt gaf,
Het welk hy weeder na drie dagen
Verwecken soude uyt het graf,
't Welk sijn Discipels daer na sagen.
11. Bedenkt u menschen quaet en goet,
Soo *Jesus* sulken grooten iever
In deesen Joodtschen Tempel doet,
Sal hy 't niet doen in d'onse liever?
12. In onse Kerken daer hy woont,
Die hy veel hooger heeft verheeven,
Daer hy sijn glory meerder toont,
Sijn Sacramenten heeft gegeeven.
13. Daerom laet ons met goe' manier
Aen hem op-dragen ons gebeeden,
Hem looven, ende danken hier,
Met liefde en eerbiedigheeden.

Heyligh Kruys-vindingh. Pinxter Maendagh.

42. Jesus leert Nicodemum.

Wys: Heer staet mijn by.
Waer blijf dy nu.

+

DAer was een Prins van 't Joodts geslaght, +*Joan. 3.*
Die welk tot *Jesum* quam by naght,
Om heymelijk met hem te spreeken,
En seyde, Rabbi, 't is bekent
Dat gy van Godt gekoomen bent,
Gy doet soo meenigh wonder-teeken.
2. Want niemandt sulke dingen werkt,
Ten sy hy wordt van Godt versterkt.
Voorwaer, weet dat iemant Goodts Rijke,
(Geeft *Jesus* tot antwoordt) sien souw,
En niet herbooren sijn op nouw,
Dat is wis heel onmogelijke.
3. En *Nicodemus* seydt, hoe kan,
Als iemant is een ouden Man,
Weerom op nieuw worden gebooren?
Kan hy in sijn Moêrs lighaem gaen,
En koomen daer weerom van daen?
Ik souw' wel willen antwoordt hooren.
4. Ten sy dat iemant sy geweest
Uyt 't Water en den Heyligh Geest,
Seydt *Jesus,* weer op nieuw herbooren,
Die is het heel onmogelijk
Ooyt in te gaen in Goodes Rijk,
Die sal heel seeker gaen verlooren.
5. ' Is vleysch dat van den vleysch komt uyt,
't Is geest dat uyt den Geeste spruyt:
Ik segh, dat gy moet sijn herbooren,
Den Geest die waeyt waer dat hy wil;

Maer sijne stem die is niet stil,
Die magh een yeg'lijk wel aenhooren.
6. Van waer hy komt en weet gy niet,
Nogh waer hy gaet gy niet en siet,
Alsoo is 't ook al meed' met deesen,
Met al die geen die uyt den Geest
Gebooren sullen sijn geweest,
Dus wilt togh niet verwondert weesen.
7. Maer *Nicodemus* tot hem seyt:
Geeft mijn togh eens hier van bescheyt,
Dit weesen moet heel wonderlinge.
En *Iesus* antwoordt weerom wel,
Gy Meester sijt in Israël,
En weet gy niet van dese dingen?
8. Voorwaer, voorwaer, ik segge u,
't Geen dat ik weet dat spreek ik nu:
Maer gy en wilt het niet ontfangen,
Mijn tuyghenis die 'k heb gesien,
Al seyde ik iet aerdts misschien,
Gy soudt dat eeven niet aenvangen.
9. Hoe of 't geloove koomen soud',
Soo ik iet Hemels u voorhoud?
En niemant sal tot 's Hemels Troone
Op-klimmen, dan die eerst klom neer,
Die sal ten Hemel klimmen weer,
Die in d'Hemel is Goodes Soone.
10. Gelijk 't Serpent in de Woestijn,
Soo moet den Soon des mensch ook sijn
Aen 't houte des Kruys hoogh verheven,
Op dat die in 't Geloove staet,
Niet eeuwelijk verlooren gaet,
Maer dat hy hebbe 't eeuwigh leeven.
11. Godt heeft de Weerelt soo bemindt,
Dat hy haer gaf sijn eenigh Kindt,
Dat al die in hem looven souden,
En in 't geloove blijven staen,

Dat die niet souw verlooren gaen;
Maer het eeuwelijk leven houden.
12. Godt heeft gesonden sijnen Soon
Op d'Weerelt uyt des Hemels Troon,
Niet om de Weerelt te verdommen;
Maer dat die geene die hem aght,
Door sijne Goddelijke kraght,
Souw' tot 't eeuwige leeven kommen.
13. Die het geloof sal neemen an,
Ook niet veroordeelt worden kan:
Maer die hem weerspannigh wil toone,
Sijn oordeel deese nu al heeft,
Om dat hy ongeloovigh leeft,
Niet geloovend' in Goodes Soone.
14. Soo is dan dit des oordeels wight,
Dat in de Weerelt is het Light
Gekoomen; maer het mensch geslaghte,
Om dat haer werken waren quaedt,
Soo is 't gebeurt dat in der daedt
Sy de duysternissen meer aghte.
15. Want al die geene die doet quaet
Blijft uyt het Light; want hy dat haet,
Op dat niemant dat soude merken:
Maer die geen die de waerheyt doet,
Hem vlijtigh na het Lighte spoet,
Dat in hem blijken Goodes werken.

Jesus doopt door sijn Discipulen.

Wys: Den rooden Saul.

+

TErwijlen dat *Ioannes* sijnen Doop +*Joan. 3.*
Nogh gaf aen 't volk, en was nogh niet gevangen,

Kreegh *Jesus* meed' geweldigen toeloop,
Om sijne Doop van sijn Jongers t'ontfangen:
Waer over dat een questi is ontstaen
Onder die geen die 't met *Joannes* houden;
Die onlanghs was met u by de Jordaen,
Die Doopt al meed', sy toonden dat 't haer rouden.
2. *Joannes* seydt, een mensch en kan geen saek
Ontfangen, 't sy 't hem needer komt van Goode,
Gy sijt getuygh, hoe dat ik lestmael spraek,
'k Ben *Christus* niet; maer ik ben sijn Voorboode.
Die de Bruydt heeft, die is de Bruydegom,
Des Bruygoms vrient mag blijde wenschen geven,
En deese vreught geniete ik hier om,
Ik moet verkleynt, en hy moet sijn verheven.
3. Die geen die is van d'Hemel of-gedaelt,
Die is niet aerdts, gaet alle dingh te boven;
Dat hy getuyght, en 't geene hy vertaelt,
Heeft hy gesien, en niemant wilt gelooven;
Maer die 't geloof en sijn getuyghenis
Voor waer neemt aen, en in sijn harte sette,
Bevestight het dat Godt waeraghtigh is,
Al of hy deed' daer by nogh sijn signette.
4. Die van Godt komt, die spreekt ook Goodes woort;
Want Godt en geeft den geeste niet by maten,
Den Vader mint sijn Soon gelijk 't behoort,
Heeft alle dingh in sijne handt gelaten;
Die geene die gelooft in sijnen Kindt,
Die selfde heeft in hem het eeuwigh leeven;
Die niet gelooft, in hem geen leeven vindt,
De gramschap Goodts die sal op hem bekleeven.

44. Joannes raekt in de gevangkenis.

Wys:
Mijn harte wilt nu vluchten.
Komt H. Geest vol maghten.
Schoon Lief wilt mijn troost geven.

+

Herodes was soo boosen, +*Matth. 14. Mar. 6. Luc. 3.*
Met eenen ook soo loosen,
Tiran, vol van bedrogh,
Hy dorst veel quaets bedrijve,
Besliep sijn Broeders Wijve,
En daer en boven nogh
2. Deed' hy *Joannem* vangen,
Die om sijn quade gangen
Hem recht'lijk hadt bestraft,
Hy smeet hem in den Kerker,
Als eenen boosen werker,
En bondt hem wel onsaft.
3. *Ioannes* tot hem seyde,
Gy moet van dit Wijf scheyde,
Gy mooght haer houden niet.
Dit kost sy niet verdragen,
Dus leydt sy hem veel lagen,
Hy was haer een verdriet.
4. Sy was vol quae' gepeysen,
En soght hem meenigh reysen,
Gelijk een Vrouwe snoodt,
Beladen met veel sonden,
Hoewel sy niet en konden,
Te brengen tot 'er doodt.
5. *Herodes* hadt nogh vreesen,
Want hy wist het te weesen
Een Heyligen Propheet;
Dus deed' hy hem bewaren,

En hoorden hem ook garen,
En dikwils ook na deedt.
6. Of hy hem dooden woude,
Terwijl het volk hem houde
Gelijk als een Propheet,
Soo kost hy 't niet volbrengen;
Want 't volk soudt niet gehengen,
Dus hy hem nogh beleedt.
7. Ey, laet ons niet misprijsen
Die ons wel onderwijsen,
Veel minder lastigh sijn,
Maer volgens hare leeren,
Ons tot het goet bekeeren,
En schouwen quaet fenijn.

Vrydagh na de III. Sondagh in de Vasten.

45. Jesus spreekt met een Samaritaense Vrouw.

Wys:
Waer blijf dy nu.
Heer staet mijn by.
S. Petronelle.

+

ALs *Jesus* eens een reyse deed' +*Joan. 4.*
By een Samaritaensche Steed',
Dewelke was Sichar geheeten,
Alwaer *Jacobs* Fonteyne stondt,
Dewelke soo wanneer hy vondt,
En was loof, heeft daer by geseeten.
2. Daer een Samaritaensche Vrouw
Quam, welke water scheppen souw,
En *Jesus* seydt, geeft mijn te drinken.
Sy seydt, gy lijkt een Jood' te sijn,

Hoe, eyst gy drinken dan van mijn,
By de Jooden wy immers stinken.
3. Maer *Jesus* seyde weer tot haer,
Indien gy wist wie dat ik waer,
Gy soude dan wel anders denken;
En seggen datelijken nu,
Geeft mijn te drinken, en ik u,
Dan souw' leevende Water schenken.
4. Sy seyde met verwonderingh,
Wel Heere, gy hebt niet een dingh
Waer meede gy soudt scheppen moge;
Van waer togh of gy dan van daen
Het leevend' Water moogt ontfaen,
Want de Put is seer diep en hooge?
5. Of gy u selven meerder aght,
Dan als den Vaêr van ons geslaght,
Jacob, die dees Put heeft geschonken
Aen ons: en ook hy selve mee',
Met sijne Kinders en het Vee,
Hier eertijts hebben uyt gedronken.
6. Die sijn dorst met dit Water koelt,
Seydt *Iesus,* weerom dorste voelt;
Die 't Water drinkt dat ik sal geeven,
Die nimmermeer geen dorste krijght,
't Sal werden een Fonteyn die stijght,
En het springht tot het eeuwigh leeven.
7. Waer op de Vrouwe antwoordt weer:
Geeft mijn dan van dit Water, Heer,
Dat ik van dorst vry moge weesen,
Op dat ik nu voortaen niet meer
Te komen loopen hoef soo veer,
Om te putten Water na deesen.
8. En *Iesus* seydt, gaet roept uw' Man,
En komt hier t'samen weeder dan.
'k Heb geen, seydt sy. Maer hy tot haer seydt,
Vijf mans hebt gy gehadt: maer nu,

Die welk gy hebt is niet de uw.
Hier in hebt gy gesprooken waerheydt
9. De Vrouwe seyde: Heer, ik weet
Dat gy moet weesen een Propheet,
Ons Vaders hier hebben gebeeden,
En na Jerusalem gy spoet,
En seght dat men daer bidden moet,
Wat magh togh sijn hier van de reeden?
10. En *Iesus* heeft geseydt tot haer,
't Sal weesen dat nogh hier, nogh daer,
Den Vader sal worden gebeën.
Wy bidden die ons is bekent;
Maer gy-lie heel onweetend' bent,
Want het Heyl dat is uyt Judeën.
11. De uur die komt, en is nu al,
Dat in den Geest en Waerheyt sal
Werden den Heer Godt aengebeeden,
Alsulke Bidders soekt hy meest;
Want Godt die is een suyver Geest,
Dien men moet bidden in waerheeden.
12. Sy seydt, Messias koomen sal,
Als die komt, sal 't ons leeren al.
Hy seydt, ik bent. Sijn Jongers quamen
Terstondt, en hebben broodt gebroght,
Dat's hadden in de Steed' gekoght,
Vonden hem met haer praten t'samen.
13. Sy liet haer Water-kruyke staen,
En is met haest na Steed' gegaen,
En sy verteld' dit daer aen deesen;
Die Man die heeft met goedt bescheyt
Mijn dingen al-te-mael geseyt,
Siet of hy *Christus* niet magh weesen.
14. In dees Samaritaensche Stat
Veel hebben soo 't Geloof gevat,
Door al het gepraet van dit Wijve,
Daerom sijn sy tot hem gegaen,

En hebben hardt op aengestaen,
Of hy daer by haer wilde blijve.
15. Hy bleef daer wel twee dagen voort,
Veel meer geloofden door sijn woort,
Als door het gesegh van de Vrouwe;
En seyden, wy gelooven wis,
Dat deesen den Messias is,
Die de Weerelt sal nogh behouwe.

Vrydagh na de III. Sondagh in de Vasten.

46. Jesus spreekt van den Oeghst.

Wys:
Heer staet mijn by.
Waer blijf dy nu.

+

SYn Jongers hebben hem genoodt, +*Joan. 4.*
En seyden, Meester, eet nu broodt.
Hy seydt, 'k heb ander spijs gevonden,
Mijn spijse is dat ik mijn spoe',
En vlijtigh na de wille doe
Van die mijn needer heeft gesonden.
2. Gy seght wel, nogh vier Maenden sijn 't
Dan is 't dat hem den Oeghst verschijnt;
Maer ik segh u, aensiet de Landen,
De Velden sijn nu wit en blank,
Daerom en sal 't niet dueren langk,
Den Oeghst nu is alreeds voor handen.
3. Die Mayt die is sijn loon bereydt,
En gaert de Vrught tot d'eeuwigheydt,
Soo moogen dan bly sijn die geene,
Soo wel den eenen die daer Saeyt,
Als d'ander welke daer nu Maeyt,
Die Saeyt, die Maeyt, en sijn geen eene.

4. Te Maeyen ik u-lie nu sent,
Daer gy niet in verarbeydt bent,
Van ander is 't werk nu alreede
Voor 't meestendeele al gedaen,
Daer komt gy-lieden nu ingaen,
Met geluk op het lest in treede.

XX. Sondagh na Pinxteren.

47. Jesus geneest een Koninghskens Soon van de Koorts.

Wys:
O Vader Godt gepreesen.
Ik stondt op hooger bergen.

+

EEn Man seer rijk en vroome, +*Joan. 4.*
Gelijk een Koninghsken,
Wanneer hy heeft vernoome
De blijde tijdingen,
2. Dat *Iesus* van Judeën
Weerom afreysen quam,
Na't Landt van Galileën,
Met spoedt de reys aen-nam.
3. Badt met ootmoedigheede,
O goede *Iesu* kom,
Ey lieve, gaet dogh meede
Tot na Capharnaum.
4. Mijn Soone die wil sterven,
Hy is op 't uyterst krank,
Ik magh hem geensins derven,
Ey beydt dogh niet te langk.
5. *Iesus* seydt datelijken
Ten sy dat gy-lie siet

Miraculen klaer blijken,
Soo en gelooft gy niet.
6. Ik bid' u *Jesu* goede,
Het is soo groten noodt,
Komt af met grooter spoede,
Eer dat mijn Soon is doodt.
7. En *Jesus* seyd' een woorde,
Gaet, uw Soon leeft gesondt.
Wanneer hy dat woordt hoorde,
Geloofd', en gingh terstont.
8. Terwijl hy gingh sijn weegen,
Soo quamen met 'er spoedt
Sijn kneghten hem al teegen,
En broghten tijdingh goet.
9. Uw' Soon is al geneesen,
Daerom soo weest verblijt.
Hy vraeghden straks van deesen,
Na d'uur, en na den tijdt.
10. Al gisteren ten seven,
In eenen korten stondt,
Heeft hem de Koorts begeeven,
Hy worde straks gesondt.
11. Dus kreegh den Vaêr bescheyde,
Dat dit was d'uur en stondt,
Op welke *Iesus* seyde,
Gaet, uw' Soon is gesondt.
12. Alsoo heeft hy gekreegen
Sijns saligheyds begin,
Geloofde voorts te deegen
Met al sijn Huysgesin.
13. O Heer, wilt ons wat sparen,
En helpen in ons noodt,
Van siele-siekt bewaren,
Van onvoorsiene doodt.

Jesus gaet te Caphernaum woonen.

Wys:
O naght, jaloerse naght.
De Weerelt was onstelt.

+

ALs *Jesus* heeft de stadt van Nasaret verlaten, +*Matth. 4. Marc. 1. Luc. 4.*
Hy sijne woningh nam in de vermaerde stee
Caphernaum, waer by als nageburen saten
't Geslaght van Zabulon, en Nephthali aen Zee.
2. Dat worden sou vervult, 't geen *Esaias* seyden,
O Landt van Zabulon, o Nephthalimsche Lant,
Zee-weg voorby d'Jordaen, in Galilee der Heyden,
Een groot Light is ontstaen aen uwe Zeesche kant.
3. Het veere vollik dat in duysternisse woonden,
Sat in verschove lant, in schaduwe des doods,
Heeft een groot ligt gesien, dat hem an haer vertoond*en*,
Heer *Iesus* hier begost te preeken 't Rijke Goods.
4. Den tijdt die is vervult, Goods Rijke is aenstaende,
Het Euangelium gelooft, en boet aenveert,
Dus preekten hy door 't lant van Galileën gaende,
In Synagogen meed' heeft hy alsoo geleert.
5. Door 't Galilesche lant men hoord*en* sijn fame,
Ja door heel Sirien sijn naem wiert seer verbreyd,
En hy kreegh over al groot eer, so waer hy quame,
Hy wiert seer groot geaght, sijn lof wierd seer verspreydt.
6. En tot hem sijn gebrogt die waren seer beladen
Met siekten veelerhand', met flaute, en met jicht,
Met maensugt, pijn, en ook beseten met den quaden,
Dees heeft hy al-te-mael geneesen en verlicht.
7. Dus van Jerusalem, Tiensteed, en Galileën,
Hy groote toeloop kreegh van menschen alderhant,
Van over de Jordaen, uyt 't lantschap van Judeën,
Sy hem al volghden naer met hoop van alle kant.

8. O Heer, wy sijn al mee' met duysternis bevangen,
Dus tot ons komen wilt, verligten onse geest,
Met sonden veelderley sijn wy al meed' behangen,
Dus onse kranke siel, wy bidden u, geneest.

S. Andreas-dagh, IV. Sondagh na Pinxteren.

49. Jesus roept Visschers der menschen, en preekt in Petrus Schipken.

Wys:
Seght mijn wel schoone Nimphelijn.
Kluysenaer die, &c.

+

ALs *Jesus* gingh op eenen stondt
By 't Meyr van Galileën,
Petrum en *Andream* daer vondt
't Net werpen in de Zeën.
2. Volght mijn, ik sal, hy tot haer seyd',
U Menschen-visschers maken:
En sy volghden straks allebeyd'.
Sijn dit geen wonder saeken?
3. Hy *Jacob,* en *Joannem* mee
Heeft daer ontrent gevonden,
't Waren Kinders van *Sebedé*
Die in het Schipken stonden.
4. En datelijken riep hy haer,
En sy sijn ook gekoomen,
Lieten daer haer netten en vaêr,
Niet hebbens' meed' genoomen.
5. En ondertusschen quam aldaer,
Goodts Woordt te hooren leere,
Van 't volk een seer maghtige schaer,
Als hy stondt neffens 't Meere.

+*Mat. 4 Mar. 1. Luc. 5.*

6. In Petrus Schipken hy in tradt
En liet wat van 't Landt steeken,
Als in een Preekstoel hy daer sat,
Begond' daer soo te preeken.
7. En daer na hy tot *Petrus* seydt,
Steek of het Schip van landen,
Ende maekt uw' netten bereydt,
Om Visch in Zee te vanden.
8. Maer *Petrus* seydt t'vergeefs, o Heer,
Wy hebben d'heele naghte
G'arbeyt, in uw' woordt sal ik weer
't Net werpen, en vangk waghte.
9. Hy kreegh terstondt een vangk soo groot,
Dat die het net al krenkten,
Waerom hy om hulpe in noot
De ander Maets ook wenkten.
10. De Maets die sijn gekoomen aen,
't Net samen op te halen,
Beyd' de Scheepkens vol sijn gedaen,
Soo dat die wouden dalen.
11. Wanneer dat *Simon Petrus* sagh,
Begon hem te vervare,
Haestigh op sijn knyen hy lagh,
Seydt, gaet van mijn Sondare.
12. Maer *Jesus* hem seydt met 'er vlijt,
Simon en wilt niet vreesen;
Want gy nogh sult na desen tijt
Der Menschen-visscher weesen.
13. De Scheepkens broghten sy aen landt,
En gingen die ophalen,
En verlieten al hare pandt,
En volghd' hem al-te-malen.
14. O lieve *Iesus,* roept ons mee,
Op dat wy u ook volgen,
Dees bedroefde Weereltsche Zee
Die is togh soo verbolgen.

50. Jesus verjaeght een vuyle geest.

Wys:
Al lijd' ik druk en groot gequel.
Te Mey als al de Vogels singht.

+

ALs *Jesus* op een Sabbath-dagh
Quam, daer men 't volk te leeren plagh,
In d'Joodsche Synagogen,
Een yder waer, verbaest van haer,
Sijn woordt was van vermogen.
2. Hy leerde als uyt groote maght,
Sijn woorden wierden seer geaght,
Niet als de Schriftgeleerden:
Daer is geweest, een vuyle geest,
Die riep, en leelik beerden:
3. Weest stil *Jesus* van Nazareen,
Wat hebt gy togh met ons gemeen?
Waer toe is het van noode
Dat gy ons quelt, en doet gewelt,
Gy Heyligh sijt by Goode.
4. En *Jesus* die bestraften hem,
En seydt, weest stom, houdt in uw' stem,
Gy moet u van hier keere.
Uyt spijt en leedt, den Duyvel smeedt
Den mensch ter aerden neere.
5. Den vuyle geest verscheurde hem,
En schreeuden met een harde stem,
En toond' sijn ongenade,
En hy gingh uyt, met groot geluydt;
Maer kond' hem niet beschade.
6. En om dit ongewoone dingh,
Is daer geweest verwonderingh,
In d'harten van de luyden,

+*Marc. 1. Luc. 4.*

Een yder praet, hoe men dit vaet,
Wat magh dit togh beduyden.
7. Wat nieuwe Leer of hy meedeelt,
Die met gewelt den geest beveelt,
Soo dat hy wegh moet vlughten,
En hy moet gaen, met haest van daen,
Dat maekte veel gerughten.
8. O *Iesu,* toont hier ook uw' maght,
En alle Duyvelen met kraght
Wilt veer van ons verjagen,
En ons met spoedt, van haer behoedt,
Bewaert ons van haer plagen.

Quatertemper Saterdagh na Pinxteren.
Donderdagh na de III. Sondagh in de Vasten.

51. Jesus geneest Petri Schoonmoeder van de Koorts.

Wys:
Ik stondt op hooger bergen.
Ons Vader Godt gepreesen.

+

EEn Vrouw met Koorts bevange, +*Mat. 8. Mar. 1. Luc. 4.*
Het *Petrus* Schoon-moêr was,
Hadt krank geleegen lange,
Maer nu geneesden ras.
2. Want *Iesus* quam intreeden
Met sijn Discipels daer,
Die hebben hem gebeeden,
O Heer, geneest togh haer.
3. En hy begost te naken,
En gingh dicht by haer staen,
Haer handt gingh hy aenraken;
De Koorts is wegh gegaen.

4. Dus is sy op-gereesen
En dienden met 'er vlijt;
Want sy was heel geneesen,
En was de Koortse quijt.
5. Gesontheyt wilt ons geeven
Aen siele en aen lijf,
Op dat wy al ons leeven,
O Heer, u dienen stijf.

52. Jesus berispt sommige die hem volgen willen.

Wys:
Schoon Lief wilt mijn troost geven.
Komt H. Geest vol maghten.

+

ALs *Iesus* met sijn kraghte,
En Goddelijke maghte,
De steken al genas,
De Duyvelen deed' vlughte,
Uyt menschen in de lughte,
Daer eenen man by was.
2. Die seyde, ik wil meede
U volgen t'alle steede;
Maer *Iesus* tot hem seydt,
De Vogels hebben nesten,
Voor mijn is niet ten besten
Daer mijn hooft wat op leydt.
3. Maer tot een ander seyde
Hy met seer goedt bescheyde,
Komt gy, en volght mijn naer.
Toen antwoorden die geene,
Laet ik nogh eens gaen heene,
Begraven mijnen Vaêr.

+*Mat. 5.*
Luc. 9.

4. En *Jesus* seydt tot deesen,
Dat hoef soo niet te weesen,
Volght gy mijn datelijk,
De dooden laet haer dooden
Begraven, is 't van nooden,
Verkondight gy Goodts Rijk.
5. Een ander seyde, Heere,
Laet ik nogh eens t'Huys keere,
Bestellen daer mijn goedt,
Dat ik dat overgeeven
Aen Vrienden en aen Neeven,
En komen dan met spoedt.
6. Maer *Jesus* seydt, die geene
Die wel te ploegen meene,
En kijken aghter om,
Die is ook niet bequame
Goods Rijke te berame,
Of dat hy daer in kom.
7. Heer, wilt ons niet versmaden,
Maer roept ons op uw paden,
En laet ons hier niet staen;
Maer liever wilt ons trecken,
En deught in ons verwecken,
Op dat wy met u gaen.

IV. Sondagh na Drie-Koningen.

53. Jesus stilt het onweêr op Zee.

Wys:
Mijn droefheydt moet ik klagen.
'k Aenbidt u Godtheydt kraghtigh.

+

HEer *Jesus* is gevaren
Met een Schip over Zee,
En sijn Discipels waren
Daer in getreeden mee;

+*Mat. 8. Mar. 4. Luc. 8.*

En siet, daer is geweest
Een schrickelik onweyr,
Een jammerlijk tempeest
Onstelden 't heele Meyr.
2. Het Schip word' schier bedolven,
Soo dat 't perijkel leedt;
Want 't Meyr seer groote golven
Daer schrickelik in smeet:
En *Jesus* lagh en sliep
Op 't achter-eyndt van 't Schip;
Een yder een die riep,
De doodt is op de lip.
3. Sy hebben hem gaen wecken,
Geseyt met anghste groot,
Sult gy 't u niet aentrecken,
Dat wy dus gaen ter doot?
O Heere, ons bewaert,
Of anders wy vergaen.
Hoe sijt gy dus vervaert,
Seyt hy, hoe soo belaen?
4. Waer 's uw' Geloof gebleeven?
Hebt gy 't Geloove niet?
Hy heeft de Windt bekeeven,
En toonde sijn gebiet;
En tot de Zee hy seyd',
Swijght, ende houdt u stil;
De Windt uyt wajen scheyd',
Gingh leggen na sijn wil.
5. Waer over groote vreese
Haer al te mael bevingh;
Sy seyden, wie is deese,
Die Windt en Zee bedwingh?
O *Jesu,* slaep togh niet
Terwijl ons Schipken helt,
De trubbelen verbiet,
Ons siel in ruste stelt.

54. Jesus jaeght Duyvels uyt, die gaen in Verkens.

Wys: Hoe legh ik hier in dees ellende.

+

IN 't Lantschap van de Geraseenen
Quam *Iesus* met een Schipken an:
Hy tradt op 't Lant, en daer quam eenen
Afgrijsselijken felle man,
In wien al langh veel duyvels woonden,
Die haer in hem vervaerlijk toonden.
2. Hy woonde in der dooden graven,
En voorts by dage en by naght
Liep hy door Bosch en Bergen draven,
En hadt soo wonderlijke kraght,
Dat hy van voeten en van handen
Brak boeijen, en de yser banden.
3. Dus niemant konde hem betemme,
Hy liep naekt, en sijn selven sneet
Met steenen: ende met sijn stemme
Hy seer afgrijsselijken kreet.
Dees man liep *Iesus* te gemoete,
En viel hem datelijk te voete.
4. Hy riep tot hem met luyder keele,
O Soone Goodts, en quelt mijn niet,
Wat hebt gy togh met mijn ten deele,
Ik bidde u, mijn niet verbiet:
Maer *Jesus* seydt, dat hy most scheyden
Uyt deesen mensch, gingh den Duyvel vragen
Na sijnen naem, 't was *Legioen*;
Hy bad', wilt ons togh niet verjagen,
Heel buyten deese regioen,
Smijt ons niet in de helsch afgronden,
Maer in de verkens die daer stonden.

+*Mat. 8. Mar. 5. Luc. 8.*

6. En *Jesus* heeft dat toe-gelaten,
En sy sijn al van stonden aen,
Tot deeses schamel mensches baten,
Uyt hem in verkens al gegaen,
Die liepen rasch, en haer verdronken,
Twee-duysent sijn in Zee gesonken.
7. De Verke-drijvers gingen vlughten,
En sy vertelden 't alle-man,
En maekten over al gerughten,
Soo dat het volk daer op quam an,
En vonden die eerst was beseten,
Gekleet, wel by sijn sin en weeten.
8. De lieden raekten vol van vreesen,
En seyden, Heer, gaet hier van daen;
Maer deesen man die was geneesen,
Is door de heele Stadt gegaen,
Verkondighde dees wonder dingen,
Tot ygelijks verwonderingen.
9. Van sonden wilt ons togh bewaren,
O Heer, door uw genade groot,
Op dat geen Duyvels in ons varen,
En ons aendoen een felle doot;
Verciert ons siel en onse leeden
Eens met de gaef der reynigheeden.

Den XVIII. Sondagh na Pinxteren.
Quatertemper Vrydagh na Pinxteren.

55. Jesus geneest den Jightigen, die door 't dak gelaten was.

Wys: Ik ben een armen Pelgrim siet.

+

ALs *Jesus* quam in sijne Stadt
Capharnaum, is dat vernoomen

+*Mat. 9. Mar. 2. Luc. 5.*

Van d'omgeleegen volken radt
En sijn tot hem gekoomen.
2. Het heele huys liep vol, soo dat
Daer niemant meer in koomen moghte.
Terwijlen hy te spreeken sat,
Sy eenen Jightigh broghte.
3. Hem droegen vier mans in een bedt;
Maer 't was geen kants te krijgen binnen,
Den drang van 't volk heeft dat beledt,
Sy gaen wat nieuws beginnen.
4. Sy brengen deesen Jightigh man
Om hoogh, heel booven op het dacke,
En doen hem, door een gat daer van,
Voor *Iesus* voeten sacke.
5. Hy het Geloove heeft aenschouwt
Van die hem broghten; daer beneeven
Tot d'Jightigen seydt, Soon, betrouwt,
Uw' sondt wordt u vergeeven.
6. De Phariseën, diealdaer
Ook saten, ende dat aenhoorden,
Die seyden t'samen binnen haer,
Hy spreekt al laster-woorden.
7. Wie is 'er die de sonden kan
Vergeeven, dan als Godt alleene?
Maer *Iesus* seyd', wat mooght gy dan
Al in uw' harten meene.
8. Wat of u dunkt is eer geseght,
Uw' sonden worden u vergeeven,
Of, gaet met 't bedt, daer gy op leght,
Als gy 't hebt op-geheeven?
9. Op dat u dan magh worden kondt,
Dat's Menschen Soone heeft de maghte,
Op d'Aerde te vergeeven sondt,
Soo segge ik met kraghte:
10. Gy Jightige, staet op gesondt,
Gaet t'huys, en neemt uw' bedt ook meede.

En hy is opgestaen terstondt,
Met 't bedt naer huys getreede.
11. Hier over sy verschrikten seer,
En hebben Godt met hem gepreesen,
En t'samen loofden sy den Heer,
En waren vol van vreesen.
12. O Heer, wy sijn aen luyigheydt
Gelijk aen jightigheydt gebonden,
Maekt ons togh tot uw' lof bereydt,
Ontslaende van ons sonden.

S. Mattheus-dagh, en sijn Vigili.

56. Jesus roept Mattheum van den Toll.

Wys:
Als Jesus in sijn Majesteyt.
Het was een Ridder een Koninghs Kindt.

+

ALs *Iesus* in het voorbygaen
Sagh sitten eenen Publicaen
In 't Tol-huys, 't was *Mattheus*,
Den Soone van *Alpheus*.
2. Tot deesen Sondaer seyde hy,
Met korte woorden, volght ghy my.
Hy is straks op-gereesen,
Liet al sijn dingen weesen.
3. Hy heeft ook in sijn huys bereydt
Een maeltijt, tot een dangkbaerheydt;
Als sy aen tafel waren,
Daer quamen veel Sondaren.
4. En *Iesus* die sat met haer an,
En eete vry met alle man,

+*Mat. 9. Mar. 2. Luc. 5.*

Die met *Mattheus* quamen,
En sijn Discipels t'samen.
5. De Phariseën siende dit,
Dat *Iesus* met de Sondaers sit,
En met haer gaet verkeeren,
Tijden aen 't murmureeren.
6. En seggen, waerom of hy eet
Met Publicanen, die hy weet
Al Sondaren te weesen?
Maer *Iesus* seyd' tot deesen:
7. Men en behoeft geen medecijn,
Voor dees die in gesontheyt sijn,
Dien moet men voor dees halen,
Die sijn in siekt' en qualen.
8. Kom, hoort aen wat dat ik u leer,
Geen sacrifici ik begeer;
Maer de barmhartigheeden,
Dit is hier van de reeden.
9. Ik kom niet de rechtvaerdige
Roepen tot penitentie;
Maer roepe met begeere
De Sondaers tot bekeere.
10. O goede *Iesu,* ik beken
Dat ik ook eene Sondaer ben,
Roept mijn dan, bidt ik, meede,
Door uw' barmhartigheede.

57. Jesus spreekt met St. Jans Discipelen van haer Vasten.

Wys:
Waer blijf dy nu.
Heer staet mijn by.

+

SIet, de Discipels van Sint *Jan* +*Mat. 9. Mar. 2. Luc. 5.*
Met Phariseesche quamen an,
Om *Jesum* eens een woordt te vragen.
Wy sijn in 't vasten, en 't gebet,
Gelijk als ons is in-geset,
Om alsoo Godt wel te behagen.
2. Maer uw' Discipels vasten niet,
Seght ons togh eens wat dat bediet?
Maer wel sy drinken ende eeten.
Maer *Iesus* seyde haer weerom,
De Kinders van den Bruydegom
Niet en vasten, als gy kondt weeten.
3. Soo lange als de Bruyloft duert,
En is 't geen tijdt dat men veel truert,
Of haer met vasten te belasten;
Maer als den Bruydegom van haer
Sal wegh genoomen sijn, voorwaer,
Sy-lie dan sullen meede vasten.
4. Hy seyde, by gelijkenis,
Het niewers geen maniere is,
Dat men een rouwe lap sal setten
In een geer van een oude kleet,
Want 't kleedt souw scheuren, als gy weet,
Het souw sijn volligheyt beletten.
5. Ook meede soo en magh 't niet sijn,
In oude vaten nieuwe Wijn
Te doen, want die licht soude breeke:
Maer nieuwe Wijn in 't nieuwe vat

Men liever doen moet, ende da
d'Wijn bewaert met veel beeter streeke.
6. Die geen die oude Wijnen proeft,
En seydt niet dat men nieuw behoeft,
Maer seydt, de oude is de besten,
Soo was het nogh geen vastens tijt;
Maer nu gy wegh genoomen sijt,
Wy nu vasten, o Heer, ten lesten.
7. Want uw' Discipels allegaer,
Die hebben veel gevast daer naer,
Na dat gy waert van haer gescheyden,
Die hebben ons alsoo geleert,
Gelijk uw' Heyl'ge Kerk begeert,
Om tot deughden soo te bereyden.

XXIII. Sondagh na Pinxteren.

58. Jesus verwekt Jairus Dochter van der doodt.

Wys:
O saligh Heyligh Betlehem.
Ons Speeljaght nu al vaerdigh leydt.

+

OP eenen tijdt soo is 't geschiet, +*Mat. 9. Mar. 5. Luc. 8.*
Dat eenen Prins der Synagoge,
Jairus, Jesum koomen siet,
Heeft voor sijn voeten neer-gebooge.
2. Hem biddende met groot ootmoet,
Om van hem mogen te verwerven,
t'Sijn' huys te koomen met 'er spoet,
Sijn eenigh Doghter lagh op sterven.
3. Kom, leght op haer uw' handt, hy seydt
Tot *Iesus*, met seer groot eerbieden;
En *Iesus* was terstondt bereydt,
Gingh meed', hem volghden veele lieden.

4. En onderwijlen koomen daer
Aenloopen deeses Princen Knechten,
En brengen meed' de droeve maar,
Om hem daer van te onderrechten.
5. Uw' Dochter, seyden sy, is doot,
Wilt *Jesum* niet meer moeylijk weesen.
Maer *Jesus* seyde, 't is geen noot,
Gelooft maer, en sy sal geneesen.
6. Als hy by 's Princen huyse quam,
Gingh 't op een schreyen ende steenen,
En wanneer *Iesus* dat vernam,
Seydt hy tot haer, en wilt niet weenen.
7. Het Doghterken is immers niet
Gestorven; maer slaept warelijken,
En datelijken hy gebiet,
De scharen daer van daen te wijken.
8. Wanneer het volk was uyt-gedaen,
Is met haer Moeder ende Vader,
En drie Discipels in-gegaen,
En quam by 't doode Meysken nader.
9. Hy heeft haer by de handt gevaet,
En roepende, seyd' hy tot hare,
Ik segh u, Kindt, dat gy op staet,
Sy was oudt ontrent twalif jare.
10. Haer siele quam weerom in haer,
En is terstonden opgereesen,
En wandelden voorts hier en daer,
Haer ouders waren vol van vreesen.
11. En *Iesus* die belasten haer,
Maekt dat het niemant koomt te weeten,
En brenght het niet in 't openbaer,
Maer geef uw' Doghter wat te eeten.
12. Ons siele die raekt in de doot,
Soo rasch als wy in sonde loope,
Heer koomt ons by in sulken noot,
Want gy alleen sijt onse hoope.

XXIII. Sondagh na Pinxteren.

59. Jesus geneest een bloedtloopige Vrouwe.

Wys:
Ons Speeljaght nu al vaerdigh leydt.
O saligh Heyligh Betlehem.

+

ALs *Jesus* met *Jaïris* gingh, +*Mat. 9. Mar. 5. Luc. 8.*
Soo volghde hem soo groote schare,
Om te aensien een wonder dingh
Dat sy hem drongen. Siet aldare
2. Komt eene Vrouw, die aen den loop
Des bloedts was siek wel twalif jaren,
Haer goet had' sy verquist op hoop,
Aen medicijnen, sonder sparen.
3. En nimmermeer soo kreegh sy baet,
Maer ergerden al-an tot sleghter,
Het stelden hem tot meerder quaet,
Soo dat sy geen raedt doen dorst eghter.
4. Wanneer als sy van *Jesus* hoort,
Soo komt sy in 't gedrangh der schare,
En raekt van aghter aen den boort
Van *Jesus* kleedt, die 't wordt geware.
5. Hy voelde een kraght uyt hem gaen,
Seydt tot de schaer met soetigheede,
Wie van u-lie heeft dit gedaen?
Wie of heeft aengeraekt mijn kleede?
6. De scharen dringen u dat 't kraekt,
Seydt *Petrus*, hoe seght gy dan, Heere,
Wie is het van u die mijn raekt,
Wie heeft togh aengetast mijn kleere!
7. Maer *Jesus* sagh al-om na haer,
Waerom s' uyt vrees begost te beeven.

Om dit te werden openbaer
Heeft sy bekentenis gegeeven.
8. Dus sy voor alleman beleedt,
Ik doght ik sal gesontheyt krijgen,
Soo 'k maer den boort raek van sijn kleedt,
Dees saek magh ik nu geensins swijgen.
9. Wanneer als ik dien heb geraekt,
Heb ik gesontheydt rasch gekreegen,
Den Bloedtloop is terstont gestaekt,
Nu ben ik heel te mael te deegen.
10. En *Iesus* seyde, hebt betrouw',
Want gy hebt uw' gesondigheede
Gekreegen door 't geloof, o Vrouw,
Dus weest gesont, en gaet in vreede.
11. O Heer, gy sijt altijdt bereydt,
Als wy ons willen tot u keeren,
Wy bidden, wilt ons vuyligheydt
Van lichaem en van siel afweeren.

60. Jesus geneest twee Blinden en een Stomme.

Wys:
Ons Vader Godts gepreesen.
Rijk Moeder Goodts Marye.
Ik stondt op hooger Bergen.

+

ALs *Iesus* weeder keerden, +*Matth. 9.*
Twee blinden volghden hem,
Die haer gesicht begeerden,
En riepen met haer stem:
2. O *Jesu, Davids* Soone,
Wy hebben geen gesicht,

Wilt ons genade toone,
Ons oogen togh verlight.
3. Looft gy dat ik vermooge
Te geeven 't lichte klaer
Aen uwe blinde oogen,
Seydt *Iesus* eerst tot haer?
4. Ja, seggen s' alle beyde,
Laet ons het licht togh sien.
Na uw' geloof, hy seyde,
Soo laet dan u geschien.
5. Haer oogen werden oopen,
En sien het lichte klaer,
Sy sijn straks heen geloopen,
En maekten 't oopenbaer.
6. Nogh sijn sy aengekomme
Met een, in welke was
Een Duyvel, doof en stomme,
Iesus verjoegh hem ras.
7. Den Duyvel is verscheyden,
Den stomme kreegh sijn spraek,
Waerom de lieden seyden,
Dit is een wonder saek.
8. O Heer, wilt ons verlichten,
En oopent onsen mondt,
Op dat wy mogen bichten
Te deegen onse sondt.

Quatertemper Vrydagh in de Vasten.

Jesus geneest een van 38. jarige krankheydt.

Wys:
Bemindt en eert der Maeghden.
Amarilla mijn Vriendinne.
Al hebt de Princen haren wensch.

+

OP eenen Joodschen Paeschens-feest, +*Joan. 5.*
Quam *Iesus* weerom in de Stadt
Jerusalem, daer is geweest
Bethesda, een groot Water-badt.
2. Om welk men vijf Portalen sagh,
Als Kamers kostelijk gemaekt,
In welke groote meenight lagh,
Die waren met gebrek geraekt.
3. Als Blinden, Mancken, Kreupelen,
Verdrooghden, of die waren flouw,
Die wachten hier met meenighten,
Dat 't water hem beroeren souw.
4. Goodts Engel quam by tijden daer,
En roerden 't water in dit badt,
Dan wiert 'er een gesondt daer naer,
Die eerst van al dan daer in tradt.
5. En onder ander was aldaer
Een man, die hadt geleegen langk,
Den tijdt van aghtendertigh jaer,
En bleef daer alsoo leggen krank.
6. Wanneer als *Jesus* desen sagh,
En merkten ook sijn ouwigheydt,
Van die daer soo verlaten lagh,
Heeft tot hem minnelijk geseydt.

7. Soudt gy wel willen sijn gesondt?
Hy antwoordt, Heer, ik heb geen man:
Als 't Water roert, soo is terstondt
Een ander reedt, dus ik niet kan.
8. En *Jesus* seyde tot den Man,
Staet over eynde op uw' been,
Neemt op uw' bedt, en wandelt dan.
Hy rees, en gingh met 't bedde heen.
9. De Jooden seyden tot den Man,
Het is een hooge Sabbath-dagh,
Wy seggen u nu, dat men dan
Van daegh geen bedde dragen magh.
10. Den Man antwoorden met 'er stondt,
En seyde weerom tot de Jood,
Die mijn nu heeft gemaekt gesondt,
Het bedt te dragen mijn gebood.
11. Sy vraeghden hem, wie of het waer?
Maer hy Heer *Jesusm* niet en kondt,
Die was geweeken uyt de schaer,
De welk op deese plaetse stondt.
12. En daer na *Jesus* weerom vondt
Hem, in den Tempel, ende seydt,
Besiet, want gy nu sijt gesondt,
Daeromme dan uyt sonden scheydt.
13. Opdat daer na geen meerder quaet
Door sonden op uw' hals en raekt.
De Man de Joden seggen gaet,
Hem *Jesus* hadt gesondt gemaekt.
14. Dus hem de Jooden haetten seer,
Om dat hy 't op een Sabbath deed':
Maer *Jesus* haer antwoorde weer,
Mijn Vader werkt, en ik werk meed'.
15. Dus haetten sy hem tot 'er doodt,
Niet om den Sabbath-dagh alleen;
Maer om dat hy hem eeven groot
Als Goodts Soon hiel, met Godt gemeen.

16. O Heer, wy sijn altijt soo swack,
Wy bidden, wilt ons maken sterk,
Op dat wy dragen onse pak,
En tot uw glori doen ons werk.

62. Jesus spreekt van sijn Authoriteyt.

Wys:
Och Iesus liefde was soo groot.
Het eeuwigh woordt neerdale.
Jesu dulcis memoria.

+

VOorwaer, voorwaer, segh ik u lien, +*Joa. 5.*
Heer *Jesus* tot de Jooden seydt,
Den Soon kan niet, of heeft gesien
Dat sijnen Vader eerst beleydt.
2. Want al het geen den Vader doet,
Dat doet ook desgelijks sijn Kindt,
En hy vertoont hem al sijn goet,
Om dat hy sijnen Soon bemindt.
3. En hy hem nogh meer toonen sal,
Op dat gy-lie verwondert raekt.
Den Vader wekt de dooden al,
Alsoo den Soon ook leevend' maekt.
4. Den Vader oordeelt niemant niet,
Maer heeft daer meed' sijn Soon vereert,
En daerom is 't dat hy gebiedt,
Dat men sijn Soon gelijk hem eert.
5. Soo wie geen eer den Soone geeft,
Die eert dan ook niet sijnen Vaêr,
Die welke hem gesonden heeft,
Ik segge u, voorwaer, voorwaer.

Sielen-dagh.

6. WAnt al die geen die hoort mijn stem,
En looft die mijn gesonden heeft,

Heeft 't eeuwigh leeven binnen hem
Die komt ten oordeel niet; maer leeft.
7. De uere komt, en is nu al,
De dooden sullen hooren 't woordt
Van Godes Soone, en die sal
Het leeven hebben die het hoordt.
8. Gelijk den Vader 't leeven heeft
In hem: soo ook sijn Soone goet,
Aen wie den Vader maghte geeft,
Dat hy als mensch het oordeel doet.
9. En maekt ook hier geen wonder af,
Daer sal nogh koomen eenen tijt,
Dat, die doodt leggen in het graf,
Mijn stemme hooren met 'er vlijt.
10. Al die gedaen sal hebben goet,
Die sal tot 't eeuwigh leeven gaen;
Maer die heeft quaet gedaen, die moet
Dan voor het strenge oordeel staen.
11. Ik uyt mijn selven niet en kan,
Gelijk ik hoor, ik oordeel geef,
Mijn oordeel is rechtveerdigh dan,
Want ik niet na mijn wille leef.
12. Maer na de wille van mijn Vaêr,
Die mijn gesonden heeft, ik leef,
Mijn tuyghenis en is niet waer,
Soo ik die uyt mijn selven geef.
13. Een ander is getuyge dan
Van mijn, wiens waerheyt ik wel weet,
Gy hebt gesonden tot *Iohan*,
Die tuyghenis des waerheydts deet.
14. Ik neeme geen getuygh voor mijn
Van menschen, want ik niet begeer;
Maer op dat gy moght saligh sijn,
Daerom is 't dat ik u dit leer.
15. *Joannes* was een brandend light,
G' hebt luttel tijts verheught daer by,

Mijn tuyge is meer van gewight,
Ik grooter tuyge heb dan hy.
16. De werken die mijn Vaêr mijn geeft
Te doen, die mijn getuygen sijn,
Als dat hy mijn gesonden heeft,
En hy getuyght ook selfs van mijn.
17. En gy hebt niet gehoort sijn stem,
Nogh aenschouwt sijn gedaentenis,
Want gy heel niet gelooft in hem,
De welk van hem gesonden is.
18. Doorsoekt dan de Schrifture vry,
Want gy daer 't leeven in beroemt,
Die geeft getuygenis van my;
Maer eeven gy niet tot mijn koemt.
19. 'k Soek van de menschen geene faem,
Maer gy sonder Goodts liefde bent,
Ik kom in mijne Vaders naem,
Maer gy mijn niet ontfanght, nogh kent.
20. Een ander in sijn eygen naem
Sal koomen, die gy sult ontfaen;
Want gy elkander eert te saem,
Kondt gy 't geloof niet neemen aen.
21. Denkt niet dat ik u by den Vaêr
Beklagen sal: maer den Propheet,
Die goede *Moyses* selfs, voorwaer,
Sal klagen daer gy op vermeet.
22. Soo gy *Moyses* gelooven woudt,
Want hy van mijn geschreeven heeft,
G' ook mijn misschien gelooven soudt,
Dogh gy mijn geen geloove geeft.
23. Wy neemen vastelijken an,
Dat gy van Godt gesonden sijt,
Geeft ons het eeuwigh leeven dan,
In 't uyterst oordeel ons bevrijt.

63. Jesus wandelt door het Saedt.

Wys:
O Godt verheeven.
Soet Robberken.

+

EEn Sabbath-dage
Gingh *Jesus* eens door 't Saet,
Ende dat sage
De Phariseën quaet;
Sy sagen sijn Discipulen
Wat plucken van de Aderen,
Die men daer wassen vandt,
En wryven met de handt.
2. Dit niet behaeghden
Het Phariseesch gebroet,
Daerom sy vraeghden,
Wat is 't dat gy-lie doet?
Wat doet gy op een Sabbath-dagh,
Wanneer als niemandt werken magh?
Maer *Jesus*, goet bescheydt,
Weerom tot haer-lie seydt:
3. G' hebt wel geleese
Wat *David* eertijdts deed',
Toen hy, als deese
Mijn Jongers, honger leed',
Hy gingh vry in den Tempel Goodts,
Door dwingen van des hongers noodts,
En at van 't Heyligh Broodt,
Dat Goodes Wet verboodt.
4. G' hebt wel geleesen
Hoe dat de Priesteren,
Vry sonder vreesen,
Den Sabbath schendigen,
Ook in den Tempel werken sy,
En sijn noghtans van sonden vry;

+*Matt. 12. Mar. 2. Luc. 6.*

Maer ik segh u-lie weer
Hier is als Tempel meer.
5. Hadt gy 't verstande,
Wat of ik heb geseydt,
Geen Offerhande,
Maer wel barmhartigheydt
Begeere ik: gy dan soo stout
d'Onnosel niet verwijten sout;
Dus leerde *Jesus* haer
Uyt de Schrifture klaer.
6. Hy seydt, met oordeel,
De Sabbath in de Wet,
Om 's menschen voordeel,
Van Godt is in-geset;
Maer niet den mensche om den dagh,
Waer uyt men wel besluyten magh,
Dat 's Menschen Soone wis,
Heer van den Sabbath is.

64. Jesus geneest een verdrooghde Handt.

Wys:
Mijn droefheydt moet ik klagen.
'k Aenbidt u Godtheydt kraghtigh.

+

HEer *Iesus* is gekoomen
In d'Joodsche Synagoogh,
En daer heeft hy vernoomen
Een Man, wiens Handt was droogh;
Sy hem bemerkten gouw,
Want 't was een Sabbath-dagh,
Of hy geneesen souw:
Maer *Iesus* dat wel sagh.

+*Matt. 12. Mar. 3. Luc. 6.*

2. Waerom Heer Iesus seyde
Tot deesen lammen Man,
Staet op sonder verbeyde,
Kom' staen in 't midden dan.
Den Man en toefden niet;
Maer gingh in 't midden staen,
Als *Iesus* hem gebiet,
Die spreekt de Jooden aen.
3. U-lieden ik eens vrage,
Geeft mijn eens goeden raet,
Magh men op Sabbat-dage
Wel goet doen, ofte quaet?
Is't best dat men een siel
Bewaer met goeden wil,
Of dat men die verniel?
De Jooden swijgen stil.
4. Wie is 'er van u allen,
Wiens Schaep by ongeluk
In een sloot is gevallen,
En het niet uyt en ruk?
Ook op een Sabbath-dagh
Een mensch veel meerder is:
Daerom men goet doen magh
Op Sabbath-dagen wis.
5. Hy keek met felligheede,
En om haer blindigheydt
Soo was hy droevigh meede,
Heeft tot den Man geseydt,
Steekt ghy uw' handt eens voort,
En sijn handt wierdt terstondt,
Gelijk als hy behoort,
Als d'andere gesondt.
6. Waerom de Phariseën,
Siende dees wonder saek,
Niet wel waren te vreën,
En maekten t'samen-spraek:

Sy namen ook by hae
d'Herodiaenschen vals,
Om hem te neemen waer,
En brengen om den hals.
7. Maer onsen Heere goede,
Hem met de sijn van daer,
Na ander plaetsen spoede,
Hem vollighde een groote schaer,
Een yder besigh was
Om hem te raken an,
Die hy ook al genas,
Dus drongh hem alleman.
8. De vuyle geesten snoode,
Die vielen voor hem neer,
Gy sijt den Soon van Goode,
Maer hy haer dreyghde seer,
Hy wouw niet sijn verbreyt,
Op dat vervult soo sy
't Geen *Esaias* seydt
In sijne Prophety.
9. Siet, mijn beminden Soone
Ik mijn Geest geeven sal,
De welk mijn oordeel toone
Sal aen de volken al,
Hy maekt geen luydt gekal,
Hy roept ook niet seer stijf,
Men hem niet hooren sal
Op straet, of in 't gekijf.
10. En riet dat is aen 't drussen
En sal hy breeken niet,
Of 't lemmet niet uyt-blussen
Dat hy nogh roken siet,
Tot hy victori heeft.
Soo dat men al te saem,
Die op de Weerelt leeft,
Betrouwen in sijn Naem.

S. Bartholomeus, S. Bonifacius, en Martelaren.

65. Jesus kiest twaelf Apostolen.

Wys:
O Schepper aller Sterren klaer.
Conditoralae fiderum.

+

HEer *Jesus* een seer groote schaer, +*Mat. 5. Mar. 3. Luc. 6.*
Tot hem aenkoomen, wierdt gewaer,
Hy is op eenen Bergh gegaen,
Heeft d'heele nacht 't Gebedt gedaen.
2. Des morgens uyt sijn Jongeren
Verkoor hy twaelf Apostolen,
Die welk hy by hem houden wouw,
En om te preeken senden souw.
3. De eerste *Simon Petrus* was,
En sijnen Broeder *Andreas,*
Johan en *Jacob Sebede',*
Philippus, en *Bartholome',*
4. *Thomas, Thadde', Jacob Alphe',*
Matheus, Simon Canane',
En *Iudas van Iskarioot,*
Die hem gelevert heeft ter doot.
5. Dus is hy van den Bergh gegaen,
En in de vlakte koomen staen,
En hy geneesden van haer quael,
Die tot hem quamen al te mael.
6. Van hem gingh uyt een wonder kraght,
Dus yder hem te raken traght.
Hy weetende haer goedt begeer,
Heeft haer gegeeven schoone Leer.

7. O *Iesus,* uwe Godlijk Woordt
Dat hebben uyt uw' mondt gehoort
Uw' lief Apostolen; sy 't weer
Aen ander gaven tot haer Leer.
8. Dees hebben 't ook van handt te hant,
Door d'heele Weerelt voort-geplant,
Door heyl'ge Mannen, door wien wy
Tot uwe kennis koomen bly.
9. Daer over danken wy u Heer,
En bidden dat gy meer en meer
Het reght Geloof in ons versterkt,
En door uw' grati 't leeven werkt.

Alderheyligen-dagh, Martelaren.

66. Jesus preekt de acht Saligheeden.

Wys:
Mijn lippen opent Heere.
Ik stondt op hoger Bergen.
Ik heb op groene straten.
Soo diep in een groen Heyde.

+

Godtsaligh sal hy wesen
Die arm van geeste is,
Want 't Hemelrijk aen deesen
Al toe-behoort gewis.
2. Ook saligh sijn die menschen
Die saght sijn van gemoet,
Sy sullen na haer wenschen
Besitten d'Aerde goet.
3. Sy mogen saligh hieten
Die sijn in druk en rouw,

+*Mat. 5. Luc. 6.*

Sy sullen troost genieten
Van Godt den Heere trouw.
4. Die seer na recht verlangen
Sijn saligh in haer staet,
Sy sullen wel ontfangen
En werden heel versaet.
5. Die mee-lijdt met sijn naesten,
Is ook in saligheyt,
Want voor hem sal ten laetsten
Genade sijn bereyt.
6. Die 't harte suyver houwen
Sijn saligh al gelijk,
Sy sullen Godt aenschouwen
In 't eeuwigh Heemelrijk.
7. En saligh is hy meede,
Die t'allen tijdt bemindt
De deughdelijke vreede,
Die sal sijn Goodes Kindt.
8. Die om gereghtigheede
Veel lijdt, ook saligh is:
Want hem behoort alreede
Het Hemelrijke wis.
9. Godtsaligh sijt gy t'samen,
Wanneer gy wordt gehaet,
Wanneer sy uwe namen
Uyt doen, gelijk als quaet.
10. Wanneer sy als verbolgen,
U toonen alle spijt,
Om mijnens wil vervolgen,
U aendoen vals verwijt.
11. Als ghy dees swarigheede
Om mijnen name lijdt,
Is in den Hemel reede
Uw' loon, dus weest verblijdt.
12. Sy d'Heylige Propheten
Alsoo hebben gedaen,

Haer Vaderen te weeten,
Die haer sijn voor-gegaen.
13. Maer wee sy u gy Rijken,
Wee die hier sijt versaet;
Want u-lie al gelijken
Te waghten honger staet.
14. En wee moet gy verbeyden
Die hier in weelde laght,
Want gy-lie sult nogh schreyden,
En weenen met beklaght.
15. Als gy van menschen meede
Lof krijght, wee op uw hals;
Want sy ook alsoo deede
Aen de Propheeten vals.

Confessoren.

67. Jesus preekt van stichtinge.

Wys:
Het daget in den Oosten.
Soo diep op de groen Heyden.
Gebenedijt ô Heere.

+

Gy sijt het Soudt der Aerden, +*Matth. 5.*
Maer wanneer dat wordt mal,
Soo is 't van geender weerden.
Wie of dat souten sal?
2. Ten kan dan niet meer doogen,
Ten dooght dan niet een beet,
Men 't wel wegh werpen moogen,
Men 't met de voet vertreet.
3. Gy sijt des Weerelts Lighte:
Men kan verborgen niet
Een Stadt uyt 's menschs gesighte,
Die m' op een Berge siet.

4. Die een licht heeft ontsteeke
Set 't op een Kandelaer,
Op dat het met goe' streke
Het Huys verlichte klaer.
5. 't Is geen manier te setten
't Licht in een Kooren-maet,
Laet menschen daer op letten,
En sien het tot haer baet.
6. Daerom soo laet vry blijken
Voor alle-man uw' Licht,
En laet de menschen kijken
Vry aen met haer gesicht.
7. Dat aen de goede werken
Die gy-lie haer vertoont,
Sy Goodts Lof mogen merken,
Die in den Heemel woont.

68. Jesus preekt van vervullinge der Wet.

Wys:
Ik stondt op hooger bergen.
Rijk Moeder Goodts Marye.
O Heer wilt ons ontfarmen.

+

EN wilt dogh geensins denken, +*Matth. 5.*
Dat ik de Wet begeer
In 't minste deel te krenken,
Of der Propheten Leer.
2. Ik kom de Wet vervullen,
Went Aerdt en Hemel staen,
Nogh stip, nogh letter sullen
Daer in verlooren gaen.

3. Die 't minst gebodt van desen
Versuymt, en alsoo leert,
Sal in Goodts Rijke weesen
De alderminst ge-eert.
4. Die wil een doender weesen,
En desgelijks ook leert,
In 't Hemelrijk sal deesen
Als groot worden ge-eert.
5. Meer als de Phariseën
Sy uw rechtvaerdigheydt,
Of gy sult niet in treën
In 's Hemels Saligheydt.

V. Sondagh na Pinxteren.

69. Jesus preekt van twist te schouwen.

Wys:
Het daget in den Oosten.
Soo diep in de groen Heyden.
Ik heb op groene straten.

+

G' Hebt d'Ouden hooren leeren, +*Matth. 5.*
Gy en sult niet doodt slaen,
Of gy sult met verseeren
Voor het gerechte staen.
2. Maer ik segh u nogh meede,
Die op sijn Broêr wordt quaet,
Die schuldigh is alreede
Dat hy voor 't Rechte staet.
3. Maer die begint te tieren,
Verdient den hoogen Raet.

Die geck seyt, 't helsche viere
Verdient, dat hy 't in gaet.
4. Komt gy met offerhande
By d'Heyligen Autaer,
En 't komt in uw verstande
Terwijl gy bent aldaer,
5. Dat eenige verschille
Uw' Broeder tot u heeft,
Laer daer uw' gifte stille,
Eer gy die Godt op geeft.
6. Gaet, stelt uw' Broêr te vreede,
En komt daer na dan weer,
En offert na de seede
Uw' gifte aen den Heer.
7. Gy moet ras accordeeren
Met uwe weerparty,
Als gy in 't converseeren
Nogh op den wegh bent vry.
8. Dat hy u aen 't gereghte
Niet geef, en die u vat,
En door sijn wreede kneghte
Versteeke in een gat..
9. Dat soudt gy moeten geeven
Den alderlesten duyt,
Eer gy daer van uw' leeven
Soudt konnen raken uyt.

70. Jesus preekt van onstichtinge te schouwen.

Wys:
Ik heb op groene straten.
Rijk Moeder Goodts Marye.
Gebenedijt ô Heere.

+

G' Hebt d'Ouden hooren leeren, +*Matth. 5.*
Van overspel onthout.
Maer wie om te begeeren
Een ander vrouw aenschouwt,
2. Doet sondt in 't hart alreede,
Of hy 't al hadt gedaen,
Gelijk of hy 't al deede,
Of hy 't al hadt begaen.
3. Is 't dat uw reghter ooge
U al schandalizeert,
Terwijl hy niet wil dooge,
Rukt uyt, en van u weert.
4. 't Is best een lit te misse,
Dan 't heele lichaem sel
Geworpen worden wisse
In d'afgront van de Hel.
5. Is 't dat uw' rechter-hande
U meede schand'lizeert,
Al is 't een waerde pande,
Snijdt af, en van u weert.
6. 't Is best een lit te misse,
Dan 't heele lichaem sel
Geworpen worden wisse
In d'afgront van de Hel.

71. Jesus preekt van den Schey-brief.

Wys:
Ik stondt op hooger Bergen.
Soo diep in een groen Heyden.
Gebenedijt ô Heere.

G' Hebt d'Ouden hooren leere,
Soo wie verlaet sijn Vrouw,
Dat hy tot hare eere
Een Schey-brief geeven souw.
2. Maer die verlaet sijn Wijve,
Ten sy om Hoerery;
Doet s' overspel bedrijve,
Dus is hy geensins vry.
3. Die geene die 't Wijf trouwen,
Dat soo verlaten is,
Dien moetmen voortaen houwen
Voor Overspeelder wis.

72. Jesus preekt van niet te sweeren.

Wys:
Ons Vader Godt gepreesen.
Ik stont op hooger Bergen.
O Heer wilt ons ontfermen.

+

G' Hebt d'Ouden hooren leeren, +*Matth. 6.*
Volbrenght den Heer uw' Eedt,
Gy sult geen valsheydt sweeren,
Ik doe u meerder weet.

2. Gy sult al heel niet sweeren,
Nogh by den Hemel schoon,
Onthoudt wel deese leeren,
Want het is Goodes Troon.
3. Nogh ook niet by 't Aerdtrijke;
Want sijn voet-bank is dat.
Jerusalem gelijke,
Want 't is des Koninks Stat.
4. By 't hooft en wilt niet sweeren,
Want gy en mooght, voorwaer,
In swart of wit verkeeren,
Door uw kraght niet een haer.
5. Ja, ja, neen, neen, laet weesen'
Genoeghsaem voor uw' woort.
Al dat men voeght by deesen,
Komt van den quaden voort.

73. Iesus preekt geen quaet te wederstaen.

Wys:
Soo diep in een groen Heyde.
Gebenedijt o Heere.
Rijk Moeder Goodts Marye.

G' Hebt d'Ouden hooren leeren,
Een ooge voor een oogh,
En dat men ook begeeren
Voor tandt een tandt wel moogh.
2. Maer ik segh tot u-lieden,
En wederstaet geen quaet,
Wilt d'ander wange bieden
Die u aen d'eene slaet.
3. Die uwe rok wil roven,
Geeft hem den mantel mee';

Die welke u doet slooven
Een mijl, gaet met hem twee.
4. Begiftight al die geenen
Die wat van u begeert,
Die wat van u wil leenen,
U niet van hem af keert.
5. Neemt iemandt wat om t'houden,
En weeder-eyst het niet,
Doet ander als gy wouden
Dat u van haer geschiet.

74. Jesus preekt sijn vyanden te beminnen.

Wys:
Ons Vader Godt gepreesen.
Rijk Moeder Goodts Marye.
O Heer, wilt ons ontfarmen.

+

G' Hebt d'Ouden hooren leere — +*Matth. 6.*
De Phariseën quaet,
Bemindt uw naesten seere,
Maer uw' vyanden haet.
2. Maer, ik segh, uw' vyanden
Bemindt, en doetse goet,
Die van u spreeken schanden
Gy goet van spreeken moet.
3. Bidt voor die sijn verbolgen,
En die u lasteren,
Soo dat sy u vervolgen
Om te beschadigen.
4. Dat gy met sulke daden
Sijt Kinders van uw Vaêr,

Die over goed' en quaden
Sijn Son laet schijnen klaer.
5. Die door sijn milde seegen
Op goed' en quaden giet,
En sijn vruchtbaren reegen
Van niemandt en verdriet.
6. Is 't saek dat gy uw' vrinden
Alleenelijk bemindt,
Wat loon sult ghy dan vinden,
Wat of ghy daer mee windt.
7. Dat doen ook de Sondare,
En Publicanen fel,
Die minnen ook, voorware,
Die haer beminnen wel.
8. Is 't dat gy aen die geene,
Die u weldaden geeft,
Maer goet doen wilt alleene,
Wat grati of dat heeft.
9. Indien gy aen die geenen,
Daer gy van waght profijt,
Alleenelijk wilt leenen,
Wie of u danke wijt.
10. Dat siet men wel geschieden
Van de Sondaren quaet,
Die 't leen elkander bieden,
Om hare eygen baet.
11. Is 't dat gy-lie wilt groeten
Uw Broederen alleen,
Dat selfde ook doen moeten
De Heydens in 't gemeen.
12. Maer mindt gy uw' vyanden,
En gundt haer uw' weldaet,
En leent haer uwe panden,
En waght daer van geen baet.
13. Dan sult gy weesen Soonen
Van d' alderhooghsten Heer,

Die u dat dan sal loonen
Wel rijkelijken weer.
14. Want hy is tot de quaden,
En tot d'ondangkbaer' mildt:
Dus weesen vol genaden,
Als uwen Vader, wilt.
15. Soekt dan volmaektigheede,
Op dat gy daer toe raekt,
Gelijk uw Vader meede
In d'Hemel is volmaekt.

Asche Vrydagh.

Iesus preekt hoe men Aelmis geven sal.

Wys:
O eeuwigh Godt almaghtigh.
Mijn lippen opent Heere.
Het viel een Hemels douwe.

+

GY moet u naerstigh waghten, +*Matth. 6.*
Dat deughden niet geschien
Om dat men u souw aghten,
Of dat de menschen 't sien.
2. Want gy-lieden voor deesen,
Na uw verlangh hier naer,
Dan niet geloont soud' weesen
Van uwe Hemelsch Vaêr.
3. Wilt geen trompette blasen
Als g' aelmis doen begeert,
Als de beveynsde dwasen,
Om soo te sijn ge-eert.

4. Ik segge u, voorware,
Sy hebben haren loon
Ontfangen nu aldare,
Op straet in deesen toon.
5. Maekt dat u slinker-hande
Daer van geen kennis heeft,
Wat d'reghterhandt voor pande
Tot eenen Aelmis geeft.
6. Op dat soo heymelijke
Uw Aelemis geschiedt,
Dat sal u loonen rijke
Uw' Vader, die het siet.

76. Iesus preekt hoe men bidden sal.

Wys:
Ik stondt op hoger Bergen.
Ik heb op groene straten.
Soo diep in een groen Heyde.

+

WAnneer als gy wilt bidden, +*Matth. 6.*
Bidt op geen hoek van straet,
Of maekt niet dat g' in 't midden
Der Synagoge staet.
2. Dat sijn beveynsde werken,
Die dat doen om den toon,
Dat menschen 't soude merken,
Maer s' hebben haren loon.
3. Indien gy uw gebeeden
Te degen spreken wilt,
Sult in uw Kamer treeden,
En bidden daer in stilt'.

4. Bidt met geslooten dooren
In 't heymelijk uw Vaêr,
Die sal 't wel sien en hooren,
En loonen u voorwaer.
5. En wilt ook niet veel kallen,
Gelijk de Heydens doen,
Die meenen met haer rallen
Te krijgen haer versoen.
6. Gelijkt u niet by heure,
Uw' Vader goedertier
Weet uw gebrek te veure,
Dus bidt op dees manier.

77. Jesus preekt hoe men bidden sal Pater Noster.

Wys:
Mijn lippen opent Heere.
Ik stondt op hooger bergen.
Ik heb de groene straten.
Soo diep in een groen Heyde.

ONs Vader, die woonaghtigh
Sijt in de Heemelen,
Laet ygelijk eendrachtigh
Uw Name heyligen.
2. Toekoomen laet uw Rijke,
Uw wille laet geschien,
In d'Hemel, desgelijke
Op 't Aertrijk by de lien.
3. Ons dagelijksche spijsen
Wilt heden geven milt,
Als wy genaed' bewijsen,
Ons ook vergeeven wilt.

4. En ons tot geene tijden
In quellingh vallen laet,
Maer wilt ons togh bevrijden
Van 't geene dat is quaet, Amen.
5. Is 't saek dat gy de menschen
Vergeeft al hare schult,
Soo sal Godt nae uw' wenschen
Met uw hebben verdult.
6. Maer wilt gy niet vergeeven
Een anders schulden al,
Uw Vader ook al eeven
U niet vergeeven sal.

Asche Woensdagh.

78. Iesus preekt hoe men vasten sal.

Wys:
Ik heb op groene straten.
Gebenedijt o Heere.
Rijk Moeder Goodts Marye.

+

WAnneer gy sijt aen 't vasten, +*Matth. 6.*
En wilt niet droevigh sijn,
Als de beveynsde gasten,
Ontstellen het aenschijn.
2. Op dat sy souden toone
Haer vasten aen den mensch;
Maer 's hebben haren loone
Al wegh na haren wensch.
3. Maer gy-lie 't hooft moet salven
Wanneer als gy-lie vast,

En ook nogh daer behalven,
Wel schoon uw aensicht wast.
4. Op dat hy niet en toone
Dat het voor mensch geschiet;
Maer voor dit sal u loone
Uw Vaêr, die 't heym'lijk siet.

79. Iesus preekt van hier geen schatten te garen.

Wys:
Soo diep in de groen Heyden.
Gebenedijt ô Heere.
O Heer wilt ons ontfermen.

+

EN wilt togh niet bedelven
In d'Aerde uwe schatt,
Alwaer se by haer selven
Bederft door roest en matt.
2. Alwaer de loose Dieven
By onty graven gaen,
En dan na haer believen
Het neemen daer van daen.
3. Uw' schatten leght verhoolen
In 's Hemels goedt bewaer,
Dan werden s' niet gestoolen,
Of niet bedorven daer.
4. Want waer dat leydt begraven,
Of waer uw schatte rust,
Daer wilt ook heenen draven
Geheel uw 's harten lust.
5. Is 't dat uw oogh bequame
Reght en eenvoudigh siet,

+*Matth. 6.*

Soo is 't dat uw' lichame
Ook heel het Licht geniet.
6. Is 't dat boos is uw ooge,
't Heel lichaem duyster is,
Als selfs het Licht niet dooge,
Wat sal de duysternis?

XIV. Sondagh na Pinxteren.

80. Jesus preekt van tijtelijke sorge te schouwen.

Wys:
Wilhelmus van Nassouwe.
Het viel een Hemels douwe.
Mijn lippen opent Heere.

NIemant en kan twee Heeren
Gelijke dienen wel,
Den eenen hy wel eeren
Met liefde dragen sel.
2. Niet anders kan hy ramen,
Dan dat hy d'ander haet.
Gy kundt niet dienen t'samen
Godt en den Mammon quaet.
3. Daerom ik u-lie leere,
Weest niet met sorgh belaen,
Voor eeten of voor kleere,
Wat dat gy sult doen aen.
4. En is uw siel niet meerder
Dan 't eeten dat gy eet?
En 't lichaem is 't niet weerder
Dan 't kleet daer g' u mee kleet?
5. De Vogels die niet Saeyen,
Met sinnen eens aenschouwt,
Hoe wel se niet en maeyen,
Uw Vader s'onderhouwt.

6. En sijt gy niet veel meerder?
Wie of van u-lie kan
Aen sijne langhte meerder
Een Cubitus doen an?
7. Wat sorght ghy voor u kleeden?
De Leeliën besiet,
Hoe dat se niet en reeden,
Of sy en spinnen niet.
8. Sy sijn noghtans soo schoone
Bekleet met glori rijk,
Den Salomonschen Troone
En is haer niet gelijk.
9. 't Hoy dat moet in den Oove,
Soo Godt dat soo bekleed',
Sal hy, kleyn van geloove,
U niet bekleeden meed'?
10. Wilt niet in sorge treeden,
Om eeten of om drank,
Nogh ook niet om te kleeden,
Dit 's Heydenen verlangk.
11. Wat dat u is van noode,
Heel wel uw Vader weet,
Soekt eerst het Rijk van Goode,
En sijn reghtveerdigheet.
12. Dan sal voort al de reste,
Den Hemelsch Vader goedt,
U geeven al ten beste,
Toe-smacken overvloedt.
13. Daerom en sorght van dage
Niet voor d'aenstaenden dagh,
Want die wel sorge dragen
Ook voor sijn selven magh.
14. d'Een dagh genogh beladen
Is met sijn eygen quaet,
Dus is het niet geraden
Dat men meer soeken gaet.

I. Sondagh na Pinxteren.

81. Iesus preekt van niet te oordeelen.

Wys:
Het daget in den Oosten.
Soo diep in een groen Heyden.
O Heer wilt ons ontfermen.

+

EN oordeelt van uw leeven
Niemant, of oyt verdomt,
Dan sal Godt u ook geeven
Dat gy daer niet toe komt.
2. Vergeeft sonder verlangen
Een ander sijn misdaed,
Soo sult gy ook ontfangen,
Voor uwe schuldt, genaed'.
3. In 't geeven weest seer goedigh,
Dan sal met volligheyt
Al werden overvloedigh
In uwe schoot geleydt.
4. Sulk oordeel als gy strijke,
Sult gy gelijk ontfaen.
In mate desgelijke,
U werden sal gedaen.
5. Of kan een ander leyden
Een ander Blindeman,
En sy niet alle beyden
In sloote vallen dan.
6. Een kneght gaet niet te booven
Sijn Meester; maer volmaekt
Te sijn is hy te looven,
Die hem gelijke raekt.

+*Marc. 7. Luc. 6.*

7. Maer wat of gy aenschouwen
Mooght in uw Broeders licht
Een splinter, en behouwen
Een balk in uw gesicht?
8. Of tot uw Broeder seggen,
Laet ik den splinter nu
Uyt uwe oogen leggen,
En g'hebt een balk in d'uw.
9. Beveynde Hypocrijten,
Den balk uyt uw oogh weert,
Eer gy den splinter smijten
Uyt uw Broêrs oogh begeert.

82. Jesus preekt de Misterien te bedecken.

Wys:
Het viel een Hemels douwe.
O eeuwigh Godt almagtigh.

HEt Heyligh aen de Honden
En wilt dogh geeven niet,
Nogh ook voor Verkens monden
En smakt den Margariet.
2. Dat sy die niet besmeuren,
En treeden met de voet,
Of u misschien verscheuren,
Verkeert met boosen moet.

83. Jesus preekt van bidden met betrouwen.

Wys:
Wilhelmus van Nassouwe.
Mijn lippen opent Heere.

+

EYst, ende hebt goe' hoopen; +*Matth. 7.*
Want gy het sult ontfaen.
Klopt, en de deur sal oopen
Voor u werden gedaen.
2. Soekt, ende gy sult vinden:
En al die geen die vraeght,
Van sijne trouwe vrinden
Dat krijght en meede draeght.
3. Al die soekt, vindt sijn bate;
Al die klopt aen de poort,
Die sal men binnen late,
Wanneer als men hem hoort.
4. Wie is 'er van u-lieden
Soo boos, of soo verkeert,
Die sijn Kindt steen sal bieden,
Wanneer het broodt begeert?
5. Wie of sijn Kindt sal langen,
Wanneer het roept om vis,
Een vreeselijke slange,
Die welk fenijnigh is?
6. Gy, die sijt quaet van leeven,
En niet heel veel en dooght,
Wel goede dingen geeven
Aen uwe Kinders mooght.
7. Hoe veel of dan te meere,
Uw Hemels Vader wel,
Aen die van hem begeere,
Hy altijdt goet doen sel.

8. Al 't geene gy soudt wenschen
Dat u een ander deedt,
Doet gy dat ander menschen,
Dat 's d'Wet en de Propheet.

84. Iesus preekt van de enge Poort in te gaen.

Wys:
Soo diep in een groen Heyden.
O Heer wilt ons ontfermen.
Ik heb de groene straten.

+

IK raedt u in te trede +*Matth. 7.*
Die Poort die Enge is:
Want d'ander Poort is breede
Na de verderffenis.
2. Noghtans met groote hoopen,
De menschen t'aller stondt,
De wijde Poort in-loopen,
En voorts in d'helsch afgrondt.
3. Des Hemels Poort is smalle,
En engh is 's Hemels pat,
En weynige van alle
Der sijn die vinden dat.

85. Jesus preekt van valsche Propheten.

VII. Sondagh na Pinxteren.

Wys:
Het daget in den Oosten.
Ik stondt op hooger bergen.
Ons Vader Godt gepreesen.

+

WAght u van valsch Propheten, +*Matth. 7.*
Die koomen in Schaeps-vel,
Sy sijn graegh om te vreeten,
Van binnen Wolven-vel.
2. De vrucht die van haer koome,
Van haer het teyken geeft.
't En is geen goede boome
Die quade vruchten heeft.
3. Een boom magh niet quaet weesen
Die voortbrenght goede vrueght,
Hier van wordt hy gepreesen,
Want hy soo toont sijn deught.
4. Men sal ook niet versamen
Van Doornen Vijgen soet,
Nogh ook van wilde bramen
Men Druyven snijden moet.
5. Soo alle goede boome
Ook goede vruchten doet,
Soo aen de quade koome
Ook quade vruchten moet.
6. Ten beurt te geene dagen,
Dat eenen goeden boom
Sou quade vruchten dragen,
Of goed', een quaden boom.

7. Men sal den boom af-hacken,
Daer men geen vrucht van waght,
En in het viere smacken,
Dus naer de vrucht haer aght.
8. Een goed' mensch sal van binnen
Uyt 't hart voort-brengen goet;
Een mensche quaet van sinnen,
Ook quaet voort-brengen moet.
9. Als 't hart is in de gronde,
Na sijne volligheydt,
Soo spreekt ook meed' den monde,
En toont wat daer in leydt.

86. Jesus preekt van na sijn woordt te doen.

Wys:
Ik heb op groene straten.
Rijk Moeder Goodts Marye.
Gebenedijt o Heere.

+

GY seght tot mijn, Heer, Heere, +*Matth. 7.*
Noghtans en doet gy niet
Het geene ik u leere,
Of dat men u gebiet.
2. Niet al die geen die seggen
Tot mijn, o Heer, o Heer,
Men Goodts Rijk sal toe-leggen,
Of geeven haer begeer.
3. Maer die sonder verlengen
Doen na mijn Vaders sin,
En sijne wil volbrengen,
Die sal daer koomen in.

4. Veel sullen in die dagen
Dan weesen in 't verdriet,
En jammerlijke klagen,
O Heer, en weet gy niet,
5. Hoe wy met wonder-werke
Uw' Naem hebben ge-eert,
Verjaeght de Duyvels sterke,
En ook gepropheteert?
6. Dan sal ik haer belijden,
Gy bent my niet bekent,
Gaet wegh vermaledijden,
Die boosheydt sijt gewent.
7. Soo wie hem dan begeeve
Tot mijn, en vlijtigh hoort,
En stelle sijne leeve
Na 't seggen van mijn woort.
8. Die is te vergelijken
Met alle recht by een
Die timmert wijsselijken
Op eenen vasten steen.
9. De winden mogen brommen
Met vreeschelijk gedruys,
De waters mogen kommen,
En slaen al tegen 't huys.
10. Maer 't huys en wil niet vallen,
Om dat het door de eerdt,
Met diep gegronde wallen,
Op steen is gefondeerdt.
11. Maer die met hare ooren
Mijn woorden hooren an,
En niet doen als sy hooren,
Sijn als een sotte man,
12. Die timmert in het sande
Al sonder fondament,
De wateren die strande,
En komen daer omtrent.

13. De winden komen blasen,
En vallen op 't huys neer,
De waters komen rasen,
Het huys valt ras om veer.

Slot-veerskens, om yder van dese voorige te sluyten.

Pas op al de voorige Wijsen van dees Preek-Liedekens, om te sluyten.

O *Jesu,* geeft ons kraghten
Na 't Goddelijke Woordt,
Dat gy ons leert te traghten,
En doen gelijk 't behoort.

VErlicht Heer onse sinnen,
Bestuert ons na uw Wet,
Maekt dat wy eens beginnen
Die 't onderhouden net.

III. Sondagh na Drie-Koningen. Asche Donderdagh.

87. Jesus geneest een Melaetsen.

Wys:
Ik gingh noch heeden morgen.
O Heer wilt mijn troost geven.

+

VAn *Jesus* heeft vernoomen
Een Man, heel vol Melaets,
En is tot hem gekoomen,
Op een bequame plaets,
Met groot eerwaerden
Viel hy ter neer,

+*Mat. 8. Mat. 1. Luc. 5.*

Met 't aensicht op der Aerden,
Hy badt, en seydt, o Heer.
2. Is 't dat gy hebt de wille,
Gy mijn geneesen kondt.
En *Jesus* staende stille,
Ontfermde hem terstondt,
Heeft uytgestooken
Sijn handt wat naer,
Hem rakend', heeft gesprooken,
Het is mijn wil, wordt klaer.
3. Soo rasch als hy dat seyde,
Al de Melaetsigheydt
Van den Melaetsen scheyde;
Hy kreegh sijn suyverheydt.
Hy hem bevoole,
Met dreygement,
Dit blijven moet verhoole,
En maekt het niet bekent.
4. En seydt, om u te toone,
Gaet na de Priesters toe,
En als men is gewoone
Uw offerhande doe.
Maer evenwelle,
Als hy gingh heen,
Gingh 't alle-man vertelle,
En maekten 't heel gemeen.
5. Soo dat men groote hoopen
De lieden quamen aen,
Met haestigheeden loopen,
Gesontheyt te ontfaen;
Maer openbaer en
Wouw' hy niet sijn,
Daerom trok hy van daer, en
Gingh bidden in d'Woestijn.
6. O Heer, komt ons te baten,
Verhoort togh ons gebedt,

Wy sijn als de Melaten
Met sonden seer besmet,
Reykt uw genade
Tot ons eens uyt,
Op dat wy uw weldade
Verkonden overluyt.

III. Sondagh na Drie-Koningen.

88. Iesus geneest een Kapiteyns Kindt.

Wys:
Een eenigh Een heb ik, &c.
Als ik nu eerst begost te minnen.

+

EEn Kapiteyn, wiens Knecht wouw sterven, +*Matth. 8. Luc. 7.*
Het was hem een soo waerden Kindt,
Hy lusten hem geensins te derven,
Want hy hem seer wel hadt bemindt,
Met smart belaen,
Is hy gegaen,
En heeft gesonden van de Ouderen
Der Jooden, *Jesum* te verwilligen.
2. En badt, of hy wel wouw geneesen
Sijn Kindt, dat aen de Jighte lagh,
En leedde seer veel pijn midts deesen,
By naghte ende ook by dagh,
Dus quamen sy
Heer *Jesum* by,
En baden yverlijk, met sorge trouw,
Of hy dat Kindt ook wel geneesen wouw?
3. Sy seggen, hy is het wel waerdigh,
Dat gy geneesen wilt sijn Kindt,

Want deesen Man is heel goedaerdigh
Hy heeft ons Nati wel gesindt,
Hy heeft alleen,
Voor het gemeen,
Een Synagoogh gemaekt: en *Iesus* seydt,
't Kindt te geneesen ben ik wel bereydt.
4. Dus *Iesus* met haer op d'wegh raekten,
Na deesen Kapiteyn sijn Hof,
En als sy daer ontrent genaekten,
Sondt hy weerom sijn vrienden of,
En seyde, Heer,
Quelt u niet meer,
Want ik niet waerdigh ben, dat gy tot mijn
Soudt koomen, of in mijn huys soude sijn.
5. Terwijl ik mijn niet waerdigh kende,
Dat ik tot u soud' dorven gaen,
Daeromme ik mijn vrienden sende;
Maer met een woordt kan 't sijn gedaen,
Mijn Kindt terstondt
Sal sijn gesondt,
Want ik ben ook een Man in maght gestelt,
Die veel Soldaten heb in mijn gewelt.
6. Wanneer als ik segh tot den eene,
Komt hier, hy komt gelijk ik segh.
Ik tot een ander segh, gaet heene,
En hy gaet ook terstont, en wegh;
Mijn Dienaer meed',
Is altijdt reed',
Jesus verwonderen van dit bescheydt,
Dus tot de Scharen, die hem volghden, seydt.
7. Voorwaer, ik hebbe niet gevonden
Soo groot Geloof in Israël,
Daeromme hoort dan mijn verkonden,
Van Oost, van West, nogh koomen sel
Het vreemt geslaght,
En krijgen maght,

Met *Abram, Isac, Jacob,* al gelijk,
Te rusten eeuwelijk in 't Hemelrijk.
8. In duysternissen sal men smijten
De eygen Kinders van het Rijk,
Al waer sy sullen leggen krijten,
Op tanden knarsen eeuwelijk.
Voort *Jesus* seydt,
Met goed' bescheydt,
Na uw geloove soo laet u geschien,
Ende sy hebben 't Kindt gesondt gesien.
9. Het Kindt geneesden op die stonden,
Als *Iesus* het woordt heeft geseydt,
Als sy t'huys quamen sy 't Kindt vonden,
Dat flauw was, in gesondigheydt.
Heer, geeft dat wy,
Tot alle ty,
Ook meed' soo vast in het geloove staen,
Dat wy in 't Hemelrijk ook mogen gaen.

XV. Sondagh na Pinxteren, S. Monica, Donderdagh na de IV. Sondagh in de Vasten.

89. Iesus verwekt een Weduws Kindt.

Wys:
Nu weest gegroet Mariae.
Waer is de Dochter van Sion?

+

HEer *Iesus,* met sijn Jongers t'saem, +*Luc. 7.*
Gegaen is na de Steede
Te Naïm, en met hem quaem
Een groote schare meede.
2. Als hy omtrent de poorte gingh,
Soo worden daer gedragen

Het Lijk van eenen Jongelingh,
Waer by de Moêr gingh klagen.
3. De Moeder was een Weduw-Vrouw;
Veel lieden uyt de Steede,
Om haer te troosten in den rouw,
Meedoogend' gingen meede.
4. Het was voor haer een droeve doodt,
Het was haer eenigh Soone,
Dierhalven sy haer droefheydt groot,
Met reeden wel moght toone.
5. Als *Iesus* dese Vrouwe siet,
Voelt sijn barmhartigheeden,
En seydt tot haer, en weent togh niet,
En is wat na'er getreeden.
6. Sijn handt hy op de doodt-kist leydt,
De Dragers stonden stille,
'k Segh u, Jonghman, hy tot hem seydt,
Staet op na mijnen wille.
7. Den dooden over-eynde rees,
En sprak met sijne tale.
De lieden vol van groote vrees,
Godt loofden al te male.
8. Sy seyden, ons is opgestaen
Een groot Propheet des Heeren,
Aldus den goeden Godt voortaen
Sijn volk komt visiteeren.
9. Wanneer ons siel door sond' is doodt,
Heer, wilt die weer verwecken,
En komt ons by in sulken noodt,
Wilt ons uyt sonden trecken.

Den II. Advent.

90. Ioannes sendt sijn Discipulen tot Jesum.

Wys:
O naght, jaloerse naght.
Deught wenschen is geen deught.
De Werelt was ontstelt.

+

JOannes sat nogh vast in 't vangen-huys gebonden, +*Matth. 11. Luc. 7.*
En heeft seer veel verstaen van *Jesus* groote maght,
Dus twee Discipulen heeft hy tot hem gesonden,
Te vragen of hy was daer men na hadt gewaght.
2. Als dees gekoomen sijn, sy tot Heer *Jesum* seyden,
Johan den Dooper ons te vragen tot u sendt,
Sijt gy dit koomen sult, of ander men verbeyden?
Wy bidden dat gy wilt ons maken dit bekendt.
3. Daer was 'er sommig blint, met flaut, en ander plagen,
Veel met den quaden geest beseeten, en behoort,
Die *Jesus* al genas, en seydt, gaet tijdingh dragen
Johanni, van het geen gy hebt gesien, gehoort.
4. De kreupelen die gaen, den doodt verrijst, melaten
Men klaert, den doode hoort, den blinde krijght gesight,
Men 't Evangeli preekt tot schamel lieden baten;
Godtsaligh is hy die in mijn niet wordt onstight.
5. *Joannis* booden sijn vertrocken wederomme,
En tot de Joodsche schaer sprak *Jesus* van *Johan,*
Wat sijt gy uyt-gegaen, of in het Woudt gekomme,
Te sien een beevend' riet, een saght gekleeden Man.
6. Sy sijn in Koninks Hof, gelijk een yder weete,
Die in de weelde sijn met kostelijke kleer,
Wat sijt gy uyt-gegaen, te sien een groot Propheete?
Ik segge tot u-lie, *Joannes* is veel meer.
7. Dit is hy van die geen dat den Propheete seyde,
Siet ik mijn Engel send, die gae voor u aenschijn,
Die welke sal voor u den goeden wegh bereyde,
Op dat de paden reght, en effen mogen sijn.
8. Ik segge u, voorwaer, dat niemant van een Vrouwe
Is grooter Man gebaert, dan als *Ioannes* is:
Maer die in 't Rijke Goodts als minder werdt gehouwe,
Die is al evenwel nogh meer als hy gewis.

9. Van dat *Ioannes* quam, en nogh, soo lijdt Goods Rijke
Gewelt, en 't wordt gerukt van die dat kraghte doe:
Want de Propheeten al, en d'Wet hebben gelijke
Al aen gepropheteert tot aen *Ioannes* toe.
10. Gelooft het vry, hy is *Elias* die sal koomen.
't Gemeene volk heeft Godt gepreesen, en gelooft,
En hebben ook den Doop *Ioannis* aen-genoomen:
De Phariseën dogh die bleeven heel verdooft.
11. O *Iesu,* laet ons niet uw goeden raet veraghten,
Gelijk den Pharisee; want gy sijt den Propheet,
Na wie ons Vaderen soo langen tijdt verwaghten,
Dus u te volgen naer wy willen sijn bereet.

91. Jesus verwijt des volks hartneckigheydt.

Wys:
O naght, jaloerse naght.
Deught wenschen is geen deught.

+

DEes generati is gelijk de kleyne Jongen, +*Matt. 11. Luc. 7.*
Die sitten op de Markt, en roepen tot elkaêr,
Wy speelden op de fluyt, en gy hebt niet gesprongen,
Wy songen droeve sangh, gy maekten geen misbaer.
2. *Ioannes* at geen broodt, en heeft geen wijn gedronken,
Dees generati seydt, met hem magh Satan sijn.
Den Soon des menschen eet en drinkt so t wort geschonken.
Sy seggen, siet den vraet, en drinker van den wijn.
3. Dogh van haer Kinders is de wijsheyt Goods gepresen
En reght geaght. Als nu heeft hy verwijt gedaen
De Steeden daer hy hadt veel teykenen beweesen,
Om dat sy geen berouw', nogh boet' hadden ontfaen.
4. Wee u, gy Borg'ren, die te Chorozaïn woonen,
Wee u Bethsaida, hadt Godt soo veel gedaen
In Tyrus, en Sidon, sy souden boete toonen,
Sy souden wel in asch en hayren kleeden gaen.
5. Waer dat in Sodoma geschieden dese kraghten,
Sy souden heeden nogh misschien wel blijven staen,
Dogh in des oordeels dagh sy hebben te verwaghten,
Veel meer genaed' dan gy; met u sal 't slechter gaen.

S. Mathijs, Martelaren.

92. Iesus roept alle bedrukten.

Wys:
O naght, jaloerse naght.
De Weerelt was onstelt.

+

IK loof u Vader, Heer van Hemel en van Aerde, +*Matth. 11. Luc. 7.*
Dat gy, na uwen wil, dit al verborgen houdt
Die wijs sijn en vernuft; dierhalv*en* vol hovaerde,
Maer aen de kleynen gy dit opentlik betrouwt.
2. Den Vader alle ding gelevert heeft sijn Sone,
Dien hy alleene kent; niemant den Vader kent
Dan als den Soon, en die den Soone hem wil tone,
Komt tot mijn die belast en die beladen bent.
3. Ik u verquicken sal, mijn jok neemt op u spoedigh,
En gy sult in uw siel wel werden fray verlight,
En leert van mijn, want ik ben saght en ook ootmoedigh,
Want mijne jok is soet, mijn last kleyn van gewigt.
4. O *Iesu,* Soone Goodts, tot u wy koomen loopen,
Wy weeten geenen raedt, ons tot uw' Vader leydt,
Op uw saghtmoedigheyt alleenelijk wy hoopen,
Wy sijn uw' last, uw' jok, te dragen al bereydt.

Mariae Magdalenae-dagh.
Donderdagh na de V. Sondagh in de Vasten.
Vrydagh Quatertemper na H. Kruysvindingh.

93. Maria Magdalena wascht Iesus voeten.

Wys:
Al lijd' ik druk en groot gequel.
Te Mey als al de Vogels singht.

+

EEn Pharisee Heer *Iesum* badt +*Luc. 7.*
Te gast te koomen: als hy sadt
Heeft dat een Vrouw' vernoomen,
Die openbaer, was een Sondaer,
En is daer meed' gekoomen.
2. Sy aghter *Iesus* voeten stondt,
En schreyden tranen om haer sondt,
Soo menigh uyt haer oogen,
Sijn voeten dat, sy maekten nat,
Die s' met haer hayr gingh droogen.
3. Sy soenden die uyt liefde soet,
En salfde die met salve goet.
Den Pharisee dit siende,
Nam het heel dwars, dat dees Sondars
Heer *Iesum* alsoo diende.
4. Waer 't saek dat hy was een Propheet,
Hy soude hebben ook de weet
Wat dit is voor een Vrouwe,
Die hem dus raekt, hy haer niet staekt,
Hy most sy van hem houwe.
5. Maer *Jesus* seyde, *Simon* hoordt,
'k Heb u te seggen nogh een woordt:
Twee Schuldenaers eens waren
Seer veel te quaedt, dat sy geen raedt
En wisten om te klaren.

6. Den Woekenaer, uyt meedelijdt
Haer alle beyde schelden quijdt,
Den een vijf-hondert gulden,
En vijftigh d'aêr, soo dat sy klaer,
En vry wierden van schulden.
7. Wie mint hem meest, seght hoe gy denkt?
Die geene die hy 't meeste schenkt
Seght *Simon*, tot antwoorde.
G'hebt goet bescheyt, hier op geseyt,
Seydt *Jesus*, als 't behoorde.
8. O *Simon*, ik ben in uw huys,
Mijn Voeten maekt gy niet eens kuys,
'k Heb water niet gekreegen,
Met tranen s' wast, mijn Voeten vast,
Met 't hayr gaet sy die veegen.
9. Gy soent mijn niet eens aen mijn mondt;
Maer dese Vrouwe gaet terstondt
Ook soenen mijne Voeten,
Mijn Hooft gy niet, eens salve biet,
Maer sy salft ook mijn Voeten.
10. Daerom soo segh ik u de sin,
Want dese Vrouw' is vol van min,
Want haer wordt veel vergeeven;
Die minst ontfankt, ook minst bedankt,
Wordt minst in minn' verheeven.
11. En *Jesus* tot de Vrouwe seydt,
Uw sonden werden af-geleydt,
Gy wordt daer van ontslagen,
Een yder man, begint hier van
Elkanderen te vragen.
12. Wat magh dit sijn voor eenen man,
Die sonden ook vergeeven kan?
En hy seydt tot de Vrouwe,
Gaet heen in vreed', en weet dit meed',
't Geloof heeft u behouwe.

13. Heer, geeft ons ook soo groot berouw,
Dat wy na-volgen deese Vrouw,
En om ons sonden weenen,
Dat gy genaed', voor ons misdaed',
Ons Sondaers wilt verleenen.

Den III. Sondagh in de Vasten.

94. Iesus verjaeght een stomme Duyvel, en wordt gelastert.

Wys: Den rooden Saul.

+

Een groote schaer was in een huys geraekt
Daer *Iesus* was, daer quam ook een beseten,
Die blint, en stom van Satan was gemaekt,
En *Iesus* heeft den Duyvel uyt-gesmeeten,
En wegh gejaeght, soo dat den man genas
Van stonden aen, en kreegh weerom sijn sprake,
En sijn gesicht, soo dat verwondert was
De heele schaer van deese wonder-sake.
2. Dus seyden sy, of dit is *Davids* Kindt?
Sy waren seer verbaest, maer sijn geslaghte
Die seyden, hy te rasen al begint,
Waerom dat sy hem vast te houden daghte.
Den Pharisee die seyde, door virtuyt
Van Belsebub, die is den groote Vorste
Der Duyvelen, werpt hy de Duyvels uyt.
Maer *Iesus* seydt, hoe of d'een Duyvel kan
Den anderen verjagen, of verdrijven,
Als 't Rijk verdeelt, verwoest sy selven dan:
Een Stadt of Huys en kan niet staende blijven

+*Matth. 12. Marc. 3. Luc. 11.*

Dat is verdeelt, rasch val het al gelijk,
Is 't sake dat den een Satan den ander
Verdrijven wil, soo valt om-veer sijn Rijk;
Want 't is verdeelt met scheur onder elkander.
4. Hoe, seght ghy dan dat ik de Duyvels jaegh,
Door Belsebub verdrijve: maer is 't saken
Dat ik soo doe, uw kinderen, ik vraegh,
Door welke kraght dat sy-lieden ook maken
Dat vlughten gaen de Duyvels, daerom sy
Nogh sullen sijn uw' Reghters; maer is 't saken
Ik door Goodts Geest het doe, soo weet dan vry,
Dat Goodes Rijk u-lieden komt te naken.
5. Maer seght togh eens, hoe dat men komen kan
In iemants huys die sterk is, en roof halen,
Ten sy men eerst vast bindt den sterken Man,
Soo langh den Heldt gewapent sijne Salen
Bewaert, soo is al sijn besit in vreed':
Maer als hem komt een sterker te verwinnen,
Neemt sijn geweyr, en al sijn rijkdom meed',
En deylt den buyt, de welk hy vindt daer binnen.
6. Die niet en is met mijn, is tegens mijn,
En hy verstroyt die met mijn niet wil garen,
Voor alle sond' vergeevinge sal sijn,
Ook lasteringh tegens Goods Soon: maer sparen
En sal Godt niet die d'Heyligh Geeste Goodts
Gelastert heeft, voor die is geen genade,
Nogh in dees Eeuw', nogh na de uur des doodts.
Sy seyden, dat hy in hem hadt den quade.
7. Is een boom goet, sijn vruchte is ook goet;
Is een boom quaet, sijn vruchte quaet sal weesen;
Want uyt de vrucht men den boom kennen moet.
Gy slangh-gebroet, vol boosheydt, sonder vreesen,
Hoe sou het sijn dat gy eens een goedt woordt
Moght spreken, want uyt 's harten volligheede
So spreekt den mont, den quad*en* quaet brengt voort,
Uyt sijnen schat den goeden brenght goe' reede.

8. In 's oordeels-dagh, dit naerstelijk aenhoort,
Den mensche van elk yl woordt dat hy spreeke
Sal geeven reed', want na uw' eygen woort
Uw vonnis, of uw reght, sal sijn gestreeke.
O *Iesu*, die door 's Heylighs Geestes kragt
De Duyvelen verdrijft, wilt ons ook gunnen
De vroomigheydt, dat wy door uwe maght
Van siel en lijf haar ook verjagen kunnen.

Quatertemper Woensdagh in de Vasten.

95. Jesus geeft het teyken van Jonas.

Wys:
Waer blijf dy nu.
Heer staet mijn by.

+

DE Phariseën, vol van spijt, +*Matt. 12. Mar. 3. Luc. 11.*
Om meer te toonen haren nijt,
Heer *Iesum* stout quamen aenspreeken,
En seyden, Meester, wy-lie nu
Een teyken willen sien van u,
Ons vertoont eens een Hemels teeken.
2. Maer *Jesus* seyde tot de Schaer,
De welke quam aenloopen daer,
Dit is een heel boos generati;
Geen ander teyken dan *Jonas*,
Die t' Ninive gesonden was,
Men sal geven aen deese Nati.
3. Gelijk *Jonas* verborgen is,
In 't lichaem van den Wallevis,
Geweest drie dagen en drie naghten,
Des Menschen Soon ook sulk termijn,

In d'Aerde sal begraven sijn,
Sy dit teyken mogen verwaghten.
4. De Ninivesche borgeren,
Die sullen nogh veroordelen
Dees overspeeligh generati;
Sy sullen tegens haer opstaen,
Om dat sy hebben boet' gedaen,
Beweeght door *Jonas* Predicati.
5. En siet, ik segh u-lieden wis,
Alhier is hy die meerder is,
De Koninginne van het Suyden
Nogh opstaen sal in 's oordeels dagh,
Tegens dit volk, en doen beklagh,
En ook oordeelen deese luyden.
6. Want sy quam tot in 't Joodsche Landt,
Te hooren *Salomons* verstandt,
Sy reysen aen quam van soo veere;
En siet, ik segge tot u-lie,
Dat men op deese plaetse sie,
Die als *Salomon* is veel meere.
7. Niemant aensteekt een brandend licht,
En schuylt dat in 't verborgen dicht,
Nogh onder Kooren-maet beneeden;
Maer set dat op een Kandelaer,
Dat yder sie het lichte klaer,
Die in 't huys koomen in te treeden.
8. Uw' ooge is het lichaems licht,
Indien is simpel uw gesicht,
Soo heeft 't lichaem heel klare luyster;
Maer is het sake dat uw' oogh
Is selver quaet, en niet en doogh,
Soo is uw heele lichaem duyster.
9. Siet dan dat 't licht, dat in u is,
Niet en verkeer in duysternis,
Indien dan is licht uw lichame,
En heeft van duysternis geen deel,

Soo sal het u verlichten heel
Als een lichten glans seer bequame.
10. O Heer, gy sijt 't waeraghtigh Licht,
Op eenen Kandelaer gesticht,
In simpelheyt laet ons u houwen,
Dat wy in onse harten bly
Door u verlicht, tot allen ty
Naerstigh de duysternisse schouwen.

III. Sondagh in de Vasten.
Quatertemper Woensdagh in de Vasten.
S. Maria ter Sneeu.
Vigili voor Maria Hemelvaart.

96. Jesus wordt gepreesen van een Vrouw.

Wys:
Waer blijf dy nu.
Heer staet mijn by.

+

WAnneer als eenen vuylen geest,
Die is in eenen mensch geweest,
Daer uyt is, gaet hy heen en weere,
Door drooge plaetsen, vint geen rust,
Dan seydt hy uyt sijn boosen lust,
'k Sal na mijn eerste huys weer-keere.
2. Hy komt en vindt het heel geleeght,
Oft met een beesem was geveeght,
Dan gaet hy seeven geesten nooden,
De welke booser sijn als hy,
En gaet daer binnen woonen vry,
't Lest is meer als het eerste snoode.
3. Soo sal 't met deese Nati gaen.
Een Vrouwe heeft daer by gestaen,

+Matth. 12. Mar. 3. Luc. 8.

En sy uyt de Schaer riep seer hooge,
Den buyk die u droegh, heyligh is,
Ook heyligh sijn de borsten wis,
Aen de welke gy hebt gesooge.
4. Maer *Iesus* seyde weer tot haer,
Godtsaligh deese sijn voorwaer,
Die het woordt Goodts hooren, en houden.
Sijn Moeder en sijn Broeders meed'
Die waren daer ontrent die Steed',
Men seyd' hem, dat s' hem spreeken wouden.
5. Hy seyd', wie is de Moeder mijn?
En wie of togh mijn Broeders sijn?
Hy sagh rond' om, en heeft geweesen
Met d'handt op sijn Discipulen,
En seyd' met volle meeningen,
Siet, mijn Moeder en Broêrs sijn deesen;
6. En al die geen die met 'er spoet,
De wil van Godt mijn Vader doet.
O goede Heer, wilt immers maken
Dat wy Goods Woordt soo hooren an,
Dat wy het ook volbrengen dan,
Dat wy ook soo geluckigh raken.

S. Jans onthoofdingh.

97. Joannes wordt onthooft.

Wys:
Den lustelijken Mey.
Met geestelijke vreught.

+

Wanneer *Herodes* dagh gekoomen was, +*Matth. 14. Marc. 6.*
Op welk hy was gebooren, was gebooren,
Deed' hy een Avondmael bereyden ras,
Voor al sijn uytverkooren, uytverkooren,

Voor Vorsten, en de Princen valjant
Van 't heele Galileësche Lant.
En daer quam ook by dese Hanssen,
Herodias Dochter te danssen,
Hare Dochter te danssen.
2. Sy heeft *Herodes* soo wel aengestaen,
Dat hy haer looft te schenken, looft te schenken,
Al wat dat sy begeert soud' sy ontfaen,
Al wat sy konde denken, konde denken,
Daer op hy onvoorsightelijk deed',
Een al te onverstandigen eed',
Woudt gy 't halve Rijke begeere,
Ik u dat sal geeven, ik sweere,
Dat sal geeven, ik sweere.
3. Daer op is uyt-gegaen die Doghter loos,
Gaet met haer Moêr te raden, Moêr te raden,
Wat of sy eyschen sal, die Vrouwe boos,
Denkt om haer haet te saden, haet te saden,
't Hooft van *Iohan* den Dooper begeert,
Dat *Herodes* u daer mee' vereert;
Sy seydt met ongodlijke monde,
Geeft 't Hooft van *Joannes* terstonde,
Van *Joannes* terstonde.
4. *Herodes* was bedroeft, maer om sijn eed',
En die daer t'samen saten, t'samen saten,
Haer niet bedroeven wouw, dit feyt seer wreed'
En dorste hy niet laten, hy niet laten,
Daerom hy na den Kerker terstondt
Den Beul met sijn Rappier heenen sondt,
Die welke daer moordadigh 't hoofde
Van *Joan* den Dooper af kloofde,
Jan den Dooper af kloofde.
5. In eenen schootel heeft men haer gebroght
Het Hooft van den Propheete, den Propheete,
Gelijk het felle Wijf dat had' versoght,
O boosheydt ongemeen, ongemeete!

Men gaf dat hooft die danstersche loos,
En sy brenght dat haer Moeder seer boos,
't Lijf hebben sijn Jongers begraven,
Die haer tot Heer *Jesum* begaven,
Tot Heer *Jesum* begaven.

Sondagh Sexagesima, II. Sondagh voor de Vasten.

98. Jesus geeft de Parabel van den Saeyer.

Wys:
Mijn ooghkens weene.
Ik wil de valsche weerelt, &c.
Nerea schoonst van, &c.

+

ALs *Jesus* stondt beneffens 't Meere, +*Matth. 13. Marc. 4. Luc. 8*
Quam daer tot hem een groote Schaer,
Dien hy aldaer begost te leere,
Sprak in Parabolen tot haer.
2. Sy quamen hem soo stijf aen dringen,
Soo dat hy in een Schipjen klam,
En leerde veelderhande dingen,
De Schare die daer tot hem quam.
3. Een Saeyer is sijn saet gaen saye,
Een deel daer van viel neffens 't pat,
Het wierdt betreeden tot sijn schaye,
De Voogels quamen eeten dat.
4. Een ander deel viel op de steenen,
Alwaer dat was geen diepe grondt,
Het quam rasch op, maer viel weer heenen
Van d'hette, want 't geen vocht en vondt.

5. Een ander deel viel in de Dooren,
De welke wiessen op te saem,
Die gingen 't goede Saet versmooren,
Soo dat daer geene vrucht van quaem.
6. Het ander viel op goede aerde,
Broght overvloedigh vruchten voort,
Wel dartigh, 't sestigh, hondert waerde,
Die ooren heeft dat hy dat hoort.
7. d'Apostolen dan tot hem seggen,
Leght ons togh dees Parabel uyt.
Hoort toe, seydt hy, ik sal 't u seggen,
Wat dat dit al te mael beduyt.
8. 't Saet is Goodts Woordt, die neffens d'wegen
Sijn dees, wanneer sy hebben g'hoordt,
Komt Satan van haer hart wegh dreegen,
Op dat sy door het Godlijk Woordt
9. Geloovende, niet saligh warden;
Maer deese deel, die op de steen,
Soodanigh sijn, die niet volharden,
Als komt bekooringh gaen se heen.
10. Als sy 't ontfangen sijn sy blijde,
Maer door gebrek van vastigheydt
Gelooven sy een korten tijde,
Haer wortel is niet diep geleydt.
11. Maer die gesaeyt is in de Dooren,
Is dees die 't tijtelijk veel aght,
En laet hem lichtelijk bekooren,
En gaende wordt alsoo versmaght.
12. Maer deese die in goede aerde,
Sijn dees, de welk ontfangen 't Woordt,
In een goet hart van grooter waerde,
En brengen soo veel vruchten voort.
13. sy brengen vruchten mennighvuldigh,
Wel dartigh, 't sestigh, hondert fout,
Dewijlen dat sy sijn verduldigh,
En 't harte Goodts Woordt wel onthout.

14. O Heer, wilt ons een goet hart geeven,
Dat wel behouden magh uw' Woort,
Op dat wy door verduldigh leeven
Veel vruchten mogen brengen voort.

Sondagh Sexagesima.

99. Waerom Jesus in Parabolen spreekt.

Wys:
O Naght, jaloerse naght.
De Weerelt was ontstelt.

+

+*Matt. 13. Mar. 4. Luc. 8.*

HEer *Jesus* was gewoon Parabolen te spreken,
Als hy 't gemeene volk sijn Leeringe voor-leydt,
En heeft by dit, en dat, sijn lessen vergeleeken,
Soo dat se van d'uytlegh veel kreegen geen bescheydt.
2. Dus sijn Discipulen een reys hem quamen vragen,
Waerom spreekt gy tot haer alleen Parabolen,
Die sy togh niet verstaen, en luttel van t'huys dragen?
En *Jesus* antwoort haer met goede reedenen:
3. Want u-lie deese gunst is mildelijk gegeeven,
De hoogh Misteriën van Goodts Rijk te verstaen,
Maer niet die buyten sijn d' in ongeloove sweeven,
Dus haer werdt alles in Parabolen gedaen.
4. Op dat se, siende blindt, heel niet met al en leeren,
En hoorende heel doof, ook niet met al verstaen,
Dat s' haer ter avontuer niet koomen te bekeeren,
En soo vergiffenis van hare sond' ontfaen.
5. Op dat alsoo vervult werd' *Esaias* leere,
Gy sult met uwe oor aenhooren, niet verstaen,
En siende sult niet sien, want 't volliks hart is seere
Verswaert, haer ooren doof, haer oogen toe-gedaen.
6. Op dat sy nimmermeer aensien met hare oogen,
Op dat sy met haer oor ook niet met al verstaen,
Op dat tot geenen tijdt sy haer bekeeren mogen,
En ik dan haer misschien van hare sond' ontslaen.

7. Uw oogen saligh sijn, want sy sien, en uw ooren
Die horen, want voorwaer, segh ik, gy hoort en siet,
Daer veel Propheeten, en Rechtvaerdigen te vooren
Seer hebben na gewenst, en 't is haer niet geschiet.
8. Men brengt geen Licht, en set het onder kooren-mate,
Nogh onder eene bedt; maer op een kandelaer,
Op dat men het magh sien, men niet verborgen laten
Sal dat 'er is geschiet, op dat 't sy openbaer.
9. Merkt dan wat dat gy hoort, want met soodanig mate
Als gy sult meeten uyt, met nu in-meeten sal,
En doen 'er nogh meer by, die heeft, tot sijner bate
Men meer sal geeven; maer die niet heeft neemt men 't al.
10. Dus in Parabolen sprak *Jesus* t'allen stonde,
Dat werden sou vervult 't geen was gepropheteert.
Ik in Parabolen sal oopenen mijn monde,
En barsten wonder uyt van 't geene der passeert.
11. Maer sijn Discipulen hy alles klaer uyt leyde.
Heer, neemt ons in 't getal van uw Discipulen,
Van Joden, Ketteren, van Heydens wilt ons scheyden,
Op dat wy u verstaen, als recht-geloovigen.

Den V. Sondagh na Drie-Koningen.

100. Jesus geeft de Parabel van 't onkruyt.

Wys: Hoe legh ik hier in dees ellende.

+

DEn Heer gelijkt het Hemelrijke
By eenen Man, die saeyt goet Saet
Op d' Acker: maer als algelijke
De menschen sliepen, die hem haet
Quam onkruyt saeijen onder 't goede,
En voort hem daer van daen wegh spoede.
2. En als het saet is op-geschooten,
En nu al sijne vrughten draeght,
Vertoont het onkruyt ook sijn looten,
Dus van de Kneghten wordt gevraeght,

+*Matth. 13. Marc. 4.*

Heer, hebt gy niet gesaeyt goet Saede
Van waer komt in uw Acker 't quade?
3. De Man die seydt tot sijn Dienaren,
Den boosen mensch heeft dat gedaen,
De Knechten seggen, laet ons garen
Het onkruyt altemael van daen.
Neen, seydt hy, dat by ongelucke
Gy 't goet Saet ook niet uyt en rucke.
4. Laet ons den Oeghst te samen wassen,
Ik dan de Maeyers seggen sal,
Wilt op de Terwe naerstigh passen,
En brenght die in mijn Schure al,
Het onkruyt bindt te gaer met banden,
En smijt 't in 't viere om te branden.
5. En sijn Discipels tot hem sprake,
Leght ons togh dees Parabel uyt.
En hy antwoorde op de sake,
Den Saeyer 's menschen Soon beduyt,
En deese Weerelt is het velde,
Die wordt besaeyt na mijn vermelde.
6. Het goede Saet dat sijn Goodts Kinders;
Het onkruyt 's Weerelts Kinders quaet;
Den quaden mensch die doet veel hinders,
Dat 's Satan, die het onkruyt saet,
En door den Oeghst des Weerelts eynde,
Door Maeyers ik de Engels meynde.
7. Gelijk het onkruyt wordt gebonden,
En wordt alsoo in 't vier geleydt,
Soo sal 't gaen in de leste stonden,
Dan sullen werden af-gescheyt,
d'Onstightigheeden en schandalen,
Die nu Goodts Rijke soo versmalen.
8. Des menschen Soone sal dan senden
Sijn Engelen, die al 't gespuys,
De welke haer tot quaet doen wenden,
Wegh-werpen sullen met gedruys,

In 't helsche viere om te branden,
Daer is geschrey, geknars der tanden.
9. Maer die rechtvaerdigh sijn van leeven,
Die sullen in haer 's Vaders Rijk
Een schoone glans des lichts af-geeven,
Gelijk de Sonne eeuwelijk.
Is 't saek dat ymandt heeft sijn ooren,
Laet dit aendaghtelijk aenhooren.
10. O Heer, ons hart is ook een Acker,
Waer in gy hebt gesaeyt goet Saet,
Geeft ons dat wy ons houden wacker,
Dat Satan niet saeyt 't onkruyt quaet,
Heer, wilt hem dat togh heel verbieden,
Of laet ons dat terstondt uyt-wieden.

101. Jesus geeft de Parabel van het wasdom des Saets.

Wys:
Het was 'er een Ridder een Koninghs Kindt.
Als Jesus in sijn Majesteyt.

+

HEt Rijk Goodts is gelijk als een *+Matt. 13.*
Die saeyt sijn Saet, en gaet dan heen,
Hy rijst, en hy gaet rusten
By daegh, by naght, na lusten.
2. Het Saet ontspruyt, het Saet neemt an,
Terwijlen hy daer niet weet van;
Want d'aerd' uyt vruchtbaerheede
Brenght selfs sijn vruchten meede.
3. Eerst brenght het Lof, daer na de Aer,
En daer na dan de Terw' te gaer,
Dan in den Oeghst gaet maeijen,
Die t' vooren hadt gaen saeijen.

VI. Sondagh na Drie-Koningen.

102. Parabel van het Mostertsaet, en van den Deegh.

Op de voor-gaende Wijs.

+

GOodts Rijk is als een Mostaert-saet, +*Mat. 13. Mar. 4. Luc. 13.*
Dat men in d'Acker saeijen gaet,
Het welk is in 't gemeyne,
By ander Saet seer kleyne.

2. Maer wanneer dat te wassen koom,
Soo wordt het groot gelijk een Boom,
Dat in sijn tacken schoone
De Voogels koomen woone.

3. Goodts Rijk is als een kleyne deel
Van Deegh, dat een Vrouw doet in 't Meel',
En laet het tot 'er uere,
Het van den Deegh wordt suere.

4. Heer, saeyt in ons uw' Godlijk Saet,
Op dat het wasch tot onser baet,
En laet in ons vermeeren
Uw Rijk, tot uwer eeren.

Maeghden ende Weduwen.

103. Jesus geeft de Parabel van den schat, en den Margariet.

Wys:
Als Jesus in sijn Majesteyt.
Het was een Ridder een Koninghs Kindt.

+

HEt Rijk des Hemels is gelijk +*Marc. 13.*
Als een verborgen schat, seer rijk,
Die in 't Landt werdt gevonden,
Van een ter goeder stonden.
2. En hy van groote blyschap loopt,
Al 't geene dat hy heeft verkoopt,
En koopt daer voor het Lande,
Daer hy den schat in vande.
3. Het Hemelrijk dat werdt beduydt
By eenen Koopman die reyst uyt,
En soekt met goede hoope
Om Paerelen te koope.
4. Hy vindt een schoonen Margariet,
De welke, soo rasch als hy siet,
Gaet, en verkoopt al 't geene
Hy heeft, en koopt dien Steene.
5. O *Jesu,* wilt ons gunnen dat
Wy ook verkrijgen deesen schat;
Gunt dat wy ook geniete
Dien schoonen Margariete.

104. Jesus geeft de Parabel van het Visch-net.

Wys:
Het was 'er een Ridder een Koninghs Kindt.
Als Jesus in sijn Majesteyt.

+

HEt Hemelrijk is als een Nett, +*Matt. 13.*
Het welk is in de Zee gesett,
Waer in dat men gewisse
Vanght alderhande Vissen.
2. Als 't vol is haelt men dat aen strant,
De Visschers sitten aen de kant,
De goe' Visch doen s' in vaten,
De qua Visch sy verlaten.
3. Soo sal 't in 't lest des Weerelts gaen,
Goodts Engelen die sullen staen,
En scheyden met 'er spoede
De quaden van de goede.
4. De quaden sullen sy terstondt
Wegh smijten in den helschen grondt,
Daer sal sijn in dien brande
Geschrey, geknars der tande.
5. Daerom een goede Schrift-geleert
Werdt in het Rijke Goodts ge-eert,
Die magh men heel wel yken,
Of liever vergelijken,
6. By een Huys-vaêr, die altijdt wat
Weet voort te brengen uyt sijn schat,
Somtijts wat van het ouwe,
Somtijts wat van het nouwe.
7. O Heere, wilt in d'leste uer
Ons niet versmacken in het vuer,
Maer met de goede Visschen
Brenght ons in 's Hemels disschen.

Maendagh na de III. Sondagh in de Vasten.

105. Jesus werdt uyt Nazareth verdreeven.

Wys: O naght, jaloerse naght.

+

HEer *Jesus* quam een reys te Nazareth in Steede, +*Matth. 13. Marc. 6. Luc. 4.*
In sijne Vaderlandt, waer hy was op-gebroght,
En sijn Discipulen die gingen t'samen meede,
En heeft na sijn gewoont de Synagoogh besocht.
2. 't Was op een Sabbath-dach, hy stont op om te leeren,
Men langhden hem in d'handt 't Boeck van *Esaias;*
Terwijlen dat hy was in het Boek om te keeren,
Soo vondt hy deese plaets, alwaer geschreeven was,
3. Den Geest Goods is op mijn, dus heeft hy mijn gesond*en*,
Gesalft, om dat ik sou preeken de schamelen,
En de gevangens ook haer vryigheydt verkonden,
En te geneesen al de harts vermorselden.
4. De blinden dat se sien, los laten de verslagen,
En preeken een goet jaer van weegen Godt den Heer,
En van vergeldingen de merkelijke dagen,
Dus sloot hy 't Boek, en gaf 't den Dienaer, en sat neer.
5. Een yder sagh hem aen, en hy begost te spreeken,
Een yder viel met hem, sy preesen hem terstondt,
Verwondert van sijn Leer, en van sijn schoone Preeken,
En van die grati soet die bloeyden uyt sijn mondt.
6. Dogh sommigh seyden weer, en is 't niet *Josephs* Sone,
Den Timmerman? is 't niet den Soone van *Mary*?
Sijn Susters, en sijn Broêrs, al t'samen by ons woone,
Jacob Joseph, Judas, en *Simon* kennen wy.
7. Hoe komt hy dan so wijs? van waer komt hem de magte?
Dus sommige van haer weer sijn ontsticht geweest.
Maer *Jesus* seyd', misschien seght gy in uw gedaghte
Het spreek-woordt, Medicijn u selven eert geneest.
8. Wy hebben veel gehoort van uwe wonderheede,
Die te Capharnaum gy daer al hebt gedaen,
Doet in uw Vaderlandt nu sulke dingen meede,
Maer *Jesus* seydt tot haer, voorwaer wilt dit verstaen.
9. Dat een Propheet is niet geaght in 't Vaderlande,
Nogh in sijn eygen huys, nogh ook in sijn geslaght,
Elias maer een vrouw in heel Sarepta vande,
Hoe wel der waren meer, dogh s' waren niet geaght.

10. Des Hemels-sluys was toe drie jaren en drie maend*en*,
Dus was in Israël van honger groot misbaer,
Daer Weduwen seer veel met honger waren gaenden,
Noghtans *Elias* quam tot niemanden van haer.
11. Ten tijden van *Naaman* der waren veel Melaten,
Maer *Eliseus* togh niemant van haer genas,
Sy wierden soo verstoort, die teegenwoordigh saten
In deese Synagoogh, sy stonden op seer ras.
12. Sy dreeven hem van daer na buyten hare Steede,
Na 't hooghste van den Bergh, daer hare stadt op staet,
En meenden hem van daer te stooten na beneede;
Maer *Jesus* wonderlijk door 't midden van haer gaet.
13. Dus hy te Nazareth geen wonder dingen deede,
Hy weynigh sieken daer van hare siekt genas,
Sy waren al verhardt in ongeloovigheede,
Alsoo dat *Iesus* seer van haer verwondert was.
14. O goede *Iesu*, wy na uwe komst verlangen,
In onse harten preekt, en toont daer uwe maght,
Leert ons hoe dat wy u behooren te ontfangen,
Op dat gy wellekom blijft by ons dagh en naght.

106. Iesus ontfermt over de verlatentheydt der menschen.

Wys:
O Schepper aller Sterren klaer.
Jesu soete memorie.
Conditor alme fiderum.

+

HEer *Jesus* reysde heen, en weer, +*Mat. 9. Mar. 6. Luc. 8.*
Door Dorpen, Steeden al te mael,
En preekten 's Evangelisch Leer,
Genas de sieken van haer quael.
2. Sijn twaelt Discipels reysden mee',
En eenigh Vrouwen die hy hadt
Verlost van hare siekt en wee,
En van den quaey die haer besadt.
3. En onder deese was 'er een,
Verlost van seven Duyvels snoodt,

Die heet *Maria Magdaleen,*
Die volghde hem met liefde groot.
4. En ook *Joanna Chuses* Vrouw,
Susanna, met veel anderen,
Die hem te samen dienden trouw,
Van hare rijke middelen.
5. Hy oversiet het groot getal
Der volken, en krijght meedelijdt,
Als Schapen sijn se over al,
De welke sijn haer Harder quijdt.
6. En hy tot sijn Discipels seydt,
Den Oeghst is groot, maer weynigh seer
Sijn die tot werken sijn bereydt,
Daeromme dan soo bidt den Heer.
7. Bidt dan den Heere van den Oeghst,
Dat hy werk-lieden sende voort
In sijnen Oeghst, die leydt seer woest,
Dat die dien maeijen als 't behoort.
8. Gy goede *Jesu* selfs wis bendt
Heer van den Oeghst, ons niet verlaet,
Maer uw Dienaren tot ons sendt,
Die welke passen op uw Saet.

107. Jesus sendt twaelf Apostolen.

Wys:
Het eeuwigh woordt neerdale.
Bemindt en eert der Maeghden-staet.
Veni creator spiritus.

+

HEer *Jesus* sagh des volks elendt, +*Matth. 10. Luc. 6. Luc. 10.*
Dus hy sijn twaelf Apostels sendt,
Voor heen te preeken, twee en twee,
En te geneesen van haer wee.

2. De eerste *Simon Petrus* was,
En sijnen Broeder *Andreas,*
Ioan, en *Iacob Sebedé,*
Philippus, en *Bartholomé.*
3. *Thomas, Thaddé, Iacob Alpé,*
Mattheus, Simon Canané,
En *Iudas van Iskarioot*;
Die hem gelevert heeft ter doodt.
4. Dees twaelf versendt Heer *Iesus* heen,
En hy haer al te mael gebiet,
Dat sy maer een Reys-stok alleen
Mee-neemen souden, anders niet.
5. Geen sak met eeten, ofte broodt,
Geen beurs met gelt, nogh geene schoen,
Maer soolen aen de voeten bloodt,
Twee rocken mosten s' niet aen doen.
6. Dus sondt hy haer, dat sy Goodts Rijk
Door 't heel' landt souden preeken gaen,
Beseeten, sieken, al gelijk
Van haer elend', en siekt' ontslaen.
7. Na dat sy veel vermaningen
Gehoort hadden, sijn om en om,
Door Landt en Steed' gaen prediken,
Het Heyligh Evangelium.
8. Sy preekten dat men moste doen
Boet' ofte penitentien,
En sy met een verjaeghden toen
Veel mennighten der Duyvelen.
9. Sy salfden ook de sieken veel
Met Oly, ende die terstondt
Van hare siekt' geneesden heel,
Daer wierden soo al veel gesondt.
10. Wy danken u Heer al gelijk,
Dat gy door uw Apostolen
Het Goddelijke Hemelrijk
Aen ons hebt laten prediken.

Pinxter Donderdagh.

108. Jesus onderrecht sijn Apostolen.

Wys:
Het eeuwigh Woordt neerdalende.
O Iesu soet der Maeghden Kroon.
Al hebt de Princen haren wensch.
Te lucis ante terminum.

+

Als *Iesus* sijn Apostolen
Door 't Israëlsche Landt liet gaen,
Om over al te prediken,
Gaf hy haer sonderlingh vermaen.
2. En gaet niet tot de Heydenen,
Nogh geen Samaritaensche Stadt,
Maer liever tot de dwalenden
Van Israël soo neemt uw' padt.
3. Preekt dat het Hemelrijke naekt,
Geneest de sieken, dooden wekt,
En de melaetsen suyver maekt,
De Duyvels uyt de menschen trekt.
4. Gy hebt om niet, om niet bestelt,
Draeght niet met allen overweegh,
Nogh in uw buydel draeght geen gelt,
Maer weest van gout en silver leegh.
5. En draeght geen knapsak, nogh geen broodt,
Nogh geen twee rocken ook begeert,
Nogh schoen nogh roed, 't is niet van noodt,
Een werk-man is sijn kost wel weert.
6. Als gy komt in een Dorp of Steed',
Verneemt dan wie dat daer is waert,
En blijft in 't huys daer gy in treed',
Ter tijdt toe gy van daer vervaert.
7. Als gy dan in een huys in gaet,
Seght vreed' dit huys, soo 't waerdigh sy,

+*Matt. 10. Luc. 9. 10.*

Uw vreed' sal koomen t'haerder baet
Soo niet uw vreed' keert weer tot dy.
8. Is 't dat u iemant niet ontfanght,
Of uwe woorden ook versmaet,
Het stof, dat aen uw voeten hanght,
Schudt af tot tuygh, en heenen gaet.
9. Voorwaer, segh ik u-lieden, dat
't Verdraghelijker weesen magh,
Gomor, en Sodom, van dees Stadt,
In d'alderleste oordeels-dagh.

S. Barnabas-dagh.
Comemorati van Petrus en Paulus.
Martelaren.

109. Jesus versterkt sijn Apostolen

Wys:
O Jesu soet der Maeghden.
Telucis ante terminum.

SIet, ik u-lie als Schapen send'
In 't midden van de Wolven fel,
Weest dan voorsichtigh als 't Serpent,
En simpel als de Duyven wel.
2. Maer u wat van de menschen waght;
Want sy u sullen geesselen,
En leveren aen 's Weerelts maght,
Tot tuygh aen haer, en Heydenen.
3. Maer als s' u leveren om mijn,
Denkt niet hoe, wat gy spreeken moet,
Gy 't krijgen sult op die termijn,
Want gy 't niet, maer Goodts Geest het doet.
4. Een Broêr sijn Broêr, een Vader quaet
Sijn Kindt sal dooden, 't Kindt sijn Vaêr

Sal dooden. Gy sult sijn gehaet,
Om mijnent wil, van allegaer.
5. Soo wie volharde tot het lest,
Sal saligh sijn: soo men u doe
Vervolgh, in d'een Steed', soo is 't best
Gy na een ander vlughte toe.
6. Voorwaer, segh ik, eer gy door-reyst
De Steeden al van Israël,
't Is waerdt dat gy daer wel op peyst,
Des menschen Soonde koomen sel.
7. Nogh een Discipel is niet meer
Als sijnen Meester, die hem leert,
Een Knecht is niet meer als sijn Heer,
't Is wel, te sijn als hy ge-eert.
8. Soo sy den Vaêr van 't Huysgesin,
Beelsebub heeten uyt spijt,
Hoe veel te meer die sijn daer in,
Uyt moeten staen het selfs verwijt.
9. En vreest haer niet, want niet met al
Der is dat niet wordt openbaer,
Niet is verborgen, of men sal
Ten lesten 't nogh al weeten klaer.

10. HEt geene ik u leer alleen,
En gy met uwe ooren hoort,
Maekt gy dat over al gemeen,
En preekt gy dat een yder voort.
11. Vreest niet die 't lichaem moorden wel,
De siel niet kunnen raken an;
Maer vreest die geen, die in de Hel
Siel ende lichaem smijten kan.
12. Twee musjes koopt men om kleyn gelt,
Geen sonder uwe Vaêr versmaght;
't Hayr van uw hooft is al getelt,
Voorwaer, ghy sijt veel meer geaght.
13. Die geen die mijn voor menschen sal

Belijden, sal ik weeder haer:
Die mijn versaken, ik ook al
Versaken sal by mijnen Vaêr.

14. EN meynt togh niet dat ik daerom
Gekoomen ben, om vreed' op d'Aerdt
Te senden: geensins, maer ik kom
Meer om te senden eenen swaerdt.
15. Ik kinders scheyd' van moêr en vaêr,
Dus weesen sal der twiste groot,
Een schoonmoêr scheyden van haer snaer,
's Mensch vyandt is sijn huysgenoot.
16. Is 't saek dat iemandt meer bemindt
Sijn Vader, of sijn Moêr, als mijn,
Of desgelijk sijn eygen Kindt,
Die sal mijn geensins waerdigh sijn.
17. Soo wie sijn kruysse niet aenveert,
En dragende, soo volgen mijn,
Die is mijn dan al heel niet weert,
Die sijn siel houdt, die quijt sal sijn.
18. Soo wie sijn siel om mijn vervreemt,
Die sal bevinden dat hy leeft,
Die u in-neemt ook mijn in-neemt,
Met een die mijn gesonden heeft.
19. Die een Propheet, of een goet Man
Ontfanght, om dat hy soo een is,
Die ook soodanigh loone dan
Ontfangen sal van Godt gewis.
20. Die aen dees minste van dees al,
Om dat het mijn Discipel is,
Een teugh koudt waters geeven sal,
Sijn loon ontfangen sal gewis.
21. Als *Iesus* sijn Apostolen
Gegeeven hadde dees vermaen,
Is hy weerom te prediken
Na hare Steeden toe-gegaen.

110. Herodes hoort van Iesus Miraculen.

Wys:
Mijn siele wat doet gy noch op de Aerdt.
Waer ik 'er een Koningh.

+

HErodes heeft gehoort van *Jesus* faem, +*Mat. 14. Mar. 6. Luc. 9.*
En wonder-daden;
Want overalle wierdt bekendt sijn Naem.
Hy wierdt beladen.
2. Veel seyden dat *Joan Baptista* was
Weder verreesen;
Want sijne wonderlijke kraghten pas,
Werken in deesen.
3. Veel seyden, 't is den Propheet *Elias,*
Die komt weeromme.
En ander seyden, een van d'Ouden was
Weder gekommen.
4. *Herodes* seyd', *Iohan* heb ik onthooft,
Wie is dan deesen?
Voorwaer, *Ioan Baptista*, ik gelooft,
Die is verreesen.
5. Is soude hem nogh wel eens willen sien,
Wie dal hem toone?
Neen Tiran, 't is voor u niet te bedien,
't Is Goodes Soone.
6. Van wien *Ioannes* den Voorlooper was,
Als een *Elias,*
En deesen is, die soude koomen ras,
Onsen Messias.

IV. Sondagh in de Vasten.

III. Jesus spijst 5000. menschen met vijf Brooden en twee Visschen.

Wys:
Blyschap van mijn vliet.
Goodes waerden Soon.

+

DE Aposolen, die gesonden waren
Om te prediken, komen weer verklaren
Hoe 't al was gegaen; *Iesus* seyd', kom rusten:
Veel hadden bevaen, honger, dat haer lusten
t'Eeten, want het haer
Moght niet beuren daer,
Want sy hadden geenen tijdt,
Dus sy voeren weer
't Galileesche Meer,
Nae 't Woudt dat daer lagh aen 't sijdt.
Als de Lie'n dat vernoomen,
Sijn se daer ook gekoomen,
Reysende met grooter vlijt.
Iesus sagh dat de Scharen,
Als sonder Harder waren,
Werdt beweeght tot meedelijdt.
2. Dus ging hy hem spoên, preekten Godes Rijke,
Die 't hadden van doen, hulp hy al gelijke.
't Wordt terwijlen laet, de Son is gaen leggen,
Maek dat yder gaet, sijn Discipels seggen,
Want het is van noodt,
Dat sy koopen Broodt,
Want sy sijn heel veer van Steed':
Iesus seyde, neen,
Laetse niet gaen heen,
Maekt gy-lieden haer wat reed'.
Hadt men al vry veel gelde,
Dat men voor Brooden telde,

+*Mat. 14. Mar. 6. Luc. 9. Ioan. 6.*

Niet sou 't sijn Philippus seydt
Is'er dan niet met alle,
Daer men dit groot getalle
(*Iesus* vraeght) van spijs bereydt?
3. Hier is nogh een Kindt, komt *Andreas* seggen,
By het welk men vindt, Garsten-broode Weggen,
Vijf maer in 't getal, ende maer twee Vissen,
't Helpt niet voor dees al, soude ik wel gissen.
Iesus seyde weer,
Laet se sitten neer,
t'Samen in het lange gras,
Brenght de Brooden mijn,
't Sal genoeghsaem sijn,
d'Hoop van Mans vijf-duysent was.
't Broodt neemt hy met de Vissen,
Om deese op te dissen,
Hy s'gebenedijden gaet,
Brekende gaet se bieden,
Sijn Jongers en de Lieden,
Tot dat yder was versaet.
4. Daer na hy gebiet, gaet nu door de Scharen,
't Geen der overschiet, wilt te samen garen,
Dat niet gae' te niet; sy met hare handen,
Als hy haer gebiet, vullen twaelf Manden,
Sulken grooten deel
Was 'er nogh te veel,
Van soo luttel Broodt, en Vis,
Mans duysentmael vijf,
Kinder' ende Wijf,
Worden nogh gereekent mis.
Als de Lie dat aenschouden,
Sy-lie Heer *Iesum* houden
Voor deesen Propheete groot,
Die in de Weerelt koomen
Soude nogh, om de vroomen
t'Helpen uyt al haren noot.

Asche Saterdach.

112. Jesus wandelt over 't water, en Petrus ook.

Wys:
Blyschap van mijn vliet.
Goodes waerde Soon.

+

JEsus wist 'er van, dat se komen souden, +*Mat. 14. Mar. 6. Ioan. 6.*
Ende dat s' hem dan, Koningh maken wouden,
Dies hy haest'lijken, scheyde van de Scharen,
Sijn Discipulen, mosten voor heen varen,
Hy gingh vluchten heen,
Op een Bergh alleen,
Om te doen daer sijn gebeed'.
Sijn Discipels veer,
Waren in het Meer,
Ende hy was daer niet meed';
't Was meer als midder-naghte,
Dat sy al na hem waghte,
Ende het was duyster seer,
d'Windt die begon te blasen,
't Meyr dat begon te rasen,
't Schipken dat gingh op en neer.
2. *Iesus* wist dat sy, haer soo seer vermoeyden,
In het tegen-ty, sy seer stijve roeyden,
Sy vry een groot ende, waren heen gevaren,
Iesus daer ontrent, komt gaen door de baren.
Sy waren bevreest,
Meynden 't is een geest,
Sy riepen vervaerlijken.
Iesus sprak tot haer,
Maekt togh geen misbaer,
Maer betrouwt, want ik het ben.

Petrus die seyde, Heere,
Sijt gy 't, soo wilt begeeren
Dat ik over 't water treed'.
Iesus die seyd', wilt kommen.
Hy is uyt 't Schip geklommen,
En gingh over 't water meed'.
3. Maer daer quam terstondt, een storm-windt gereesen,
Dus hy gingh te grondt, hy begost te vreesen,
En hy riep, o Heer, wilt mijn togh bewaren;
Want ik sink om neer, helpt mijn uyt de baren.
Iesus hiel hem vast,
Ende seyd', o gast,
Sijt gy van geloof soo kleen?
Twijffelt sy soo radt?
Hy in 't Schipjen tradt,
't Onweer dat hiel op met een.
Straks waren sy aen lande,
Daer sy aen woude strande,
Dus meer vrees omvanghde haer;
Sy hebben hem aenbeeden,
Ende met een beleeden,
Gy sijt Goodes Soon voorwaer.

113. Jesus spreekt van Hemels Broodt te eeten.

Wys:
Mijn ooghkens weene.
Ik wil de valsche weerelt, &c.
Nerea schoonst van, &c.
Mijn siel, o schoone.

+

DE Scharen op den Oever stonden, +*Ioan. 6.*
Des morgens: maer hy was van daer,
Terwijlen sy hem niet en vonden,
Sy datelijk hem reysde naer.

2. Hoe sijt ghy over 't Meyr gekoomen?
O Meester, seggen sy-lie; want
Wy hebben geen Schip daer vernoomen,
Wanneer wy quamen aen de strant.
3. Heer *Iesus* seyde tot de Schare,
Gy komt te samen tot mijn toe,
Soo juyst niet om de wonderbare
Miraculen die ik u doe.
4. Maer wel om dat gy hebt gegeeten,
En van mijn Brooden sijt versaet:
Maer ik u-lieden late weeten,
Werkt liever spijs die niet vergaet.
5. Soekt spijse die tot 't eeuwigh leeven
Verstrecken magh ter saligheydt,
Die 's menschen Soone u sal geeven.
Dus hebben sy tot hem geseydt:
6. Hoe sal men dan doen Goodes Werken?
Hy seydt, dat gy geloove geeft,
Die geen die Godt heeft willen merken,
Dien welken hy gesonden heeft.
7. Sy vragen hoe wy moogen weeten
Waerom men u gelooven moet,
Ons Vaders hebben al gegeeten
In de Woestijn het Manna soet.
8. Terwijlen dat 'er staet geschreeven,
Broodt van den Heemel gaf hy haer.
Neen, *Moyses* heeft haer niet gegeeven
Broodt van den Heemel; maer mijn Vaêr.
9. Mijn Vader geeft u ware Broode,
Het welk komt van den Heemel neer,
Dat tot het leeven is van noode
Voor d'Weerelt. En sy seggen weer:
10. Heer, wilt altijdt ons dit Broodt geeven.
Des Leevens-Broodt ben ik, seydt hy,
Die komt en looft sal al sijn leeven
Van honger en van dorst sijn vry.

11. Gy hoort en siet, en wilt niet looven,
Dogh al die mijn gegeeven sijn
Van mijnen Vaêr, die woont daer booven,
Die sullen komen al tot mijn.
12. Die komt en sal ik niet verjagen,
Ik daerom niet gekoomen bin
Van d'Hemel, om mijn selfs behagen
Te doen: maer na mijn Vaders sin.
13. Mijn Vader, die mijn heeft gesonden,
Begeert, dat al die tot mijn komt,
Ik die verwek in d'leste stonden,
Dat niemant van die sy verdomt.
14. Mijn Vader wil dat die sijn Kinde
Siet, en in hem gelooven sal,
Dat die het eeuwigh leeven vinde,
Ja die in 't Jonghst verwecke al.
15. Daer wierdt gemurmureert hieromme,
Om dat hy hadt geseydt tot haer,
'k Ben Broodt dat van den Hemel komme,
Wy kennen dogh sijn Moêr en Vaêr.

Pinxter Woensdagh Quatertemper.

114. Jesus spreekt van het Manna.

Wys:
Nerea schoonst, &c.
Ik wil de valsche Weerelt, &c.

+

SOo wie mijn Vaêr belieft te trecken, +*Ioan. 6.*
Alleen die tot mijn komen magh,
En ik dien wederom verwecken
Sal in den Alderjonghsten-dagh.
2. Daeromme wilt niet murmureren,
Terwijlen daer geschreeven staet,

Men sullen al van Godt nogh leeren,
Die hoort den Vader tot mijn gaet.
3. Niet dat ymandt mijn Vaêr aenschouwe,
Ten sy dat hy van Gode sy,
Het eeuwigh leeven sal hy houwe,
Voorwaer, die welk gelooft in my.
4. Voorwaer, ik ben des levens Broode;
Uw Vaderen in de Woestijn
Het Manna aten, en sijn doode,
Sy altamael gestorven sijn.
5. Dit is dat Broodt dat is geklommen
Van d'hooge Hemel, op dat al
Die welk daer van te eeten kommen,
Der sielen doodt niet sterven sal.

Sielen-dagen.

115. Jesus belooft sijn Vleesch en Bloedt te geven tot spijs en drank.

Wys:
Mijn ooghkens weene.
Mijn siel, o schoone.

+

VOorwaer, ik ben dat leevend' Broode, +*Joan. 6.*
Dat van den Hemel ben gedaelt,
Die daer van eet, want 't is van noode,
Voor hem het eeuwigh leeven haelt.
2. En ook het Broodt dat ik sal geeven
Voor 's Weerelts leven, is mijn vleysch:
De Jooden onder ander keeven,
En hadden wonderlijk gepeys.
3. Ten sy dat gy mijn vleesche eete,
Ten sy dat gy-lie drinkt mijn bloet,

Soo mooght gy wel voorseeker weete,
Dat g' in u hebt geen leeven goet.
4. Die eet mijn vleesch, en drinkt mijn bloede,
Het leeven heeft, en ik hem wel
Weer in den Jonghsten-dagh ten goede
Ter saligheydt verwecken sel.

116. Heyligh Sacraments-dagh.

Wys:
Ik wil de valsche weerelt, &c.
Nerea schoonst van, &c.

D'Heer seydt, mijn vlees is spijs waerachtigh,
En mijn bloedt is waeraghtigh drank,
Hy in mijn, ik in hem eendraghtigh
Sal weesen, die mijn soo ontfangk.
2. Gelijk mijn Vaêr mijn heeft gesonden,
Om sijnent wil ik leeve al,
Soo die mijn eet met siel en monde,
Die ook om mijns wil leeven sal.
3. En van den Hemel is dit Broode,
Niet als 't Mann' van uw' Vaderen,
Die aten daer af, en sijn doode,
Die dit Broodt eet leeft eeuw'lijken.
4. Dus leerd' hy in de Synagoge,
Sijn Jongers wierden ook verstoort,
Sy seyden, wie soudt hooren mooge,
Dit immers is wel een hart woort.
5. Hy wist dat sommigh murmureerden,
Hy seydt sijt gy hierom ontsticht,
Om dat ik u-lie alsoo leerden?
Wat dan als gy met uw gesicht
6. Sult sien, dat 's menschen Soon weeromme
Om hoogh, ten Hemelwaerts weer gaet,

Van waer hy needer is geklomme,
Den Geest maekt leevend', 't vleesch niet baet.
7. Mijn woorden die sijn geest en leeven:
Maer veel van u gelooven niet.
Hy weet wie hem geloove geeven,
Wie hem verraden sou hy siet.
8. Tot mijn, seydt hy, kan niemant komen,
Ten sy mijn Vader het hem gaf.
Veel hebben 't al in 't quaet genoomen,
Dus veel Discipels vielen af.
9. En quamen niet weer; dus hy seyde
Tot sijne twaelf Apostolen,
Wilt gy-lie ook al van mijn scheyde?
Petrus antwoorden daet'lijken:
10. Waer souden wy ons togh begeeven,
O Heere, want ons is 't bekent,
Uw' woorden sijn van 't eeuwigh Leeven,
Gy *Christus* Goodes Soone bent.

Woensdagh na de III. Sondagh in de Vasten.

117. Jesus Discipulen eeten met ongewasschen handen.

Wys:
O naght, jaloerse naght.
De Werelt was ontstelt.

+

HEer *Iesus* woonde meest in 't Landt van Galileën, +*Matth. 15. Marc. 7.*
De Jooden sochten hem te brengen om den hals,
Dus wandeld' hy met veel in 't lantschap van Judeën,
Nogh quamen daer tot hem de Phariseën vals.
2. Dogh sijn Discipulen haer hadden niet gewassen,
Sy sagen dat men spijs met vuyle handen aet,
Dit leek in haren sin seer qualijken te passen,
Dus sy na haren aerdt dit hebben seer versmaet.

3. Sy hebben onder haer veel overleeveringen,
Haer dikwils op een dagh te wassen eer men eet,
Als kelken, potten, bedt, al de metale dingen
Gewassen moet sijn, of sy sijn niet te vreed'.
4. Dus vragen sy, waerom uw' Jongers overtreeden
De overleveringh, van d'Ouden ingeset,
Want sy haer wassen niet? geeft hier eens van de reeden.
Maer *Jesus* seydt, waerom vertreedt gy Godes Wet?
5. 't Is wel gepropheteert, van u, o Hypocrijten,
Men eert mijn met de mondt, maer 't hart is veer van my,
Sy eeren mijn te loor, want sy Goodts Wet versmijten,
En overleeveringh van menschen houden sy.
6. Gy hebt te niet gemaekt de Wet van Godt den Heere,
Uw' overleveringh die aght gy meer van noodt,
Want *Moyses* heeft belast sijn Vaêr en Moêr te eere,
Die haer vermaledijt, dat die moet sijn gedoodt.
7. Maer gy-lie seght, soo wie dat doet een Offerhande,
En tot sijn Ouders seydt 't sal u ook sijn te baet,
En doet haer voorts geen goet, gy macht Gods Wet te schande,
Veel desgelijks gy doet, Goodts Wet gy varen laet.
8. Dus roept hy tot de Schaer, hoort ende wilt op letten,
Het geen van buyten is, en in den mensche val,
Dat kan den mensche niet besmeuren of besmetten,
Maer dat van binnen spruyt, besmet den mensche al.
9. Die ooren heeft die hoor: en als hy was gescheyden
Van dese Schaer heeft hy naer huys toe hem gekeert,
Sijn Jongers quamen by, en tot den Heere seyden,
De Phariseën sijn seer geschandaliseert.
10. De planten die niet sijn geplant van mijnen Vader,
Die sullen al te mael nogh werden uyt-gerukt,
Laet haer betien, seydt hy, sy blinden allegader
Der blinden leyders sijn, dat nimmermeer wel lukt.
11. Wanneer een blindeman een blinde wil geleyden,
Wel haestigh in de sloot sy vallen van de kant.
Legh dees Parabel uyt, sijn Jongers tot hem seyden.
Hy antwoordt, sijt gy ook al-an sonder verstant.
12. Al 't geen dat in de mont komt, in den mensch van buyte
Hem niet besmetten kan; want 't niet in 't harte gaet,
Maer 't gaet neer na den buyk, en raekt dan daer weer uyte,
En t'samen met de spijs werdt wederom ontlaet.
13. Maer dat van binnen spruyt, en gaet uyt 's menschen monde,
Den mensch besmetten kan; want 't uyt het harte spruyt,
Van binnen uyt het hart komt alderhande sonde,
Van 't harte alle quaey gedaghten koomen uyt.
14. Hoereeren, overspel, doodtslach, en dieverye,
Getuyghenisse valsch, bedrogh, en schelmery,

Onkuysheydt, gierigheydt, scheldingh, en hovardye,
En Goodes lasteringh, en dwaesheydt, en hady.
15. Dit komt al uyt het hart, en sal den mensch besmetten,
Maer of de handen niet gewasschen sijn of al,
Daer is niet aen belanght, ten mach den mensch niet letten,
Want dat besmetten niet, of niet besmeuren sal.
16. O goede *Jesu,* wilt ons geeven sulke sinnen,
Dat wy niet sijn te vies op vuyligheydt van spijs,
Maer liever gaede slaen hoe 't met ons is van binnen,
Op dat wy in ons hart sijn suyver, ende wijs.

Donderdagh na de I. Sondagh in de Vasten.

118. Jesus verlost een Cananesche Dochter van den Duyvel.

Wys:
Moet ik dus treuren.
O eeuwigh leeven.

+

Jesus en konde
Niet schuylen als hy wouw,
Daet'lijk hem vonde
Een Cananeesche Vrouw,
Sy volghd' hem ras,
Doe s' van hem heeft geweeten,
Haer Doghter was
Van een Duyvel beseeten.
2. Sy quam aen kermen,
O *Jesu, Davids* Soon,
Wilt mijns ontfermen,
Riep sy met droeven toon,
Van Satan wert
Mijn Doghter jammerlijken,
Met groote smert,
Gequelt, och! doet hem wijken.

+*Matth. 15. Mar. 7.*

3. *Jesus* sweegh stille;
Sijn Jongers seyden, Heer,
Doet haren wille,
Sy roept ons na soo seer.
Ik kom alleen
Om de verloore Schapen
Weerom by een,
Van Israël, te rapen.
4. Sy viel ter neere,
En badt hem overluyt,
En seyd', o Heere,
Wilt Satan jagen uyt,
O Heer, helpt mijn.
Maer *Jesus* geeft antwoorde,
Versadight sijn
De Kinders eerst behoorde.
5. 't Is niet bequamlijk
Te neemen 't Kinders broodt,
Dat onbetaemlijk
Te geven d'honden snoodt.
Ja togh, o Heer!
Maer d'honden van de kruymen
Eeten wel meer,
Welk Kinderen versuymen.
6. Hy seydt, o Vrouwe,
Uw groot geloof men sien;
Na uw' betrouwe
Soo laet dan u geschien:
Gaet, want uw Kindt
Van Satan vry sal weesen.
Sy gaet, en vindt
Haer Doghter heel geneesen.
7. Die selve stonde,
Dat *Jesus* tot haer sprak,
Wierdt 't Kindt gesonde,
Den Duyvel vluchte strak.

Op 't bedt sy lagh
Als d'Moêr in Huys quam treeden,
Ende haer sagh
Gesondt, met rust en vreeden.
8. Wilt niet verlaten
Uw' Kinders, *Jesu* goet,
Komt ons te baten
Met d'aldergrootste spoet,
Ende verdrijf
De Duyvels na der Hellen,
Die siel en lijf
Altijdt soeken te quellen.

De XI. Sondagh na Pinxteren.

119. Jesus geneest een Dooven en Stommen.

Wys:
Mijn ooghkens weene.
Ik wil de valsche Weerelt, &c.
Galiardi Itali.

+

WAnneer Heer *Jesus* was gekommen +*Mar. 7.*
By 't Galileesche Meyre-strandt,
Sy broghten een Doof ende Stommen,
Sy baden, leght op hem de handt.
2. Hy heeft hem uyt de Schaer getoogen,
Met vingers heeft sijn oor geraekt,
En op sijn tongh heeft hy gespoogen,
Ten Hemel heeft hy sught gemaekt.
3. Epheta, seyd' hy, dat 's, wordt oope:
Sijn ooren wierd' van stonden aen

Ge-oopent, ende ook de knoop
Van sijne tongh wierdt los gedaen.
4. Hy heeft beginnen wel te spreeken,
En *Iesus* die beveelde haer,
En seght togh niemant van dit teeken:
Sy maekten 't eeven openbaer.
5. Sy raekten in verwonderingen,
Den Doove hoort, den Stomme spreekt,
Hy heeft seer wel gedaen sijn dingen,
Dit hebben s' over al gepreekt.
6. Heer *Iesus* kreegh soo grooten name
Door alle sijn miraculen,
Soo dat de lieden tot hem quame
Met heele groote mennighten.
7. De sieken sy aen quamen dragen
Op bedden, en door Dorp en Steed'
De kranken op de straten lagen,
Te raken sochten sy sijn kleed'.
8. En al die geene die hem raekten,
Die wierden datelijk gesondt,
De Scharen hem te vinden maekten,
Al waer hy gingh, al waer hy stondt.
9. Ontbindt ons tongh, doet op ons ooren,
Op dat wy mogen sijn bereydt
Uw wonderheeden te aenhooren,
En prijsen uwe goedigheydt.

De VI. Sondagh na Pinxteren.

120. Jesus spijst 4000. Mans met 7. Brooden, en luttel Vis.

Wys:
Edel Karsouw.
O Iesu soet.

+

JEsus die klam
Op eenen hoogen Berge,
En als hy daer neer sat,
Tot hem aen quam
Het vollik, om te verge,
Die waren swak, en mat,
Die doof, die stom, die blindt,
Ook kreupelen, en manken:
Soo ras hy deese voor hem vindt,
Geneesd' hy al die kranken.
2. Dus waren sy
Verwondert altemale,
En hartelijk verblijdt,
Die waren vry
Gemaekt van hare quale,
Van al onheyl bevrijdt:
Nu spreekt den stommen man,
Heel recht soo gaet den manken,
Heel klaerlijk sien den blinden kan,
Waer over sy Godt danken.
3. *Jesus* aensagh
Den meenighte der Scharen,
Ontfermde over haer,
De derden dagh
Wast nu dat sy daer waren,
Men vondt geen eeten daer;

+*Matth. 15. Mar. 8.*

Het sou niet sijn te deegh
Soo 't huys te late wijken,
Daer moght 'er sommigh onderweegh
Van hongers-noodt beswijken.
4. Veel sijn van veer
Tot hier toe komen reysen,
En sijn Discipulen
Seggen, o Heer,
Wy weten niet te peysen,
Voor deese mennighten,
Genogh broodt in d'Woestijn
Te vinden, dat sy alle
Versadight souden mogen sijn,
Soo groot is het getalle.
5. Seght hoe veel broodt
Dat gy nogh hebt te geeven,
Seght mijn hoe veel der is?
Te nauwer noodt
Soo hebben wy 'er seeven,
Met nogh een luttel vis.
Hy datelijk beveeldt,
't Volk neer te sitten laten:
Na Dank-segginge seydt hy, deeldt
Het om aen die daer saten.
6. s' Hebben gedeelt
De Brooden aen de Scharen;
Na dat sy sijn versaedt,
Hy haer beveelt,
Het overschot te garen.
Sy hebben vol gelaedt
Wel seven korreven.
Vier-duysent was 'er t'samen,
Behalven wijfs en kinderen,
Die al mee eeten quamen.
7. O goede Heer,
By u is 't wel te weesen,

Gy sijt soo mildt en goedt,
Al 't wee, en seer,
Gy kondt en wilt geneesen,
Wanneer wy maer sijn vroet,
Gy geeft ons daegh'lijks broodt,
Gy sijt soo liberale,
Dat gy besorght voor alle noodt
Ons menschen al te male.

121. Jesus leert den Phariseeschen deegh te schouwen.

Wys:
Waer blijf dy nu.
Heer staet mijn by.

+

DAer sijn gekoomen tot den Heer
De Phariseën, met begeer
Van hem te sien een Hemels teeken,
Om te tenteeren was de vraegh,
En soo niet een te leggen laegh:
Maer hy begost aldus te spreeken.
2. Als 't avondt is, soo seght ghy wel
Het morgen schoon Weêr wesen sel,
Want d'Hemel die is roodt van kleure.
Gy 's morgens seght, 't sal onweer sijn,
Want d'Hemel blaekt met droeve schijn,
Dus oordeelt gy de Lucht te veure.
3. Kunt gy dan onderkennen niet
Den tijdt, door 't teeken dat geschiet?
Wat teeken of gy soekt te weete?
Hy suchtend' in sijn geeste, seydt:
Men sal u niet meer doen bescheydt,
Dan als van *Jonas* den Propheete.

+*Matth. 16. Marc. 8.*

4. En alsoo scheyde hy van haer,
En gingh in 't Schip, en voer van daer,
Sijn Jongers dochten om geen broode.
Van 't deegh waght u der Phariseen,
En desgelijks der Sadduceen,
(Seydt hy) en van 't deegh van *Herode*.
5. Een yder van haer-lieden docht,
Wy hebben nu geen broodt gekocht:
Waer op dat *Iesus* tot haer seyde,
Hoe luttel van geloof gy bindt,
Is uw-lie hart nogh soo verblindt?
En maekt gy-lie geen onderscheyde?
6. Heught u niet van vijf-duysent man,
De welk ik met vijf brooden kan,
En wijfs en kinderen versaden?
Van 't overschot hoe veel hebt gy
Vergadert? En sy seggen, wy
Wel hebben twaelif mand' geladen.
7. Wanneer als ik vier-duysenden,
Behalven wijfs en kinderen,
Met seeven brooden lest versaeden,
Seght mijn eens hoe veel Korreven
Dat gy-lie vol vergaderden?
Wy hebben seeven vol geladen.
8. Bent ghy nogh soo kleyn van bescheydt,
Want ik niet heb van broodt geseydt,
Maer dat gy-lieden u soudt waghten
Wel van den deegh der Pharisee,
Gelijk ook mee' der Sadducee,
Waer of togh sijn u-lie gedaghten?
9. Toen wierden sijn Discipels wijs,
Dat hy niet hadt geseydt van spijs;
Maer dat sy-lieden mosten schouwen
De leeringh van den Pharisee,
Als meede van den Sadducee,
En soo van hare deegh onthouwen.

10. De Phariseën leven nogh
O *Jesu,* leert ons haer bedrogh
Wel onderscheyden, ende mijen,
Op dat wy door haer valsigheydt
En werden nimmermeer verleydt,
En vallen in haer ketterijen.

122. Jesus geneest een Blinde-man te Bethzaïda.

Wys:
Schoonder dan schoon.
Gedenkt u mensch.
De Engelsche Fortuyn.

+

JEsus die quam +*Marc. 8.*
Met sijn Discipulen
t'Bethzaïdam.
Als de Inwoonderen
Hebben verstaen,
Dat men hem daer nu vindt,
Broghten sy aen
Een mensche die was blindt.
2. Wilt desen man,
Sy baden met ootmoedt,
Eens raken an.
En *Jesus* met 'er spoedt
Nam hem by d'hant,
En leyd' hem af van haer,
Aen eenen kant,
Verscheyden van de Schaer.
3. Ende hy spoogh,
Het speeksel uyt sijn mondt,

Op sijne oogh,
Daer na op hem terstondt
Sijn handen lagh,
En vraeghden, of hy yet
Te deegen sagh?
Terstont den Blinden siet,
4. Ende hy seyd',
Ik wandelen althans,
Met kleyn bescheyd',
Als boomen sie de mans.
Hy sijn handt weer
Op sijne oogen lagh,
Na sijn begeer
De Blinden klaerlijk sagh.
5. *Jesus* hem laet
't Huys gaen, en hem gebiet,
Als g' in Stee' gaet,
En seght de lieden niet.
O Heer, verlicht
Ons Blinden allegaer,
Wilt het gesicht
Der sielen maken klaer.

SS. Petrus en Paulus-dagh.
S. Petrus-stoel, en banden.
S. Paulus Confess.

123. Jesus belooft aen Petrus de Sleutels der Hemelen.

Wys:
O Heyligh saligh Betlehem.
Ons Speeljaght nu al vaerdigh leydt.

+

HEer *Jesus* op een reys alleen
Sijn Jongers vraeghden, wat de lieden
Van hem al seyden in 't gemeen,
Wat voor een man sy hem bedieden?
2. Daer seydt 'er sommigh, dat gy sijt
Joan Baptista, of *Elias,*
Of een Propheet van d'ouden tijt,
En sommigh seggen *Jeremias.*
3. Maer wie seght gy-lie dat ik ben?
Seyd' hy. Als *Petrus* die vraegh hoorde:
Voor *Christus* Goodts Soon ik u ken,
Gaf *Simon Petrus* tot antwoorde.
4. Heer *Jesus* weer tot *Petrus* seydt,
Gy *Simon* saligh sijt; want bloede,
Nogh vleesch heeft u dit uyt-geleydt;
Maer mijne Heemelsch Vader goede.
5. Ik segh u, dat gy *Petrus* sijt,
Op deesen steene sal ik bouwen
Mijn Kerke, die haer t'allen tijt
Sal tegens d'Helle staende houwen.
6. De Sleutelen van 't Heemelrijk
Sal ik u geeven: dat op d'Aerde
Gy binden sult, sal desgelijk
In d'Heemelen sijn vast van waerde.

+*Mat. 16. Mar. 8. Luc. 9.*

7. En 't geene dat gy op der aerd
Door deese Sleutels sult onbinden,
Sal in den Heemel sijn van waerdt,
Men sal het daer ontbonden vinden.
8. Hy haer beval met dreygement,
Dat sy niet souden openbaren
Dat hy was *Christus,* nogh bekent
Dees sake maken by de Scharen.
9. Maekt, *Iesu,* dat u Kerk vast staet
Tegens de poorten van der Hellen,
Die haer beveghten vroegh en laet,
En soeken t'allen tijdt te quellen.
10. Maekt dat d'Apostolijke maght,
Die gy aen *Petrus* hebt gegeeven,
In sijn navolgers sy geaght,
En ons bevrijd' tot 't eeuwigh leeven.

124. Jesus voorseyt sijn doodt.

Wys:
O Heyligh saligh Betlehem.
Ons Speeljaght nu al vaerdigh leydt.

+

HEer *Iesus* heeft plat uyt geseydt, +*Matth. 16. Mar. 8. Luc. 9.*
Tot sijn Discipulen te gare,
Dat hy haest moste sijn bereydt
Om na Jerusalem te varen.
2. Alwaer de Opper-Priesteren,
En ook de Schrift-geleerden snoode,
Hem vreeslijk souden pijnigen,
Versmaden, ende daer na doode.
3. Dat hy ten derden dage weer
Sou van der dooden sijn verreesen;

Maer *Petrus* nam hem, seyde, Heer,
O neen, dat sal u geensins weesen.
4. Maer *Iesus* seyd' met fel gesicht,
Wegh Satan, gy moet aghter wijke:
Want gy mijn met dat woordt ontsticht,
Want gy en kent niet Goodes Rijke.
5. O *Iesus,* 't was de liefde groot,
Waer door gy *Petrum* dus toe-sprake,
Waer door gy wierdt geparst de doot
Met anghst voor ons Sondaers te smake.

Martelaer Bisschop.

125. Jesus roept elk een hem met kruys na te volgen.

Wys:
Ons Speeljaght nu al vaerdigh leydt.
O Heyligh saligh Betlehem.

+

HEer *Iesus* riep tot hem de Schaer, +*Matth. 16. Marc. 8. Luc. 9.*
Met sijn Discipulen te samen,
En seyde tot die allegaer,
Die welke vlijtigh tot hem quamen.
2. Soo iemandt mijn wil volgen naer,
Die moet sijn eygen selfs versmaden,
En alle daegh sijn Kruysse swaer
Op-neemen, en gaen mijne paden.
3. Want hy sijn siel hier na verliest,
Die welke dien hier soekt te sparen:
Maer wie dien om mijns wille kiest
Te quijten, die sal hem bewaren.
4. Of iemant won' de Wereldt wijt,
Wat of hem dat sou mogen baten,

Wanneer hy sijne siel raekt quijt,
Wat pandt sal hy daer togh voor laten?
5. Die schaemt hem by de Sondaren,
Van mijn, of van mijn woorden t'samen,
Diens sal ik by de Engelen,
En by mijns Hemels Vader schamen.
6. Des menschen Soon nogh koomen sal
Hem in sijns Vaders gloori toonen,
Met sijne Heyligh Engels al,
Een yder na sijn werken loonen.
7. Voorwaer, daer staen 'er hier nogh by,
Dewelke niet en sullen sterven,
Voor dat sy 's menschen Soone bly
Nogh sien sijn Godtlijk Rijk be-erven.
8. O Heer, terwijl wy al-gelijk
Met u ons Kruysse moeten dragen,
En u soo volgen na u Rijk,
Geeft ons daer toe ook wel-behagen.

II. Sondagh in de Vasten. Transfiguratie.

126. Jesus wordt verklaert op den Bergh.

Wys:
Den feestelijken Mey.
Met geestelijke vreughdt.

+

JEsus klom op een Bergh om sijn gebeed'
Te doen, en heeft genomen, heeft genomen,
Petrum, Iacobum en *Ioannem* meed',
En hem is overkomen, overkomen,

+*Matth. 17. Marc. 9. Luc. 9.*

Een seer wonderbaer klarelijkheydt,
Die men Transfiguratie seydt,
't Aensicht blonk als Sonne soo klare,
En sijn kleer snee-witaghtigh waren,
Kleer snee-witaghtigh waren.
2. Daer quamen ook by hem met Majesteyt
Twee mannen openbaren, openbaren,
Die spraken van sijn doodt, en sijn af-scheyt,
Die hem te lijden ware, t'lijden ware,
Binnen de Stadt van Jerusalem,
't Was *Moyses,* en *Elias* met hem,
De Discipels waren bevange
Met vaek; maer ten duerde niet lange,
Maer ten duerde niet lange.
3. s' Ontsprongen uyt den slaep, en sagen daer
Met hem die twee Propheeten, twee Propheeten:
En sijne Majesteyt omvanghde haer
Met vreese ongemeeten, ongemeeten;
Als de Propheeten wegh wilde gaen,
Heeft *Petrus* sijn mondt open-gedaen,
En seyd' met verbijsterde vreesen,
Heer, het is ons hier goet te weesen.
't Is ons hier goet te weesen.
4. Is 't dat het u belieft, wy sullen ras
Alhier drie Tenten maken, Tenten make,
Voor U, voor *Moyses*, en voor *Elias,*
Terwijlen hy nogh sprake, hy nogh sprake,
Quam dalen een klaer Wolke aldaer,
Die welk rontom omlommerde haer,
Die welk haer nogh anghstiger maekte,
Wanneer s' in de Wolke geraekte,
In de Wolke geraekte.
5. En uyt dees klare Wolk sprak nogh een stem,
Dit 's mijn lief Kint van waerde, Kint van waerde,
In wien ik mijn behaegh; dus hoort na hem.
Sy vielen op der aerde, op der aerde:

Maer *Jesus* quam en raekte haer an,
En seyde, rijst op, vreest niet hier van.
Als sy keerden d'oogen in 't ronde,
Niemant dan Heer *Jesum* daer vonde,
Dan Heer *Jesum* daer vonde.
6. En als sy klommen neer, seyd' *Iesus* haer,
Dit moet gesweegen weesen, sweegen weesen,
En maekt dit visioen niet openbaer,
Voor dat ik ben verreesen, ben verreesen.
Sy seyden hier van niemandt een woordt,
Maer spraken met elkandere voort,
Wat of dat geseydt moghte weesen,
Went ik van de doodt ben verreesen,
Van de doodt ben verreesen.
7. Dus seyden sy tot hem, daer wordt geleert
Van al de Schrift-geleerde, Schrift-geleerde,
Elias die moet eerst sijn weer-gekeert,
Hier van sy weet begeerde, weet begeerde.
En *Jesus* die antwoorde tot haer,
Elias die sal koomen, voorwaer,
Met d'eersten, dan sal hy seer welle,
Alle dinghen komen verstelle,
Dingen komen verstelle.
8. Als daer van 's menschen Soon geschreeven staet,
Dat hy veel pijnen sware, pijnen sware,
Nogh soude lijden, en nogh sijn vesmaet,
Daerom ik u verklare, u verklare,
Elias is gekoomen alreed',
En sy deden haer wille daer meed',
Soo sal 's menschen Soon in dees tijden,
Van haer ook al moeten veel lijden,
Ook al moeten veel lijden.
9. Toen merkten sy dat hy door *Elias*
Verstont *Johan* den Dooper, *Jan* den Dooper,
Die in *Elias* kraght en geeste was
Gekoomen, als Voorlooper, als Voorlooper,

Heer, die hier hebt een glinster verbreydt
Van d'onbegreepen Goddelijkheydt,
Laet ons, door verdienst van uw lijden,
In uw Glory eeuwigh verblijden,
Glory eeuwigh verblijden.

Quatertemper Woensdagh na H. Kruys-v.

127. Jesus verjaeght een stomme Duyvel, welk de Discipels niet konden verjagen.

Wys: Ik ben een armen Pelgrim.

+

HEer *Jesus* vond' een groote Schaer, +*Matth. 17. Mar.9. Luc. 9.*
Waer onder waren Schrift-geleerden,
Die met sijn Jongeren aldaer
Seer heftigh disputeerden.
2. Hy seyde, waer van is de vraegh?
Maer daer quam een man hem vertoone,
Die badt, en riep met veel geklaegh,
O Heer, aensiet mijn Soone.
3. Een stomme geest mijn Soone parst,
Die grijpt, en rukt, en smijt hem neere,
Hy schuymt, en met sijn tanden knarst,
En schreeuwt met groot geveere.
4. Met Maensught wordt hy seer geplaeght,
In 't vier, in 't water gaet hy stelpen,
'k Heb uw' Discipulen gevraeght,
Die konden hem niet helpen.
5. En *Jesus* heeft tot haer geseydt,
Verkeerd', en ongeloovig' Nati,
Hoe langh moet gy nogh sijn verbeydt?
Wat doet gy mijn tentati.

6. Wel aen dan, brenght hem by mijn hier;
Soo rasch als sy dien by hem broghte,
Den Duyvel maekte groot getier,
Die hem te quellen soghte.
7. Hy smakten hem ter aerden neer,
Hy schuymd', en rold' hem om end' omme.
En *Iesus* vraeghd' den Vaêr, wanneer
Is hem dit aengekomme?
8. Van kinds-been af, antwoorde hy;
Indien het is in uw vermoogen,
Wilt u ontfermen over my,
Help mijn uyt meede-doogen.
9. Hy seydt, soo gy gelooven kondt,
Voor dien is alles mogelijken.
Ik loof, riep hy met traen terstondt,
Wilt mijn geloof verrijken.
10. En als de Schare liep te gaer,
Heeft hy den vuylen geest bekeeven,
Wijkt doove, stomme geest van daer,
Blijf eeuwelijk verdreeven.
11. Met groot geschreeuw, en ruckingh groot,
Soo nam den Duyvel sijne vlughten,
Den Jongelingh die lagh voor doot,
Gelijk de lieden dughten.
12. Maer *Iesus* nam hem by de handt,
En haeld' hem op, hy is gereesen,
Soo dat den Vaêr sijn Soone vandt
Op dees uer heel geneesen.
13. Een ygelijk was seer verbaest
Van Goodes wonderbaerlijkheede.
Heer *Iesus* gingh in huys met haest,
En sijn Discipels meede.
14. Die toen Heer *Jesum* quamen by,
Om hem in 't heymelijk te vragen,
Waerom dat niet en konden sy
Dien vuyle geest uyt-jagen.

15. 't Geloof dat is in u soo kleyn,
Daerom en moght het niet geschieden,
Hadt gy 't maer als een Mostaert-greyn,
Gy soudt dien Bergh gebieden.
16. Gy soudt dan seggen, Berge wijkt,
En die sou hem terstondt versetten,
Niet sal u sijn onmogelijk,
Niet sal u mogen letten.
17. Maer deese soort wil niet uyt-gaen,
Ten sy door Vasten, en Gebeeden.
O goede *Jesus*, help voortaen
Ons ongeloovigheeden.

128. Jesus betaelt den Tol voor hem en voor Petrus.

Wys:
Welwetende den Heer.
Ik suchte sucht op sucht.

+

IN 't Galileesch' quartier
Iesus heel verkeerde,
Hy sijn Discipels hier
In het geloove leerde,
Let wel op mijn bedieden,
Print mijn woordt in uw hart;
Want het sal nogh geschieden
Tot uwe grooter smart.
2. Des menschen Soone sel
Werden nogh overgeeven,
Aen boose menschen fel,
Die sullen neemen 't leeven,

+*Mat. 17. Mar. 9. Luc. 9.*

Hy sal ten derden dage
Weer opstaen van der doodt.
Sy souden geerne vrage,
Maer waren veel te bloodt.
3. Droefheydt heeft haer omvaen,
Om dat sy niet verstonden,
Dus sijn sy voort-gegaen,
Tot sy Capharnaum vonden;
Daer quam by *Petrus eene*,
Eysschen den Didragina,
Geeft uwen Meester geene?
Petrus antwoorde, ja.
4. *Simon* my eens verklaert,
Seyd' *Iesus*, kondt gy 't vatten?
Koningen van der Aerdt,
Wat lieden of sy schatten?
Of sy haer Kinders scheeren,
Of liever anderen?
Hy seyd', dat sy begeeren
Schattingh van vreemd'lingen.
5. Soo sijn de Kinders vry
Van schattingh, seydt den Heere;
Maer evenwel dat wy
Niemandt schandalizeere,
Gaet heenen na den strande,
En tot den vangk u spoed',
Haelt daer een visch aen lande
Met uwen angel-roed'.
6. Gy sult in d'eerste vis,
Die gy daer op sult halen,
Vinden een stater wis,
Wilt voor ons twee betalen.
O *Iesu*, goeden Heere,
Gy sijt van alles vry;
Maer na uw goet begeere,
Gy betaelt al voor my.

S. Michiels-dagh.

129. Jesus leert van ootmoedigheydt.

Wys:
O Schepper aller Sterren klaer.
Conditor alme fiderum.

+

'T Gebeurden dat de Jongeren
Van *Jesus* t'samen wandelden,
En disputeerden onder haer,
Wie of van haer de meeste waer.
2. Sy spraken hier van *Iesum* an,
En seyden, wat dunkt u der van?
Wie of in 't Hemelrijke sal
De meeste weesen van ons al?
3. En *Iesus* seyde, wie begeert
Van u de meeste sijn ge-eert,
Die moet van al de minste sijn,
En weesen aller dienaer fijn.
4. En *Iesus* steld' een Kindeken
In 't midden van sijn Jongeren,
Ten sy gy wordt den Kindt gelijk,
Gy sult niet gaen in 't Hemelrijk.
5. Wie van u-lieden nu verneert,
Gelijk dit Kindt te sijn begeert,
Die sal dan in het Hemelrijk
De aldermeeste sijn gelijk.
6. Soo wie ontfanght soodanigh Kindt
Om mijnen naem, die mijn ook vindt.
Wie hebben sal ontfangen mijn,
By dien sal ook den Vader sijn.

+*Matth. 18. Marc. 9. Luc. 9.*

7. Die onder u de minste is,
Die sal ook sijn de meeste wis.
Joannes vraeghde nogh een woordt,
En seyde, lieve Meester hoordt:
8. Wy hebben eenen man gesien,
Die in uw' Naem deed' Satan vlien,
En deesen die verbooden wy,
Om dat hy niet en blijf ons by.
9. En *Jesus* hem antwoorden, neen,
En wilt voortaen verbieden geen;
Want die sulks doet in mijnen Naem,
En kan niet schaden mijne faem.
10. Soo wie niet tegen u en strijt,
Die werkt al meed' tot uw' profijt,
Die u om mijn maer water geeft,
Sijn loon gewis te waghten heeft.
11. O *Jesu*, lieve Meester goet,
Leert ons de deughde van ootmoet,
Leert ons te sijn als Kinders vroedt,
Om soo 't ontfaen des Hemels goedt.

130. Jesus leert van ontstichtingh te wachten.

Wys:
Komt ongeschapen H. Geest.
Gy lodderlijke Meysjes.
Veni creator spiritus.

+

SOo wie een kleyne schand'lizeert, +*Matth. 18. Marc. 9*
Die mijn met sijn geloove eert,
Seydt *Jesus*, dat soodanigh past
Een moolen-steen om sijn hals vast.

2. En dat hy word' gesmakt daer mee'
In 't alderdiepste van de Zee.
Wee Weerelt van onstichtingen,
Die koomen dogh nootsaeklijken.
3. Maer wee den mensche, die 't soo maekt
Dat door hem de onstichtingh raekt,
Is 't dat uw' handt, of uwe voet,
U eenige schandael aen doet,
4. Snijdt af uw' voet, snijdt af uw' hant,
En smaktse van u veer van kant,
Het is veel beeter dat gedaen,
En soo in 't leeven in te gaen;
5. Dan dat men 't helsche vuer be-erft,
Alwaer de worme niet en sterft,
Dan hand' en voeten ongeschendt,
Te gaen in 't vuer dat niet en endt.
6. Is 't dat uw' ooge u ontsticht,
Ruk uyt, en smijt van u 't gesicht;
Het is u goet dat gy soo moogh
Tot 't leeven gaen met eene oogh.
7. Veel beeter dan met oogen twee,
Te raken tot het helsche wee,
Alwaer het vuere niet bederft.
8. Een yder sout men in den brandt,
Men sout in 't sout flagh-offerhandt,
Het sout is goet: maer wordt het mal,
Waer in of men dat souten sal?
9. Hebt sout en vreede waer gy gaet,
Siet dat gy geenen kleyn versmaet;
Want ik segh, d'Engelen van haer
Aenschouwen 't aenschijn van mijn Vaêr.
10. Des menschen Soon gekoomen is
Om die, die in verderffenis
Vervallen waren, dat hy magh
Behouden dat verlooren lagh.

11. Of ymandt hondert Schapen hadt,
En een verdwaelt was van het padt,
Als hy 't weer vindt, is meer verblijt
Dan over die hy niet was quijt.
12. Soo wil den Vader, dat niet een
Verlooren rake van die geen,
Die kleyn sijn als dees kinders slecht,
Die welk in mijn gelooven recht.
13. O goede *Jesu*, leert ons dan
Ons leeven stightigh stellen an,
Ons altemael alsoo verlicht,
Dat niemant door ons werd' ontsticht.

Dingsdagh na de III. Sondagh in de Vasten.

131. Jesus leert quijt-schelden.

Wys:
O Jesu soet der Maeghden Kroon.
Och Iesus liefde was soo groot.

+

HEeft tegens uw' Persoon misdaen +*Matth. 18.*
Uw Broeder, wilt hem straffen gaen
Tusschen u beyd' in eenigheydt,
Heer *Jesus* tot sijn Jongers seydt.
2. Soo hy hem onderrechten laet,
Gy hebt uw Broêr verlost van quaet;
Maer is 't dat hy u niet en hoort,
Soo brenght nogh een of twee lie voort.
3. En by getuygen twee of drie,
Laet al uw' woorden staen by die,
En hoort hy nogh niet na haer reght,
Als dan het aen de Kerke seght.

4. Wil hy de Kercke niet verstaen,
Aght hem als Heyd', en Publicaen.
Al 't geene dat gy op der Aerdt
Vast bindt, is in den Hemel waert.
5. Al 't geen gy op der Aerdt ontbindt,
In d'Hemel men ontbonden vindt.
Soo twee eendraghtigh bidden wat,
Mijn Vader sal haer geeven dat.
6. Daer in mijn Name sijn te gaer
Twee, drie, ben ik in 't midts van haer.
En *Petrus* vraeght, hoe dikwils moet
Ik schelden quijt die mijn misdoet?
7. Misschien wel seeven reysen light?
Wel seeven reysen tseeventight,
Seydt *Jesus*, gy vergeeven moet,
Wanneer uw' Broeder u misdoet.

De XXI. Sondagh na Pinxteren.

132. Parabel van den Knecht die niet quijt-schelde.

Wys:
Bemindt en eert der Maeghden.
Jesu corona virginum.

+

HEt Hemelrijke is gelijk +*Matth. 18.*
Een Koningh, die in sijne Rijk
Van sijne knechten rekeningh
Af-eyschen wil van alle dingh.
2. Als hy sijn rekeningh begond',
Hy onder ander eenen vond',
Die welk tien-duysent tonneschat
Aen hem in schult veraghtert hadt.

3. En als hy niet en hadt, van waer
Hy maken kon dees schulden klaer,
Soo most hy tot betalingen
Verkocht met wijf en kinderen.
4. Hy nederviel, badt om verduldt,
Ik sal betalen al mijn schuldt.
Den Heer had' met hem medelijdt,
En scheld' hem al sijn schulden quijdt.
5. Dees vond' sijn meede-kneght daer naer,
Die hondert penningh schuldigh waer,
Hy greep hem by den keel met spijt,
Betaelt 't geen gy mijn schuldigh sijt.
6. Hy vallende, badt, hebt verduldt,
'k Sal u betalen al mijn schuldt.
Hy wilde niet; maer sijnde wreet,
Sijn mee'-knecht in den Kerker smeet.
7. Dat hy daer niet kon koomen uyt,
Voor had' betaelt den lesten duyt;
De ander knechts bedroefden seer,
En seyden 't al aen haren Heer.
8. Waer op den Heere hem ontboodt,
En seyde tot hem, knechte snoodt,
Ik al uw schuldt vergeeven hadt,
Soo haestelijk als gy mijn badt.
9. Most gy dan niet met grooter recht
Mee-lijden met uw' meede-knecht,
Gelijk ik met u heb gedaen,
Van al de schulden quijt te slaen?
10. Dus wierdt den Heer uyt gramschap straf,
En hem de Beulen over-gaf,
Om hem te pijnigen al aen,
Went hy hadt voor sijn schuldt voldaen.
11. Soo sal mijn Vader u ook doen,
Is 't dat gy niet en geeft versoen,
Vergeevende uyt 's harten gront
Uw' Broederen tot aller stont.

12. O *Jesu*, maekt ons harten vry
Van hardigheydt, en van hady,
Op dat wy minnelijk ontslaen,
Al die ons hebben oyt misdaen.

Dingsdagh na de V. Sondagh in de Vasten.

133. Jesus wordt te Samarien niet ontfangen.

Wys:
O naght, jaloerse naght.

+

DEs Heeren Broeders hem seer hartelijken nooden, +*Luc. 9. Ioan. 7.*
Dat hy na 't Joodsche Landt met haer-lie wilde gaen,
Want nu aenstaende was de Feest-dag van de Joden,
Der Tabernaculen, reyst met ons hier van daen.
2. Doet in het Joodsche Landt die wonderlijke werken,
Men doet niet heymelijk, als men wil sijn bekent:
Vertoont u aen het volk, laet uw Discipels merken,
(Sijn Broeders loofden niet) laet haer sien wy gy bent.
3. Maer *Jesus* seyde haer, mijn tijt is nogh niet reede,
Maer wel de uw', want u de Weerelt niet en haet;
Maer want ik die bestraf, soo heeft sy mijn seer leede,
Gaet hy heen na het Feest, en mijn hier blijven laet.
4. Want ik en sal niet meed', mijn tijdt is niet gekommen,
En dus vertoefde hy een weynigh tijts aldaer;
Maer als sijn Broederen ter Feest sijn op-geklommen,
Soo trok hy meede op, maer niet in 't openbaer.
5. En toen sijn tijt aen quam, heeft vast voor hem genom*en*,
Om te Jerusalem te reysen, dus hy sondt
Sijn Booden voor hem heen, alwaer hy soude koomen,
Die te Samarien sijn komste maekten kondt.
6. Die van Samarien en woud' hem niet ontfangen,
Om dat hy woude na Jerusalem toe gaen,
Dus *Jacob*, en *Johan*, met gramschap sijn bevangen,
En seyden, laet dit volk met Hemels vier vergaen.
7. Hy keerde hem tot haer, en heeft se wel bekeeven,
't Lijkt of gy niet en weet van wat gees of gy bent.
'k Kom om te dooden niet; maer om te geeven 't leeven,
Dus in een ander Steed' sy gingen daer ontrent.

8. O goede *Iesu*, die verduldigh hebt genoomen
Verschoevelingh te sijn, en liet daerom geen goet,
Wy bidden, wilt tot ons met uwe goetheydt koomen,
Wy willen u ontfaen met grondige ootmoet.

De XIII. Sondagh na Pinxteren.

134. Jesus geneest tien Melaetschen.

Wys:
Ick suchte sucht op sucht.
Welwetende den Heer.
Edel Artisten koen.

+

JEsus sijn reyse dee, +*Luc. 17.*
Door 't midden van Samaren,
En 't Landt van Galilee,
t'Jerusalem te varen,
En quam by een Casteele,
Als hy gingh in die plaets,
Riepen met luyder keele
Tien mannen vol melaets.
2. Sy riepen al van veer,
Met klagen en met kermen,
O *Iesu*, goeden Heer,
Wilt onser togh ontfermen!
Als *Iesus* haer aenschoude,
Heeft haer te last geset,
Dat s'haer de Priesters soude
Vertoonen na de Wet.
3. Siet, als sy gingen heen,
Sijn s'altemael geneesen,
Van haer weerkeerden een,
En heeft den Heer gepreesen,

Hy viel ter aerden neere
Greep *Iesus* voeten aen,
En dankten Godt den Heere,
't Was een Samaritaen.
4. Heer *Iesus* heeft geseydt,
En hebben niet gekreegen
Tien haer gesondigheydt?
Waer sijn de ander neegen?
Is 't niet een wonder dinge,
Dat niemant weder-keer,
Dan deesen vreemdelinge,
En geeve Godt de eer!
5. Staet op Samaritaen,
G' hebt uw' gesondigheede
Door uw' geloof ontfaen,
Gaet nu vry heen in vreede.
Heer, laet ons dangkbaer weesen
Met den Samaritaen;
Want gy komt ons geneesen,
Van onse schult ontslaen.

Dingsdagh na de IV. Sondagh in de Vasten.

135. Jesus komt op den Tabernaculen-Feest.

Wys:
Seght mijn doch wel over-schoone.
Hoe is 't menschen dat gy, &c.

+

ALs gekoomen was der Jooden-feest, +*Ioan.*
Is in 't volk veel murmuratie geweest.
Waer is hy? seyden sy in 't gemeen,
Den een seydt, hy is goet, en den ander, neen.

2. Sommigh seyden, hy verleydt de Schaer;
Maer niemant en sprak van hem in 't openbaer,
Uyt de vrees der Jooden: maer als 't Feest
Was half voor-by, is hy daer ook mee' geweest.
3. *Jesus* in den Tempel gingh met haest,
Ende leerden: dus het volk was seer verbaest,
Seyden, hoe komt hy aldus geleert,
Terwijlen dat hy dogh niet heeft gestudeert.
4. Hy seydt, mijn Leer is niet eygen sin:
Maer 't is sijn Leer van wie ik gesonden bin.
Die sijn wille doet sal wel verstaen,
Dat mijn Leere komt voort van Godt van daen.
5. Die spreekt uyt sijn selfs, soekt eygen eer;
Die soekt d'eer van die mijn heeft gesonden neer,
Is waeraghtigh, onrecht men niet siet.
Gy hebt wel *Moyses* Wet, g'onderhout se niet.
6. *Jesus* seyde, wat is togh d'oorsaek
Dat gy min wilt dooden? En de Schare spraek,
Gy hebt eenen Duyvel binnen u,
Wie of het dogh is die u wil dooden nu?
7. *Jesus* seyd', een saek heb ik gedaen,
En u allen heeft verwonderingh bevaen,
G'hebt van *Moyses*, maer uyt de Vaders is.
8. Gy op Sabbath-dagen wel besnijdt,
En op mijn vergramt gy, dat ik heb bevrijdt
Op een Sabbath een heel mensch van pijn,
Dus oordeelt recht, en niet alleen na den schijn.
9. Sommigh Borgers van Jerusalem
Seyden, dees spreekt vry, en niemant hindert hem,
Wordt 'er niet na sijne doodt getraght,
Wordt hy voor *Christus* ook by de Princen g'aght.
10. Waer van daen dat desen komt men siet;
Maer van waer dat *Christus* komt en weetmen niet.
Gy mijn kendt, riep *Jesus* overluydt;
Maer ik en koome niet van mijn selven uyt.

11. Dogh dien mijn gesonden heeft is waer,
Dien gy-lieden niet en kent, maer ik wel klaer;
Seyd' ik dat hy mijn niet was bekent,
Soo sou ik logenaer sijn, gelijk gy bent.
12. Dus te vangen sochten s' hem uyt nijdt;
Maer ten was nogh niet geworden sijnen tijdt,
Sy en dorsten dat uyt vrees niet doen,
Want van de Scharen veel hem geloofden toen.
13. *Iesu*, 't volk is alsoo wonderbaer,
Het en is niet waert te luysteren na haer,
Wy uw woorden neemen vlijtigh aen,
En looven u, want gy komt van Godt van daen.

Maendagh na de V. Sondagh in de Vasten.

136. Jesus is op der Tabernaculen-Feest.

Wys:
Hoe is ' menschen dat gy, &c.
Seght mijn doch wel over-schoone.

+

D' Opper-priesteren hebben belast +*Ioan.7.*
Aen haer Dienaers, dat sy *Iesum* houden vast,
Hy seyd', niet langh ik met u verkeer,
Ik gae tot hem die mijn heeft gesonden neer.
2. Gy-lie mijn nogh wel sult soeken, maer
Daer ik ben gy-lieden niet kondt komen naer.
Dus de Joden seyden, waer of hy
Wil gaen daer wy hem niet souden komen by.
3. Op den lesten dagh van 't Feest stont hy,
En hy riep, heeft ymandt dorst, die kom by my,
Ende drink; die looft, sal uyt sijn lijf
Het levend' Water vlien, als Revieren stijf.

4. Maer hy seyde dit van d'Heyl'gen Geest
Want die toen nogh niet gegeeven was geweest,
Aen de loovenden door hem bekeert,
Want *Jesus* was nogh niet geglorificeert.
5. Als dit was gehoort van deese schaer,
Veel die seyden, hy is een Propheet voorwaer,
Sommigh seyden dat hy *Christus* is:
Maer ander seyden weer, dat en is niet wis.
6. Souw' uyt Galileën komen voort
Christus, daer men klaer uyt de Schrifture hoort,
Dat hy komen moet van *Davids* stam,
Uyt Bethleëm, de stadt van waer *David* quam.
7. Dus is twist ontstaen onder de schaer,
Sommigh wilden hem gevangen nemen; maer
Niemant dorst aen hem de handen slaen,
Dus zijn de dienaren weeder heen gegaen.
8. Haer van d' Opper-priesters was belast
Hem te vangen. Waerom brenght gy hem niet vast?
Maer de dienaers seyden, geenen man
Oyt sprak gelijken als deesen spreeken kan.
9. Sijt gylieden dan al mee' verleyt?
Eenen van den hoop der Phariseën seyt,
Niemant van de Princen hem belijt,
Maer d'ongeleerde schaer is vermaledijt.
10. *Nicodemus* was hier eenen van,
Die seyt, oordeelt onse Wet wel eenigh man,
Voor dat men eerst hoor sijn eygen spraek,
En uyt hem self verstae wat dat hy al maek?
11. Sy antwoorden, sijt ghy dan al mee'
Eenen van de slecht af komst van Galilee?
Leest de Schrift, en soekt of daer van daen
Wel immer een Propheet mogen sal ontstaen.
12. Dus sy scheyden ende gaen na huys.
Heer hoe is verblindt het Phariseesch gespuys,
Laet in ons 't geloove niet vergaen,
Maer 't leevend' water laet in ons lijf ontstaen.

Saterdagh na de III. Sondagh in de Vasten.

137. Jesus bevrijt een overspelige Vrouw.

Wys:
Rosemont die lagh gedoken.
Phillis quam Philander tegen.

+

ALs den dagh begon te klaren, +*Joan. 8.*
Jesus in den Tempel quaem,
't Volk quam al by hem vergaren,
Aengelokt door sijne faem,
En hy gingh daer sitten neer,
Om te preeken sijne Leer.
2. Maer de boose Phariseën
Broghten voor hem eene Vrouw,
Die sy on-eer overstreën,
Tegens haren Eghten Trouw,
En sy seyden, deese Vrouw
Heeft gebrooken haren Trouw.
3. *Moyses* die heeft ons gebooden,
In sijn Goddelijke Wet,
Dat men stenigen, en dooden
Moet, die haer soo heeft besmet,
Wat geeft gy nu voor bescheydt?
Seyden sy uyt listigheydt.
4. *Jesus* boogh ter aerden needer,
Schreeft wat met sijn vinger daer;
Maer sy vraeghden hem al weder.
Hy rees op, en seydt tot haer,
Die van u is sonder sond',
Smijt den eersten steen terstond'.
5. *Jesus* boogh hem weer als vooren,
Ende schreef wat in het sant,

Als sy deese woorden hooren,
Maekten sy haer al van kant,
Wegh sy gingen een voor een,
Jesus bleef met 't Wijf alleen.
6. *Jesus* recht' hem op, en vraeghden,
Vrouw', waer sijn sy heen gekeert
Die u datelijk beklaeghden?
Hebben s' u gecondemneert?
Oordeelt u nu niemant meer?
Sy antwoorde, niemant Heer.
7. *Iesus* seyde tot het Wijve,
'k Sal u ook niet oordeelen,
Gaet, wilt niet meer quaet bedrijve,
Waght u voort van sondigen.
Goede *Iesus*, uw' genaed'
Overtreft der menschen quaed'.

Saturdagh na de IV. Sondagh in de Vasten.

138. Jesus preekt in den Tempel by de Offer-kist.

Wys:
Cur mundus militat.
Gesucht dat mijnen aem.

+

TErwijlen *Iesus* nogh in Godes Tempel is, +*Joan. 8.*
Hy tot de Jooden seydt, ik ben des Weerelts Licht;
Die na mijn volght, die gaet geensins in duysternis:
Maer hy wis hebben sal het leven in 't gesicht.
2. De Jooden seggen hem, gy van u selven geeft
Getuyghenis, die is niet waer geaght daerom.
Mijn tuyghenisse togh de volle waerheydt heeft;
Want waer ik ga ik weet, en waer van daen ik kom.

3. Gylied*en* en weet niet van waer ik kom van da*en*,
Of waer ik heenen gae: gy na't vleesch oordeel geeft.
Ik niemant oordeel; maer mijn oordeel vast sou ga*en*:
Want ik ben met mijn Vaêr, die mijn gesond*en* heeft.
4. In uwe Wet daer staet; getuyghenis van twee
Waeraghtigh is: en ik getuyghenis van my
Geef; en den Vader die my heeft gesonden, mee',
Geeft ook getuyghenis van mijn, de sijn hier by.
5. De Joden seyden hem, waer mag u Vader sijn?
En *Jesus* antwoort haer, gylie geen kennis houdt,
Van my, nog van mijn Vaêr: maer so gy kend*en* mijn,
Gy mijnen Vader dan misschien wel kennen soudt.
6. Ontrent de Offerkist heeft *Jesus* dit geseyt,
En niemant greep hem aen; want sijne uur nog niet
Gekomen was. O Heer, gy toont u wel bereyt:
De Joden konden niet, al was 't haer groot verdriet.

Maendagh na de II. Sondagh in de Vasten.

Wys:
Wat strijt de Weerelt.
Cur mundus militat.

+

HEer *Iesus* segt, ik gae, en mijn sult soeken gy, +*Joan. 8.*
Gy-lieden in uw sond' sult sterven; daer ik gae
En mooght gy koomen niet: en daerom seyden sy,
Of hy hem dooden wil, dat wy niet koomen nae.
2. Heer *Iesus* tot haer seyt, gy van beneeden bent,
En ik van boven ben; gy van dees weerelt sijt,
Ik ben van d'weerelt niet, dus maek ik u bekent
Dat gy-lie sterven sult in sond' op uwe tijt.
3. Is't saeke dat gy niet gelooft dat ik het ben,
Gy-lieden in uw sond' sult sterven, daerom sy
Tot hem hebben geseyt, doet dan aen ons beken
Wat togh voor eenen man, seg ons tog, wie bent gy?

4. Heer *Iesus* seyt tot haer, 't begin die tot u spreek,
Ik veel te seggen heb van u lie, ende veel
Te oordelen, maer die mijn sent in dese streek,
Van wien ik 't heb gehoort, die is waeraghtig heel.
5. Dogh sy verstonden niet dat hy seyd Godt sijn Vaêr:
Dus *Iesus* seyde haer, als gy des menschen Soon
Verheeven hebben sult, sult gy bekennen klaer
Dat ik het ben, en niet uyt eygen selfs vertoon.
6. Gelijk den Vader my geleert heeft, spreeke ik,
Die mijn gesonden heeft, die is met mijn; en hy
Mijn niet en laet alleen; want dat behaeghelik
Aen sijnen wille is, dat doe ik t'allen ty.
7. Als *Iesus* aldus sprak, soo warender seer veel
Die hebben het geloof in hem genomen aen.
O *Iesu*, wy al t'saem in u gelooven heel,
Tot uw Discipulen wilt ons, o Heer, ontfaen.

HEer Jesus heeft geseyt tot de geloovige,

Wys:
C'est trop curier les eaus.
Wat strijt de Weerelt doch.

+

HEer *Jesus* heeft geseyt tot de geloovige, +*Joan. 8.*
Soo g' in mijn woorden blijft, sult wis sijn in 't getal
Van mijn Discipulen, en worden kennende
De waerheyt, welke u in vryheyt stellen sal.
2. De Joden seggen hem wy sijn van *Abrams* saet,
Wy hebben nooyt geweest aen yemant onderdaen,
Wat is 't dat gy belooft aen ons een vrye staet?
Heer *Jesus* heeft geseyt, neemt mijne antwoort aen.
3. Voorwaer, voorwaer, ik tot u lieden klaer uyt segh,
Die welke sonden doet, die is der sonden knecht,
Een slaef blijft niet altijt in huys; maer moet*en* weg,
Maer d'eygen Soone blijft altijt in huys met recht.

4. Ist sake dat den Soon u-lieden nog vry maek,
Als dan soo sult gy eerst waeraghtelijk vry sijn,
Gy *Abrams* Kinders bent; maer gy-lie hebt geen smaek
In mijne woorden, dus gy-lie wilt dooden mijn.
5. Ik spreek het gene ik heb by mijn Vaêr gesie,
Dat gy van uwe Vaêr gesien hebt, gy-lie doet.
Ons Vader *Abram* is; maer *Iesus* seydt, indien
Uw Vader *Abram* is, doet *Abrams* werken goet.
6. Maer nu soekt gy-lie dat ik van u werd gedoyt,
Die u de waerheyt segh, en heb van Godt gehoort,
Soodanigh boose daet en deede *Abram* noyt,
Gy u Vaêrs werken doet; dus seggen sy verstoort:
7. Wy sijn niet uyt on-eght, maer Godt is onsen Vaêr.
En *Iesus* seyd, indien Godt uwen Vader is,
(Ik van mijn selven niet, maer ik van Godt voorwaer
Ben uyt-gekoomen) gy mijn soudt beminnen wis.
8. Want ik gesonden ben van Godt, wat is 't waerom
Gy mijn spraek niet en kent? want gy niet mooght mijn woort
Aenhoren, maer gy volgt uws Vaders lusten dom,
Des duyvels obstinaet, van wien gy lie komt voort.
9. Die was al van 't begin een wreeden moordenaer,
En in de waerheyt hy geensins en heeft gestaen,
Hy logenaghtigh is, en is des loogens Vaêr,
En als hy loogen spreekt, dat komt van hem van daen.
10. Maer is het saek dat ik u-lie de waerheydt leer,
Gy-lie mijn niet gelooft. O goede *Iesus*, wy
Gelooven, dat gy bent van Godt gekoomen neer,
Die uwe Vader is, die u altijt blijft by.

Jesus preekt in den Tempel by d'Offerkist.

De V. Sondagh in de Vasten.

Wys:
Cur mundus militar.
Wat strijdt de Weerelt.

+

HEer *Iesus* heeft geseyt tot de verblinde Jood', +*Joan. 8.*
Wie van u-lieden mijn berispen sal van sond?
So ik u waerheyt segh, hoe looft gy mijn so nood?
Die uyt Godt is die hoort Gods Woorden ook terstond.
2. Gy looft niet, want gy bent van Goode niet van daen.
Den Jode antwoort weer, en seggen wy niet waer,
Dat gy een Duyvel hebt? sijt een Samaritaen.
Ik gene Duyvel heb, seyt *Iesus* weer tot haer.
3. Maer ik mijn Vader eer, en gy hebt mijn onteert,
Ik soek mijn glory niet, daer is 'er een die dien
Wel oordeelt, ende soekt; so wie mijn woort begeert
Te houden, sal de doodt in eeuwigheyt niet sien.
4. De Joden seggen hem, nu is het ons bekent
Dat gy een Duyvel hebt; want *Abraham* is doot,
En de Propheten mee'; wie meynt gy dat gy bent,
Die uwe woorden hoort dat die sou sterven noot?
5. Meynt gy dat gy bent meer als *Abraham* ons Vaêr,
En de Propheten, die sijn al in doots gebiet,
Wie of g' u selven maekt? maer *Iesus* antwoordt
Soo ik glorificeer mijn selven soo is 't niet.
6. Die mijn glorificeert, dat is mijn eygen Vaêr,
Die welke gy-lie seght, u-lieden Godt te sijn;
Dogh gy lieden van hem en hebt geen kennis; maer
Ik onderhou sijn woordt, hy is bekent van mijn.
7. Waer 't sake dat ik seyd, dat ik hem niet en kost,
Sou ik, gelijk als gy, ook weesen loogenaer:

Uw Vader *Abraham* t'verheugen hem begost,
Als hy sagh mijnen dagh, verblijde hem voorwaer.
8. G'hebt nog ge*en* vijftig jaer, hoe is het mogelik,
En hebt gy *Abraham* gesien, hoe kan 't bestaen?
En *Jesus* seyt, voorwaer, eer *Abram* was, ben ik.
Hier om de Joden vol van boosheyt vallen aen,
9. En neemen steenen op, op hem te steenigen:
Maer *Jesus* hem verbergt, en uyt den Tempel gaet.
O *Jesus* kom by ons, en wy u minlijken
By ons willen ontfaen, o Heer ons niet versmaet.
10. Wy loven in uw' woort, het welke gy ons leert,
En willender nae doen als *Abrams* kinders goedt,
Op dat in eeuwigheyt de doodt ons niet verheert,
Door u wy hebben hoop, door u wy hebben moedt.

Woensdagh na de IV. Sondagh in de Vasten.

140. Jesus geneest een geboore Blindeman.

Wys:
Wat strijdt de Weerelt.
Cur mundus militat.
Gesucht dat mijnen aem.
C'est trop curier les eaus.

+

HEt is een reys gebeurt, dat *Iesus* heeft aenschoudt — +*Joan. 8.*
Een blindeman, die welk was blindt van sijn geboort,
En sijn Discipuelen die hebben haer verstoudt
Te vragen eenen vraegh, en seggen Meester hoort:
2. Wie of gesondigt heeft, de ouders van dees man,
Of is 't sijn eyge schult, dat hy dus blinde sy
Gebooren? *Jesus* seydt, nogh hy, nogh niemant van
Sijn ouders heeft de schult, sy sijn hier al van vry.

3. Maer dat de werken Godts in hem sijn klaer geaght,
Ik moet sijn werken doen, terwijlen het is dagh,
Die mijn gesond*en* heeft; daer komt een donker nagt,
So dat men dan voort aen niet meerder werk*en* mag.
4. Ik ben des werelts licht so lange ik hier houw,
Als hy dit had geseyt, hy op de aerde spoogh,
En maekte van de aerd, vermengt met dit gespouw,
Een weynighsken tot slijk, en streek dat op sijn oogh.
5. En *Iesus* seyd' tot hem, gaet heenen en u wascht
In 't bad van *Silo*en: hy heeft alsoo gedaen,
Gewassen in het badt, als *Iesus* had belast,
En hy is siende klaer met vreught na huys gegaen.
6. De bueren, die van outs hem hadd*en* wel gekent,
Die seyden, is dit niet ons buerman, welke sat
Om aelemis, en was tot bedelen gewent?
Maer sommigh seyden neen, 't is een die lijkt hem wat.
7. Hy seyd' ik ben het selfs. Hoe komt dan dat gy siet?
Die man die *Iesus* hiet die maekte slijk, waer mee
Hy mijne oogen streek, en voort daer op gebiet,
Gaet heenen en u wascht in 't badt van *Silo*en.
8. Ik ging en waschte my, en dus so sie ik klaer;
Sy seggen, waer is hy? hy seyd', ik weet het niet,
Sy brengen hem nogh by de Phariseesche schaer,
Die vragen hem al mee', hoe komt het dat gy siet?
9. Hy dee' slijk op mijn oogh, ik wiesch mijn, en ik sagh:
Dus sommigh seyden, dat en is geen Godlijk man,
Die deese werken doet op eenen Sabbath-dagh,
En ander seyden, hoe een sondaer dit doen kan.
10. Dus onder haerlie is een groten twist geraekt,
Sy vragen weer dien mensch, doet gy ons eens de weet,
Wat seght gy van hem die u siende heeft gemaekt?
Hy gaf voor antwoort, dat het is wis een Propheet.

11. Sy hebben niet gelooft dat het de selfde was,
Die welk was blind geweest, dus deden sy ontbien
Sijn Ouders alle-bey, dien vraeghden sy seer ras,
Is dit uw blinde Soon, hoe komt hy dan te sien?
12. Sijn Ouders seggen haer, dit is ons Soon voorwaer,
Die blind gebooren is; maer hoe dat hy nu siet,
Dat is ons onbekent, hy 's oudt genogh van jaer,
't Is best dat gy 't hem vraeght, dat hy het u bediet.
13. Sijn Ouders spraken soo uyt vrees der Joden wreed',
Die hadden al bestemt te doen uyt Synagoogh,
En soo voorts in den ban, soo wie *Christum* beleed',
Dus seyden sy, hy 's out, gy hem het vragen moogh.
14. Dus sy ontbieden weer dien blind-gebooren Man,
En seggen, geeft God d'eer, die mensch is een Sondaer,
Maer hy antwoort tot haer, daer weet ik geensins van,
Maer dit weet ik heel wel, 'k was blindt, nu sie ik klaer.
15. Sy seggen wederom, wat heeft hy u gedaen,
Op wat manier heeft hy geopent uw gesicht?
Ik heb u straks geseyt, wat vraegt gy-lie weer aen,
Of wilt sy sijn met sijn Discipels onderricht?
16. Hier op soo hebben sy dees man vermaledijt,
En seyden, als gy wilt gy sijn Discipel bent,
Met *Moyses* houden wy, tot wien God sprak eertijt,
Maer dees, van waer hy komt, dat is ons onbekent.
17. Dit is een wonder dingh, geeft hy haer tot antwoort,
Hy heeft mijn siend' gemaekt, g' en weet van waer hy is.
Men weten wel dat Godt geen sondaren verhoort,
Maer die sijn Dienaer is, diens wille doet hy wis.
18. Het is sijn leven niet gehoort, dat eenigh man
Een blindgeboren mensch heeft g'opent sijn gesigt,
Soo hy niet is van Godt, hy dit niet doen en kan.

Sy seggen, leert gy ons, gy sijt een sondigh wicht.
19. Dus drijv*en* sy hem uyt: dit heeft *Iesus* versta*en*,
Hy vondt hem, ende seyd', looft gy in Godes Kindt?
Wie is het, Heer, seyt hy, dat ik hem loof voortaen.
Ik bent die met u spreek, die gy nu voor u vindt.
20. Hy seyd', Heer, ik geloof, en valt voort neer ter aert,
En bid Heer *Iesum* aen. Heer *Iesus* seyd, ik ben
Tot oordeel hier geraekt, dat word 't gesigt verklaert
Der blind*en*, maer die siet voort niet meer si*en* en ken.
21. Hier op den Pharisee seydt, sijn wy dan ook blindt?
Heer *Iesus* seydt, soo gy blind waert, waert sonder sond';
Maer nu gy seght, wy sien, men sond' in u bevint.
O *Iesu*, ons verlicht, verklaert ons donker grondt.

Pinxter Dingsdagh.

141. Jesus een goeden Harder.

Wys: Aenhoort mijn Lief.

+

HEer *Jesus* seydt tot de Joodtsche Schaer, +*Ioan. 10.*
Wie in de schaepstal niet in en treede
De deur in; maer komt van elders daer,
Aght men voor moorder, en dief met reede;
Maer die ter deuren recht in komt loopen,
Die d'eygen Harder der Schapen is;
Voor deesen doet de deurwaghter oopen,
De Schapen kennen sijn stemme wis.
2. Hy roept sijn Schapen by haren naem,
Hy leyd se uyt, en hy wandelt voore,
Ende sy volgen hem altesaem,
Want sy sijn stem wel kennen, en hoore.
Sy niet en volgen een vremdelinge;
Want sy die stemme en kennen niet.
Heer *Iesus* sprak tot haer dese dingen,
Waer van sy niet en verstonden yet.

3. Heer Iesus seyde, voorwaer, voorwaer
Ik ben der schapen de rechte deure,
't Waren maer dieven en moordenaer',
Die quamen loopen van selfs te veuren,
Maer haer de schapen niet hooren wouden:
Ik ben de deur, die door mijn in treedt,
Die sal voorseeker wesen behouden,
Sal voor hem vinden de Weyd' bereedt.
4. Een dief die komt maer op dat hy steel,
Komt om te dooden, en te verniele;
Ik kom dat ik het leeven mee' deel,
Een goeden Harder stelt sijne siele
Voor sijne schapen: ik ben die goeden
Harder; maer d' Huerling licht vluchten gaet
Als hy de Wolven siet nader spoeden,
Want 't sijn geen eygen, hy haer verlaet.

II. Sondagh na Paeschen.
S. Fredericus dagh.

142. Jesus noemt hem een goeden Harder.

Wys: Aenhoort mijn lief.

+

EEn goeden Harder oprecht ik ben, *+Ioan. 10.*
Mijn schapen kennen my allegader,
En ik mijn schapen ook heel wel ken,
Als mijn mijn Vader, ken ik mijn Vader,
Ik stel mijn siele voor mijne schapen,
Ik heb noch ander die niet en sijn
Van deese Schaepstal, ik moets' op rapen,
Sy sullen hooren de stem van mijn.

2. Het sal dan een schaepstal t'samen sijn,
En eenen Harder, die sy aenkleeve,
Daerom soo mindt mijnen Vader mijn,
Want ik mijn siele ten besten geeve,
En die sal ik weederom aenveeren,
Niemant ontneemt mijn die uyt sijn kraght,
Maer ik versette na mijn begeeren,
En kans' aenneemen uyt eygen maght.
3. 'K heb dit gebodt van mijn Vaêr ontfaen.
Onder de Jooden is om dees woorden
Een groten twist en tweedraght ontstaen,
Want sommigh van haer, als sy dees hoorden,
Seyden den Duyvel met hem te weesen,
Maer ander seyden, ten lijkt soo niet,
Kan eenen Duyvel een blind' geneesen,
En maken dat hy te deegen siet?
4. O lieve *Iesu*, o Harder goet,
Wilt ons togh voor uwe schaepen kennen,
En ons u trouw'lijk volgen doet,
Wilt ons togh tot uwe stemme wennen,
Dat wy soo vinden uw' goede weyden,
Waer in men 't Heemelsche voetsel vindt,
Gy sult ons sekerlijk daer in leyden,
Want gy uw schaepen soo seer bemindt.

S. Marcus en S. Lucas dagen.

143. Jesus sendt 72. Discipulen.

Wys:
O Heyligh saligh Betlehem.
Ons Speeljaght nu al vaerdigh leydt.

+

HEer *Iesus* twee-en-tseventigh
Discipulen heeft aengenomen,
Die hy voor heenen sondt voor sich,
Ter plaetsen daer hy soude koomen.

+*Luc. 10.*

2. Den Oeghst is overvloedigh seer,
Seyd' hy, maer weynigh werrik-lieden,
En daerom dan soo bidt den Heer,
Dat hy werk-lieden wil gebieden.
3. Gaet heen, ik u als Lammeren
Onder de wreede Wolven sende,
En wilt met haest voort wandelen,
Groet niemant, al is 't uw bekende.
4. Neemt beurs, nogh sak, nogh schoenen meed',
Seght, vreed' het huys daer g' in sijt gaende,
En soo het is een kindt van vreed',
Soo sal uw vreed' daer blijven staende.
5. Maer soo het is geen vreedsaem kindt,
Soo sal uw vreed' weer tot u raken;
Dogh eet en drinkt 't geen gy daer vindt,
Huys in huys uyt wilt u niet maken.
6. Een werk-man is sijn loon wel waert.
Als gy sult koomen in de steeden,
Daer s' u ontfangen met goe' aert,
Met 't geen s' u spijsen, weest te vreeden.
7. En eet het geene men u biet.
Die sieken wilt gesonde maken,
En seght dan tot haer-lieden: siet,
Het Rijke Goodts begint te naken.
8. Maer soo gy komt in eenigh Stat,
Alwaer s' u-lieden niet ontfangen,
Gaet door haer straet, en seght haer dat
G' af-schudt 't stof, dat u heeft aenhangen.
9. Het stof van onse voeten wy
Af-schudden over de onvroomen;
Maer weet noghtans dat is na by,
Het Rijke Goods dat sal haest koomen.
10. Ik segge, dat het Sodoma
Sal beter gaen dan dese lieden;
Chorozaïn, Bethsaîda,
Wee u! want sulks in u geschiede.

11. Waer 't dat in Tyrus waer gedaen,
Of in Sidon, al sulke kraghte,
In asch, in hayr sy souden gaen,
Na penitenti sitten traghte.
12. Van Tyrus ende Sidom sal
In 't oordeel weesen minder klaghte,
Gy sinken sult in 't helsche dal,
O Stadt Capharnaum vol praghte.
13. Soo wie aen u gehoore geeft,
Die hoort mijn, en die u veraghte,
Veraghten mijn, en die mijn heeft
Gesonden met Godlijke maghte.
14. Uw vreede, Heer, die gy ons sent
Door uw Discipels, laet ons naken;
Aen alle natien bekent
Uw Euangelium wilt maken.

Op Martelaren-dagen.

144. De 72. Discipulen koomen weder by Jesum.

Wys:
O saligh Heyligh Betlehem.
Ons Speeljaght nu al vaerdigh leydt.

+

DE twee-en-tseventigh, de welk +*Luc. 10.*
Heer *Jesus* had' voor heen gesonden,
Die keeren wederom. sy elk
Vertellen wat s' hadden bevonden.
2. Sy seggen tot hem, lieven Heer,
De boose Duyvels altesame,
Die buygen haer na ons begeer,
Door groote kraghte van uw Name.
3. Maer *Iesus* seyde weer tot haer,
'k Heb Satan tot het aertsche dalle.

Gelijk een Blixem, met gevaer
Sien uyt den Hemel nedervalle.
4. Siet, ik heb u gegeeven maght,
Op Scorpioenen ende Slangen
Te treeden; van all' vyandts kraght
U-lieden magh geen quaet bevangen.
5. Noghtans weest hier in niet verblijt,
Om dat voor u de Geesten wijke;
Maer dat gy in-geschreeven sijt
By name in het Hemelrijke.
6. Heer *Iesus* in sijn geest verblijdt,
Seyd', Heer van Hemel en van Aerde,
O Vader, ik aen u belijdt,
Gy 't aen de Wijsen niet verklaerde.
7. De Wijsen en Voorsichtigen
Gy dit verborgen hebt gehoude;
Maer gy hebt aen de simpelen
Dit al verklaert, want gy soo woude.
8. 'k Heb alles van mijn Vaêr ontfaen,
Die welk alleen den Soon kent klare,
En niemant kan den Vaêr verstaen,
Dan dien de Soon wil openbare.
9. Heer *Iesus* op sijn Jongers sagh,
En seyde, saligh sijn die oogen
Die dat geluk dus beuren magh,
Dat gy aenschout, t'aenschouwen moogen.
10. Propheten ende Koningen,
t'Vergeefs, veel wensten dat sy souwen
Eens mogen deese wonderen,
Als gy, aenhooren, en aenschouwen.
11. Heer, laet ons in ons simpelheydt
Dees weldaet waerdelijk bewaren,
Ons siele wilt door u beleydt
Met 't geestelijke Licht verklaren.

De XII. Sondagh na Pinxteren.

145. Jesus spreekt van den goeden Samaritaen.

Wys: Schoonder dan schoon.

+

HEt is gebeurt, dat eenen Wet-geleert *+Ioan. 10.*
Heer *Jesum* heeft met vragen getenteert.
Meester, hy seydt, wat moet 'er sijn gedaen,
Op dat men magh in 't eeuwigh leeven gaen?
2. Heer *Jesus* vraeght, wat men in de Wet vindt?
Hy geeft bescheyt, uw Heer, uw Godt bemindt,
Uyt al uw hart, uyt al uw siel, en kraght,
Uw eeven-naest gelijk u selven aght.
3. Heer *Jesus* seydt, g'hebt goet bescheyt gedaen,
Doet dat, gy sult in 't eeuwigh leeven gaen;
Maer in den schijn wil hy rechtvaerdigh sijn,
Daerom hy vraeght, wie is de naeste mijn?
4. Heer *Jesus* geeft hier op bescheyt aen hem,
Een man sijn reys nam van Jerusalem
Na Jericho, hy onderweegen raekt
By Moorders, die hem hebben af-gemaekt.
5. Sy roofden hem, en gaven nogh veel slaegh,
Dat hy voor doodt ter aerden needer laegh;
Na dit quaet feyt soo gingen sy weer heen,
En lieten hem dus op de wegh alleen.
6. Het is gebeurt dat daer een Priester quam,
Als die hem sagh, hy sijn reys voorder nam;
Ook een Leviet quam dat heen reysen aen,
Als die hem sagh, is mee voor-by gegaen.
7. Maer dat heen quam nogh een Samaritaen,
Als die hem sagh, is met mee-lijd' bevaen,
Die quam hem by, en naestelijk verbond',
Oly en wijn goot hy op sijne wond'.

8. Ende hy heeft hem op sijn beest geleydt,
In de Herbergh heeft hy hem plaets bereydt,
Hy heeft hem daer als eenen trouwen Vrient,
In sijnen noodt wel trouwelijk gedient.
9. s' Anderen daeghs heeft hy de Waert gepast
Twee penningen, en heeft hem wel belast,
Draeght sorgh voor dees, soo gy verschiet iet meer,
Ik 't geeven sal als ik hier kome weer.
10. Wie van dees drie, vraegt *Jesus*, dunkt u dan,
Dat is de naest van dees gequetste man?
Den Wet-geleert geeft *Jesus* tot bescheydt,
Dees, die hem heeft gedaen barmhartigheydt.
11. Heer *Jesus* seydt, gaet, ende alsoo doet.
O *Jesu*, leert ons weesen ook soo goet,
Een yegelijk in sijn noot by te staen,
Als heeft gedaen den goe' Samaritaen.
12. *Jesu*, gy sijt die goe' Samaritaen,
Die aen den mensch hebt soo veel goets gedaen,
En hem besteed' in d'Heyligh Kerke stal,
Daer men hem voorts van als berechten sal.

Maria Hemelvaerts-dagh, S. Martha-dagh.

146. Jesus wordt van Martha ontfangen.

Wys: Het vier brant seer.

+

ONsen Heer — +*Luc. 10.*
By een Kasteel quam,
Met groot eer
Hem *Martha* binnen nam,

Sy heeft hem, als een waerden Vrient,
Met alle ernst, en vlijt gedient,
Soo dat gy gingh
Besorgen alle dingh.
2. Maer sy hadt
Nogh eene Suster soet,
Dese sat
Wel stil by *Jesus* voet,
Dees hoorden aen met goet gemak
De woorden die Heer *Jesus* sprak,
Haers harten-lust
Vondt sy in dese rust.
3. Na verbeyd',
Soo worde *Martha* loof,
Dus sy seyd',
Heer, ik alleene sloof,
En denkt gy daer nu niet eens om?
Ey, seght dat mijne Suster kom,
Op dat sy my
Met werken magh staen by.
4. *Jesus* seydt,
O *Martha, Martha*, hoort
Goet bescheydt,
Gy u in veel verstoort,
Gy beesigh en sorghvuldigh sijt,
Dus overbrenght gy uwe tijt;
Maer wel gewis
Een saek van noodigh is.
5. 't Beste deel
Maria heeft gekeurt,
't Welke heel
Niet werden sal verbeurt.
O goede *Jesus*, leert ons togh
Het beste deel verkiesen nogh,
Het welke wy
Ons mogen houden by.

Kruys-Maendagh en Dingsdagh na Pinxteren.

147. Jesus leert sijn Discipulen bidden.

Wys:
Al hebt de Princen haren wensch.
Jesu corona virginum.
Gy lodderlijke Nimphjes.

+

ONs Heer hadt sijn gebedt gedaen, +*Luc. 11.*
En een Discipel sprak hem aen,
En seyde, Heer, leert ons gebeed',
Gelijk *Iohan* de sijne deed'.
2. Indien gy bidden wilt bequaem,
Seght, Vader g'heylight werd' uw Naem,
Toe-komen laet uw Rijke groot,
Ons heeden geeft ons daegh'licks broodt.
3. Van onse sonden ons bevrijt,
Als wy een yder schelden quijt,
En ons togh geensins leyden laet
In eenige bekooring quaet.
4. Voort seydt hy, by gelijkenis,
Wie of 'er van u-lieden is,
Die tot sijn Vriendt by nachte gaet,
En daer van voor de deure staet,
5. En seydt, mijn togh drie brooden lient,
Tot mijn gekomen is een Vrient,
En ik en heb nu niet met al,
Het welk ik hem voorstellen sal.
6. Dogh d'ander seydt, mijn niet belet,
De deur is toe, wy sijn te bedt,
't Komt niet te pas nu op te staen,
Om brooden u te geeven gaen.

7. Maer soo hy aenhout, sal 't geschien
Dat die sal opstaen en broot bien;
Was 't om de vrientschap niet bereydt,
Hy geeft het om sijn moeylijkheydt.
8. Ik segh u-lieden, eyst, en 't sal
U-lie gegeven worden al;
Soekt, ende gy sult vinden wel;
En klopt, men voor u op-doen sel.
9. Die eyst, die krijght; die soekt, die vindt;
Die klopt, voor dees doet op den Vrindt;
Of is 'er onder u wel een,
Die broodt eyst, krijght van Vaêr een steen?
10. Wie of 'er van u-lieden is,
Die van sijn Vader eyst een Vis,
Krijght een Serpent? of Scorpioen,
Wanneer hy heeft een Ey van doen?
11. Indien gy-lie dan, die sijt quaet,
U kinders weet te doen weldaet,
Hoe veel te meer, en wisser dan,
U-lieden Hemels Vader kan.
12. Want hy een goede Geeste sal
Wel minlijk geven aen die al,
Die welke dien van hem begeert.
O *Jesu*, ons daer mee vereert.

Martelaren.

148. Jesus bestraft de Phariseen.

Wys:
Seght mijn doch wel over-schoone.
Hoe is 't menschen dat gy, &c.

+

Jesum nooden eens een Pharisee, +*Luc. 11.*
Dat hy komen wou te gast, en hy gingh mee,
Ende als hy aen de tafel sat,
Den Jode sagh dat hy ongewassen at.
2. *Jesus* seydt, terwijl hy was te gast,
Gy-lie Phariseen den Kelk van buyten wast;
Maer het geene binnen in u leydt,
Is roof, en dievery, onrechtvaerdigheydt.
3. Dwasen! die het buytenst heeft gemaekt,
Heeft die 't binnenst ook niet desgelijks geraekt?
Maer noghtans, het geen der nogh resteert,
Geeft alemis, en soo uwe sond afweert.
4. Wee u, Phariseën, die 't kleyn saet,
Munt, en ruyt, en moes vertient; maer overslaet
't Oordeel, en Goodts liefd', dat most gedaen;
Maer dit en moest men ook geensins overslaen.
5. Wee u, Phariseën, die begeert
In de Synagoogh met d'eerste plaets ge-eert,
Gy op d'Merkt gegroet wilt sijn gewent.
Wee die graf-steeden bent, d'menschen onbekent.
6. Meester, sey'ter eenen Wet-geleert,
Als gy dus spreekt, gy ons dan al mee onteert.
Wee u Wet-geleerden ook, want gy
De lieden veel belast, g'hout u selven vry.
7. Wee u-lieden, die graf-steeden bouwt
Der Propheeten; maer uw Vaderen seer stout,
Hebben haer gedoodt: dus gy bekent
Dat g' hare quade daet meede geeft consent.

8. Goodes Wijsheydt seydt, ik senden sal
Haer Propheeten, en Apostels: uyt 't getal
Van dees, sullen sy-lie dan slaen doot,
Met bitterheyt, en haet, doen vervolgingh groot.
9. Dus 't Propheeten bloedt nogh werden sal
Af-ge-eyst van dese generati, al
Van d'eerst *Abel* tot *Zacharias*,
Die tusschen Tempel, en 't Autaer gedoodt was.
10. Wee u, Phariseën, die ontfaen
Hebt des Wijsheydts-sleutel, en wilt niet ingaen,
Ende die wel willen, konnen niet,
Om dat gy-lieden haer loosselijk verbiet.
11. Als Heer *Iesus* sprak tot haer dees reen,
Hebben d'Wet-geleerden en de Phariseen
Hem al weer-gestaen; en sochten voort
Om hem te lasteren, 't een of 't ander woort.
12. O verblinde Phariseën quaet,
Die soo vast op uwe eygen sinnen staet,
Gy en wilt van niemant sijn geleert,
Daerom gy nimmermeer van uw sond' bekeert.

Marelaren.

149. Jesus leert de doodt niet te vreesen.

Wys:
Gy lodderlijke Nimphjes.
O Schepper aller Sterren klaer.
Jesu corona virginum.

+

TErwijlen een soo groote Schaer +*Luc. 12.*
Ontrent Heer *Jesus* was te gaer,
Dat yder drongh met ongemak,
Hy dus tot sijn Discipels sprak.

2. Waght u van 't Phariseesche deegh,
Welk heyligheydt te veynsen pleegh,
Daer is geen soo verborgen saek,
Die niet ontdekt, en kenbaer raek.
3. 't Geen g'hebt geluystert in het oor,
Sal koomen alle-man te voor;
Dat g' in uw kamer hebt geseydt,
Sal werden over al verspreydt.
4. Mijn Vrienden, ik geef u vermaen,
En vreest niet die het lijf dootslaen,
En als sy hebben dat bestelt,
Dan hebben sy geen meer gewelt.
5. Vreest dien, die, als hy heeft gedoot,
Nogh aen hem heeft de maghte groot,
Te smacken in het helsch forneest,
Dus ik u segge, deese vreest.
6. En koopt men niet vijf vogelen
Of musschen voor een dubbelken?
Geen is 'er van die on-geaght,
Daer Godt niet om en heeft gedaght.
7. Maer ook de hayren van uw hooft
Sijn al getelt, dit vast gelooft,
Gy waerder als veel musschen sijt,
Daerom en vreest ter geener tijt.
8. Die voor de menschen mijn belijdt,
Sal 's menschen Soon te sijner tijdt
Belijden voor Goods Engelen;
Die looghent, sal hy looghenen.
9. Wie tegen 's menschen Soon yet seydt,
Dien is vergiffenis bereydt;
Die d'Heyl'gen Geest gelastert heeft,
Geen quijtscheldingh men die en geeft.
10. Maer als gy voor de Magistraet,
Of in de Synagoge staet,
Weest voor u woorden niet bevreest,
Dan sal u leeren d'Heyl'gen Geest.

11. O Jesu, wilt ons maken vroom
Wilt van ons neemen ydel schroom,
Dat wy in alle onse strijdt
Volhardingh sijn in ons belijdt.

150. Jesus leert gierigheydt te schouwen.

Wys:
Waer blijft dy nu.
Heer staet mijn by.

+

DAer quam eens eenen by ons Heer, +*Luc. 12.*
En seyde, Meester, ik begeer
Dat gy mijn Broeder wilt beveelen,
Ons erf-goet dat wy nogh gemeen
Te samen hebben onder een,
Dat hy dat tegens mijn moet deelen.
2. Maer *Jesus* seyde, seght togh mijn,
Hoe ik uw' Rechter kom te sijn,
Dat ik uw Scheyds-man weesen soude?
Siet toe, waght u van gierigheydt,
Het menschen leeven geensins leydt
In overvloedigheydt te houde.
3. Daer was eens eenen Rijke-man,
Die op sijn landt veel vruchten wan,
Hy in sijn selfs begost te seggen,
Mijn Schueren die sijn veel te kleyn,
Ik magh niet bergen al mijn Greyn,
Ik weet het nieuwers in te leggen.
4. Mijn Schueren sal ik smijten neer,
En timmeren die grooter weer,
Daer sal ik mijn gewasch in brengen,
En seggen, sielken, drinkt en eet,

Van alles is genogh bereet,
Laet onse tijdt met vreught verlengen.
5. Maer deese wierdt van Godt geseydt,
't Is tijdt dat uwe siele scheydt,
Van deese naght soo moet gy sterven,
Voor wie dan of gy nu dogh spaert,
Al 't gene dat gy hebt vergaert?
Dit 's schatten buyten Godt te werven.

Confessoren.
De XIV. Sondagh na Pinxteren.

151. Jesus leert tijtelijke sorghvuldigheydt te schouwen.

Wys:
Waer blijft dy nu.
Heer staet mijn by.

+

HEer *Iesus* tot sijn Jongers seydt, +*Luc. 12.*
En leeft niet in sorghvuldigheydt,
Voor eeten, ofte voor uw' kleere,
Uw siele is veel meerder weert,
Dan 't eeten, welke gy begeert,
Het lichaem is als 't kleet veel meere.
2. De Ravens met aendaght besiet,
Sy saeijen, of sy maeijen niet,
Sy hebben kelder, noghte schueren,
En Godt haer voedt tot aller tijt,
Hoe veel te meer gy waerder sijt,
Dan dese stomme creatueren.
3. Wie van u-lieden soo veel kan,
Die aen sijn langhte magh doen an

Een Cubitus? Maer is het saken
Dat gy niet brengen kunt te weegh.
Een dingh, de welke is soo leegh,
Wat wilt gy dan veel sorge maken.
4. Uw' oogen met aendacht wilt slaen
Op d'Leelien, hoe schoon sy staen,
Sy spinnen, noghte sy en werken.
Ja *Salomon*, in al sijn eer,
En hadt voor hem geen schoonder kleer,
Dan men in een van dese merken.
5. Indien 't Hoy, dat is nu in 't velt,
In ovens morgen wordt gestelt,
Godt soo bekleedt, hoe veel te meere
U-lieden: sorght dan niet te krank,
Voor eeten, ofte voor den drank,
En staet dogh niet na groote eere.
6. De Heydens hebben hier in quel;
Maer uwen Vader weet heel wel,
Dat gy dees saken hebt van noode,
Die sal u-lie dit tijdtlijk goet
Toe-smacken met een overvloet,
Maer eerst versoekt na 't Rijk van Goode.
7. Mijn luttel volk, weest niet verveert,
Want uwen Vader die begeert
Te geven u het Koninkrijke,
Verkoopt het geen dat uwe is,
En wilt dan geven alemis,
Maekt sacken welke niet beswijke.
8. Gaert schatten, welke niet vergaen
In d'Hemel, daer dief blijft van daen,
Alwaer de motten s' niet verderven;
Want waer dat uwe schatte leydt,
Aldaer ook uwe hart verbeydt,
En daer gestadelijk wil swerven.

Confessoren.

152. Jesus een trouw Knecht te weesen leert.

Wys:
Waer is de Dochter van Sion?
Nu weest gegroet Mariae.

+

HEer *Jesus*, geeft ons goede leer, +*Luc. 12.*
Hoe dat wy moeten worden.
Uw lendens, seydt hy, ik begeer,
Dat gy-lie sult omgorden.
2. Licht uw' handen branden laet,
En weest als een vroome
Knecht, die op sijne wake staet,
Tot dat sijn Heer t'huys koome.
3. De deur hy opent met 'er spoet,
Soo haest hy die hoordt raken,
G'luksaligh sijn die knechten goet,
Die welke alsoo waken.
4. Den Heer sijn self omgorden sal,
En setten sijn knechts neere,
En hy sal gaen dienen al,
Met wonderlijke eere.
5. Indien hy op de tweede waght,
Of op de derde koome,
En vindt sijn knechten wel verdaght,
Geluckigh sijn die vroome.
6. Indien den Vaêr van 't huys-gesin
De uer wist, dat sou naken
Den dief, om daer te breeken in,
Hy sou daer wel op waken.
7. Dus houdt gy-lieden ook goe' waght,
Want 's menschen Soon sal koomen,

Op sulken uer als gy minst aght,
Dus is 't geen tijdt van droomen.
8. Wel laet ons waken al termijn,
En na Goodts woorden hooren,
Dan moogen wy navolgers sijn
Van sijne Confessoren.

153. Jesus dreyght den quaden Knecht.

Wys:
Nu weest gegroet Maria soet.
Waer is de Doghter van Sion?

+

WIe meent gy is een wijse knecht, +*Luc. 12.*
Die welke van sijn Heere
Gestelt is, ende blijft oprecht,
Om 't huys wel te regeere.
2. Die welke op sijn tijt de moet
Van Terruwe uyt-deele;
Wanneer sijn Heere dat verstaet,
Die stelt hem over veele.
3. Maer soo dan knechte in hem seydt,
Mijn Heer blijft al-an buyten,
En soo verlaet sijn trouwigheydt,
En hem begeeft tot guyten.
4. En voort aen dronken drinken gaet,
En eet het lijf heel volle,
Hy knechten ende meyden slaet,
Al-eens of hy was dolle.
5. Den Heer sal komen onverwaght,
En hem sijn staet onthouwen,
En stellen hem voor on-geaght,
In 't uytschot der ontrouwen.

6. Een Knecht, die sijn Heers wille weet,
En hem soo niet wil dragen,
Voor deesen worden dan bereet
Ontallijke veel slagen.
7. Maer deese, die het niet en wist,
En heeft soo quaet bedreeven,
Terwijlen hy hem heeft vergist,
Men weynigh slaegh sal geeven.
8. Dien welke is gegeeven veel,
Daer wil men veel van halen,
Dien is bevoolen grooter deel,
Die moet ook meer betalen.

154. Jesus voorseydt tweedraght.

Wys:
Waer is de Doghter van Sion?
Nu weest gegroet Maria soet.

+

IK ben gekoomen op een vuer — *+Luc. 12.*
Te senden op de landen,
Wat wil ik dan op dese uer
Dan dat het raek aen branden.
2. Ik moet gedoopt sijn met een doop,
Hoe stijf ik daer na hake,
Ik wensche met een groote hoop,
Dat ik daer eens toe-rake.
3. Meynt gy dat ik gekoomen ben
Op d'Aerdt vreed' te verbreyden?
O neen, segh ik u; want ik sen
Veel oorsaek om te scheyden.
4. In een huys sal 'er vijf voortaen
Te samen sijn woonaghtigh,
Drie sullen tegen twee opstaen,
Twee tegen drie twistaghtigh.

5. Den Soone weder-staet sijn Vaêr,
Den Vaêr weerstaet sijn Kinde,
De Nichte staet op tegen Snaer,
Moêr, Dochter sijn geen Vrinde.
6. Heer *Iesus* seyde tot de Schaer,
Als gy siet op-gereesen
Een Wolk in 't Oost, dan seght gy waer,
Daer sal slagh-reegen weesen.
7. Wanneer den Suyden wint op-blaest,
Dan seght gy, 't sal sijn heete,
Des Luchts gestalte kent gy haest,
Dees tijdt wilt gy niet weete.
8. Hoe, oordeelt gy u selven niet,
Dat recht magh sijn te deegen,
Als gy met uw party u siet
Te reysen onder weegen.
9. Weest naerstigh u te maken vry,
Eer dat gy van 't gerechte
Gelevert worde, en dan gy
Genoomen wordt in heghte.
10. Ik segge u, gy raekt niet uyt,
Men sal u niet uyt-halen,
Voor dat gy sult den lesten duyt
Voor uwe schult betalen.
11. O Heer, geeft ons voorsichtigheydt,
Dat wy ons mogen maken
Te sijn op onsen tijdt bereydt,
Om vry van slaegh te raken.

Quatertemper Saturdagh na H. Kruys-v.

155. Jesus vermaent tot penitentie.

Wys:
Seght mijn o schoone Nimphelijn.
Kluysenaer die, &c.

+

SOmmige quamen op een tijt +*Luc. 13.*
Aen onsen Heer vertellen,
Hoe *Pilatus* met grooter spijt
Nam Galilee te quellen.
2. Hy hadt vermenght der menschen bloedt
Tot grouwelijke schande,
Door sijn seer tyrannige moedt,
Met hare offer-hande.
3. *Jesus* haer vraeght, hoe of gy dengkt
Of dese mannen waren,
(Die Godt heeft dit lijden gehenght)
Als ander meer sondaren.
4. Neen, segh ik u: maer soo gy boet'
In tijts niet wilt aenvangen,
Ende penitentie doet,
Sult al gelijk vergangen.
5. Soo is het ook met die achtien,
Op welke nedervallen
Siloes tooren is korts gesien,
En dooden die ook allen.
6. Meynt gy dat dees hebben gedaen
Meer sond' als ander lieden?
Neen, segh ik, gy sult al vergaen,
Indien gy boet' wilt vlieden.
7. Een in sijn Wijngaert hadt geplant
Een Vijgeboom, en sochte

Vruchten daer an, maer hy niet vant,
Waer over dat hy dochte,
8. Ende seydt, het is nu drie jaer
Dat ik geen vrucht verwerve,
Daerom Tuyn-man doet hem van daer,
Hy is niet waert dees erve.
9. Den Hovenier die seyde, Heer,
Laet ons nogh een jaer wagen,
Ik hem dan sal mesten nogh meer,
Of hy nogh vrught moght dragen.
10. Soo hy dan geene vrughte brenght,
Dan sal men hem uyt-snijden.
Heer, gy onsen tijdt wel verlenght,
Doet ons togh vrught bedijden.

Quatertemper Saturdagh na H. Kruys-v.

156. Jesus geneest een kromme Vrouw.

Wys:
Seght mijn dogh wel overschoone.
Hoe is 't menschen dat gy quade.

+

OP de Sabbath-dagen *Jesus* was +*Luc. 13.*
In de Synagooge preekend', en genas
Kranke menschen die hy vond' aldaer,
Een Vrou die was geweest krank wel achtien jaer.
2. Sy was soo krom dat sy duyken most,
En niet na den Hemel opwaerts kijken kost;
Welk als *Jesus* sagh, hy tot haer seydt,
O Vrouw, gy sijt verlost van uw kranckigheydt.
3. En hy leyd' sijn handen op haer hooft,
Straks heeft sy haer op-gerecht, en Godt gelooft.

d'Opperst van de Synagoogh wierdt gram,
Dat op een Sabbath-dagh hy geneesen quam.
4. Dese heeft gesprooken tot de Schaer,
Om te mogen wercken sijn ses dagen maer,
Komt, en u op dees genesen laet,
Maer op den Sabbath niet, want 't niet vry en staet.
5. *Jesus* seydt tot hem, o Hypocryt,
Os en Eesel maekt gy los op Sabbaths-tijdt,
Gy uw beesten van de krip ontbindt,
En brengt s' op Sabbath-dag daermen water vind.
6. Deese Doghter van *Abram* ons Vaêr,
Welke Satan heeft gebonden achtien jaer,
Soude het nu niet vry mogen staen,
Haer op een Sabbath-dag van dien band t'ontslaen?
7. Als hy dit dus seyde, wierden sy
Seer beschaemt; maer al de lieden wierden bly,
Want hy dede glorieuselijk.
Hy seydt, waer by sal ik lijken 't Hemelrijk?
8. 't Hemelrijk is als een Mostaert-saet,
't Welk een mensche in sijn tuyne sayen gaet,
Als dat wast soo wordt een boom soo schoon,
Dat 's Hemels vogelen koomen daer ter woon.
9. Waer by sal ik lijken 't Hemelrijk?
't Is den deessem, dat een vrouw neemt, wel gelijk,
't Welcke sy mengt met drie maten meel,
Ter tijdt toe dat het dan is gedeessemt heel.
10. Heer, wy gaen gedooken na der aert,
't Aertsche goet is in ons sinnen veel te waert,
Wilt ons van begeerlijkheydt ontslaen,
Dat wy tot uwe dienst recht op mogen gaen.

157. Jesus leert dat de Wegh des Heemels nauw is.

Wys:
Gesucht dat mijnen aem.
Cur mundus militat.

+

TOt onsen lieven Heer heeft eens een man geseydt, +*Luc. 13.*
Heer, of 'er luttel gaen tot hare saligheydt?
Heer *Iesus* op die vraegh van stonden aen antwoort,
Doet naerstelijk uw' best te gaen door d'enge Poort.
2. Want veel nog sullen daer wel soeken in te gaen,
Maer sullen, kunnen niet, en blijven buyten staen,
Den Vaêr des Huysgesins sijn deur sal sluyten toe,
Dan sult gy seggen, Heer, voor ons togh open doe.
3. Den Vaêr des Huysgesins tot u dan seggen sal,
'k Weet niet van waer gy bent: dan sult gy seggen al,
Wy hebben spijs en drank genuttight vroegh en laet
Met u, en gy hebt ook geleert op onse straet.
4. En hy dan seggen sal, quaetdoenders gaet van mijn,
Want ik niet en ken; daer sal dan knarsingh sijn
Der tanden, en geschrey, als g' in Goodts Rijk siet gaen
De Heyl'ge Vaderen, en gy moet buyten staen.
5. En siet, van alle kant daer sal 'er koomen voort,
Van Oosten, en van West, van Suyden, en van Noort,
En sitten in Goods Rijk, de eerst sal sijn de lest,
En wederom de lest, sal weesen voor de rest.
6. Daer quam der by ons Heer van 't Phariseesch geslaght,
Die seyden, gaet van hier, u van *Herodes* waght,
Want die u dooden wil. Maer *Iesus* onvertsaeght,
Seydt, gaet, en aen dien Vos dusdanigh antwoort draeght.

7. De Duyvels ik verdrijf, gesondigheyt ik geef,
Van daeg, en morgen ook, ten derden dagh ik sneef;
Maer ik moet heden nogh, en morgen ook daer aen,
En ook de dagh die volght, ik wandelen moet gaen.
8. Want het niet weesen magh dat eenigh goet Propheet
Sou elders sterven dan t'Jerusalem in Steed';
Jerusalem, o Stadt, die de Propheten groot,
Die u gesonden sijn, al steenight ende doot.
9. Hoe menigmael heb ik, als vogel dekt sijn nest,
Om uwe Kinderen te gaderen, mijn best
Gedaen; maer gy niet woud', en daerom sal ook sijn
Verlaten uwe huys, gelijk als een Woestijn.
10. Maer ik seg u, gy sult mijn niet sien voor dien tijt,
Tot dat gy-lieden seght, gy sijt gebenedijt,
Die in Goods Name komt. O *Jesu* minnelijk,
Leert ons door d'enge Poort gaen in uw Hemelrijk.

De XVI. Sondagh na Pinxteren.

158. Jesus geneest een watersuchtigh Man.

Wys:
Mocht ik 'er schoon.
Verblijt u o menschen.

+

ALs *Jesus* een Sabbath-dagh was te gaste — +*Luc. 14.*
By een Pharisee,
Die nijdigh, en scherpelijk, op hem paste,
Wat dat hy al dee,
En siet, daer quam een mensche voor hem staen,
De welke was met water-sught belaen.

2. En *Jesus* die vraeghden, of men geneesen
Moght op dese pas?
Sy sweegen al t'samen; dus nam hy deesen,
Ende hem genas.
Wiens Os of Eesel in de Putte daelt,
En op een Sabbath hem niet weer uythaelt?
3. Als *Jesus* dit seyde, sy stille sweegen,
Dus sprak hy weer aen,
De gasten die waren te seer geneegen
Hoogh te sitten gaen,
Als gy genoodt sijt d'eerste plaets niet kiest,
Op dat gy die met schande niet verliest.
4. Wanneer der een waerder Vriend is gekom*en*,
En dan seydt d'Huys-heer,
Geeft deese die plaets die gy hebt genoomen,
Dan moet gy om neer;
Maer soo gy iewers sijt genoodt te gast,
Gaet, ende op de leeghte plaetse past.
5. Op dat den Huys-heer, daer gy sijt ten eeten,
Segh tot u, mijn Vrient,
Klimt opwaerts, dan hebt gy by de geseeten
Groote eer verdient.
Wie hem verhooght, die werden sal verneert,
Wie hem verneert, sal werden hoogh ge-eert.

159. Jesus leert Armen te gast te nooden.

Wys:
Verblijt u o menschen.
Moght ik 'er schoon.

+

HEer *Jesus* die gaf een vermaen aen deesen, +*Luc. 14.*
Die hem had genoodt,
Wanneer gy nood gasten, so laet niet weesen
Uwe vrienden groot,
Noch Broers, nogh Neeven, nogh uw Buren rijk,
Op dat sy u niet weeder doen gelijk.
2. Dan souwt gy al hebben uw loon gekreegen;
Noodt liever te gast
Blind', manken, en kreupelen, 't sal u seegen
Ende loon sijn vast,
Want by haer niet weerom te geeven is,
Gy 't krijgen sult in de verrijsenis.
3. Als *Jesus* gesproken hadt deese woorden
Met een soetigheydt,
Soo heeft een van deese, die hem aenhoorden,
Ter propoost geseyt,
Hy saligh is, die welcke wordt genoodt,
In Goodes rijk te mogen eeten broodt.

De II. Sondagh na Pinxteren.

160. Die genoodt waren, willen niet koomen.

Wys:
Moght ik 'er schoon.
Verblijt u o menschen.

+

HEer *Iesus* sprak in een gelijkenisse, +*Luc. 14.*
Daer was eenen man,
Die hadde bereyt eenen vollen disse,
Noode veel daer an,
Als 't tijdt was sondt hy tot haer sijnen knecht,
Te seggen, komt, want alles is berecht.
2. Een yder begost hem te excuseren,
Den eersten van dien
Seydt, ik heb een Hof-steed' gekocht, 'k begeere
Die gaen te besien,
Terwijl het noodigh is: daerom ik u
Seer bidde, dat gy mijn ontschuldight nu.
3. Een ander die seydt, ik heb weesen koopen
Vijf jok Oss' voor my,
Om die te beproeven, moet ik heen loopen,
'k Bidt u houdt mijn vry.
Ik heb een wijf getrout, seydt d'ander man,
Daerom ter maeltijdt ik niet komen kan.
4. Den knecht weder keerende, van dees woorden
Sijn Heer onderrecht,
De welke dit hoorende, hem verstoorden,
En seydt tot sijn knecht,
Gaet ras door straten, weegen van der steed',
Soekt kreupel, blinden, manken, brengtse meed'.
5. Daer na seyd' den knecht weer tot sijnen Heere,
't Is gebrocht te weegh,

Gelijk gy bevoolen hebt, en nogh meere
Plaetse is 'er leegh.
Hy seydt, door weegh, door tuyn, gy loopen sult,
En dwinght se in, dat mijn huys werdt vervult.
6. Mijn Avontmael niemant van dees sal smak*en*
Die waren genoodt.
O *Jesu*, dwinght ons ook, op dat wy raken
Aen uw maeltijt groot,
En laet ons togh niet om het tijtelijk
Versmaden bot het eewigh Hemelrijk.

Martelaer Bisschop.

161. Jesus leert alles te verlaten.

Wys:
Waer ik 'er een Koningh.
Mijn siele wat doet gy.

+

ALs *Jesum* volghden eens een groote Schaer, +*Luc. 14.*
Keerd' hy hem omme,
En heeft gesprooken minnelijk tot haer,
Wie tot mijn komme,
2. En Vader, Moeder, Susters, Broeders, Wijf,
Niet al en hate,
Sijn selfs ook, dat die mijn Discipel blijf,
Kan dat niet vate.
3. Wie dat sijn kruysse niet en draeght, en dan
Aghter mijn loope,
Die mijn Discipel geensins weesen kan,
Daer is geen hoope.
4. Wie van u wil een Tooren timmeren,
Niet eerst gaet maken

't Belegh, of hy met sijne penningen
Aen 't endt kan raken.
5. Op dat, als hy geleydt heeft 't fondament,
Niet moet op houwen,
Dan spotten die daer koomen staen ontrent,
En dat aenschouwen.
6. En seggen, dees heeft 't fondament gebout,
Maer moet uyt scheyden.
Wat Koningh tegens ander hem verstout,
Krijgh te bereyden,
7. En niet siet of hy met tien-duysent man
Hem magh bevrijden,
Van een die met nogh eens soo veel volk kan
Tegens hem strijden?
8. Hy anders liever, om te maken vreed',
Sendt sijn Legaten,
Terwijl den ander veer is, en niet reed'
Van Vreed' te praten.
9. Soo mijn Discipel niemandt weesen moet,
Die niet verlate,
En af-gestaen heeft sijne tijdtlick goet
Dat hy besate.
10. Het sout dat is wel goet, maer als 't versmelt,
Deught niet een mijte,
Ten deught niet in den mest-hoop, nogh in 't velt,
Wegh sal men 't smijte.
11. Heer, opent onse ooren, op dat wy
Uw leer bewaren,
Verlaten al, en 't kruysse dragen bly,
Als Martelaren.

Woensdagh na de V. Sondagh in de Vasten.

162. De Jooden willen Jesum stenigen in Salomons Portael.

Wys: O naght, jaloerse naght.

+

TE Winter, als het was des Tempels Wijdingh-tijde +*Ioan. 10.*
Binnen Jerusalem, gingh *Iesus* wandelen
In *Salomons* Portael, daer quamen aen sijn sijde
Veel Jooden, welke hem rontom omringelden.
2. Sy vraeghden hem, hoe lang sult gy ons siel ophouwen?
Seght eens in 't openbaer of gy ook *Christus* bent?
Heer *Iesus* seydt, ik spreek, gy wilt mijn niet betrouwen,
Die werken die ik doe die maken mijn bekent.
3. Ter oorsaek dat gy lie niet sijt van het getalle
Van mijne Schapen, komt dat gy mijn niet gelooft:
Mijn Schapen kennen mijn, ik ken mijn Schapen alle,
En sy ook volgen my, niemant mijn die ontrooft.
4. Sy sullen niet vergaen, ik geef haer 't eeuwigh leeven,
Dat my mijn Vader geeft veel meerder is als al,
En niemant is 'er die soo veel kraght is gegeeven,
Die welk uyt mijne handt het mijn ontrucken sal.
5. Ik en mijn Vaêr sijn een. De Jooden neemen steene
Om hem te stenigen. Heer *Iesus* heeft geseydt,
Ik heb u soo veel goets getoont, wat is 't om 't geene
Gy mijn nu steenen wilt? Sy seggen tot bescheydt:
6. Wy steenigen u niet om eenigh goede dingen;
Maer want gy sijt een mensch, gy u voor Godt uyt geeft,
En alsoo tegens Godt spreekt groote lasteringen;
Maer *Iesus* wederom hier op geantwoort heeft.
7. En staet 'er in uw Wet niet klarelijk geschreeven,
Ik heb tot u geseydt, dat gy-lie Gooden bent?
Soo die dan Gooden sijn die Goodts Woordt is gegeeven,
En dat de Schrifte seydt en magh niet sijn ontkent.
8. Die van den Vader wordt geheylight, en gesonde
In dese Weerelt, dien gy lasteringh op leght,
Om dat ik tot u heb gesproken goed' oirconde,
Dat ik Goodts Soone ben; gy, dat ik laster, seght.

9. Maer is het saek dat ik niet doe mijns Vaders werken,
Gelooft mijn dan vry niet; maer soo ik die bewaer,
En gy mijn niet gelooft, wilt op mijn daden merken,
Looft dat den Vaêr in mijn, en ik ben in den Vaêr.
10. De Jooden sochten hem om dit propoost te vange;
Maer hy gingh van haer wegh, en quam by de Jordaen,
Alwaer *Ioannes* hadt gedoopt, en bleef daer lange,
En leerden, en genas die hem daer quamen aen.
11. De Scharen seyden, dat *Iohan* geen teeken deede,
Maer 't geen hy heeft geseydt van deesen, dat is waer,
En veel hebben gelooft, en wy gelooven meede.
O *Iesu*, dat gy een sijt met uw Hemels Vaêr.

De III. Sondagh na Pinxteren.

163. Jesus spreekt van 't verlooren Schaep, en de Penningh.

Wys:
Weest gegroet Maget.
Saphicum carmen.

+

DE Phariseën, ende Schrift-geleerden, +*Luc. 15.*
Sagen tot *Jesum* koomen veel Sondare,
En Publicanen, daerom murmureerden
Sy onder hare.
2. Sy seyden, deesen gaet vry converseeren
Met de Sondaren, gaet met haer te gaste.
Jesus die gingh haer met Parabel leeren,
Die seer wel paste.
3. Hy seyde tot haer, wie of van u-lieden
Heeft hondert Schapen, en van dit getalle
Is 'er maer een Schaep veer en wech gaen vlieden,
Laet se niet alle,

4. Ende gaet soeken 't schaep, dat is gaen dwal*en*,
So lange tot hy dat dan weder vinde,
En op sijn schouders neemende, gaet halen
Bueren en Vrinde.
5. Weest met mijn blijde, seyt hy, want gevonden
Heb ik mijn Schaep, het welke was verlooren,
Ik tot u-lieden segh, op deeser stonden
Wilt het aenhooren.
6. Vreught in den Hemel weesen sal om eene
Sondaer, die boet' doet, om sijn sonden snoode,
Meer dan om negen-tnegentigh, welk geene
Boet' is van-noode.
7. Wat vrouw een penningh heeft van tien verlooren,
En niet ontsteekt het licht, en dan te deegen
Het heele huys, van aghter en van vooren,
Heel om gaet veegen.
8. Sy gaet soo lange naerstelijk soeke
Den penningh, die sy is geworden quijte,
Went sy die leggen vindt in eenigh hoeke,
Sy roept met vlijte.
9. Sy haer Vriendinnen, ende haer Buerinnen
Roept, ende seydt tot haer, ik heb gevonden
Mijn penning, dus wilt vreught met mijn beginnen
Op deeser stonden.
10. Dus segh ik u, dat worden sal gevonden,
Voor Goodes Engels blyschap, over eene
Sondaer, dien welke over sijne sonden
Boetvaerdigh weene.

Saturdagh na de II. Sondagh in de Vasten.

164. Jesus spreekt van den verlooren Soon.

Wys: O naght, jaloerse naght.

+

DAer was eens eenen Man, dewelke had twee Soone, +*Luc. 15.*
Den Jongen heeft geseyt, wilt Vader mijn toe-staen
De porti' van mijn goet, soo Kinders sijn gewoone
Te erven; en alsoo den Vader heeft gedaen.
2. Hy weynigh tijts daer na sijn af-scheyt heeft genoome
Van al de sijn, en trok op reys na veere Landt,
Daer heeft hy al sijn goet verquist, als een onvroomt,
In overdaet, soo dat hy niet hadt by der handt.
3. En ondertusschen quam in 't Landt een duere tijde,
En groote hongers-noodt, soo dat hy honger leedt,
En alle hadt gebrek; als hy dus was in lijde,
Hy by eenen Borger daer voor Knecht hem heeft besteedt.
4. Die sou hem na het Lant om Verkens te gaen hoeden,
Sijn hongerige maegh hy te versaden soght
Met draf, en Verkens kost, sijn selven soo te voeden,
Maer daer nogh niemant was die dat slegs voor hem brogt.
5. Hy tot sijn selven quam, en eeten daer haer broot
Met overvloet, en ik van honger worde schare,
En raek soo jammerlijk door armoed' tot de doodt.
6. Ik sal opstaen, en gaen weer tot mijn Vader keere,
En seggen, Vaêr, ik heb gesondight tegen u,
En tegen Godt, dus ik niet waerdigh ben die eere
Uw Soon te sijn, daerom maekt mijn uw Dienaer nu.
7. Dus stondt hy op, en nam sijn reys na sijnen Vader,
Die welk hem siende werdt al-eer hy was na-by,
En met barmhartgheydt beweeght, quam by hem nader,
Hy viel hem om den hals, en soende hem seer bly.
8. Den Soone seydt, o Vaêr, 'k heb groote sonde bedreeven
Aen Godt, en ook aen u, daerom ben ik niet weert
Te weesen uwen Soon, wilt mijn een plaetse geven
By uwe Dienaers, dat is alle mijn begeert.

9. Den Vader heeft geseydt tot sijne knechts, wilt bring
Met haest een beste kleedt, en wilt hem dat aen doen,
En ook aen sijne handt soo geeft een goude ringe,
En aen sijn voeten gaet rasch halen nieuwe schoen.
10. Haelt een gemeste Kalf, om datelijk te slaghten,
Op dat wy nu te saem eens houden blijde Feest;
Want mijne Soon weer leeft, die buyten mijn verwaghten
Weerom gevonden is, die welk is doodt geweest.
11. Dus gaet de maeltijt aen, terwijlen was te werken
Den oudtsten Soon op 't Landt als die na huys toe quam,
Begost hy het geluyt van sangh en dansch te merken,
Door eene van de knechts hy na de saek vernam.
12. Den knecht dan tot hem seyt, u Broeder is gekoomen,
Daerom uw Vader heeft 't gemeste kalf gedoodt,
Want hy behouden is. Als d'oudst' dit heeft vernoomen,
Wild' hy niet binnen gaen om sijne gramschap groot.
13. Dus quam den Vader uyt, en heeft hem seer gebeden.
Maer hy tot antwoort gaf, 'k heb u soo langen tijdt
In trouwigheydt gedient, uw' woort noyt overtreden,
Mijn gaeft gy noyt een Geyt, om eens te sijn verblijt.
14. Nu desen Soon weer komt, en heeft door slordig leven
Sijn goet verquist, hebt gy 't gemeste Kalf geslaght.
Den Vader seydt, o Soon, gy altijdt hebt gebleven
By mijn, en al mijn goet dat is het uw' geaght.
15. Nu most men vroolijk sijn, en blijde maeltijt geven,
Om dat uw' lieven Broêr, die doodt geweest was wis,
Dit is nu wederom gekoomen tot het leven,
Want den verlooren Soon nu weer-gevonden is.

De VIII. Sondagh na Pinxteren.

165. Jesus spreekt van den ontrouwen Hof-meester.

Wys:
Mocht ik 'er schoon.
Verblijt u o menschen.

+

DAer was eens een rijk man, die welke hadde +*Luc. 16.*
Een Hof-meester quaedt,
De praet hem als quister van 't goet bekladde,
Hy hem roepen laet,
Wat hoor ik? geeft nu rekeningh aen mijn,
Want gy en meught niet meer Hof-meester sijn.
2. Toen seyde den Hof-meester in sijn selven,
Wat raet is bequaem?
Terwijl ik de aerde niet en kan delven,
Gaen bidden ik schaem;
Mijn Heer nu mijn offici mijn ontneemt,
Van het Hof-meesterschap word ik vervreemt.
3. Ik weet nogh wat raet, op dat so wanneere
'k Sal sijn af-gedankt,
Een ygelijk mijn dan met goet begeere
In sijn huys ontfangt,
Aldus dees knecht met eene loosheydt groot,
Sijn Meesters schuldenaers by hem ontboodt.
4. Hoe veel sijt gy schuldigh, hy d'eerst gaet vragen,
Nogh aen mijnen Heer?
Aen Oly' wel hondert vaet' mach 't bedragen.
Hy seyde, sit neer,
En neemt uw reken-boek tot uwer baet,
Maekt dat in plaets van hondert vijftigh staet.

5. Den ander hy vraeghde, wat moet gy geven?
Aen Terw' hondert maet.
Hy seydt, maekt dat taghtigh staet geschreven.
Dees Hof-meester quaet,
Die heeft by sijnen Heer nogh prijs begaen,
Om dat hy hadt voorsichtelijk gedaen.
6. De Kinders des Weerelts in haer geslaghten
Voorsichtiger sijn;
De Kinders des Lichts daer niet na traghten,
Maer hoort togh na mijn,
Ook met des boosheyts Mammon vrinden werft,
Soo raekt g' in d'eeuwigh' Tenten als gy sterft.

166. Jesus leert tijtelijk goet versmaden.

Wys:
Moght ik 'er schoon.
Verblijt u o menschen.

+

DIe trouw is in 't minste, die sal ook weesen — +*Luc. 16.*
Wel getrouw in 't meest;
Soo wie in het kleyne is ontrouw, deesen
In 't groot wordt gevreest;
Soo g' in den boosen Mammon ontrouw sijt,
In 't geen dat waer is hebt gy geen credijt.
2. Soo gy in een anders goet sijt ontrouwe,
Soo geschiet het dan,
Dat 't geene dat uw is u wordt onthouwe.
Geen Knecht dienen kan
Twee Heeren, d'een hy haten en versmaen
Sal, en den ander met Min kleeven aen.

3. Te dienen den Mammon, en Godt te gare,
Is niet in uw' maght;
Dogh de Phariseën, die gierigh waren,
Hem hebben belaght;
Maer *Iesus* heeft weerom geseydt tot haer,
Gy u rechtvaerdight voor de menschen maer.
4. Doch God kent uw harten, want 't geen schijnt hooge
By menschen geset,
By Godt een vervloek is voor sijne ooge:
Propheeten en Wet
Tot aen *Johan*; daer na wordt Godes Rijk
Verkondight, daer op stormt een ygelijk.
5. Veel eerder sal Heemel en het Aerdtrijke
Heel worden verplet,
Dan dat der een stipjen maer sou af-wijken
Van d'Heylige Wet.
O Heer, doet ons het tijtlijk goet versmaen,
Op dat wy u met liefde kleeven aen.

Maeghden.

167. Jesus spreekt van den Bandt des Houweliks.

Wys: Hoe legh ik hier in dees ellende.

+

DE Phariseën quamen praten
By *Jesum*, s' hebben hem gevraeght,
Of ymant moght sijn Wijf verlaten
Om alle oorsaek, soo 't behaeght?
Maer *Iesus* seydt, hoe staet geschreeven,
Wat Wet heeft *Moyses* u gegeeven?

+*Matth. 19. Luc. 10.*

2. En sy antwoorden, dat te schrijve
Een schey-brief, en te laten gaen,
En scheyden also van sijn Wijve,
Heeft *Moyses* in d'Wet toegestaen.
Maer *Jesus* antwoort weer tot deesen,
En hebt gy-lieden niet geleesen,
3. Dat die geschapen van 't beginne,
Godt, heeft gemaekt Man ende Vrouw,
Daeromme sal den Man versinne,
Sijn Huys-vrouw aen te kleeven trouw,
Van Vader en van Moeder scheyden,
Twee in een vleesche weesen beyden.
4. Dus sijn geen twee, maer sijn een vleysche
Dat Godt te samen heeft gevoeght,
De mensche niet te scheyden eysche.
Sy vragen weer, niet wel genoeght,
Waer om heeft *Moyses* dan geschreven,
Tot scheyden een schey-brief te geeven?
5. Om d'hardicheydt van uwe sinne,
Heeft *Moyses* u dit toegestaen,
Maer ten was soo niet van 't beginne:
Maer die sijn Wijf van hem laet gaen,
En trouwt daer na een ander Wijve,
Die gaet dan overspel bedrijve.
6. Ten waer dat sy selfs had bedreeven
Eerst overspel: die neemt in trouw
't Wijf dat van haer Man is begeeven,
Doet overspel, en ook de vrouw
Die van haer man is af-gescheyden,
Soo 's ander Houwlick gaet bereyden.
7. Is 't sulken saek met Man en Vrouwe,
De Jongers seggen tot den Heer,
Wast best geraden niet te trouwe,
Maer *Jesus* antwoort hier op weer,
Een ygelijk kan dit niet eeven
Wel vatten, dan die 't is gegeeven.

8. Daer sijnder van natuer besneden,
Daer sijnder die 't is aengedaen,
Een deel besnijden haer om reeden,
Om in den Heemel in te gaen;
Soo ymant is die welke datte
Kan vatten, raed ik dat hy 't vatte.

Donderdagh na de II. Sondagh in de Vasten.

168. Lasarus en den Rijcke-man.

Wys: Phillis quam Philander tegen.

+

EEns een Rijkman, trots van sinnen, +*Luc. 16.*
Hadde tot sijn kleedingh schoon,
Purper, en het fijnste Linnen,
Daer beneeven was gewoon,
Kostelijken alle daegh
Te versaden sijne maegh.
2. Aen sijn deure plach te leggen
Lasarus den Beedelaer,
Seerigh, en die plagh te seggen,
Kruymelingen geeft mijn maer,
Die van Tafel vallen af,
Ende niemant hem die gaf.
3. Maer de honden sijn gekoomen,
Lecken sijne Seerigheyt,
Ende daer na heeft den vroomen
't Sterflijk leeven af geleyt,
d'Engels hebben, na sijn doot,
Hem gebroght in *Abrams* schoot.
4. Ook den Rijken scheyt van 't leeven,
Wordt begraven in de Hel:

Heeft sijn oogen op-geheeven,
Sijnde in tormenten fel,
Sagh hy *Abraham* van wijd',
Lazarum aen sijne sijd'.
5. Dus den Rijken riep met kermen,
Goede Vader *Abraham*,
Wilt u mijnder togh ontfermen,
Ogh, of *Lazarus* eens quam,
Op mijn tonge brengen wat,
Met sijn vinger koelend' nat.
6. Want het vuer mijn al te kraghtigh
Tormenteert hier in de Hel.
Abraham seydt, weest gedaeghtigh,
In u leeven was 't u wel,
Lasarus hadt veel verdriet,
Hy nu troost krijght; maer gy niet.
7. Daer beneeven tusschen tweën
Groote scheydingh is gemaekt,
Soo dat niemant na beneën,
Nogh van daer, tot hier geraekt.
Vader, seydt hy, sendt hem maer
Na het huys van mijnen Vaêr.
8. Dat hy mijn vijf Broêra doe weeten,
Dat sy blijven hier van daen.
Abram seydt, laet sy Propheeten,
Ende *Moysen* hooren aen;
Maer de Rijke met geween,
Seyde, Vader *Abram*, neen,
9. Soo daer ymant quam verschijnen
Van der doodt, en sprak haer aen,
Sy haer beeter souden pijnen,
Penitenti te ontfaen.
Abraham, op dit bescheydt,
Hem weerom contrari seydt.
10. Soo sy *Moysen* en Propheeten
Niet en hooren, sullen sy

Hier van geensins wille weeten,
Al quam haer ook ymant by,
Die weer van der doodt verrees,
Sy niet souden looven dees.
12. Heer, wilt gy ons rijkdom geeven,
Maekt ons tot den armen milt,
Moeten wy in armoed' leeven,
Patienti geeven wilt,
Wat is dogh des Weerelts praght,
Als om 't eeuwigh wordt gedaght.

169. Jesus betoont de kracht des Geloofs.

Wys: Ik die altijdt in brandt.

+

Ten magh niet anders, of der moeten +*Luc. 17.*
Sijn schandalen: wie die geen
Die d'oorsaek is; want hy sal 't boeten,
Beeter was 't een moole-steen
Om sijne hals, en soo gesmeeten
In de See, dan tot een val
Een kleyn te brengen. Wilt dit weeten,
Let op 't geen ik seggen sal.
2. Bestraft uw Broeder, is het sake
Dat hy sondight tegen u,
Indien hy tot leedweesen rake,
Datelijk vergeeft hem nu,
Al was 't op een dagh seeven keere,
Hy hem tot beken bereedt,
Vergeeft hem sijne schult, wanneere
Hy tot u seydt, 't is mijn leedt.

3. d'Apostels seggen tot hem, Heere,
Ons geloof doet neemen aen;
Had gy maer het geloof soo seere,
Seyt hy, als een Mostaert-graen,
Gy deesen Moerbey-boom soud' seggen,
Wordt ontwortelt van dees gront,
En in de diepe Zee gaet leggen,
Hy souw g'hoorsaem sijn terstont.
4. Als yemants knecht komt uyt de weyden,
Wie seyt hem, gaet sitten an?
En niet, gy moet het mael bereyden,
Dat ik eet en drinke dan,
Daer nae als ik versaet sal weesen,
Sult gy hebben spijs en drank,
Ik meen der niemandt is die deesen
Knecht hier om sal weeten dank.
5. Soo gy ook, als g' al de gebooden
Hebt volbroght, segt even vry,
Wy sijn onnutte knechts en snooden,
Onse schult voldeden wy.
Een Pharisee vraeght hem, wanneere
Sal toe-koomen Goodes Rijk?
Hy krijght tot antwoort van ons Heere,
't Komt soo niet aenmerkelijk.
6. Men sal het soo niet konnen toonen,
Seggende, siet hier, siet daer,
Want siet, Goodts Rijk begint te woonen
Binnen u-lie al voorwaer.
Met u is, *Jesu*, Goodes Rijke,
Die in onse hart regneert,
Ogh of gy waert behoorelijke
Van ons altemael ge-eert.

De X. Sondagh na Pinxteren.

170. Den Phariseus en den Publicaen bidden.

Wys:
Welwetende den Heer.
Ik suchte sucht op sucht.

+

HEer *Jesus* heeft geseyt +*Luc. 18.*
Tot sommigh van de scharen,
Die uyt laetdunkentheyt
By haer rechtvaerdigh waren,
Dit seer bequaem exempel:
Daer sijn geweest eens twee,
Die gingen in Goodts tempel,
Om te doen haer gebeë.
2. d' Een was een Publicaen,
d' Ander een Phariseë,
Dees heeft recht op gestaen,
En heeft alsoo gebeë:
O Godt, ik u dank biede,
Ende voor u beken,
Dat ik de ander liede
Geensins gelijk en ben.
3. Sommige doen onrecht,
Sommige loopen rooven,
Sommige breeken eght,
Ook ben ik daer en booven
Niet van soo sondigh leeve
Als deesen Publicaen,
En ik de tiende geeve
Van al dat mijn gaet aen.

4. 'k Vast twee-mael in de week.
Den Publicaen dien tijde,
Stont eenen grooten streek
Aghterlijk aen een sijde,
Ende die niet en dorste
Sijn oogen opwaerts slaen,
Hy sloegh voor sijne borste,
Met groot ootmoet bevaen.
5. Hy seyd', Godt doet genaed'
Over mijn arm sondare:
Ik segh u, deesen gaet
Reghtvaerdiger van dare.
Al die wil sijn verheeven,
Die worden sal verneert;
Die hem wil laegh begeeven,
Sal worden hoogh ge-eert.

171. Jesus gebenedijt de Kinderkens.

Wys:
Welwetende den Heer.
Ik suchte sucht op sucht.

+

VEel quamen tot ons Heer
Met hare Kinders naken,
Hebbende groot begeer
Dat hy die soude raken,
Leggen op 't hooft sijn handen,
En soo doen sijn gebedt;
Maer sy-lie worden van de
Jongeren eerst belet.
2. Als *Jesus* 't wierd' gewaer,
Heeft dat niet wel genoomen,
Dus hy haer riep te gaer,
En seyd', laet tot mijn koomen

+ *Luc. 18.Matt. 19. Marc. 10.*

Kinderen: want Goods Rijk
Rechtelijk toe-behoort,
Als eygen dees gelijke,
Luystert nu na mijn woort.
3. Soo wie niet aen en neemt
Goodts Rijk, als een kleyn Kinde,
Die sal daer van sijn vreemt,
Sal hem daer niet in vinde.
Hy greep haer met beweegen,
Leydt op haer hooft sijn handt,
Hy gaf haer sijne seegen,
Toen gingh hy daer van kant.
4. O *Jesu*, goeden Heer,
Jaeght uyt ons hovaerdijen,
Doet ons ons stellen neer,
In needrigheydt verblijen,
Laet ons togh ook uw seegen
Van uwe handt ontfaen,
Als deese Kinders kreegen,
En soo Goodts Rijk ingaen.

172. Jesus raedt sijn goet den Armen te geeven.

Wys: Komt een voor een.

+

ALs *Jesus* onderweegen was, +*Mat. 19. Mar. 19. Luc. 18.*
Soo quam op straet hem te gemoeten
Een jongen Prince loopen ras,
En knielde needer voor sijn voeten.
Goe' Meester, hoe sal ik het maken,
Seydt hy tot *Jesum*, dat ik kan
Ook in het eeuwigh leeven raken?
Heer *Jesus* spreekt hem weeder an.

Wat seght gy mijn van goet? want Godt
Alleen is goet: maer wilt gy 't leeven
Ingaen, soo houdt dan sijn gebodt.
Maer welk, heeft hy tot vraegh gegeeven?
Hoedaenigh of sijn Goodts gebooden,
Seyt *Jesus* tot hem, weet gy wel,
Dat gy sult geene menschen dooden.
En gy sult niet doen overspel.
3. Gy sult ook niet doen dievery.
Geen valsch getuygenisse geeven.
Gy sult niet doen bedriegery.
Gy moeten sult eerbiedigh leeven
Tot uwe Ouders, en beminnen
Uw' Naesten als g' u selven aght.
Den Jonghman seyt, al van 't beginnnen
Mijns jongkheyts heb ik die betraght.
4. Wat of mijn nu nogh meer ontbreekt?
Als *Jesus* hem aen-gekeeken
Met liefde, hem aldus aenspreekt,
Nogh een saek is u in 't gebreeken,
Ist saek dat gy volmaekt wilt leeven,
Uw schat sal in den Hemel sijn,
Uw goet wilt aen den Armen geeven,
En komt dan soo na-volgen mijn.
5. Als den Jonghman dat heeft verstaen,
Soo wierdt hy droevigh van gemoede,
En is bedroeft van daer gegaen:
Want hy seer Rijke was van goede.
Als *Jesus* dat sagh, keerd' hem omme,
En seyd' tot sijn Discipulen,
Hoe quaedt in d' Heemel is 't te komme
Dees, die sijn Rijk van goederen.
6. Voorwaer, segh ik, een Rijkeman
Den Heemel qualik kan in koomen
Die op sijn gelt betrout: hier van
Heeft de Discipels ingenomen

Verbaestheyt. Hy seydt datelijke,
Dat een Kameel een naelden-oogh
Kan doorgaen, eer dat in Goods Rijke
Een Rijken mensch in treeden moogh.
7. Die welke hebben dit verstaen,
Verwondert in haer selven sprake,
Wie sal dan in den Hemel gaen?
Maer *Iesus* seyde, deese sake
Onmogelik is wel te deegen
Voor menschen: niet voor Godt den Heer,
Die alles brengen kan te weegen,
Na sijn wil en na sijn begeer.

S. Paulus-Bekeeringh. Confessooren. Abten. Vigili van S. Bartholomeus.

173. Jesus belooft hondert fout die 't al verlaten.

Wys: Rosemont die lagh gedoken. Phillis quam Philander tegen.

+

HEer wy hebben 't al verlaten, +*Matth. 19. Luc. 18.*
Petrus tot Heer *Jesum* seyt,
Wat of dat dan ons sal baten?
Iesus geeft hem weer bescheyt,
Ik segh u, voorwaer, voorwaer,
Die mijn sijt gevollight naer.
2. Als den Menschen Soon na deesen
Sitten sal in Majesteyt,
Twalif stoelen sullen weesen
Voor u-lieden al bereyt,

Daer sult gy in sitten wel,
Oordelen gantsch Israël.
3. Soo der ymant om mijn Name,
Of om Godes rijk afstaet,
Huysen, landen, al te same;
En met vrije wil verlaet,
Wijf en Kinders, Susters, Broër,
En sijn Vader, en sijn Moer:
4. Die sal nu in desen tijde,
Daer voor krijgen hondert maal,
(Mits dat hy vervolging lijde;)
Huysen, landen, voor betael,
Wijfs en Kinders, Susters, Broêrs,
Ende Vaders, ende Moêrs.
5. En hier na het eeuwigh leeven,
Sullen sy daer krijgen voor.
Heer, wilt ons de sinnen geeven,
Op dat wy als Confessoor,
Al verlaten willighlijk,
Om u, en om 't Heemelrijk.

Septuagesima.

174. De Werkluyden in den Wijngaert worden geloont.

Wys:
Als Daphne.
U oordeel aen den Koning.

+

HEer *Jesus* seyt, het Heemelrijk, +*Matth. 20.*
Een huisgesins Vader die vroeg is gegaen,
Om knechts te hueren, is gelijk:
Heeft 's om eenen dagelijkx penning t'ontfaen,

In sijn Wijngaert t'werken gesonden.
Hy gingh te derde uer uit wederom,
Ander hy op de Merkt leegh heeft gevonden,
Hy seyt tot haer, in mijn Wijngaert ook kom,
En ik u-lieden al,
Dat recht is, geeven sal,
En dit bedingh sy namen al aen,
En sijn na den Wijngaert soo heenen gegaen.
2. Ter seste, en ter neegend' uer,
Hy weeder met haest na de Merkt heenen gingh,
En maekte nogh al sulke huer,
Gelijk met de eerste op 't selfde bedingh.
Als 't was ontrent d'ellifde uere,
Is hy weerom na de Merkt toe gegaen,
Om nogh meer knechts in sijn Wijngaert te huere,
Ende hy vindt daer nogh andere staen.
Wat staet gy op de Merkt
So langh, en niet en werkt?
Niemant ons huert, sy geeven bescheyt,
Gaet ook in mijn Wijngaert, hy tot haer-lie seyt.
3. Als 't was geworden avont laet,
Aen d'huys-gesins meester den Heere beveelt,
Nu de werkluyden roepen gaet,
En haer al-te-mael hare loone uytdeelt,
Van d'lest tot de eerst te betalen.
Die ontrent d'elfde uer hadden gewroght,
Hebben den pennink tot loon koomen halen,
Die haer ook yder heel worde gebroght;
En daer na quamen aen,
Om hare loon 't ontfaen,
D'eerste, en dees die maekten haer wijs,
Wat meer te ontfaen, maer sy kreegen een prijs.
4. Daerom so murmureerden sy,
En seyden tot d'Huys-heer, dees maer eene uer
Gearbeyt hebben, ende wy
De hetten des daegs, en belasten seer suer,

Hebben gedragen, die gesellen
Maekt gy als ons luyden al even rijk,
En haer den sellifden penningh laet tellen.
d'Heer seyd', ik doe u-lie geen ongelijk,
Was 't om een Penningh niet
Dat ik u werken liet?
Gaet dan vry heen, en neemt uwe deel,
Ik wil deesen lesten ook geeven soo veel.
5. Of ik mijn wil niet doen en magh?
Hebt gy een quaedt ooge om dat ik ben goet?
Alsoo ook in den Jonghsten dagh,
De leste sijn d'eerst, en d'eerst leste sijn moet;
Want geroepen sijnder seer veele,
Maer d'uytverkooren sijn kleyn van getal.
Geeft ons, o Heere, u selven ten deele,
En wy hier meede te vreede sijn al;
Want gy dien penningh sijt
Die eeuwelijk verblijt,
Laet ons met vreught dan arbeyden gaen
Hier in uwe Wijngaert, om loon te ontfaen.

Vrydagh na de IV. Sondagh in de Vasten.

157. Jesus krijght Boode van Lasarus siekte.

Wys: O naght, jaloerse naght.

+

ONtrent Jerusalem Betaenjen is geleegen, +*Joan. 11.*
Daer *Lasarus* lagh siek, sijn Susters sonden bood'
Aen *Iesum*, dien gy mind dien heeft een siekt gekregen.
Maer *Iesus* heeft geseyt, dees siekt is niet ter doodt.
2. Maer dat de eere Gods door dees saek mag verklaren.
Hy op de selfde plaets nogh wel twee dagen bleef,
Toen seyd hy, kom, laet ons na 't Joodtsche Lant toe-varen.
Sijn Jongers seggen, Heer, g' u weer dat heen begeeft?

3. De Jooden wilden u nogh kortelinge steenen.
Maer *Iesus* heeft geseydt, den dagh twaelt uren heeft,
Die wandelt by den dagh, en stoot niet licht sijn scheenen,
Om dat hy siet het Licht dat deese Weerelt geeft.
4. Die wandelt by de naght, die kan hem wel beseere;
Maer *Lasarus*, ons vriendt, die slaept, dus wil ik gaen
Hem wekken uyt den slaep. Sijn Jongers seggen, Heere,
Is 't sake dat hy slaept, soo is hy der wel aen.
5. Toen seyde *Iesus* klaer, hy is al over-leede,
Ik mijn om u verblijdt, want ik daer niet en waer,
Dat uw' Geloof sy vast; dogh gaen wy. Laet ons meede
(Tot d'ander *Thomas* seydt) en sterven met hem daer.

Op Uyt-vaert.

Wys: O naght, jaloerse naght.

6. BY *Martha* en *Mary* veel Jooden sijn gekoomen,
Haer troosten van de doodt van *Lasarus* haer Broêr,
En *Martha* heeft terwijl van *Iesus* komst vernoomen,
Sy liep hem te gemoet, *Mary* bleef op de vloer.
7. *Martha* tot *Iesum* seydt, hadt g' hier geweest, o Heere,
Mijn Broeder sou nogh niet gestorven sijn de doodt:
Maer ik weet, dat al 't geen gy sult van Godt begeere,
Hy u dat geeven sal, al was het nogh soo groot.
8. Heer *Iesus* seydt, Godt sal u Broêr weer 't leven geven.
En *Martha* seydt, ik weet in de Verrijsenis.
Heer *Iesus* seydt, ik ben Verrijsenis, en Leven,
Die mijn looft leeven sal, schoon hy gestorven is.
9. Die leeft, en looft in mijn, sal in der eeuwigheeden
Niet sterven: looft gy dat? Sy seydt, ik loof het Heer,
Want gy wis *Christus* bent, die welke hier beneeden
Sijt van den leevend' Godt, sijn Soon, gekoomen meer.
10. Als sy dat hadt geseyt, soo gingh sy na *Marye*,
Sy seydt, den Meester komt, en hy u roepen doet;
Als sy dit heeft verstaen, is sy geworden blye,
Dus staet sy op, en gaet Heer *Iesum* te gemoet.
11. De Jooden, welke haer in huys te troosten meenen,
Dit siende, gaen al meed', die denken anders niet,
Of sy gaet na het graf haer droefheydt te beweenen:
Sy *Iesum* valt te voet, soo rasch als sy hem siet.
12. En sy tot *Iesum* seydt, hadt g' hier geweest, o Heere,
Mijn Broeder en sou niet gestorven sijn geweest.
Als *Iesus* heeft gesien haer weenende soo seere,
Heeft hy sijn selfs ontstelt, ontsteken in den geest

13. Maer hebt gy hem geleydt? vraeght dy. Sy seggen Heere,
Komt, ende siet: met een Heer *Iesus* heeft geschreyt.
De Jooden seggen, siet, hy minden hem soo teere,
Maer sommige van haer die hebben ook geseyt:
14. Die d'oogen heeft verlicht van eenen Blind-gebooren,
Kost die niet maken dat dees niet van 't leeven scheyd'?
En *Iesus* weer ontstelt sijn selven als te vooren;
Hy komt by 't graf, en daer een steen was opgeleydt.
15. Doet wegh den steen, seyt hy, en *Martha* seyt, o Heere,
Hy stinkt, het is nu al den vierden dagh sijns doodts.
Heb ik u niet geseyt, sprak hy tot haer, wanneere
Als gy gelooft, dat gy sult sien de Gloori Goodts
16. Men deed' den steen toen wegh, en *Iesus* opwaerts slaende
Sijn oogen, heeft geseyt, u Vader ik dank wijt',
Om dat gelooven magh het volk dat hier is staende,
Ik weet wel dat gy mijn verhoort tot aller tijt.
17. Als hy dit heeft geseyt, riep hy met stemme hooge:
O *Lasare*, komt uyt, en hy quam voor den dagh,
Gebonden handt en voet, een sweet-doek om sijn ooge,
En *Iesus* seyd', maek los, op dat hy heen gaen magh.
18. Dus hebbender seer veel, van die gekoomen waren,
Met *Martha* en *Mary*, 't geloof genoomen aen,
En sommigh gingen heen met haest om te verklaren
De Phariseën, wat Heer *Iesus* hadt gedaen.
19. Wy looven *Iesu*, dat gy sijt van Godt gesonden,
Die welk de dooden kunt verwecken van der doodt:
Die looft in u, die heeft het leeven al gevonden,
Die leeft in u, die heeft van sterven geenen noodt.

Vrydagh na de V. Sondagh in de Vasten.

176. De Phariseen raetslagen om Jesum te vangen.

Wys: Ik die altijdt in brandt moet.

+

DE Priesters en de Phariseën
Hebben eenen raedt vergaert,
Sy seyden, laet men hem met vreën,
Hy veel wonder-teekens baert;

+*Joan. 11.*

Sy sullen al in hem gelooven:
't Roomsche Leger koomen sal,
En ons van onse plaets berooven,
't Joodts geslaght vernielen al.
2. Maer een van die vergadert ware,
Caiphas was sijnen naem,
Was Opper-priester van dat jare,
Seyde tot haer altesaem,
Gy weet niet, of g'hebt geen gedaghte,
Beeter ist dat een man sterf
Voor 't heele volk, en het geslaghte,
Dan dat 't heel geslaght bederf.
3. Hy dit niet uyt sijn selven leerde:
Maer hy Opper-priester was
Diens jaers, daer om by propheteerde,
Jesus soude sterven ras,
Voor 't volk; maer dit volk niet alleene,
Maer dat hy Goods kinderen,
Die sijn verstroyt, weerom by eene
T'samen souw vergaderen.
4. Van dien dagh sochten 's hem te dooden.
Iesus wandelden voort aen
Niet openbaer by deese Jooden,
Maer hy t' Ephrem is gegaen,
Welk is een Stadt ontrent de wouwden,
Daer hy met sijn Jongeren,
Hem eene wijltijts heeft onthouden,
Paeschen was vast nakenden.
5. De Joden al an 't reysen waren,
Van 't Landt nae Jerusalem,
Om haer daer na de Wet te klaren,
En sy-lieden sochten hem:
Sy in den Tempel t'samen spraken,
Waerom of hy niet ter Feest
Gekoomen is? of wat oorsake
Hem gegeeven is geweest?

6. De Priesters hadden doen verkonden
Een gebodt, dat alle-man,
Die welk hem kenden, ende vonden,
Hem aen haer most brengen an,
Op dat sy hem dan moghten vangen.
Felle Joden, 't is niet noodt,
Hy komt tot u met groot verlangen,
Om van u te sijn gedoodt.

Quinquagesima.
Woensdagh na de II. Sondagh in de Vasten.

178. Jesus voorseydt sijn doodt en verrijsenis.

Wys:
Waer is de Dochter van Sion?
Nu weest gegroet Mariae.

+

ALs *Iesus* na Jerusalem
Was reysend', gingh hy voore,
Sijn Jongeren die volghden hem,
Sy gaven d' moet verloore.
2. Sy waren vreesend' en verbaest,
Hy heefts' alleen genoomen,
En haer voorseyt, wat met 'er haest
Hem soude over-koomen.
3. t'Jerusalem men heenen gaet,
Alwaer men sal beleeven,
Al 't geen by de Propheeten staet
Van 's menschen Soon geschreeven.
4. Aen Princen van de Priesteren,
Schriben en Ouderlingen,

+Matth. 20. Marc. 10. Luc. 19.

Men 's menschen Soon sal leeveren,
En tot de doodt verdingen.
5. Men sal hem aen de Heydenen
Nogh geeven, om te spotten,
Die sullen hem dan geesselen,
Bespouwen met haer snotten.
6. Dan sullen s'hem, tot hardt gewagh,
Des Kruyces doodt verwijsen,
En hy weerom ten derden dagh
Sal van der doodt verrijsen.
7. De Jongeren van dit vermaen
Heel niet met al verstonden,
Van deese woorden sy verstaen
Den sin geensins en konden.
8. O *Iesu*, wie sou dat verstaen?
Niemant van die u minnen,
Dat gy soudt na de doodt toe gaen,
En is niet te versinnen.

S. Jacobs en S. Jans in d'Olie-dagh.

179. Jesus berispt Zebedeus Kinderen.

Wys:
Goodes waerde Soon.
Blyschap van mijn vliet.

+

EEns de Moeder van, d'jonge Zebedeën, +*Mat. 20. Mar. 10. Luc. 19.*
Iacob en *Iohan*, quam doen haer gebeën
Aen ons lieven Heer, met seer groot eerbiede.
Wat is uw begeer, seydt hy, wilt bedieden?
Heer, seydt sy, mijn bee'
Is, dat dese twee,

Mijne lieve Kinderen
Sullen beyd' gelijk,
Als gy in uw Rijk
Sult sijn in uw glorien,
Sitten tot alle tyden,
Aen uwe beyde syden,
Wilt ons dat togh niet af slaen.
Iesus geeft haer tot leere,
Dat het geen sy begeere,
Sy al heel niet en verstaen.
2. Voorder vraegt hy haer, kunt gy mijn Drinkbeeker,
Of mijn Kellick swaer, die 'k sal drinken seeker,
Drinken? of den Doop, daer gedoopt eens meede
Ik te worden hoop? Sy antwoorden reede,
Ja wy, lieven Heer.
Iesus antwoort weer,
Dat nogh wel eens weesen sal,
Dat gy mijnen Kelk,
Eens sult drinken elk,
Die 'k begin te drinken al:
Ook sult gy mynen doope,
Daer ik al na toe loope,
Om met groote anghst t'ontfaen,
En deese saek u lieden
Ook wel eens sal geschieden,
Maer wilt meer bescheyt verstaen.
3. Dat gy met u twee, aen mijn beyde sijden,
Hebben soudt uw stee, dat staet niet te lyden:
Het mijn niet betaemt, u dat toe te seggen,
Maer aen wie 't beraemt, mijn Vaêr toe te leggen.
Als dit is gehoort,
Sijn op haer verstoort
d'Ander tien Discipulen.
Iesus roept 's by een,
Ende seyt, die geen
Heerschen over Heydenen,

Die by haer sijn in aghte
Toonen by haer haer maghte:
Maer met u is 't ander schijn,
Die van u is de beste,
Die dienen moet de reste,
d'Eerst moet yders knechte sijn.
4. Want des menschen Kindt, neer is komen sijgen,
En is niet gesindt, Dienaren te krijgen;
Maer wel liever hy, dienen komt, en geeven,
Om te maken vry, voor veelen sijn leeven.
Jesu, lieven Heer,
Gy set ons ter neer,
Ende brenght ons tot ootmoet,
Dat men voort niet meer
Traghten na de eer,
Die een mensch verheffen doet;
Maer dat wy liever wenschen,
Kleyn te sijn by de menschen,
Ende daer na sijn gestelt,
Na deeses Weerelts tijde,
Aen uwe rechter-sijde.
Heer, ons voor uw Schapen telt.

Sondagh Quinquagesima I. voor de Vasten.

180. Jesus geneest een Blinde-man by Jericho.

Wys:
Schoonder dan schoon.
De Engelsche Fortuyn.

+

T' Jericho sat
Eens eenen Blinde-man,
Die aelmis bat,
En *Jesus* quam daer an;

+*Matt. 20. Marc. 10. Luc. 19.*

Als hy de Schaer,
Die toen hem gingh voorby,
Wierde gewaer,
Wat is dat, vraeghde hy?
2. Sy seyden het,
Dat *Jesus* daer passeert,
Van Nasaret.
Dus riep hy met begeert',
Ontferremt u,
O *Iesu Davids* Soon,
Over mijn nu,
Uw goetheyt mijn betoon.
3. Sommige van
De voorloopende Schaer,
Seyden, stil man,
Houdt op van uw' misbaer:
Maer dies te meer,
Heeft hy om luyd gekermt,
Iesu, o Heer,
U mijnder togh ontfermt.
4. *Iesus* stond stil,
En seyd, brenght hem by my.
Den Meester wil
U hebben, seggen sy,
Weest nu te vreed',
Staet op, en nu wel hoopt.
Hy smakt sijn kleedt,
En vlytigh tot hem loopt.
5. Als hy quam by,
Heer *Iesus* van hem vraeght,
Wat is 't dat gy
Begeert, waerom gy klaeght?
Dat ik het licht
Magh sien, geeft hy bescheyt.
Doet op 't gesicht,
Heer *Iesus* tot hem seyt.

6. Uw geloof geeft
Aen u gesondigheyt:
En hy straks heeft
Gesien met goet bescheyt,
En volghden hem,
Al loovende den Heer,
Met luyder stem
Gaf hy aen Godt de eer.
7. Dus yder een
U looft, o *Jesu* goet,
Van al het geen
Gy aen de menschen doet;
Ons blind gesicht
Der sielen, bidden wy,
Ook eens verlicht,
Dat wy u looven bly.

Kerk-wijdinge.

181. Jesus wordt van Zacheus ontfangen.

Wys:
Soet Robberken.
O Heer verheven.

+

IEsus passeerde +*Luc. 19.*
Door Jericho, daer quam
Een die begeerde
Hem eens te sien, die klam
Op eenen Boom die welk daer stond',
Want anders hy niet sien en kond',
Vermids den grooten treyn,
Want sijn statuer was kleyn.

2. Hy was seer rijke,
Hy was een Tollenaer,
En in 's gelijke
Was hy een Prins van haer;
Sijn rechte naem *Zacheus* was,
Hy was voor uyt geloopen ras,
In eenen boom sat hy,
Daer *Iesus* sou voor-by.
3. *Iesus* sijn oogen
Opslaende, wierdt gewaer
Hem daer om hoogen,
Hy seyde, komt van daer,
(*Zacheë* klimt haest van den boom)
Want ik van daegh tot uwent koom,
En blijve daer een tijdt;
Zacheus werdt verblijt.
4. Hy van den boome
Met groote haest klom neer,
Heeft in-genoome
In sijnen huys den Heer,
En hierom wordt gemurmureert
Van yder, om dat hy verkeert
By een, die openbaer
Bekent was voor Sondaer.
5. *Zacheus* staende
Voor *Iesum* onsen Heer,
Van sijn voorgaende
Quaet leeven dee' bekeer,
Mijn halve goet ik d'Armen geef,
En soo ik ooyt onrecht bedreef,
Soo wil ik dat viermael
Weer-geeven tot betael.
6. Na deese reeden
Heeft *Iesus* weer geseydt,
Dit huys is heden
Geschiet de Saligheydt,

Want hy is *Abrams* Soon ook wis;
's Mensch Soone komen soeken is
Het geen dat was vergaen,
Ter saligheydt t'ontfaen.
7. Experienti
Soo menighmael verklaert,
Dat uw presenti,
O *Jesu*, is seer waert.
Geluckigh is soodanigh huys,
Waer binnen gy plant uwe kruys,
Soo waer gy binnen woont,
Gy daer uw goetheydt toont.

Confessoor.

182. Een Edelman geeft tien ponden aen tien Knechten.

Wys:
Hoe is 't menschen dat gy quade.
Seght mijn dogh wel overschoone.

+

JEsus was na-by Jerusalem, +*Luc. 19.*
En sijn Jongeren die meynden vast, dat hem
Datelijk sijn Rijk sou sijn bereydt
In openbare staet; dus hy tot haer seydt:
2. Eenen Edelman is wegh gegaen
Na een verre Landtschap, om sijn Rijk t'ontfaen,
Ende koomen wederom terstondt,
Hy riep tien knechts, en gaf ygelijk een pondt.
3. Ende hy tot haer seydt, ik begeer
Dat gy koopmanschap sult doen tot ik weer keer;
Maer sijn Borgers hebben hem gehaet,
En daerom sonden sy achter hem Legaet.

4. Seyden, wy en willen deesen niet
Dat hy over ons regneert: maer 't is geschiet
Dat hy 't Rijk in kreegh, en quam weer aen,
En riep sijn Knechten die hadden 't gelt ontfaen.
5. Wat daer was gewonnen quam hy sien.
d'Eerst seyd, Heer, u pond dat heeft gewonnen tien.
Goede Knecht, want gy in luttel gelt
Waert trouw, tien steeden ik geef in uw gewelt.
6. d'Ander quam en seyde, Heer, uw pondt
Vijf gewonnen heeft: den Heer antwoort terstondt,
Ik vijf steeden geef in uw gebiet.
Een ander seydt, uw pondt in een doek hier siet.
7. Ik heb u gevreest, want ik wist wel
Dat gy sijt een man te wonder stuers en fel,
Gy neemt 't geene u niet en bestaet,
Dat gy niet hebt gesaeyt, gy al maeijen gaet.
8. Boose knecht, antwoort den Heer terstondt,
Ik u nu veroordeel uyt uw eygen mondt;
Want gy dit wel wist, most gy mijn gelt
Slechs aen de Wisselaers hebben aengetelt.
9. Als ik dan quam weeder t'huys gereyst,
Souw ik dat met woeker hebben weer ge-eyst;
Dus ontneemt sijn pondt, en geeft het dien,
(Beveelt den Heer) die welk heeft gewonnen tien.
10. d'Ander seggen, Heer, die tien pondt heeft.
Ik segh u voorwaer, den hebbende men geeft;
Maer die niet en heeft het geen hy meent
Te hebben, men hem dat ook al mee' ontleent.
11. Maer mijn vyanden brenght hier voor mijn,
Die niet en wouden dat ik sou haer Koningh sijn,
Doodtse in mijn tegenwoordigheyt.
Dus gingh hy voort als hy hadde dit geseyt.
12. *Jesu*, gy soo vlytigh heenen reyst
Na *Jerusalem*, alwaer gy niet en eyst
Tijtelijke Koningrijk t'ontfaen,
Maer gy begeert voor ons na de doodt te gaen.

183. Jesus geneest twee Blinden buyten Jericho.

Wys:
Welwetende den Heer.
Ik suchte sucht op sucht.

+

JEsus sijn reys voort dee' +*Mat. 20. Marc. 10.*
Uyt Jericho; daer waren
Sittende Blinden twee,
s' Hoorden den loop der scharen,
Ende als sy vernamen
Dat daer Heer *Iesus* was,
Die dat heen voor-by quamen,
Riepen s' om luyde ras.
2. O *Davids* Soon, o Heer,
Wilt onser togh ontfermen.
De Schaer bestraft haer seer,
Seyden, houdt op van kermen.
Sy riepen dies te meere,
Seggende, *Davids* Soon,
Ontfermt u ons, o Heere,
Ons uwe goetheyt toon.
3. *Iesus* bleef staende stil,
Heeft haer by hem ontboode,
Hy seyd', wat is uw wil,
Of wat is u van noode?
Sy seggen, dat wy moogen
Werden van u verlicht.
Iesus aenraekt haer oogen,
En opent haer gesicht.
4. Als sy nu sagen klaer,
Hebbend' 't gesicht gekreegen,
Volghden sy *Iesum* naer,
Met d'ander, langhs de weegen.

O *Jesu*, ons gesichte
Der sielen open doet,
Dat wy door Godtlijk Lichte
Volgen u voet aen voet.

S. Maria Magdalena, Maendagh na Palm.

184. Jesus wordt van Maria gesalft.

Wys: Verblijt u o menschen.

+

SEs dagen voor Paeschen Heer *Iesus* raekte
Te Bethanien,
Daer onlanghs hy *Lasarum* leevend' maekte,
Die was gestorven,
En die sat nu met *Iesus* aen het mael,
Tot *Simon* den Melaetschen in de Sael.
2. En *Martha* die dienden met harten blije,
Maria quam aen,
Die hadt een Albastard met Specerije
Van de best gelaen,
Sy salfden *Iesus* voeten, en daer naer
Soo veeghden sy die weer af met haer hayr.
3. Sy brak den Albastard-bas, en de Salve
Op sijn Hooft sy goot,
't Huys wierde vervult met reucke, dieshalve
Den *Iscarioot*
Die seyde, waerom verkoopt men dat niet,
Drie-hondert penningen den armen bier?
4. Dit seydt den verrader, niet dat hem deerde
Der armen genoegh

+*Mat. 26. Mar. 14. Ioan. 12.*

Maer hy was een Dief, hy het gelt begeerde,
Hy den buydel droegh.
Heer *Iesus* seyde, laet dees Vrouw begaen,
Want sy heeft een goet werk aen mijn gedaen.
5. Gy schamele luyden tot allen dagen
By u hebben kundt,
Die mooght gy dan goet doen na uw behagen,
Soo veel gy haer gundt;
Maer mijn sult gy niet hebben t'aller-stondt,
Dees Vrouwe heeft gedaen soo veel sy kondt.
6. Sy neemende Salve, heeft mijn lichame
Gesalven daer meed',
Tot mijne begraeffenis seer bequame,
Sy 't op voordeel deed',
Men sal door d'heele Weerelt preeken gaen,
Dat sy tot haer memori' heeft gedaen.
7. De Schare der Jooden het heeft vernoomen
Dat *Iesus* was daer;
Dus sijnder seer veel om te sien gekoomen,
Niet hem alleen; maer
Ook den verwekten *Lasarum*, dien hy
Hadt van de doodt verwekt voor weynigh ty.
8. De Princen der Priesteren overleyden,
Ook *Lasarum* doodt
Te krijgen; want om hem van haer af-scheyden
Ook meenige Joodt,
En loofden in *Iesum* den Sone Goodts,
Die d'mensch kon wecken uyt den slaep des doods.

Palm-Sondagh.

185. Jesus komt op een Eezelin te Jerusalem.

Wys: Noyt sulken liefde.

+

LAet ons de liefde van *Iesus* naerstigh merken, +*Mat. 21. Mar. 11. Luc. 19. Ioan. 12.*
Die hy betoont heeft in alle sijne werken,
Sonderlingh als hy gingh om voor ons te lijde,
Met vryen wille, met harten wonder blijde,
Gaet hy na Jerusalem met sijn Discipels t'samen,
Sy te met ontrent den Bergh van Oliveten quamen,
Sy te met ontrent den Bergh van Oliveten quamen.
Amor, amor, amor, amor, amor, quam dulcis est amor.
Amor, amor, amor, amor, amor, quam fortis est amor.
2. Sijnde t'Bethphage, sijn Jongers heeft gesonden
Na een Kasteelken, alwaer dat stond' gebonden
Een Ezelinne, en daer by haer jongh meede,
Waer op nogh niemant sijn leeven had gereede,
Bindtse los, en brenght se mijn; wil ymandt u verbieden,
Seght, den Heer heeft haer van doen, hy sal 't laten betieden,
Seght, den Heer heeft haer van doen, hy sal 't laten betieden.
Amor, amor, &c.
3. Dus sijn verhult al de oude Prophetyen,
Boodtschapt aen Sion, uw Koningh komt aen rijen
Tot u saghtmoedigh, op eene jok-gewende
Eselin, en 't jongh dat geene jok en kende.
Sijn Discipels doen alsoo, sy deckens' met haer kleeden,
Daer op setten sy den Heer, dus komt hy aengereeden,
Daer op setten sy den Heer, dus komt hy aengereeden.
Amor, amor, &c.
4. Als d'Joodsche Scharen sijn komst hebben vernomen,
Sijn s' hem t'gemoete met menighte gekomen,
Veel palmen-tacken sy van de boomen sneeden,
Veel op de weegen neerspreyden hare kleeden,
En dus gaen se voor en na, en looven Godt met vreughden,
Want s' in hem hadden gesien veel Goddelijke deughden,
Want s' in hem hadden gesien veel Goddelijke deughden.
Amor, amor, &c.

5. Sy riepen luyde, *Hosanna, Davids* Soone,
Gebenedijt sy die ons hem komt vertoone,
Israëls Koningh komt in den naem des Heeren,
't Rijke van *David* komt nu weer in sijn eeren,
Vreede in den Hemel sy, en Glori sy der boven,
En *Hosanna, Davids* Soon, men Godt moet altijdt loven,
En *Hosanna, Davids* Soon, men Godt moet altijdt loven.
Amor, amor, amor, amor, amor, quam dulcis est amor,
Amor, amor, amor, amor, amor, quam fortis est amor.

De IX. Sondagh na Pinxteren.

186. Jesus propheteert de verwoestinge van Jerusalem.

Wys: Noyt sulken liefde.

NA dat Heer *Iesus* van doodt hadt doen ontwaken
Lasarum, gingh hy, om selfs de doodt te smaken,
t'Jerusalem, daer hem te gemoete quamen
Veel Joodsche Scharen, die riepen al te samen,
Hosanna, o *Davids* Soon, gebenedijt moet wesen
't Rijk van *David* onsen Vaêr, dus hebben s'hem gepresen,
't Rijk van *David* onsen Vaêr, dus hebben s'hem gepresen.
Amor, amor, amor, amor, amor, quam dulcis est amor.
Amor, amor, amor, amor, amor, quam fortis est amor.
2. De Phariseën, als sy dit roepen hoorden,
Seyden, bestraft dogh uw Jongers van dees woorden.
Iesus antwoordt haer, waer 't saek dat dese swegen,
Dan souden roepen de steenen van de wegen.
Als hy quam dicht aen de Stadt, en die sagh voor sijn oogen.
Heeft hy over haer geweent uyt groote mededoogen,
Heeft hy over haer geweent uyt groote mededoogen.
Amor, amor, &c.
3. Ogh, of gy wiste nogh op den dagh van heeden,
Wat u is dienstigh, seydt hy, tot goede vreeden;
Maer het is voor u nogh al te mael verborgen,
Want het nogh eens sal geschieden thans of morgen,
Uw vyanden sullen u benauwen en bewallen,
Sy u en uw Kinderen ter aerdt sullen doen vallen,
Sy u en uw Kinderen ter aerdt sullen doen vallen.
Amor, amor, &c.

4. Sy u verwoesten nog sullen met elende,
Want uw besdekens-tijdt gy-lie niet en kende,
Niet eene steene sal blijven op sijn steede.
Na deese woorden soo is hy in-getreede
Te Jerusalem, alwaer hy voor ons wilde lijden,
Dat hy ons van d'eeuwig doot, door sijn doot, sou bevrijden.
Dat hy ons van d'eeuwig doot, door sijn doot, sou bevrijden.
Amor, amor, &c.
5. Als hy quam binnen, soo is daer op-gereesen
Groote beroerte. Sy seyden, wie is deesen?
Andere seyden, *Jesus* van Galileën,
Den groot Propheet: maer de haetsche Phariseën
Seyden in haer selven, siet, wy doen al geene bate,
Siet, de heele Weerelt hem al navolght langhs de strate,
Siet, de heele Weerelt hem al navolght langhs de strate.
Amor, amor, &c.
6. De Phariseën sijn wonderlijk verbolgen,
Dat sy de Scharen dus aghter u sien volgen.
O goede *Jesus*, ons harten sijn al reede,
Uyt wederliefde, om u te volgen meede;
Want uw liefde trekt seer stijf, dus wy, soo wy best mogen,
Willen singen overluydt, *Hosanna* in den hoogen,
Willen singen overluydt, *Hosanna* in den hoogen.
Amor, amor, amor, amor, amor, quam dulcis est amor.
Amor, amor, amor, amor, amor, quam fortis est amor.

187. De Kinderen roepen Hosanna.

Wys:
Gesucht dat mijnen aem.
C'est trop curier les eaus.
Cur mundus militat.

+

HEer *Iesus* is gegaen in Godes Huys, alwaer +*Ioan. 12.*
Tot hem gekomen sijn blinden en kreupelen,
De welke hy genas: en dit aensagen daer
De Schrift-geleerden, en de Joodsche Priesteren.
2. De Kinders riepen ook, *Hosanna, Davids* Soon.
Dus wierden sy seer gram, en seyden, hoort gy niet

Wat dat 'er wordt geseyt? Heer *Iesus* doet betoon,
Wat of geschreeven staet in d'heyl'ge Schrift besiet.
3. Men kundigh maken sal sijn lof, ook door de mondt
Der kinderen, die nogh sijn suygelingen teer.
Daer waren Heydenen gekoomen deser stondt,
Die seyden tot *Philips*, wy willen sien den Heer.
4. *Philips* seydt tot *Andries,* en sy het seggen gaen
Aen *Iesus* alle beyd'; en *Iesus* seydt tot haer,
Den tijdt gekoomen is, de uer is nu dicht aen,
Dat 's menschen Soon sal sijn in sijne Glory klaer.

S. Laurens, en Martelaren.

188. Jesus leert van een Kooren-Graen onder d'Aerdt.

Wys:
Wat strijt de Weerelt doch.
Cur mundus militat.

+

ALs d'Heydens woud' hem sien, sprak *Iesus* deese reen, +*Ioan. 12.*
Voorwaer, voorwaer ik seg, indien een Koren-graen
In d'aerde niet en valt, en sterve, blijft alleen;
Maer alst verstorv*en* is komt daer veel vrugten aen.
2. Soo wie sijn siel bemint, die sal bedorven sijn;
Die in dees Weerelt haet sijn siele, die bewaert
Ten eeuwigh leeven; die mijn dient, die volge mijn;
En daer ik ben, daer sal mijn dienaer sijn vergaert.
3. En van mijn Vader sal mijn dienaer sijn geëert.
O *Jesu*, stelt ons in uw dienaren getal,
Op dat wy dienen u gelijk als gy begeert,
Wy willen goet en bloet voor u vergieten al.

H. Kruys-verheffinge.

190. Jesus voorseydt sijn doodt des Kruyces.

Wys:
Wat strijdt de Weerelt.
Cur mundus militat.

+

HEer *Jesus* innigh spreekt, ten Heemel wert gekeert, +*Ioan. 12.*
Mijn siel is nu benoudt, wat of ik t' seggen maek,
Uyt dees uer, Vader, mijn verlost als gy begeert,
Maer ik in dees uer ben gekoomen om die saek.
2. Uw Naem, o Vader, klaert. Een stem van d'Heemel quam,
Die seydt, ik heb verklaert, en noch verklaren sal.
De Schare die daer stond', en deese stem vernam,
Die seyden, dat het was des Donders groot geschal.
3. Maer ander seyd*en*, dat een Engel tot hem sprak.
Heer *Iesus* heeft geseyt, om mijn niet, maer om u
Dees stem gekoomen is; des weerelts oordeel strak
Aen komt, en 's weerelts Prins die wordt verbannen nu.
4. En wanneer ik sal sijn verheeven van der aert,
Ik alle dingh tot mijn sal trecken; hy voorseyt,
Met wat manier de doodt hy sterven sou verklaert.
't Volk seydt, men weet dat *Christ* blijft in der eeuwigheyt.
5. Hoe moet dan 's Menschen Soon, seght gy, verheeven sijn,
Wie is dees Menschen Soon? Heer *Iesus* haer antwoordt,
Gy hebt nogh luttel licht: dus wandelt in die schijn,
Terwijl gy 't hebt, eer dat u duysternis aenboort.

6. Die gaet in duysternis weet niet waer hy gaet heen,
Terwijl gy 't Licht nog hebt, het Licht gelove geeft,
Op dat gy wesen meugt 'sLichts kinderen gemeen:
Als hy dat hadt geseyt, hy hem verborgen heeft.
7. U *Iesu*, 't heylig Kruys verheev*en* heeft om hoog,
Dus gy verdreeven hebt den Prins der duysternis,
Na u aldus verheft slaen wy 't gelooves oogh,
Want onse Saligheyt aldus getroffen is.

191. Jesus bestraft der Jooden ongeloof.

Wys:
Gesucht dat mijnen aem.
Cur mundus militat.

+

HOe grote teykenen Heer *Jesus* heeft gedaen, +*Joan. 12.*
Men loofden hem al niet; aldus 't Propheeten woordt
Vervult wort, als hy seyt: Wie heeft 't geloof ontfaen?
Wie heeft van 's Heeren arm inwendelijk gehoort?
2. Daerom sy konden niet gelov*en*, want daer staet
By *Esaias*, dat hy d'oogen heeft verblent,
En haer-lie hart versteent, op dat sy in der daet
Niet sien, of niet verstaen; en koomen tot bekent.
3. En ik haer dan genees, dit was 's Propheeten stem,
Als hy sijn glory sagh, en sprak in die termijn,
Dogh van de Princen veel geloofden wel in hem,
Maer deeden geen belijd', om niet verbandt te sijn.
4. Sy menschen glory meer beminden dan Goods eer,
Maer *Jesus* riep, en seydt, wie looft in mijn, die niet

Looft mijn; maer hem die welk mijn heeft gesonden neer,
Wie mijn siet, hem die welk mijn heeft gesonden siet,
5. En ik die ben het licht, in deese weerelt, ben
Gekomen, dat die welk in mijn looft, niet meer kom
In duysternis, en wie mijn woorden aenhoort, en
Die niet en onderhout, hem ik niet en verdom.
6. Ik niet gekoomen ben dat ik de Weerelt soud'
Veroordeelen, maer wel dat ik die saligh maek;
So wie der mijn versmaet, en mijn woordt niet en houd',
Die heeft der wel die hem veroordeelt van die saek.
7. Het woort dat welk ik spreek, in d'uytersten dagh sel
Hem oordeelen, want ik niet uyt mijn selven kal,
Maer mijnen Vader mijn gegeeven heeft bevel,
Die mijn gesonden heeft, wat dat ik spreeken sal.
8. Ik weet dat sijn gebodt het eewig leeven is,
Het geene dat ik spreek, dat heeft mijn Vader mijn,
Gelijk ik spreek, geseyt. Wy looven u gewis,
O goede *Jesu*, want wy uwe Kinders sijn.

Dingsdagh na de I. Sondagh in de Vasten.
Maendagh na de IV. Sondagh in de Vasten.

192. Jesus vermaledijt den Vijge-Boom.

Wys: Seght mijn doch wel over-schoone.
Hoe is 't menschen dat gy, &c.

+

S Morgens vroegh is *Jesus* weer gegaen
Na Jerusalem, en sagh een Vijgh-boom staen,
Hy had honger, dus hy daer toe trad,
En hy besagh of die eenigh vruchte had.

+*Mat. 21. Mar. 11. Luc. 19. Ioa. 2.*

2. Maer hy anders niet dan bladen siet,
Want het toen en was den tijt van Vijgen niet.
Dat voortaen aen u geen vruchte koom,
Sprak hy, en datelijk is verdort den Boom.
3. Voort hy te Jerusalem in quam,
Ende in den Tempel; alwaer hy vernam
Koopers, en verkoopers, hy s' verjoegh,
En hy liet niemant toe dat hy pak door droegh.
4. Duyve-koopers stoelen smeet hy neer,
Wisselaren tafelen smeet hy om veer;
Want daer staet, dat mijn Huys weesen sal
Een Huyse des gebedts voor de Heydens al.
5. Maer gy-lieden hebt gemaekt een hol
Voor de Moordenaers; en daerom werden dol
Priesters ende Schrift-geleerden snoodt,
En sochten alle kants hem te krijgen doodt.
6. Maer sy vreesden hem, om dat de Schaer
Groot van hem hield: 's avonds gingh hy weer van daer,
's Morgens heeft hy weer na steed' geport,
Sijn jongers sagen dat den Boom was verdort.
7. *Petrus* seyde, Meester siet eens aen,
Hoe is deesen Vyge-boom schoon uyt-gegaen.
Jesus hem hier op tot antwoort past,
Benijvert dat gy-lie Goods' geloof houdt vast.
8. Ik u-lieden segh, voorwaer, indien
Dat gy-lie 't geloove hebt, sal 't al geschien
Wat gy seght, so gy geen twijfel slaet,
Al seydt gy tot den Bergh, na de Zee toe-gaet.
9. Daerom ik u segge, als gy bidt,
Looft, en al wat gy begeert sult krijgen dit.
Als gy bidden wilt, vergeeft de schult
Aen ygelijck, en gy quijting krijgen sult.
10. So gy niet vergeeft de schulden al,
's Heemels Vader u ook niet vergeeven sal.
Jesu, ons geloof in ons vermeert,
Op dat wy soo van u krijgen ons begeert'.

193. Jesus vraeght van den Doop Joannis.

Wys: Komt een voor een.

+

HEer *Iesus* die quam alle daegh
De lieden in den Tempel leeren,
Dewelke waren wonder graegh,
En hoorden hem met groot begeeren.
De Priesters en de Ouderlingen,
Die seyden, seght ons uyt wat maght
Dat gy hier doet al sulke dingen,
Men t'samen hier op antwoort waght?
2. Heer *Jesus* heeft tot haer geseyt,
Ik sal u ook een woortjen vragen,
Geeft gy-lie mijn hier op bescheyt,
Dan sal ik u antwoort op-dragen,
Johannis Doopsel, toont met reeden,
Was' t van den Hemel, of van mensch?
Op deese vrage, van u heeden,
Ik eene goede antwoort wensch.
3. Maer sy-lie doghten in haer hooft,
Indien wy van den Heemel seggen,
Waerom hebt gy dan niet gelooft,
Hy tegens ons sal weeder-leggen;
Indien wy van den mensch verklaren,
Soo hebben wy seer groote vrees,
Gesteent te worden van de Scharen,
Want hy is een Propheet by dees.
4. Daerom antwoorden sy seer sleght,
Van waer het is, wy niet en weeten:
En *Jesus* heeft weerom geseght,
'k Sal u ook geen bescheyt toe meeten,

+*Matth. 21. Marc. 11. Luc. 20.*

Mijn maght en sal ik u niet toonen,
Dus spreekt hy in parabolen;
Daer was een Man, die had twee Soonen,
Die hy beval te werriken.
5. Den eersten seyde, Vader neen:
Maer daer na quam hy tot bekeere,
En na sijn werrik gingh hy heen.
Den ander seyde, wel, mijn Heere,
Maer hy het werrik niet aen-leyden.
Seght mijn eens wie van deese twee
Gehoorsaem was? en sy-lie seyden,
Die welk sijns Vaders wille dee'.
6. Hier op seydt *Jesus* datelijk,
U, Hoeren ende Publicanen
Voor sullen gaen in Goodes Rijk.
Johannes u-lie quam vermanen
De weegen des rechtvaerdigheede:
Maer gy-lie hem geloofden niet;
Dogh deese waren voor u reede,
Gy looft niet al hoewel gy siet.

Vrydagh na de II. Sondagh in de Vasten.

194. Des Wijngaert-mans Soon wordt gedoodt.

Wys: O naght jaloerse naght.

[+]

DEes schoon Parabel sprak Heer *Jesus* tot de Scharen,
Een Vaêr des huysgesins een Wijngaert had geplant,
En heeft rontom een Tuyn geleyt om te bewaren,
Heeft ook een Toorn gemaekt, een Wijn-pars in het Landt.

[+]*Matth. 21. Marc. 12. Luc. 20.*

2. Dus heeft hy dien verhuurt aen eenige Landt-luyden,
En is van huys gereyst, en als den tijdt quam aen
Van vruchten, sondt hy knechts om haer-lie te beduyden,
Dat 't tijdt geworden was om vruchten te ontfaen.
3. De Boeren greepen haer, en hebben haer geslagen,
En sommige gesteent, en sommige gedoodt,
Den Heer sondt tot haer weer meer knechten, om te vragen.
Sy deeden eevens eens, sy toond' haer eeven snoodt.
4. Den Wijngaert-heer die seydt, wat of ik sal beginnen?
Ik heb nogh eenen Soon die ik haer senden sal,
Sy sullen dien ontsien; maer sy doghten van binnen,
Dit is den Erf-genaem, na sijn doodt heb men 't al.
5. Sy seyden onder haer, Kom, laet ons hem gaen dooden;
Dus dreeven sy hem uyt, en hebben hem vermoort.
Wat sal den Wijngaert-heer nu maken met dees snooden?
Sy seggen, dat hy haer te dooden ook behoort.
6. En hy sijn Wijngaert sal aen andere verhuren,
Dat hy daer op sijn tijdt magh vruchten van ontfaen.
En *Iesus* heeft geseyt, daer staet in de Schrifturen,
Hoe leeft gy, ofte hoe of gy dit hebt verstaen.
7. Den steen die is versmaedt, versmakt van metselare,
Die nogh een hoek-steen wordt, den Heer heeft het gedaen,
't Is wonder in ons oogh, daerom ik u verklare,
Dat Goodes Rijk nogh eens van u-lie wegh sal gaen.
8. Een volk het krijgen sal die op betael sal letten;
Die over den steen valt, die hem daer aen beseert;
Maer over wien hy valt, dien sal hy heel verpletten.
Nu krijgen sy verstant, wat *Iesus* haer-lie leert.
9. Daeromme op dees uer sy hem al vangen wouden;
Maer sy en dorsten niet, uyt vreese van de Schaer,
Die welke hem met recht voor een Prophete houden.
O *Iesu*, deese Leer die sien wy nu soo klaer.

De XIX. Sondagh na Pinxteren.

195. Die sonder Bruylofs-kleedt wordt in donker gesmeeten.

Wys:
Adonai genadigh.
Rosemont die lagh gedoken.

+

Iesus in parabel seyde, +*Matth. 22.*
't Rijke Goodts dat lijkt ydoon
By een Koningh, die bereyde
Eenen Bruyloft voor sijn Soon;
De genooden hy ontbiedt,
Maer se wouden koomen niet.
2. Hy sendt weeder ander knechten,
Tot dees die hy hadt genoodt,
Die haer souden onder-rechten,
Al 't gemeste is gedoodt,
Alle dingen sijn bereyt,
Komt ter Bruyloft: hy haer seyt.
3. Maer sy achten niet dees dingen,
Sommigh gingen na haer Landt,
Na haer Koopmanschap som' gingen,
Som' de Knechten deeden schandt,
Ende na versmaetheyt groot,
Hebben sy de Knechts gedoot.
4. Als den Koningh 't wierd geware,
Worde uytermaten gram,
Heeft vernielt dees Moordenaren,
Hare stadt gaf hy te vlam,
Door sijn Leegers die hy sondt,
En seydt tot sijn knechts terstondt:

5. Mijne Bruyloft is wel reede,
De genoode sijn 't niet waert,
Langhs de straten van de steede
Gaet, en naerstelijk vergaert,
Al de geene die gy vindt,
Tot der Bruyloft noodt als vrindt.
6. Sijne knechten dus gesonden,
Gingen soeken langhs de straet,
En vergaerden wat sy vonden,
Alle menschen goet en quaet,
En alsoo is 't Bruylofs-Feest
Van aensitters vol geweest.
7. Maer den Koningh is gekoomen,
By de gasten in-gegaen,
En hy heeft daer een vernoomen,
Die geen Bruylofs-kleedt hadt aen,
Hy seydt, vriendt, geeft mijn bescheedt,
Hoe, hebt gy geen Bruylofs-kleedt?
8. Maer hy sweegh: dus seydt den Koningh,
Handen ende voeten bindt,
Smijt hem in de donker wooningh,
Daer men geene Licht en vindt,
Daer sal sijn der tanden kris,
En geschrey van droeffenis.
9. Want daer sijn geroepen veele,
Weynigh uytverkooren sijn.
Stelt ons by het kleyne deele,
Dat wy sien uw schoon aenschijn;
Laet ons togh ons Bruylofs-kleedt
Hebben t'allen tijt bereedt.

De XXII. Sondagh na Pinxteren.

196. Den Cijns-penningh wordt aen Jesus getoont.

Wys:
Ik gingh nogh heden morgen.
O Heer, wilt mijn troost geven.

+

De valsche Phariseën,
Die sloegen t'samen raet,
Om *Jesum* in sijn reën
Te krijgen eens gevaet,
Hier toe vermanen sy haer party,
De loos' Herodianen,
Om haer nu te staen by.
2. Sy t'samen onderrechten,
Met eenen loosen vondt,
Haer onbeschaemde knechten,
In eenen valschen grondt,
Om door haer lagen, hem so in 't endt,
Te mogen overdragen
Aen d'weerelds President.
3. Met groote beveynstheeden,
O Meester, seggen sy,
Gy leert en spreekt goe' reden,
Al t'samen weeten wy,
Gy sijt waeraghtigh, en gy niet past
Op 't aenschijn van een maghtigh,
Gy leert Goods wegen vast.
4. Dus wilt ons onderwijsen,
Seght wat of u dunkt goet,

+*Matth. 22. Marc. 12. Luc. 20.*

Of men de Keyser cysen
Of tol betalen moet?
Maer hy bepeynsde, haer loos gewoont,
En seyd, o gy beveynsde,
Aen mijn den Penningh toont.
5. Sy hem den Penningh geeven,
En *Iesus* seyt tot haer,
Wat staet daer op geschreeven?
Seght mijn wiens Beelt staet daer?
En sy antwoorden, des Keysers Beelt.
Als *Iesus* dat aen-hoorden,
Voorsichtelijk beveelt.
6. Wilt dan den Keyser geeven
Het sijn, na uwe woort,
En geeft Godt daer beneeven
Het geene Godt behoort.
Als sy dit hoorden, waren s' onklaer,
Sy konden geene woorden
Berispen by de Schaer.
7. Dus met verwonderingen
Was hare spraek gedaen,
Sy t'samen van hem gingen,
En lieten hem daer staen.
O goede Heere, gy sijt te wijs,
t' Vergeefs sy u tenteeren,
Aldus behaelt gy prijs.

197. Een Vrouw die seven mans heeft gehadt.

Wys:
Wat strijt de Weerelt.
Cur mundus militat.

+

De Sadduceën, welk in de verrijsenis +*Mat. 22. Mar. 12. Luc. 20.*
En hadden geen geloof, die quamen tot ons Heer,
En seyden, Meester, hoe of te beduyden is,
Het geene *Moyses* heeft geschreeven in sijn Leer.
2. Is 't saek dat ymants Broêr, die welke hadt een Vrouw,
Storf sonder Kinderen, dat hy dan moet dat wijf,
Die sijn Broêr achter laet, aen-neemen in sijn trou,
En so 't saet voor sijn Broêr verwecken dat het blijf.
3. Daer waren seven Broêrs, den eersten nam een Vrouw,
Maer hy gestorven is, en geen Saet aghter liet;
De tweede Broêr heeft haer genom*en* is sijn trouw,
Hy ook gestorven is, en 't Saet verwekten niet.
4. En so gingh 't met de rest, ook tot de sevenden,
Die al gestorven sijn als s' hadden haer ontfaen
Tot wijf: maer niemant heeft gekreegen kinderen,
Ten lesten so is sy ook tot der doot gegaen.
5. Nu is de vraegh, wie of van seeven weesen sal
De man van deese Vrouw, na de verrijsenis,
Terwijl sy seeven Mans gehadt heeft in 't getal?
Heer *Jesus* tot haer seyt, u-lie verstant slaet mis.
5. Want gy-lie nogh Schriftuer, nogh kraghte Goods verstaet,
De kinders van dees eeuw aenvangen 't houwelijk,

Na de verrijsenis men geene trouw aenvaet;
Maer sijn als Engels Goodts, en heel onsterffelijk
7. Men leest, den Heer te sijn Godt van die leven heeft,
En niet der dooden Godt, den Godt van *Abraham*,
Van *Isac,* en *Jacob,* dees leeringh *Moyses* geeft,
Wanneer hy op den Berg ontrent de doornen quam.
8. Voor hem soo levens s' al, en daerom dwaelt gy seer.
Som' seggen, Meester, gy hier op geeft goet antwoort,
En sy en dorsten hem nu niet eens vragen meer;
De Schaer verwondert is als sy dees leering hoort.

De XVII. Sondagh na Pinxteren.

198. Jesus beantwoordt de vraegh van 't grootste Gebodt.

Wys: Devote harten wilt vreughde rapen.

+

NA dat Heer *Iesus* de Sadduceën
De mondt gestopt hadt, soo koomen weer
De Schrift-geleerden, en Phariseën,
Hem te tenteeren met vragen meer.
2. Een Wets-Doctoor hem aldus komt vragen,
Seght, Meester, welk is het grootst gebodt?
En *Jesus* antwoordt op sijne lagen,
Hoort Israël, een is uwe Godt.
3. Uw' Godt uw' Heere sult gy beminnen,
Uyt al uw' hart, en uyt al uw' kraght,
Uyt al uw' siel, en uyt al uw' sinnen,
Dit 's 't eerst, en 't grootste gebodt geaght.

+*Matth. 22. Marc. 12.*

4. Het tweede sal dit gelijke weesen,
Uw even-naesten ook al bemindt,
Gelijk u selven, en neffens deesen
Men grooter geenigh gebodt en vindt.
5. De heele Wet, met al de Propheeten,
Aen dees twee groote gebooden kleeft.
Den Doctor seyde, wy dat wel weeten,
Gy in der waerheydt goet antwoort geeft.
6. Daer is maer een Godt, die men moet minnen,
En anders geene, uyt gansch verstant,
Uyt ganscher harten, uyt ganscher sinnen,
Uyt ganscher siele, soo veel men kant.
7. Sijn even-naesten ook liefde dragen,
Is beter als de Brandt-offeren,
Waer mee' men Godt den Heer magh behagen,
't Is beter als Sacrificien.
8. Als *Jesus* hoorde sijn wijse sprake,
Seydt, gy sijt niet wijdt van Goodes Rijk.
Niemant dorst vragen meer eenigh sake,
Maer worde swijgende al gelijk.

De XVII. Sondagh na Pinxteren.

199. Jesus vraeght wiens Soon Christus is.

Wys: Devote harten wilt vreughde rapen.

+

DE Phariseën nogh waren t'same, +*Mat. 22. Mar. 12. Luc. 20*
En *Jesus* vraeghde haer ook eens wat,
Wilt mijn eens geeven antwoort bequame,
Wiens Soon is *Christus*, seght mijn eens dat?

2. Sy seggen, *David*: waer op hy seyde,
Hoe noemt hem *David* dan sijnen Heer?
Wanneer hy spreekt met seer klaer bescheyde,
In 't Boek der Psalmen uyt 's Geestes leer.
3. Den Heer die heeft tot mijn Heer gesprooken,
Kom, sit aen mijn rechter-sy, so lank
Tot ik uw vyanden heb gebrooken,
En die gestelt u tot een voet-bank.
4. Soo *David* selfs hem noemt sijnen Heere,
Hoe of het weesen dan magh sijn Soon?
En niemand kond' hem hier op verweere,
Of met een antwoort haer maken schoon.
5. Dien dagh en dorsten s' hem niet meer vragen,
En al de Schare die daer stondt by,
Aenhoorden hem met seer goet behagen.
Heer, *Davids* ende Goodts Soon sijt gy.

Dingsdagh na de II. Sondagh in de Vasten.

200. Jesus leert na de Phariseen woorden luysteren.

Wys:
Hoe is 't menschen dat gy quade.
Seght mijn dogh wel overschoone.

+

IEsus seyde in sijn leeringhen
Tot de Scharen, ende sijn Discipulen,
Op de stoel van *Moyses* van de Wet.
2. Daerom doet al 't geen men u gebiet,
Maer na hare werken wilt u voegen niet;
Want sy niet en doen, maer seggen wel,
Veel lasten geeven sy d'ander met bevel.

+*Math. 23.*

3. Die sy niet eens willen raken aen
Om te sijn gesien, haer werken sy bestaen:
Wets Memory-brieven maken s' breedt,
En ook de soomen of boorden aen haer kleedt.
4. In Maeltijden sy graegh sitten hoogh,
En sy kiesen d'eerste stoel in Synagoogh:
Op de Markt willen sy sijn gegroet,
En alle-man haer ook Meester heeten moet.
5. Gy-lie u geen Meesters heeten doet,
Want gy-lieden hebt dogh eenen Meester goet;
Broeders sijt gy; geen Vaêr noemt op d'aert,
Gy in den Heemel hebt eenen Vader waert.
6. Wilt geen Meesters heeten: want alleen
Christus uwe Meester is, en anders geen.
Wie van u de meeste is gesien,
Die maken moet, dat hy d'ander t'samen dien'.
7. Wie sijn selfs verheft, sal sijn verneert;
Wie sijn selfs verneert, sal werden hoogh ge-eert.
Van de Schrift-geleerden u wel waght,
In stoolen willen sy gaen als groot ge-aght.
8. Groetenis op Markten is haer sin,
En sy in de Synagoogen nemen in
d'Eerste stoelen, en in gastery,
Aen Tafel, d'eerste plaets willen hebben sy.
9. Langh te bidden veynsen sy-lie haer,
Trecken so der Weduwen welvaren naer,
En verslinden 't al in haren dis,
En daerom hebben sy meer verdoemenis.
10. *Jesu*, goede Meester, ons togh leere
Ons ootmoedigh dragen, gelijk gy begeert,
Ende vlieden all' eergierigheyt,
Dat wy in onsen staet volgen uw' beleyt.

201. Jesus seydt wee tot de Phariseen.

Wys: Seght mijn dogh wel overschoone.

+

Jesus heeft gesprooken meenigh wee, +*Matth. 13.*
Tot beveynsde Schrift-geleerd' en Pharisee.
Wee die voor de menschen d' Heemel sluyt,
En laet se niet in gaen, en selfs blijft daer uyt.
2. Wee die Weeduwen haer huysen eet,
Daer om is voor u-lie grooter oordeel reedt,
Om van die te krijgen haer-lie goet,
Beveynsdelijke gy langh gebeeden doet.
3. Wee die reyst te Water en te Landt,
Om een nieuwelingh te krijgen aen uw kandt,
Als die u dan is gekoomen by,
Gy hem een helsch kind maekt, eens so argh als gy.
4. Wee u blinde leyders, welke leert
Dat het niet is, soo wie by den Tempel sweert,
Maer by 't Goudt des Tempels, die doet fout;
Is niet den Tempel meer, welke heylight 't Gout?
5. Wie by 't Autaer sweert, dat is geen noot,
Wie by d' Offerhande sweert doet sonde groot.
Blinden, is het Autaer niet meer weert
Dan d' Offerhande, welk daer door wort vereert?
6. Wie dan by den Autaer sweert, die sweert
By den Autaer, en dat daer wort op vereert;
Die dan by den Tempel sweert, die meed'
By Godt ook sweert, die welk daer in heeft sijn steed'.
7. Die by d'Hemel sweert, sweert by Gods Troon,
En met een by Godt, die daer in heeft sijn woon'.
Wee die Munt, Anijs, Kamijn vertient,
Versuymt 't geen tot voldo*en* van Gods wett*en* dient.

8. Oordeel, ende barmhartigheydt,
En 't geloof, in welke Goodes-dienste leydt,
Deese dingen mosten sijn gedaen,
En dan de anderen ook niet overslaen.
9. Blinde leyders, welke Muggen sift,
Maer Kameelen slokt gy wel heel in uw rift.
Wee u die den Kelk van buyten klaert,
Maer binnen is onreyn, rovery vergaert.
10. Blinden, uwen Kelke suyver maekt
Eerst van binnen, dat hy buyten suyver raekt.
Wee die buyten sijt als graeven wit,
Maer binnen doodt gebeent en onreynheyt sit.
11. Gy uytwendigh hebt wel schoon gelaet,
Binnen schuylt beveynstheyt, ende alle quaet.
Wee die graeven der Propheeten bouwt,
Die welke gy-lie wel cierlijk onder-houwt.
12. En seght, hadden wy-lie in den tijt
Van ons Vaderen geleeft, wy ons bevrijt
Hebben souden van 't Propheeten bloet,
Wy souden met haer niet weesen soo onvroet.
13. Dus gy van u eygen selfs bekent,
Dat gy Kinders van sodanigh Ouders bent,
Van wie de Propheten sijn gedoodt;
Nu, maekt gy-lieden dan dat de maet sy groot.
14. Slangen, ende Adderen-gebroet,
Hoe of gy het oordeel en der Hellen-boet
Sult ontgaen? O Vrienden laet ons togh
Beveynsigheyt ontvlien, en al valsch bedrogh.

S. Stevens-dagh.

202. Jesus seydt dat de Phariseen sullen de Apostelen vervolgen.

Wys:
Seght mijn dogh wel overschoone.
Hoe is 't menschen dat gy, &c.

+

Jesus tot de Phariseesche Bend' +*Matt. 23. Luc. 13.*
Heeft gesprooken, siet, ik tot u-lieden send'
Wijse Mannen, en Propheeten groot,
En Schrift-geleerden, die gy sult smijten doodt.
2. Sommigh van haer gy-lie kruycen sult,
Sommigh geesselen, vervolgen sonder schult,
Dat op u kom 't bloet der Heyligen,
Welk op d' Aerdt is gestort onrechtvaerd'lijken.
3. Al van *Abel* tot aen *Zachary*,
Soone van *Barachias*, de welke gy
Tusschen Tempel ende den Autaer
Gedoodt hebt, en daerom segh ik u, voorwaer,
4. Dit op deese generati al
Wisselijke nogh eens over-koomen sal.
O Jerusalem, die steent, en moort
Propheeten, die tot u van Godt koomen voort.
5. Hoe dik heb ik uwe Kinderen,
Als een Hen haer Kuykens met haer vleugelen,
Willen gaderen; maer gy versmaet,
Siet daerom ik uw huys heel verwoest verlaet.
6. Want gy mijn voortaen na deesen tijdt
Niet sult sien, voor dat gy seght, gebenedijt
Is hy die komt in des Heeren Naem.
Gebenedijt sijt gy van ons al te saem.
7. *Jesu*, Goodes Soon, gebenedijt
Moet gy weesen, nu en ook tot aller tijdt,
Dat gy onse kranke menscheyt hier
Besoekt soo minnelijk, en soo goedertier.

203. Jesus prijst des arme Weduws Offerhandt.

Wys:
Welwetende den Heer.
Ik suchte sucht op sucht.

+

HEt is een reys geschiet, +*Marc. 12. Luc. 21.*
Dat *Jesus* was geseeten
By d'Offer-kist, en siet
Wat daer in werdt gesmeeten,
Ende hy heel wel wiste
Dat se meest waren rijk,
Die in den Offer-kiste
Offerden rijkelijk.
2. Daer na hy koomen sagh
Een schamel Weeuw ten offer,
Welke twee duyten lagh
In d'Offerhandes-koffer.
Hy deede tot hem koomen
Sijne Discipulen,
En seydt, ik heb vernoomen
Na dese Offeren.
3. Die schamel Weduw geeft
Meer als de ander geeven;
Want van 't kleyn dat sy heeft,
Om soober af te leeven,
Geeft sy haer nootdruft heele;
d'Andere van haer goet
Hebben ge-offert veele,
Want haer is overvloet.
4. *Jesu*, gy niet versmaet
't Geen dat men u op-dragen,
Al is 't een kleyne daet,
Gy daer in hebt behagen;

Dus krijgen wy begeeren
Al is het niet seer veel,
U ook wat te vereeren,
Neemt het ten besten deel.

De I. Sondagh in den Advent.
De XXIV. Sondagh na Pinxteren.

204. Jesus voorseydt de verwoestingh des Tempels.

Wys:
Nerea schoonste, &c.
Mijn siel o schoone.

+

ALs *Iesus* uyt den Tempel treeden,
Toen quamen sijne Jongeren,
En spraken tot hem deese reeden,
O Meester, siet dees bouselen.
2. Aensiet eens watte groote steenen,
Hoe wel den Tempel is gebouwt.
Maer *Iesus* seydt daer op met eenen,
Gy deese timmeringh aenschouwt.
3. Voorwaer, ik tot u-lieden segge,
De dagen sullen koomen aen,
Dat niet een steen sal blijven legge,
Of op den ander blijven staen.
4. Wanneer Heer *Iesus* was geseeten,
Van waer men ook den Tempel saegh,
Op d'hoogen Bergh van Oliveeten,
Sijn Jongers deeden hem een vraegh.
5. O Meester, wilt ons een bedieden
Hier van kentbare teykenen,
En ook wanneer of sal geschieden
Uw' komst, en eeuws vervullingen.

+*Matth. 27. Marc. 13. Luc. 21.*.

6. Heer *Iesus* tot sijn Jongers seyde,
Siet toe, en waght u al te saem,
Op dat u niemant en verleyde,
Veel sullen koomen in mijn Naem:
7. En *Christus* seggen haer te weesen,
En soo verleyden meenigh man,
Daerom en wilt niet volgen deesen,
En deesen tijdt die komt dight an.
8. Van krijgh en oorlogh sult gy hooren,
En van geveght en krijghs-rumoer,
Dan sal der koomen tot uw' ooren
Veel muytenati, en oproer.
9. Maer wilt u selven niet verveeren,
Wanneer gy-lieden dit sult sien,
Want dat soo rasch niet sal passeeren,
Maer eerst soo moet het al geschien.
10. d'Een nati tegens d'ander nati
Sal opstaen, ende oorlogen,
Aerdt-beevingh, met veel desolati,
Honger en pestilentien.
11. Veel dreygementen ende vreesen
Sal d' Heemel d'menschen jagen aen,
Veel teykenen daer sullen weesen:
Maer 't is hier mee nogh niet gedaen.
12. U selven wilt eerst wel slaen gade,
Want sy u sullen leeveren,
Vervolgen, ende ook verraden,
In Synagogen geesselen.
13. In heghtingh sullen sy u quellen,
Voor Princen en voor Kooningen,
Om mijnen Naem men u sal stellen,
Dit sullen sijn denkteekenen.
14. Het Euangelium moet weesen
In alle volken eerst gepreekt,
Als men u leevert wilt niet vreesen,
Of overleggen wat gy spreekt.

15. Ik sal u tael en wijsheyt geeven,
Die niemant konnen sal weer-staen,
Niet uyt u selven: maer gedreeven
Gy sijn sult van Goodts Geest voortaen.
16. Gy raken sult in tribulati,
Door Vaders, Broeders, Vrienden groot,
U leev'ren sal uw eygen nati,
En sommigh brengen tot der doodt.
17. Een Broêr sal sijn sijns Broêrs verrader,
Een Vader brengt sijn Kindt in noodt,
De Kinders haren eygen Vader
Ook sullen brengen tot der doot.
18. En gy-lie sult van alle nati
Gehaet sijn, en een groot getal
Sal vallen in schandalisati,
Den een den ander haten sal.
19. Dan sullender veel valsch Propheten
Opstaen, en brengen veel tot fout,
Terwijl de boosheyt ongemeeten
Vergroot, soo wordt de liefde kout.
20. Wie tot het eynde toe volharde,
Sal Saligh sijn; en niet een haer
Van uwe hooft vernielt sal warde;
In lijdsaemheyt uw Siel bewaer.
21. Dit Euangely sal men Preeken,
Tot tuyghenis der Heydenen,
De heele Weerelt door tot teeken,
Dan sal sijn de vervullingen.
22. O Heer, daer is so veel te lijden,
Verleent ons togh stantvastigheyt,
Op dat wy koomen tot verblijden,
Dat g' uw' belijders hebt bereyt.

De XXIV. Sondagh na Pinxteren.

205. Jesus voorseydt de verwoestinge van Ierusalem.

Wys:
Ik wil de valsche Weerelt, &c.
Mijn ooghkens weene.

+

HEer *Jesus* spreekt sijn Prophetijen,
Hoe jammerlijke groot elendt
De Jooden nogh eens souden lijen,
Om hare groote sond', in 't endt.
2. Wanneer gy-lieden sult aenschouwen
Een Leeger, om Jerusalem
Beleggen, ende vast benouwen,
De Stadt dan raken sal in klem.
3. Dan sult gy-lieden ook sien naken
Haer droevige verwoestingen,
Als gy d' afgrijslikheydt siet raken,
Ook in de plaets der Heyligen.
4. Na *Daniëlis* propheteeren,
Die 't leese, dat hy dat verstae,
Die dan in 't Joodsche Landt verkeeren,
Dat die na het geberghte gae.
5. Die buyten is, kom niet weeromme;
Die op het huys, klim daer niet van,
Om binnen in het huys te komme,
Om wat daer uyt te halen dan.
6. En die in 't veldt is, niet weer-keere,
Om te gaen halen sijne kleet.
't Is tijt van wraek, en 't propheteere
Vervult moet sijn van den Propheet.

+*Matth. 24. Marc. 13. Luc. 21.*

7. Wee Vrouwen die dan Kinder dragen,
Wee die dan Kinders mammen bied;
Bidt dat togh niet op Sabbath-dagen,
Of in de Winter het geschied.
8. Want dan sal over dese nati'
Sijn gramschap, ende parsingh fel,
Daer sal dan koomen tribulati,
Sulks noyt en was, of weesen sel.
9. Sy sullen vallen door den swaerde,
Gevangen worden wegh gebroght,
Sy sullen om een kleyne waerde
Aen Heydenen worden verkoght.
10. Jerusalem sal sijn betreeden
Van Heydenen, tot dat aen kom
Den tijde van de volligheeden
Der natien die sijn rontom.
11. Ten waer Godt om de uytverkooren
Dees dagen niet en hadt verkleynt,
Sy souden alle gaen verlooren,
Maer om dees heeft hy die ge-eyndt.
12. Jerusalem, met haren Tempel,
Voor ons en alle natien,
Is een seer grouwelijk exempel,
Och laet ons, ons togh beeteren.

De I. Sondagh in den Advent.

206. Jesus voorseydt de teykenen des Oordeels-dagh.

Wys:
Het was'er een Ridder een Koninghs Kindt.
Als Jesus in sijn Majesteyt.

+

JEsus sijn Jongers geeft vermaen,
Dat sulke tijden nogh aenstaen,
Dat sy seer sullen wenschen,
Te sien den Soon des menschen.
2. Maer ten sal dan nogh niet geschien.
Soo ymant u seydt, komt hem sien,
Siet hier, of daer wy moogen
Hem vinden; houdt 't voor loogen.
3. En wilt dogh niet na volgen haer,
Want valsche Christen sullen daer
Opstaen, en valsch Propheeten,
Die veel sullen vermeeten.
4. Sy sullen groote teekenen
Vertoonen, en veel wonderen,
Dat ook de uyt-verkooren
Licht souden gaen verlooren,
5. Indien dat immer kost geschien;
Maer gy-lie wilt dan voor u sien,
Siet, nu ik deese sake
In tijdts u kentbaer make.
6. Is 't dat u dan geseydt sal sijn,
Kom, siet, hy is in de Woestijn;
Gaet niet. Of hy is binnen,
En wilt dat soo niet sinnen.

+*Mat. 24. Mar. 13. Luc. 17. en 21.*

7. Als Blixem in den Oost verschijnt
En haestigh in den West verdwijnt,
Soo sal des Menschen Soone
Hem haestelijk vertoone.
8. So waer dat leyt een doodt lichaem,
Daer koomen d'Arenden te saem:
Dogh eerst moet hy veel lijden,
Dit volk sal hem af-snijden.
9. Dan sullen teykens koomen aen,
Soo in de Son, als in de Maen;
't Geluydt van de Zee-baren
De'volken sal vervaren.
10. De Menschen dan verdroogen gaen,
Uyt vrees; wat sal der nogh ontstaen!
De Son sal worden duyster,
De Mane sonder luyster.
11. De Sterren sullen vallen neer,
Des Heemels krachten roeren seer,
Het teyken van Goods Soone
Sal in den Heemel toone.
12. Dan sal op 't Aerdtrijk al 't geslaght,
Met jammer maken haer beklaght,
Dan sullen s' met benouwen
Des Menschen Soon aenschouwen.
13. Sy sullen dan met klaer bescheyt,
Hem komen sien in Majesteyt,
Dan sullen alle volken
Hem sien in 's Heemels wolken.
14. Hy dan sijn Engels senden sal
Met groot geluyt, trompets geschal,
Die d'uytverkooren Scharen
By een sullen vergaren.
15. Al van den top der Heemelen,
Al van het Aerdtrijks uytersten,
Van alle die vier Winden,
Sy die dan sullen vinden.

16. Als gy hier van 't begindsel siet,
Siet op, want dan eyndt uw verdriet,
Uw' hoofden weest op-staende,
Verlossingh is aenstaende.
17. Den Vijgeboom besiet, wanneer
Als hare takjens worden teer,
Besiet ook ander Boomen,
Wanneer de bladen koomen.
18. Als vruchten koomen te voorschijn,
Dan seght gy, 't sal haest Soomer sijn:
Als gy dat sult bespeure,
Weet Goods Rijk is voor deure.
19. Voorwaer, segh ikm wilt mijn verstaen,
Dees generati niet vergaen
En sal, voor dat geschiede,
Al 't geen ik u bediede.
20. Den Heemel en de Aerde sal
Voorby-gaen, maer mijn woorden al
En sullen niet passeeren,
Of eenighsins faljeeren.
21. Den Vader weet alleen dien dagh,
Die niemandt anders weeten magh,
Nogh d' Engels in den Troone,
Ja selfs ook niet den Soone.
22. Ogh, wat elende sal der dan,
Wat droefheyt treffen alle-man.
O Heer, wilt ons togh sparen,
Van sulk elend bewaren.

207. Jesus beveelt wacht te houden tot het Oordeel.

Wys: Ik ben een armen Pelgrim.

+

HEer *Iesus* seydt, van gulsigheydt
En dronkenschap wilt u bewaren,
En van 's Weerelts sorghvuldigheydt,
Die welke 't hart beswaren.
2. Want 's Oordeels-dagh sal onverdacht
De menschen haestigh overvalle,
Gelijk een strik heel onverwacht,
Die sijn op 't aerdtsche dalle.
3. Als 't in voortijden is geschiet,
Als *Noë* sijne Arke bouwden,
Men at, men dronk, sonder verdriet,
Men Houwden, en men Trouwden.
4. Tot *Noë* in de Arke tradt,
Den Water-vloedt sy niet en aghten,
De welk haer heeft verdronken radt,
Als sy dat niet verwaghten.
5. Soo was 't ter tijdt van *Loth* al meed',
Men at, men dronk, men plante boomen,
Men bouwden, hoopmanschap men deed',
Tot dat 't vier is gekoomen.
6. Het vier vermenght met swavel quam,
Soo rasch als *Loth* het landt uyt-trede,
En stelden Sodoma in vlam,
En 't al vernielen deede.
7. Op dees maniere sal 't ook gaen,
Als 's menschen Soone sal verschijne;
Die op 't dak is, klim niet van daen,
Om uyt 't huys t'halen 't sijne.

+Mat. 24. Mar. 13. Luc. 17. 18. 21.

8. Die in het velt is, niet weer-keer.
Wilt om de Huys-vrouw van *Loth* denken.
Die welk sijn leeven mint te seer,
Die sal sijn leeven krenken.
9. So wie sijn leeven graegh verlaet,
Die hem wel levendigh sal maken.
Ik segh u-lieden, wel verstaet
Dees wonderlijke saken.
10. Op deese tijden sal der twee
Op een bedt by elkander weesen,
Men sal den ander neemen mee,
Men sal verlaten deesen.
11. In eenen Moolen sal der twee
Te samen op dien tijt gaen malen,
Men sal den een niet neemen mee,
Den ander salmen halen.
12. Daer sal der twee sijn op het veldt,
Den een sal worden op-genoomen,
Den ander niet. Maer Heer vertelt,
Waer sullen die dan koomen?
13. Heer *Jesus* seyt haer tot antwoort,
Soo waer dat is een dood lichame,
Aldaer vergaderen ook voort
De Arenden te same.
14. O Heer, gy leert met klaer bescheyt,
Hoe dat wy hooren op te passen,
Op dat wy houden ons bereyt,
En laten niet verrassen.

Confessooren.

208. Jesus leert altijdt te waken,

Wys: Ik ben een armen Pelgrim.

+

SIet toe, en waek, en bidt altijdt,
Seydt *Jesus*, dat g' u mooght verschoone,
Te sijn van d'uyterst' noodt bevrijt,
En staen voor 's menschen Soone.
2. Want gy-lie niet en weet wanneer,
Op wat uer, of op welke stonden,
Dat tot u koomen sal uw Heer,
Maer hoort na mijn vermonden.
3. Indien den Vaêr van 't Huys-gesin
De uer wist, dat de dieven souden
Aenkoomen, om te breeken in,
Hy dan wel waght sou houden.
4. Daerom houdt u altijdt bereedt;
Want op wat tijdt des menschen Soone
Sal koomen, gy-lie niet en weet,
Om hem weer te vertoone.
5. Een die uyt-reyst, sijn knechts verdeelt
De werken, die sy moeten maken,
En den Deurwachter hy beveelt,
Dat hy moet naerstigh waken.
6. Wat knecht voorsichtigh is en trouw?
Die van sijn Heer heeft last ontfangen,
Dat hy de Huys-genooten souw
Op sijn tijdt spijse langen.
7. Geluckigh is dien knecht, wanneer
Hy wordt bevonden wel te maken,
Hy sal dan krijgen van sijn Heer
Last over al sijn saken.

+*Mat. 24. Mar. 13. Luc. 17. 18. 21.*

8. Is 't sake dat een knecht is quaet,
En seydt, mijn Meester toeft nogh lange,
Soo hy sijn meede-knechten slaet,
En dronkaerds gaet aenhange.
9. Den Heer komt als die 't niet en meent,
En doet hem binden vast met banden,
En set hem daer men altijt weent,
En daer men knarst op tanden.
10. Dus waekt; want 't is u onbekent
Wanneer dat uwen Heer sal koomen,
Of snachts, of smorgens, waer ontrent,
Dat hy u niet vind droomen.

209. Parabel van den quaden Rechter.

Wys: Ik ben een armen Pelgrim.

+

HEer *Iesus* in parabel seyt, +*Luc. 18.*
Hoe dat men altijt met betrouwen
Behoort te bidden sijn bereyt,
En nimmermeer ophouwen.
2. Daer was een Rechter in een stadt,
Die welk nogh Godt nogh mensch ontsage,
Daer quam een Weeduw' die hem badt,
En quam om recht te vragen.
3. Hy lietse langh in haer verdriet;
Daer na hy in sijn selven daghte,
Ik pas op Godt of menschen niet,
Dogh 'k sal haer wil betraghte.
4. Want sy doet mijn veel moeylijkheyt,
Sy moght mijn nogh ten lest verwijten,
Hoort wat den boosen Rechter seyt,
Als hy een Vrouw hoort krijten.

5. Sal Godt den Heere ook geen wraek
Aenvaerden, voor sijn uytverkooren,
Die altijt roepen om die saek,
Sal hy die niet verhooren?
6. Hy sal, segh ik, met d' eerste ty
Voor haer de wrake wel aenvaerden.
Als 's Menschs Soon komt, meent gy sal hy
Gelooft sijn op der Aerden?
7. O Heer, wy looven in u vast,
Daerom wy storten ons gebeede
Tot u, op dat gy onsen last
Verlichten wilt tot vreede.

Maeghden.

210. Jesus spreekt van wijse en dwase Maeghden.

Wys:
O saligh Heyligh Betlehem.
Ons Speeljaght nu al vaerdigh leydt.

+

IN 's oordeels-dagh het Heemel-rijk +*Matth. 25.*
Word vergeleeken by tien Maeghden,
Die welk den Bruygom al gelijk
Waer-namen, ende Lampen draeghden.
2. Maer vijf van deese waren mal,
De welke om geen Oly doghten:
Vijf waren wijs, die met beval
In hare Lampen Oly kochten.
3. Den Bruygom wat te langh verbeydt,
Dus worden 's al tot slaep beweegen,
Te midder-naght wordt haer geseydt,
Den Bruygom komt, dus gaet hem teegen.

4. Dus sijn de Maeghden op-gestaen,
Haer Lampen gingen sy bereyden,
De dwasen sagen d'haer uyt-gaen,
Daerom sy tot de wijsen seyden:
5. Ons wat van uwe Oly geeft,
Ons Lampen branden niet bequame,
De wijsen antwoorden beleeft,
Soo moght ontbreeken al te same.
6. Gaet liever daer die is te koop,
En koopt voor u-lie overvloedigh.
Terwijl sy waren op de loop,
Soo quam den Bruydegom aen spoedigh.
7. Die welke waren wel bereydt,
Sijn met den Bruygom in-getreeden,
Ter Bruyloft; men heeft niet verbeydt,
De deur gingh toe met haestigheeden.
8. Ten lesten koomen daer ook veur
De dwase Maeghden, ende seyde,
O Heer, doet voor ons op de deur,
Maer sy ontfangen sleght bescheyde.
9. Voorwaer gy sijt my onbekent.
Daerom wilt altijdt neerstigh waken:
Want gy niet weet wanneer ontrent
Dat deese tijt, of uer sal naken.

Confessooren.

211. Jesus spreekt van de vijf Talenten.

Wys:
Daphne d'overschone.
U oordeel aen den Koningh geeft.

+

EEn Man die buyten reysen gaet, +*Matth. 25.*
Sijn kneghts by hem roept, en sijn goet haer verdeelt,
Een yder nae sijn eygen maet,
d' Een vijf Talent, d'andere twee hy beveelt,
d' Ander hy maer een Talent deede,
Dus hy gaen reysen is buyten sijn land.
Die vijf Talenten hadt, wrochte daer meede,
Ende vijf andere hy over wand.
Die welke had maer twee,
Die wonder twee ook mee'.
Die maer een had, begroef dien in d'aerdt,
En berghden het gelt van sijn Heer als onwaerdt.
2. Nae langen tijt, den Heer quam weer,
Wouw rekeningh van sijne knechten ontfaen;
Toen quam den eersten by sijn Heer,
En seydt, vijf Talenten hebt gy mijn gedaen,
Siet ik heb 'er vijf mee' gewonnnen.
Toen seyd' den Heere, wel aen goede kneght,
Want gy met weynigh hebt trouwlijk begonnen,
U over veel ik sal geeven gereght;
Gaet binnen met geneught,
In uwes Heeren vreught.
Toen quam die twee maer hadde ontfaen,
En 't is even eens ook met deesen gegaen.

3. Toen quam ook die maer een Talent
Ontfangen had, heeft tot sijn Heere geseyt,
Ik weet dat gy een hard man bent,
Gy gaedert daer gy niet en hebt neer-geleyt,
Daer gy niet en saeyt, wilt gy mayen,
Dus ik met vreese ben heenen gegaen,
'k Heb uw' Talent onder d' Aerde gaen spayen,
Siet dat u komt, gy meught nu het ontfaen.
Den Heer antwoort met recht,
O boos, en luye knecht,
So gy dat wist, behoorde mijn gelt
Aen d' Wisselaers sijn op de woeker gestelt.
4. Dus deesen sijn Talent maekt quijt,
En geeft het aen deese, die welke heeft tien.
Die heeft men geeft, en die welke bedijt;
Maer die niet en heeft, deesen sal 't ook geschien,
Dat het duytjen hem wordt ontnoomen,
Dat hy te hebben nogh eenighsins scheen.
Smijt nu den vruchteloos, en den onvroomen
Knecht, in de duysternis, al waer geween,
En der tanden gekris,
Elendelijken is.
Laet ons Talent ons trouwlik bestaen,
Op dat men in Goodes vreught in mogen gaen.

Maendagh na de I. Sondagh in de Vasten.

212. Jesus spreekt van de lichamelijcke barmhartigheden.

Wys:
Het was'er een Ridder een Koninghs Kindt.
Als Iesus in sijn Majesteyt.

+

GOdt sal in sijne Majesteyt — +*Matth. 25. Luc. 21.*
Neer-koomen met rechtvaerdicheyt,
Beneden in de Wolken,
Om te oordeelen de Volken.
2. De Schapen aen de reghter-handt,
De Bocken aen de slinker-kandt,
Die sullen staen en beeven,
Als Godt sal 't oordeel geeven.
3. Komt hier die sijt gebeenedijt,
Besit mijns Vaders Rijk altijt,
Dat hy heeft reedt doen maken,
Dat gy daer in soudt raken.
4. Want toen ik was in hongers-noodt,
Toen hebt gy mijn gespijst met broodt,
En drinken ook geschonken,
Daer ik van heb gedronken.
5. Gy hebt bedekt mijn naekte lijf,
Wanneer ik was van koude stijf,
'k Ben Pellegrim gekoomen,
g' Hebt mijn in huys genoomen.
6. En gy hebt mijn gevisiteert,
Wanneer ik siek lagh en beseert,
Toen ik lagh in de banden,
Toen quamt gy mijn ook vanden.

7. Wanneer soo is het togh geschiet,
Dat wy u sagen in 't verdriet,
't Heught ons van geene dagen,
Dat wy u aldus sagen?
8. Gy wist wel niet dat ik het waer,
Maer nu soo segge ik u klaer,
Dat gy dees minste deede,
Geschiede mijn al meede.
9. Maer gy vermaledijde Saet,
Die altijt hebt geslooft in 't quaet,
Gaet heen in 't eeuwigh viere,
Daer is grouwlijk getiere.
10. 'k Had honger, dorst, en siekte groot,
'k Was Pellegrim, van kleeren bloot,
In heghtingh met elende,
g' Uw oogen van mijn wende.
11. Hier op soo seggen sy, o Heer,
Verklaert gy ons togh eens wanneer
Wy hebben met ons oogen
U desgelijks sien doogen?
12. Onder den armen schuylden ik,
Al dunkt u dat seer wonderlik,
't Geen gy die niet en deede,
Onthielt gy my ook meede.
13. Dus gaet in uw' verdoemenis,
Daer alle droefheyt eeuwigh is;
De ander sal ik geeven,
De vreught van 't eeuwigh leeven.
14. Daerom, o lieve vrienden al,
Op dat wy blijven in 't getal
Van Goodes uytverkooren,
Laet ons dees lesse hooren.
15. En weesen t'allen-ty bereyt,
Tot werken van barmharigheyt,
Alleen niet tot die leeven,
Maer ook tot die daer sneeven.

16. De doode menschen onder d'aerdt,
Eerlijk begraven met eerwaert;
Hier voor wil Godt ons geeven,
Tot loon, het eeuwigh leeven.

Woensdagh in de goede Week.

213. Jesus wordt van Judas verkocht.

Wys:
Schoonder dan schoon.
De Engelsche Fortuyn.

+

DIcht aen den tijdt [+]*Matt. 26. Marc. 14. Luc. 22.*
Van Paeschens hooge Feest,
Uyt haet en nijdt
Vergadert sijn geweest,
De Principael
Der Joodsche Priesteren,
In *Caiphas* Sael,
Om daer te raedtslagen.
2. Sy sloegen raedt,
Hoe sy met listen snoodt,
Of loosen daedt,
Eens moghten krijgen doodt
Jesum, ons Heer;
Maer niet op Paeschens Feest,
Want sy nogh seer
Waren voor 't volk bevreest.
3. Sy sorghden dan,
Of 't vollik over hoop
Moght koomen an,
En maken een oploop.

Den Satanas
Alreede in-gegaen
In *Judas* was,
Die quam toen juyst daer aen.
4. Hy quam aldaer
By deese boos-wighten,
En sprak tot haer,
Ik sal hem leeveren,
Wat wilt gy my
Daer voor begiftigen?
Dus looven sy
Hem dartigh penningen.
5. Van nu voortaen
Socht hy dit boose feyt
Te onderstaen,
Met d'eerst geleegentheyt;
Dus werdt gesocht
Heer *Iesus* tot 'er doodt,
Ende verkocht
Van sijn Discipel snoodt.
6. Fy boose knecht!
Wat of u heeft verleydt?
Vry rondt uyt seght
Het was de gierigheydt.
Waerom lijdt gy,
O *Iesu*, deese spijt?
Dat souden wy
Van Satan sijn bevrijt.

Witten-donderdagh.

214. Jesus beveelt 't Paesch-Lam te bereyden.

Wys: Waer is de Dochter van Sion?

+

WAnneer den eersten dagh begost
Der ongeheeven Brooden,
Op welk men 't Paesch-Lam eeten most,
Tot offerhande dooden.
2. Sijn Jongers spraken *Iesum* aen,
En seyden, laet ons weeten,
Waer sullen wy het Paesch-Lam gaen
Bereyden, om te eeten?
3. Hy *Petrum* en *Joannem* sondt,
En seyde, gaet na steede,
Waer u ontmoeten sal terstondt
Een man, die daer is reede.
4. Hy eene vlesch met water draeght,
Volght hem, daer hy in-treede,
Den Vader van den huyse vraeght,
En doet hem deese beede.
5. Den Meester door ons seydt tot u,
't Wordt tijdt 't Paesch-Lam te eeten,
Waer is voor ons een plaetse nu?
Doet ons hier van de weeten.
6. Hy u een kamer toonen sal,
Die groot is, en bequame,
Bereydt daer 't Paesch-Lam voor ons al,
Op dat wy eeten t'same.
7. En sijn Discipels gingen heen,
En quamen in de Steede,
Alwaer sy sulk man vonden een,
Dus sy 't bevel vol-deede.

+*Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22.*

8. En sy bereyden 't Paesche-Lam.
Als 't avondt worde late,
Heer *Jesus* met sijn twaelve quam,
Sy t'samen neder-sate.
9. Gy selfs 't waeraghtigh Paesch-Lam sijt,
O *Jesu* goedertiere,
Waer door wy worden al bevrijt
Van doodt, en 't helsche viere.
10. O *Jesu*, maekt ons met 'er vlijt
Dit Avondtmael deelaghtigh,
Op dat wy dan tot aller tijdt
Uw lijden sijn gedaghtigh.

Witten-donderdagh.

215. Jesus wascht der Apostolen voeten.

Wys:
Waer blijf dy nu.
Heer staet mijn by.

+

VOor Paeschens hooge Feestes-dagh, +*Joan. 3.*
Jesus sijn uer aenkoomen sagh,
Om van de Weerelt na sijn Vader
Te reysen, dien hy hadt gesindt
Op deese Weereldt, heeft s' bemindt
Tot het leste eynd' allegader.
2. Op 't Avondtmael, als Sathanas
Hadt in het harte van *Judas*
Al in-gestookt hem te verraden,
En hy wist dat in sijn gewelt
Sijn Vader alles hadt gestelt,
En tot Godt waren weer sijn paden.

3. Hy stondt op van het Avondtmael,
Leyd' neer sijn kleedt, en nam een dwael,
Hy deed' hem om, en wouw' beginnen
Sijn Jongers voeten wasschen gaen
Met water, dat hy hadt gedaen
In het becken, droogen met 't linnen.
4. Dus quam hy *Simon Petrus* by:
En *Petrus* seyde, Heer, soudt gy
Mijn voeten wasschen? 'k sal 't niet lijden.
Maer *Iesus* seyde, gy 't nogh niet
Verstaet, dat gy mijn nu doen siet,
Maer gy sult 't verstaen nae dees tijden.
5. Maer *Petrus* seyde, nimmermeer
Sult gy mijn voeten wasschen Heer:
Maer *Iesus* seyde, gy geen deele
Met mijn sult hebben, so ik u,
O *Petre*; niet en wassche nu.
Dus seyt *Petrus*, Heer liever heele.
6. Mijn voeten, en mijn handen gy,
Ja ook mijn hooft wilt wasschen vry.
Wie is gewasschen nae betamen,
Seydt *Iesus*, heeft sijn voeten maer
Te wasschen, want hy is heel klaer,
Gy-lie klaer sijt: maer niet al t'samen.
7. Want hy wist heel wel wie het was
Die welk hem souw verraden ras,
Dus seyd hy, gy niet al sijt klare.
Na dat hy hare voeten dan
Gewasschen had, deed hy weer an
Sijn kleed, en sat weer neer by hare.
8. Nu sprak hy haer aldus weer aen,
Gy weet wat ik u heb gedaen,
Gy heet mijn Meester ende Heere,
Gy seght heel wel; maer soo ik u
Gewasschen heb de voeten nu,
Moet elkander gy ook soo eere.

9. Gelijk ik u heb voor-gedaen,
Soo moet gy-lieden doen voortaen;
Een knecht is niet meer als sijn Heere,
d'Apostel niet meer als die sendt,
Gy Saligh sijn sult als gy kent
Dees les, en u daer nae regeere.
10. Ik dit niet segge van u al,
Want ik wel weete het getal
Der geener die ik heb verkooren:
Maer dat de Schrift vervult magh sijn,
Die welk mijn broode eet met mijn,
Die sal mijn stooten met sijn spooren.
11. Ik segh het u al eer 't geschiet,
Op dat als gy 't geschieden siet,
Gy-lieden in mijn mooght gelooven.
Soo wie ontfanght de welke sijn
Van mijn gesonden, krijght ook mijn,
En die welke mijn sendt van booven.
12. Gy geeft ons soo gesonde leer,
O goede Meester ende Heer,
Ogh of wy die wel onderhouden,
En sochten soo elkanderen
Te dienen, en te hellepen,
Wy geluk-saligh weesen souden.

216. Jesus geeft sijn Vleesch en Bloedt.

Wys: Het eeuwigh woordt neerdalende.

+

HEer *Iesus* tot sijn Jongers seyt, +*Mat. 26. Mar. 14. Luc. 22.*
Ik heb gewenst met innigheyt,
Dat ik dit Paesche-Lam met u
Nogh souw te samen eeten nu.

2. Al eer dat ik mijn Passi' lijdt;
Want ik 't Paes-lam nae deesen tijdt
Niet meer sal eeten seekerlijk,
Voor dat vervult wordt Goodes Rijk.
3. En ik nu voort aen niet met al
Van 's Wijn-gaerds struyke drinken sal,
Eer ik 't nieuw in mijns Vaders Rijk
Met u-lie drinke t'samentlijk.
4. Terwijlen dat men t'samen at,
Nam *Iesus* Broodt, en wijde dat,
Nae de gebenedydingen
Brak hy 't, en gaf 't sijn Jongeren.
5. Hy seyde tot haer, neemt, en eet,
Dit is mijn Lichaem; ende weet
Dat ik dat voor u-lieden schenk,
Doet gy-lie dit tot mijn gedenk.
6. Dus nam hy ook den Kelk daer naer,
En heeft gedankt, en gaf hem haer,
En seyde, drinkt hier alle van;
(Sy dronken daer uyt alle man.)
7. Want dit is in mijn Bloedt den Kelk
Het Nieuwe Testaments, die welk
Sal worden uyt-gestort voor veel,
Tot quijt-scheldingh der sonden heel.
8. O Heer, gy sijt te wonder goet,
Gy spijst ons met uw Vleesch en Bloet,
Gy sijt des Heemels levend' Broodt,
Dat ons bevrijdt van d'eeuwigh doodt.
9. O *Iesu*, onse siel bereydt,
Op dat wy tot ons Saligheydt
Uw Lichaem mogen nuttigen,
En ons met u versamelen.

217. Jesus waerschouwt Judas verradery.

Wys:
Waer ik 'er een Koningh.
Als Jesus in sijn Majesteyt.

+

ALs *Iesus* met sijn Jongers sat,
En 't Avond-mael met haer-lie at,
Soo voelde hy van binnen
Ontstelteyt in sijn sinnen.
2. Hy seyde, een van u-lie wis,
Die met mijn aen de Tafel is,
Die sal te vroeger spaden
Mijn schandelijk verraden.
3. Dus de Discipulen met haest
Wierden bedroeft, en seer verbaest,
En seyden vol van vreesen,
O Heer, souw ik het weesen?
4. Van uwer twaliven getal,
Seydt hy, het eene weesen sal,
Die welk met mijn gelijke
Met d'handt in schootel strijke.
5. Die is 't die welke mijn verraet;
Maer 's Menschen Soon wel heenen gaet,
Gelijk de Prophetye,
In d' Heyl'ge Schrift belye.
6. Maer wee dien Mensche die het doet,
Het souw hem weesen beeter goet,
Dat hy tot sulk onvroome
Noyt leeven had bekoome.
7. En *Iudas*, die dit boos seyt deed',
Antwoordt met d' anderen al meed',
Rabbi, souw ik het weesen?
Gy seght, seyd hy, tot deesen.

+*Mat. 26. Mar. 14. Luc. 22. Joan. 13.*

8. Hoort de Discipels onder haer
Elkander vraeghden wie oft waer,
En *Petrus* vraeght bescheyde
Iohan, van wie hy 't seyde?
9. *Ioannes* die lagh aen de borst
Van *Jesus*, dus hy 't vragen dorst,
Hy was dien wel-beminde,
Die *Iesus* wel-beminde,
10. Dien ik toe-reyk 't gedoopte broot,
En gaft *Iudas Ischarioot*,
Als die dat heeft gegeeten,
Van Satan is beseeten.
11. En *Jesus* seyde, 't geen gy doet
Brenght dat te weegen met der spoet;
Maer d'ander niet verstonden,
Wat *Jesus* nu vermonden.
12. Want *Iudas* de buyldrager was,
Soo meynden sy dat hy wat ras
Most koopen voor d' Feest-dagen,
Of aen den armen dragen.
13. Dus als hy had den brok ontfaen,
Is haestelijk van daer gegaen;
Het was al naght geworden,
Als hy hem van daer porden.
14. En *Jesus* seydt, nu is verklaert
Des Menschen Soon hier op der Aerdt,
En Godt die is ook meede
In hem verklaert alreede.
15. En soo Godt in hem is verklaert,
Sal hy hem ook wel houden waert,
Weer in sijn selfs voorware
Met haest hem te verklare.

218. Jesus leert sijn Jongers de minst te weesen.

Wys: Den rooden Saul.

+

DAer is ontstaen by d'Jongers van ons Heer
Een vraegh, wie sou in 't Hemelrijke wesen
d' Meeste van haer. *Iesus* geeft haer dees leer,
De Koningen der Heydens over deesen
Wel heerschen, en die hebben groote maght
Over haer-lie, en sijn genoemt goetdadigh;
Maer gy soo niet, die meeste werdt geaght,
Die draeg hem als de jongst, en meest versmadigh.
2. En die voor gaet, die sy als een dienaer;
Want wie is meer, die neer sit, of die geenen
Die d'ander dient? Die neer sit is voorwaer
De meeste wel, soo yder soude meenen:
Maer ik met u ben als die geen die dient;
Dogh gy-lie bent mijn al-an by gebleeven
In tegenspoet: dus ik beschik als Vrient
U 't Rijk, als mijn mijn Vader heeft gegeven.
3. Gy-lieden sult in mijnen Koninkrijk,
Aen mijnen disch wel drinken ende eeten,
En gy-lie sult op Troonen al gelijk
In mijne Rijk als Rechters sijn geseeten,
Om 't oordeelen mijn volk van *Israël.*
Mijn Kinderkens, ik ben nogh kleyne stonde
Met u, en gy mijn sult nogh soeken wel;
Maer daer ik gae, magh ik niet sijn gevonde.
4. Een nieuw gebodt geef ik u-lie voortaen,
Dat gy-lie moet elkander beminnen,
Eeven als ik u-lieden heb gedaen,
En hier aen sal een ygelijk versinnen,
Dat gy-lie mijn Discipels sijt, soo gy
Elkander mindt. En *Petrus* seydt met vreesen,

+*Matt. 20. Joan. 13. Luc. 13.*

Waer of gy gaet? Heer *Iesus* seydt, gy my
Niet volgen moogt; maer 't sal daer na nogh wesen.
5. En *Petrus* seydt, waerom en magh ik u
Niet volgen? 'k wil mijn siele voor u setten.
Iesus antwoort, wilt gy uw siele nu
Stellen voor mijn? Satan soekt u te pletten,
En als het Terw soekt hy u al gelijk
Te siften; maer ik heb voor u gebeede,
Simon, dat uw geloove niet beswijk;
Als g' u bekeert, versterkt uw Broeders meede.

219. Jesus waerschouwt sijn Jongers van val.

Wys: Den rooden Saul.

+

HEer *Iesus* spreekt al sijn Discipels aen,
Gy sult dees naght al vallen in schandale,
Als 't is voorseydt, ik sal den Harder slaen,
Dus sijn verstroyt de Schapen al te male;
Maer ik sal u in 't Galileesche Rijk
Voorgaen, wanneer ik weer sal sijn verreesen.
Maer *Petrus* seydt, al wierden s' al gelijk
In u ontsticht, ik noyt ontsticht sal weesen.
2. Ik ben bereydt met u, o Heer, te gaen
In 't gevangkenis, ter doodt toe. Maer de Heere
Tot *Petrus* seydt, voorwaer, al eer den Haen
's Nachts twee mael krayt, sult gy de derde keere
Mijn lochenen: maer *Petrus* seyde weer,
Al most ik wis de doodt met u gaen smaken,
Soo sal ik u versaken nimmermeer,
En desgelijks al d'ander Jongers spraken.
3. Heer *Iesus* seyd', als ik u-lie sond' heen
Ook sonder schoen, en sonder buyl, of packe,

+Mat. 26. Mar. 17. Luc. 22. Ioan. 13.

Hadt g' yet gebrek? En sy antwoorden, neen.
Maer ik segh u, neemt met u buyl en sacke,
Verkoopt uw rok, en koopt daer voor een swaert;
'k Vervullen moet het geen daer is geschreeven,
Met de sondaers is hy geaght onwaert,
Het loopt met mijn na 't eynde van mijn leeven.
4. Sy seggen, siet, hier twee rappieren sijn.
Het is genogh, seydt hy. Maer goede Heere,
Niemant u wel verstaet op dit termijn,
Een yder aght sijn selven even seere.
O wat een man of *Petrus* nu wel lijkt!
Hoe vroom sijn al d'Apostels in haer sinnen;
Als komt de noodt, een ygelijk beswijkt.
Heer, sonder u en magh men niet beginnen.

Philippus en Jacobus-dagh.

220. Jesus seydt die hem kennen, oock den Vader kennen.

Wys:
Ik wil de valsche Weerelt haten.
Mijn siel o schoone creature.

+

ALs *Jesus* wilde haest verscheyden — +*Ioan. 14.*
Van 't Avond-mael, en soude gaen
Om hem tot lijden te bereyden,
Gaf hy sijn Jongers dees vermaen:
2. Hy seyde tot haer al te male,
Looft gy in Godt, looft ook in mijn;
In mijne Hemelsch Vaders Sale
Veel meenige woon-plaetsen sijn.

3. Had ik u niet geseydt voor deesen,
Dat ik u plaets bereyden gae,
En als ik heen gegaen sal weesen,
Soo sal ik weer koomen nae.
4. Dan sal ik u weer tot mijn halen,
Dat daer ik ben, gy-lie ook bent.
Waer ik heen gae, weet g' altemale,
De wegh is u ook wel bekent.
5. Maer *Thomas* seyt tot hem, o Heere,
Wy weten niet waer dat gy gaet,
Hoe souden wy den wegh dan leere?
Maer *Iesus* antwoort met der daet:
6. Ik ben de Waerheydt, Wegh, en Leeven,
En niemant komt tot mijnen Vaêr
Ten sy door mijn: Waer 't u gegeeven
Te kennen mijn, gy soudt voorwaer
7. Mijn Vader kennen: dogh g' alreede
Hem kent, en hem gesien hebt wel.
Philippus doet hier op sijn beede,
Toont ons uw Vaêr, 't genoegh sijn sel.
8. Hy seydt, ik ben soo langen tijden
Met u, en kent gy mijn nogh niet?
Philippe hoort nae mijn belijden,
Die mijn siet, ook mijn Vader siet.
9. Hoe spreekt gy nu dus onbequame:
Gelooft gy niet dat hy in mijn,
En ik ook in hem ben te same?
Mijn woorden niet uyt mijn en sijn.
10. Die werken die gy siet geschieden
Mijn Vader doet, die in mijn blijf,
En soo mijn niet en looft gy-lieden,
Soo looft de werken die 'k bedrijf.
11. Ik segh u, die in mijn gelooven,
Ook sulke werken sy hier naer
Nogh sullen doen; en meer daer booven,
Want ik vertrecke nae den Vaêr.

12. Al 't geen gy van mijn sult begeere,
Of van mijn Vaêr in mijnen Naem,
Op dat mijn Vaêr in mijn krijgh d' eere,
Dat sal ik u-lie doen al t'saem.

221. Jesus beveelt sijn Jongers sijn gebooden te houden.

Wys:
Nerea schoonst, &c.
Mijn siel o schoone.

+

ALs *Jesus* wilde haest verscheyden +*Ioan. 14.*
Van 't Avond-mael, en soude gaen
Om hem tot lijden te bereyden,
Gaf hy sijn Jongers dees vermaen:
2. Soo gy mijn liefde wilt toe-dragen,
Maekt dat gy mijn Wet-doenders bent,
En ik sal mijnen Vader vragen,
Dat hy den ander Trooster sent.
3. Die met u eeuwelijke blijve,
Des Waerheyts Geest, die welke niet
In deese Weerelt kan beklijve,
Want die hem niet en kent, of siet.
4. Maer gy-lie hem heel wel sult weeten,
Hy met, en in u blijven sal,
Ik sal u niet als Wees vergeeten,
Ik sal weer-koomen by u al.
5. De weerelt sal na weynigheede
Mijn niet meer sien; maer heel wel gy:
Want ik nogh leef, en gy-lie meede
Nogh leeven sult gelijke my.

6. Dan sal u-lieden allegade
Nogh eerst te deegen sijn bekent,
Hoe dat ik ben in mijnen Vader,
En in u, en gy in mijn bent.
7. Die mijn gebooden houdt te gader,
Die is 't die mijn bemindt, en hy
Is lief by mijn, en by mijn Vader,
Die sal ik openbaren my.
8. O Heer, wy bidden wilt ons gunnen
Den Geest des Waerheyts, op dat wy
Door hem u beeter minnen kunnen,
En eeuwelijke blijven by.

Pinxter Sondagh.

222. Jesus belooft den Heyligen Geest.

Wys:
Nerea schoonst van uw.
Ik wil de valsche Weerelt, &c.

+

ALs *Jesus* wilde haest verscheyden
Van 't Avondt-mael, en soude gaen
Om hem tot lijden te bereyden,
Gaf hy sijn Jongers dees vermaen:
2. Die mijn bemint, sal wel beramen
Al mijn gebooden: en mijn Vaêr
Hem minnen sal, wy sullen t'samen
Hem koomen by en blijven daer.
3. Die mijn niet mint, sal hem niet pijne
Te onderhouden mijne woordt,
En dat gy hoort is niet het mijne,
Maer 's Vaders, van wie 'k kome voort.

+*Ioan. 14.*

4. Dus plaght ik met u-lie te praten,
Terwijl ik met u ben geweest,
Maer die u niet en sal verlaten,
Dat 's den Vertrooster, d'Heyligh geest.
5. Den welk den Vader in mijn Name
Sal senden, u sal leeren al,
En ook in-geeven al te same
Dat ik gesprooken hebben sal.
6. Ik laet u-lieden mijnen vreede,
U-lieden ik mijn vreede schenk;
Maer niet gelijk is 's weerelts seede,
Maek dat uw hart geen vreese krenk.
7. Gy hebt gehoort dat ik u seyde,
Ik gae, en kom u weerom by,
Soo gy mijn mindt, van mijn verscheyde
Soudt gy met recht wel weesen bly.
8. Want ik na mijnen Vader keere,
Die welke meer is als ik ben;
Op dat gy sijt getroost, wanneere
't Geschiet sal sijn, ik 't nu beken.
9. Ik sal u nu niet veel meer seggen,
Den Prins des weerelts die komt by;
Maer hy mijn niet heeft op te leggen,
Nogh hy en heeft geen reght op my.
10. Maer dat de Weerelt eens magh weete,
Hoe dat ik mijnen Vader min,
Ik sijn gebooden niet vergeete:
Maer ik doe al nae sijnen sin.
11. Staet op, laet ons van hier verscheyden.
O goede Heer, sent ons uw Geest,
Want wy al-an daer nae verbeyden,
Dat wy u dienen onbevreest.

Martelaren in Paesch-tijdt.

223. Jesus noemt hem een Wijngaert-stam.

Wys:
Ik wil de valsche Weerelt, &c.
Mijn ooghkens weene.

+

ALs *Jesus* van het Avondtmale — +*Ioan. 14.*
Was op-gestaen, en wilde gaen
Met sijn Discipels uyt de Sale,
Sprak hy haer voor het lest dus aen:
2. Een Wijngaert-stam ben ik waerachtigh,
Mijn Vader is een Acker-man,
Die rank, die geen vrucht is deelaghtigh
In mijn, die sal hy neemen van.
3. En al die welke vruchten dragen,
Die sal hy suyv'ren als 't behoort,
Op dat sy in d'aenstaende dagen
Nogh meerder vruchten brengen voort.
4. Gy bent al suyver, om het geene
Dat ik u-lieden heb geseydt,
Blijft gy in mijn, en ik met eene
In u te blijven ben bereydt.
5. Gelijk een rank geen vrucht kan dragen,
Ten sy aen sijn Wijn-stok blijft,
Soo gy meed', ten sy g' al uw dagen
In mijn volhardingh blijft gelijft.
6. Ik ben de Wijn-stok, gy de ranken;
Die in mijn, en ik in hem ben,
Dien sal men van sijn vrucht bedanken,
Men sonder mijn niet doen en ken.

7. En die mijn sullen niet aen-kleeven,
Die sal men smijten aen een kant,
Men sal se neemen ende geven
Als drooge ranken tot den brant.
8. Indien g' in mijn sult sijn gebleeven,
Indien gy mijne woorden eert,
Soo sal u werden al gegeeven
Wat dat gy wilt, als gy 't begeert.
9. Hier in verklaert men mijnen Vader,
Is 't dat gy-lieden vruchten doet,
En dat gy-lieden allegader
Mooght werden mijn Discipels goet.
10. Gelijk mijn Vader mijn, ik minne
U-lieden; blijft in mijne min,
Soo gy mijn woorden wilt versinne
Te houden, soo blijft gy daer in.
11. Gelijk als ik tot aller stonden
Heb de gebooden van mijn Vaêr
Gehouden; dus werd' ik gevonden
Te blijven in sijn liefde klaer.
12. Dit hebbe ik u-lie gesprooken,
Op dat mijn blyschap in u sy,
En dat u vreughde ongebrooken
Ook werdt vervult tot allen ty.
13. O Heer, 't is nieuwers best te blijven,
Dan in u soete minne-brant,
Daerom doet mijn aen u beklijven,
En in uw wille houden stant.

Vigilie van S. Mathias.

224. Jesus noemt sijn Discipels Vrienden.

Wys:
Mijn ooghkens weent.
Nerea schoonst, &c.

+

ALs *Jesus* van het Avond-male +*Ioan. 14.*
Was op-gestaen, en wilde gaen
Met sijn Discipels uyt de Sale,
Sprak hy haer voor het lest dus aen:
2. Dit 's mijn gebodt, dat gy sult minnen
Elkander, als 'k heb u gedaen;
Geen meerder min men kan versinnen,
Dan voor sijn vriendt ter doodt te gaen.
3. Gy sijt mijn vrienden, soo gy traghten
Wilt na het geene ik begeer:
Voor knechten wil ik u niet aghten,
Een knecht weet niet wat doet sijn Heer.
4. U-lieden ik mijn vrienden heete:
Want ik maek u al openbaer,
En ik u-lieden al laet weeten
Het geen ik hoore van mijn Vaêr.
5. Gy-lieden hebt mijn niet verkooren,
Maer ik u; en stell' om te gaen,
En te doen vruchten, nae behooren,
Die welke bondigh moogen staen.
6. Op dat al 't geene gy-lie vragen
Den Vader sult in mijnen Naem,
Dat hy u-lie dat wil op-dragen.
O *Jesu*, maekt ons hart bequaem.

Simon ende Judas-dagh.

225. Jesus seydt dat sijn Discipels sullen gehaet worden.

Wys:
Nerea schoonst, &c.
Ik wil de valsche, &c.

+

ALs *Jesus* van het Avondtmale +*Ioan. 14.*
Was op-gestaen, en wilde gaen
Met sijn Discipels uyt de Sale,
Sprak hy haer voor het lest dus aen:
2. Dit is 't gebodt dat ik u late,
Dat gy-lie mindt elkander nu;
Is 't saek, dat u de weerelt hate,
Sy heeft mijn eer gehaet als u.
3. De weerelt souw u wel beminnen,
Indien gy weerelts waert geweest:
Maer gy-lie soo niet bent van sinnen,
Daerom haet sy u aldermeest.
4. U-lieden hebbe ik verkooren
Uyt deeses weerelts ydelheyt,
Daerom wilt nae mijn woorden hooren,
Die ik u wel meer heb geseyt.
5. Een knecht niet meer is als sijn Heere,
Vervolgingh hebben s' mijn gedaen,
Sy sullen u het selfde leere,
Uw' woorden als de mijn versmaen.
6. Sy sullen u doen alle schennis,
Om mijn Naem, soo langh als gy leeft,
Om dat sy niet en hebben kennis
Van hem die mijn gesonden heeft.
7. Had ik se niet gekoomen leeren,
Sy souden sijn van sonden klaer;

Maer nu sijn sy niet t'excuseeren;
Die mijn haet, die haet ook mijn Vaêr.
8. Had ik by haer geen wonder-daden
Gedaen, die niemant kan: misschien
Soo moghten sy sijn onbeladen
Van sonden: dogh s' hebbens' gesien.
9. Sy haten mijn, mijn Vader meede,
Dat de Schriftuere werd vervult,
Want sy mijn hebben sonder reede
Gehaet, en sonder mijne schult.
10. Heer, wilt ons patienti geeven,
En sterkte, om te mogen staen
Stantvastigh in dit strijdend' leeven,
Gelijk gy ons hebt voor-gegaen.

De VI. Sondagh na Paeschen.

226. Jesus voorseydt sijn Discipulen vervolginge

Wys:
Nerea schoonst van uw.
Mijn ooghkens weent.

+

ALs *Jesus* van het Avond-male +*Ioan. 14.*
Was op-gestaen, en wilde gaen
Met sijn Discipels uyt de Sale,
Sprak hy haer voor het lest dus aen:
2. Als gy-lie hebben sult gekreegen
Den Trooster, dien ik senden sal,
Des Waerheyts Geest, die komt geseegen
Van mijn Vaêr, sal getuygen al.

3. En gy-lie van mijn ook sult geeven
Getuyghenisse; om dat gy
Van eersten bent met mijn gebleeven,
Dus u togh niet ontstight in my.
4. Sy u uyt hare Synagogen
Nogh sullen doen, en meenen meed'
Dat men u wel sal dooden mogen,
En Godt soo doen gedienstigheed'.
5. Dus sullen sy u-lie tracteere,
Want sy mijn Vader, noghte mijn
En kennen, 'k seght u, dat wanneere
't Geschiet, gy moght gedaghtigh sijn.
6. In 't eerst gaf ik 't u niet te kennen,
Om dat ik nogh met u-lie bleef.
O Heer, wilt u niet van ons wennen,
Ons haestelik den Trooster geef.

De IV. Sondagh na Paesschen.

227. Jesus belooft den H. Geest, die de Weerelt bestraffen sal.

Wys:
Ik wil de valsche Weerelt haten.
Mijn siel o schoone creature.

+

ALs *Jesus* van het Avond-male
Was op-gestaen, en wilde gaen
Met sijn Discipels uyt de Sale,
Sprak hy haer voor het lest dus aen:
2. Ik gae nu reysen tot die geene
Die welke mijn gesonden heeft,
En niemant van u vraeght, waer heene,
Of waer nae toe gy u begeeft.

+*Ioan. 14.*

3. Om dat ik spreeke deese reeden,
Wert u-lie hart met rouw bevaen,
En heel vervult met droevigheeden,
Om dat gy-lie dit hebt verstaen.
4. Maer ik u-lie de waerheydt seyde,
Het is uw voordeel dat ik gae;
Want soo ik niet van u verscheyde,
Soo komt u geen Vertrooster nae.
5. Nae mijn vertrek sal ik hem senden,
Die van de weerelt straffen al,
Van dingen die sy niet en kenden,
Van oordeel, reght, en sonde sal.
6. Van sond, want s' in mijn niet gelooven.
Van reght, want ik gae tot den Vaêr.
Van oordeel; want nu is verstooven
Den Prins des weerelts, g' oordeelt klaer.
7. Ik heb u nogh veel kond te maken:
Maer gy meught 't nu niet dragen al:
Maer als des Waerheyts Geest sal naken,
U al de waerheyt leeren sal.
8. Hy sal niet uyt sijn selven spreeken,
Maer alle dat hy sal verstaen.
Hy sal u geeven kenbaer teeken,
Van 't geene nogh sal koomen aen.
9. En hy mijn dan wel sal verklaren;
Want hy van 't mijne sal ontfaen,
En hy sal 't u veropenbaren,
Mijns Vaders saken mijn aengaen,
10. O *Jesus*, als gy togh moet scheyden,
Ons swakheydt is u wel bekent,
Daerom en wilt niet langh verbeyden,
Maer spoedigh den Vertrooster sent.

De III. Sondagh na Paeschen.

228. Jesus spreekt van sijn verscheyden.

Wys:
Mijn ooghkens weene.
Mijn siel o schoone.

+

ALs *Jesus* van het Avond-male +*Ioan. 14.*
Was op-gestaen, en wilde gaen
Met sijn Discipels uyt de Sale,
Sprak hy haer voor het lest dus aen:
2. Een luttel, gy mijn niet aenschouwen
Sult: ende wederom daer naer
Een luttel sult gy mijn behouwen;
Want ik vertrecke na den Vaêr.
3. Dogh sijn Discipulen te samen
Bevraeghden, wat is 't dat hy seydt?
Wy weeten geene sin te ramen,
Wy wenschen hier van goet bescheydt.
4. *Jesus* antwoordt sonder verbeijen,
Voorwaer, voorwaer, gy weeten meught,
Gy-lie sult weenen, ende schreijen,
De Weerelt die sal sijn verheught.
5. Gy-lie sult sijn in droevigheede,
Maer gy sult weerom sijn verblijt;
Een Vrouw die baert is droevigh meede,
Om dat gekoomen is haer tijdt.
6. Maer als daer is een Kindt gebooren,
Vergeet sy al haer droeffenis,
De welk haer hadt geparst te vooren,
Om dat een mensch gebooren is.

7. Gy-lie hebt nu wel groote smarte,
Die sal in vreught veranderen,
Die vreught sal niemant van uw harte
Tot geenen tijdt ontweldigen.
8. Heer, wilt ons droefheydt van ons jagen
Door uwe tegenwoordigheydt,
Op dat wy u dan alle dagen
In vreught te dienen sijn bereydt.

De V. Sondagh na Paesschen.

229. Jesus seydt dat hy van den Vader is gekoomen.

Wys:
Nerea schoonst, &c.
Ik wil de valsche, &c.

+

ALs *Jesus* van het Avond-male
Was op-gestaen, en wilde gaen
Met sijn Discipels uyt de Sale,
Sprak hy haer voor het lest dus aen:
2. Voorwaer, voorwaer, segh ik u-lieden,
Soo gy yet van mijn Vader eyst
In mijnen Naem, hy sal 't u bieden,
En geeven u al wat gy peyst.
3. Tot nogh toe hebt gy niet gebeede
In mijnen Naem: bidt, en gy sult
Verkrijgen, dat uw vroolijkheede
Nogh eens magh werden heel vervult.
4. In spreuken plaght ik dit te spreeken:
Maer d' uere komt dat ik daer naer
Niet meer sal in bedekte streeken,
Maer klaer sal spreeken van mijn Vaêr.

+*Ioan. 14.*

5. Dan sult gy bidden in mijn Name;
Ik segh nu niet dat ik den Vaêr
Voor u sal bidden, hy u t'same
Selfs hartelijk bemindt, voorwaer.
6. Om dat g' hebt liefde en geloove,
Als dat ik ben van Godt den Heer,
Ik van mijn Vader ben van boove
Gekoomen op dees weerelt neer.
7. Ik van de weerelt weer verscheyde,
En mijn vertrecke nae den Vaêr;
En sijn Discipulen die seyde,
Siet nu spreekt gy in 't openbaer.
8. Gy spreekt nu geen bedekte reeden,
Nu weet men dat gy alles weet,
Men hoeft met twijffelaghtigheeden
U niet te vragen meer bescheet.
9. Hier in wy looven met goe' blijke,
Dat gy van Godt sijt uyt-gegaen.
Heer *Jesus* antwoort datelijke,
Hebt gy 't geloove nu ontfaen?
10. De uer komt, dat gy al gemeene
Nogh hier en daer verstroyt sult sijn,
En laten mijn alsoo alleene:
Maer mijnen Vader is met mijn.
11. Dees dingen heb ik u gesprooken,
Op dat gy al-te-mael in mijn
Soudt vreede hebben ongebrooken:
Verdrukt sult g' op de weerelt sijn.
12. De werelt hebbe ik verwonnen,
Dus vastelijk op mijn betrouwt.
Heer, geeft ons dat wy met u konnen
De weerelt ook veraghten stoudt.

Vigili voor Christi Hemelvaert.
Kruys-woensdagh na Paeschen.

230. Jesus bidt sijn Hemelschen Vader.

Wys:
Ik aenbidt u devotelijk.
Adoto te devoto latens.

+

HEer *Jesus* slaet sijn oogen op ten Hemel-waert, +*Ioan. 17.*
En seydt, Vaêr! de uer komt, uwen Soon verklaert,
Op dat uwen Soone u verklaer nae eysch,
Die g' hebt maght gegeeven over alle vleysch,
Dat die g' hem hebt gegeeven, al gelijk,
Nogh mogen koomen in te gaen in 't eeuwigh Hemel-rijk.
2. 't Eeuwigh leeven is, u alleen waeraghtigh Heer
Te kennen, en dien gy hebt gesonden neer,
Jesum Christum. Ik heb u, o Vaêr verklaert:
't Geen g' hadt mijn belast heb ik volbraght op d' Aert.
Nu Vader, verklaert uw Soon by u ras,
Met klaerheydt dien ik had, al eer de weerelt by u was.
3. Uw' Naem heb ik verkondight aen de menschen al,
Die gy mijn gegeeven hebt van 's weerelts dal,
't Waren de uw', gy hebt die geschonken mijn;
Nu weeten sy, dat mijn saken van u sijn,
Sy houden uw' woordt, en hebben beken,
En looven dat ik van u koome, en gesonden ben.
4. Ik bid voor haer, voor d'weerelt niet; maer die gy mijn
Hebt gegeeven, om dat sy de uwe sijn.
Al het mijn is uw', en 't uw' is mijn te saem;
Ik ben nu verklaert in haer-lieden bequaem.
Ik vertoef niet in deese weerelt nu,
En deese blijven hier, maer ik o Vader komt tot u.
5. Heylige Vaêr! bewaert togh dees in uwen Naem;
Op dat sy, die gy mijn hebt gegeeven, t'saem
Een sijn, gelijk wy een sijn: 'k heb haer behoedt,
Als ik by haer bleef in uwe Name goedt,
Niemandt van haer verlooren is gegaen,
Dan den Soon des verderffenis alle*en*, na Schrifts vermaen.
6. Ik kom tot u, en spreek hier dus, op dat in haer
Werd mijn vreught vervuldt: 'k gaf haer uw' woorden klaer,

Sy werden gehaedt van de weerelt, want sy
Niet en bennen weerlts, gelijk als ook wy.
Ik bid u niet dat gy haer halen gaet
Uyt deese weerelt; maer dat gy haer bewaert van den quaet.
7. Sy en sijn niet van dees weerelt, als ik niet ben
Van d' weerelt, wilt s' in de waerheydt heyligen:
Uw' woordt is de waerheydt, gelijk als gy mijn
Hebt gesonden, sy van mijn gesonden sijn,
En voor haer sal ik mijn selfs heyligen,
Op dat sy ook geheylight sijn in waeraghtigheeden.
8. Voor haer alleen en bid ik niet, maer voor die al
Die door 't woordt van haer in mijn gelooven sal,
Dat sy al sijn een, gelijk als gy in mijn,
Ende ik in u, dat sy soo in ons sijn:
Dat de weerelt nogh koome tot beken,
Dat ik hier op de weerelt van u neer-gesonden ben.
9. En ik heb haer de klarigheydt gegeeven bly,
Die gy mijn gegeeven hadde, op dat sy
Een sijn souden, als wy een sijn, ik in haer,
Gy in mijn, soo dat de weerelt word gewaer
Dat gy mijn gesonden hebt: en dees mint
Ook altemael gelijk gy mijn in uw' hart hebt gesint.
10. Vader! ik wil dat daer ik ben sy daer ook sijn,
Dat sy sien de klarigheydt de welk gy mijn
Hebt gegeeven; want gy mijn al hebt bemindt
Eer de weerelt was gestelt, die u niet vindt.
Ik heb u gekent reghtvaerdige Vaer!
En dat gy mijn gesonden hebt, is voor dees openbaer.
11. Uw' Heyl'ge naem die is nu wel bekent aen haer,
En ik sal mogh kentbaer maken ende klaer,
Dat de liefde, daer gy mijn mee hebt gesint,
In haer sy, en dat ik in haer ben geprint.
O goede *Iesu*, vaet ons in dees beed':
Want wy al door het woordt van haer in u gelooven meed'.

231. Jesus wordt in 't Hofken gevangen.

Wys: Ik ben een armen Pelgrim.

+

BEdroefde Sielkens! wilje meed'
Met *Iesus* in het Hofken weenen?
't Is nu al tijt, hy is al reed'
Met sijn Discipels heenen.
2. Siet hier seydt hy, en slaept dogh niet
Terwijl ik spreeke mijn gebeeden,
Mijn hart is vol anghst en verdriet,
Het raekt door al mijn leeden.
3. Ik ben bedroeft tot aen de doodt,
Wilt u togh nu tot bidden stellen,
Op dat u-lieden in den noodt
Geen quae' tentati quellen.
4. Een weynigh plaets gaet hy van haer,
Knielt needer, en valt plat ter Aerden,
Sijn Vader hy aenbidt aldaer
Met grondige eerwaerden.
5. O Vader, is het moogelik,
Dees Kelke laet van mijn passeeren;
Dogh juyst niet so gelijk als ik,
Maer als gy sult begeeren.
6. Tot driemael toe heeft hy gedaen
Dees selfde beed' tot sijnen Vader,
Tot driemael toe is hy gegaen
Tot sijn Discipels nader.
7. En sijn benauwtheydt was soo groot,
Terwijl hy was in sijn gebeeden,
Dat op de Aerdt met Bloede root
Het sweet liep van sijn leeden.

+Mat. 26. Mar. 14. Luc. 22 Ioan. 18.

8. En als hy op het uyterst' was,
Soo dat hy schier hadt moeten sneeven,
Toen quam een Engel tot hem ras,
Die heeft hem sterkt' gegeeven.
9. Terwijlen sijn in slaep geraekt
d'Apostels, van swaer-moedigheeden,
En *Iesus* seydt, is dit gewaekt?
s' Antwoorden geene reeden.
10. Staet op, nu komt de uere al
Dat ik sal sijn over-gegeeven;
Die geen die mijn verraden sal,
Die komt hier al beneeven.
11. Siet *Iudas* van *Ischarioth*
Komt met Soldaten daer aen treën,
Hy heeft met hem een heele roth
Van knechts der Phariseën.
12. Besiet togh wat een grooten hoop
Der *Ioden*, al met haet behangen,
Die koomen al mee' op de loop,
Om *Iesum* hier te vangen.
13. Met knuppelen, en stocken groot,
En ook nogh andere geweeren,
Met Swaerden, en Rappieren bloot,
Met Fackels, en Lanteeren.
14. Daer komt den boosen *Iudas* an,
Die is van dees de Kapiteyne;
Die ik sal kussen, houdt dien man,
Seyt hy, die ist dien 'k meyne.
15. Hy treedt haer voor, en geeft een soen
Aen sijnen lieven Meesters wangen.
En *Iesus* seydt, wat wilt gy doen?
Met een kusch' late vangen?
16. Tot d' ander seydt hy onverveert,
Wie soekt gy-lie met dees opsette?
Wie is het dan die gy begeert?
Iesum van *Nasarette.*

17. Ik ben 't, seydt hy, sy vallen neer
Te rugge, wanneer sy dat hoorden,
Sy waren straks verbaest soo seer
Van *Jesus* saghte woorden.
18. Hy seydt nogh eens, ik ben de man,
Ist dat gy-lieden mijn wilt vangen,
Soo laet dees mijn Discipels dan
Vry hare weegen gangen.
19. Maer *Petrus* neemt sijn swaerdt van 't sijd',
En sonder antwoordt te verbeyde,
Hy *Malchus* reghter oor af snijdt,
Waer om dat *Jesus* seyde:
20. Steekt gy uw swaerde in sijn scheed',
Want die den swaerde nemen derven,
Die sullen eyndelijken meed'
Ook door den swaerde sterven.
21. Of wat is 't dogh dat gy begeert,
Den Kelk dien mijn Vaêr mijn wil schinken,
En daer hy mijn nu meed' vereert,
En sal ik die niet drinken?
22. Of meent gy dat ik niet en ken
Mijn Vader om sijn hulpe vragen,
En hy sal mijn strax duysenden
Der Engelen op-dragen.
23. Het oor van *Malchus* hy geneest,
Alleenelijk met aen te tasten,
En daer nae seydt hy onbevreest,
Tot al de boose gasten:
24. Gy komt als tot een Moordenaer,
Met stocken, ende met geweeren,
Daer gy mijn soo veel openbaer
By u hebt hooren leeren.
25. En niemant mijn oyt vast en heldt,
Maer nu is eerst gekoomen d' uere,
Nu krijght de duysternis geweldt,
Tot volheydt der Schriftuere.

26. Ogh, ogh, is dit niet weerdt beschreydt?
Want dit is immers niet te harden,
Heer *Jesus* die wordt wegh geleydt,
Wat sal hem togh gewarden?
27. Sy hebben hem gebonden stijf,
Met koorden ende sterke banden,
Om d' hals, en midden om sijn lijf,
En ook om beyd' sijn handen.
28. Gelijk een Lam wordt hy geleydt
Ter slaght-bank, om alsoo te sterven,
En daer toe is hy wel bereydt,
Wie sal hem volgen derven?
29. d' Apostelen sijn al gevlught,
Is dit niet waert om te beklagen?
Dit sal mijn kosten meenigh sught,
Al mijne leevens dagen.
30. Mijn Siel beswijkt op deese steed',
Ik wordt ook al te swak van lijve,
En dus en magh ik geensins meed',
Ik moet hier sughten blijve.

232. Jesus wordt voor Annas gestelt.

Wys:
'k Aenbidt u Godtheydt kraghtigh.
Mijn droefheydt moet ik klagen.
Fortuyn helaes pourquoy.

+

GOe Jonghman, seght waer heenen
Heer *Jesus* is gegaen?
Gy lijkt togh wel die geenen
Die volghden aghter aen,

+*Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22. Joan. 18.*

Toen hy wierdt wegh gebraght,
Met schrickelijk gedruys,
In 't donker van de naght,
Van 't Pharisees gespuys.
2. Ik sal 't u wel verklaren
Waer dat hy is gebraght,
En wat hem is ervaren,
In deese droeve naght,
Sy hebben hem geleydt,
Getrocken met geweldt,
Met groot onwaerdigheydt,
Voor *Annas* hem gesteldt.
3. *Annas* heeft hem gesonden
Van hem na *Cayphas*,
Wel vast en stijf gebonden,
Die d' Opper-priester was.
Daer waren al by een
Met haest te saem vergaert,
Scriben en Phariseen,
En Priesters quaet van aerdt.
4. Die wil examineeren
Van sijn Discipulen,
Als ook van sijne leeren,
Die hy quam Preediken:
Maer *Iesus* seydt met stilt',
Ik leerd' in 't openbaer,
Ist dat gy 't weeten wilt,
Soo vraeght het liever haer.
5. Sult gy sulk antwoort geeven,
Seydt een boos knecht terstondt,
En heeft met een gedreeven
Een slagh aen sijne mondt.
Ist dat ik spreeke quaedt,
Seyt *Iesus*, geeft bescheydt,
Of waer om gy mijn slaet,
Soo ik heb wel geseydt?

6. En *Petrus* komt hier meede,
En schandelijk sijn Heer,
Bevaen met anxtigheede,
Looghent de derde keer.
En strax den Haen op krayt,
Als *Iesus* had voorseydt,
Dus hy hem van daer drayt,
En bitterlijken schreyt.
7. Den Phariseeschen Rade
Die deede veel beleyt,
Om eenigh boosen dade,
Of eenigh onvroom feyt,
Te leggen op sijn hals:
Maer wat sy sloegen uyt,
Was al te samen vals,
En hadde geen besluyt.
8. En daer ten lesten quamen
Twee vals getuygen voort,
Die seyden, dat sy t'samen
Van hem hadden gehoort,
Dat hy na sijn behaegh
Souw breeken Tempels bouw,
En weeder in drie daegh
Een ander maken souw.
9. Den Opper-priester seyde,
Gy antwoort niet een woordt,
En geeft gy geen bescheyde
Van al dat gy hier hoort?
'k Sweer u by Godt die leeft,
Soo g' u voor Goodts Soon kent,
Dat g' hier op antwoort geeft,
En *Iesus* seydt, ik bent.
10. Ja ook na deesen tijde
Gy mijn sien sitten sult
Aen Goods kraghts reghter-sijde.
Dus krijgen s' onverdult:

Wat hoeft men tuygen meer,
Hy spreekt Goods laster groot,
De Priester scheurt sijn kleer,
En vonnist hem ter doodt.
11. Die geene die hem houden,
Met spot hem sloegen seer,
En in sijn aensight spouwden;
Gedekt hem sloegen weer,
En seyden, propheteert,
Wie ist die u nu slaet?
En elk hem blasphemeert,
s' Hem brengen tot *Pilaet.*
12. Ogh, ogh, 't is niet te harden
Dat Goodes Soon dus lijdt,
Wat sal hem nogh gewarden!
Wat alderhande spijt
Hem nogh te waghten staet!
Eer dat den boosen lust,
Van deese Jooden quaedt,
Sal konnen sijn geblust.

233. Judas brenght de Penningen weder.

Wys:
Mijn droefheydt moet ik klagen.
'k Aenbidt u Godtheydt kraghtigh.
Fortuyn helaes pourquoy.

+

MAer siet daer *Judas* koomen,
't Hooft der verraderen,
En heeft met hem genoomen
De dartigh penningen,

+*Mat. 27. Mar. 15. Luc. 22. 23.*

Daer hy den Soone Goodts
Soo veyl om had gekoght,
En tot den noodt des doodts
Verraderlijk gebroght.
2. Hy wilse weeder geeven,
En smaktse voor de voet,
'k Heb groote Sondt bedreeven,
Verkoght 't reghtvaerdigh bloedt,
En soo mistroostigh scheydt,
Verliesende de hoop,
Door sijn kleynmoedigheydt,
Verworght hem aen een knoop.
3. De Joden haer beraeden,
Wat sal men met dit geldt?
Sy gaen het nogh bestaeden,
En koopen nogh een veldt,
Om daer te maken van
Begraffenis bequaem,
Voor alle vreemde man,
Bloet-acker is den naem.
4. Beveynstheydt deeser Jooden
Is wonderlijke sleght,
Sy schroomen niet te dooden,
En dat nogh tegen reght,
Maer 't raken van het geldt,
Haer nu besmetten moght,
Dat s' hadden selfs getelt,
En 't bloede voor gekoght.
5. Dus doen sy wederomme
Voor 't Recht-huys van *Pilaet*,
Daer binnen in te komme
Dat aghten sy voor quaet,
Maer het onnoosel bloedt
Te leeveren ter doodt,
Dat rekenen sy goedt,
Al is het sonde groot.

6. O Jesu, Heer der Heeren
Die 't al hebt in uw maght,
Hoe laet g'u dus tracteeren,
In deese droeve naght?
Ogh! 't is ons Sonden schuldt,
Dat gy nu dus veel lijdt,
Voor ons gy sterven sult,
Op dat wy sijn bevrijdt.

234. Jesus is aen Pilatus geleevert.

Wys: Van liefde komt groot lijden.

+

WIe komt hier dus aentreeden,
Met eenen Kruysse groot,
Op sijn bebloede leeden,
En wordt geleydt ter doodt?
Wat heeft togh deese mensch gedaen,
Dat hy dees schand'lijkheeden
En pijne moet aengaen?
2. Lief Kindt wat meught gy vragen,
En kendt gy *Jesum* niet,
Die dus sijn Kruys komt dragen?
't Is *Jesus* die gy siet.
De Jooden uyt een boosen haet,
't Is wel om te beklaghen,
Die doen hem aen dit quaet.
3. Sy hebben hem beloogen,
In haer Godloosen raedt,
En hier en daer getoogen,
Geleevert aen *Pilaet*,

+Mat. 27. Mar. 15. Luc. 23. Ioan. 18.

Die kond in hem geen schuldt verstaen
Dus hy begon' te poogen
Hem los te laten gaen.
4. Want daer s' hem meed' beklaeghden,
Dat leek nae geene reên,
Met looghens s' hem bedraeghden:
Pilaet nam hem alleen,
Seght mijn of gy een Koningh bent
Der Jooden, hy hem vraeghden,
Maekt u by mijn bekent.
5. Gy seght, en 't is waeraghtigh,
Wie heeft het u geseydt,
Ik ben een Koningh maghtigh,
Maer niet nae 's weereltsheydt;
Soo mijn Rijk van de weerelt was,
Mijn dienaers souden kraghtigh
Hier voor mijn veghten ras.
6. *Pilatus* deed' hem leyden
Tot den Koningh *Herood'*,
Die hoopten met verbeyden
Te sien yet wonders groot:
Maer *Iesus* sweegh, dat was hem leedt,
Daer om doet hy bereyden
Voor hem een witte kleedt.
7. Daer meed' liet hy hem decken,
En maken soo versmaet,
En spijtigh met hem gecken,
En soo weer nae *Pilaet*,
Als eenen Sot of malle Man,
Versmadelijken trecken,
Die sprak het volk weer an:
8. Souw' ik uw Koningh hangen,
Seydt hy, dat waer mijn leedt,
Ik heb nogh een gevangen,
Een Moordenaer seer wreedt,
Nu geef ik u van twee de keur.

Sy riepen, laet dien gangen,
En kruyst togh dees daer veur.
9. Daer om gaf hy beveelen,
Dat men hem geess'len souw,
Sy haelden strax den heelen
Troep der Soldaten rouw,
Die bonden hem aen een pylaer,
Met koorden en met seelen,
Wat wreedtheydt saghmen daer!
10. Sy toonden haer soo felle,
Sy gaven slagh op slagh,
Soo dat men niet kon telle,
O grouwelijk gewagh!
Sijn bloedt liep neer al over d' Aerdt,
Sy scheurden al sijn velle,
Daer wierdt niet heel gespaerdt.
11. Sy wierden niet te vreeden,
Sy wierden niet gestilt,
Al wierden al sijn leeden
Van 't geesselen gevilt,
Een Purper Mantel hangen sy
Hem om, met schimpigheeden,
O wreede tyranny!
12. Dus setten s'hem ten toone,
En drukten op sijn hooft
Een scharpe doorne Kroone,
Die 't altemael door-klooft,
Sy gaven hem nogh in sijn handt
Een riet, en aen sijn koone
Sy sloegen tot meer schandt.
13. Sy spouwden haer verrotte
Kladden aen sijne mondt,
En spoogen dat vol snotte,
En seyden sonder grondt,
Der Joden Koningh weest gegroet,
Dus houden sy de spotte

Met dit onnosel bloedt.
14. Dus deerlijk en elendigh,
Gegeesselt en gekroont,
Heeft hem *Pilaet* behendigh
Het Joodtsche volk getoont;
Hem vry te maken was sijn wensch,
Sy riepen even schendigh,
Kruyst, Kruyst togh deesen mensch.
15. Sy riepen en sy kreeten
Met grouwelijke stem,
Hy moet aen 't Kruys gesmeeten,
Kruyst, Kruyst, Kruyst hem, Kruyst hem,
Want hy heeft togh de doodt verdient,
Wy sullen 't u verwijten
By *Cesar*, blijft sijn vriendt.
16. *Pilaet* begost te vreesen,
Den Keyser moght sijn gram:
Daer om heeft hy verweesen
Ter doodt 't onnosel lam,
Te Kruyssen op den Bergh Golgoot,
Dien hy selfs had gepreesen,
Onschuldigh tot der doot.
17. Smart heeft ons hart omvangen
En tranen menighfout
Die loopen langhs ons wangen,
Ogh, sult gy aen het hout,
Dat gy op uwe schouders draeght,
Als Moorder moeten hangen,
Soo sijt gy weerdt beklaeght!
18. Ogh, wasser nu togh eenen
Die u verpoosen wouw,
En sijne schouders leenen,
Uw Kruys wat dragen souw;
Want gy sijt veel te seer vermat:
Kom *Simon* van *Cyreenen,*
Neemt 't Kruys, en draeght gy dat.

19. Wilt mijn togh niet beklagen,
Maer om u selven schreyt,
Vermits de sware plagen
Die u nogh sijn bereydt:
Soo men dus doet in 't groene houdt,
Wat is 'er nogh te wagen,
Als 't sal sijn dor en oudt.
20. Ogh, souden wy niet schreyen,
In sulken grooten noot,
Wy sullen u geleyen,
Tot aen den bergh Golgoot,
Met harten droefheydt ende pijn,
Wy sullen daer verbeyen
Tot dat 't gedaen sal sijn.

235. Jesus wordt gekruyst.

Wys: Van liefde komt groot lijden.

+

KOm alle creatueren,
Met jammerlijk gevaer,
En steldt u nu tot trueren,
En maekt togh groot misbaer!
Want Godes Soone wordt geleydt
Ter doodt op deeser ueren,
O groot afgrijslijkheydt!
2.Sy doen hem uyt sijn kleeren,
Met ongenade stijf,
Vernieuwen soo sijn seeren,
Van sijn gewonde lijf,
Dus wordt hy weer van bloede roodt,
Sijn pijnen soo vermeeren.
O jammerlijke noodt?

+Mat. 27. Mar. 15. Luc. 23. Ioan. 19.

3. Siet hoe dees wreede knechten,
Met nagelen seer hart,
Hem aen het Kruysse heghten,
Met onlijdlijke smart,
Hy wordt gespannen als een boogh,
Ogh, nu gaen sy oprechten
Hem met het Kruys om hoogh.
4. Waer heeft men oyt soo snooden
Een tyranny bedoght,
Als deese boose Jooden
Uyt haet hebben gewrocht,
Den Soone van den waren Godt,
Met schandt en pijn te dooden!
Nogh houden sy de spot.
5. Maer gy, o lieve Vrouwe,
Bedrukte Moeder Goodts,
Hoe groot is uwen rouwe,
Meer als de pijn des doodts!
Hoe waer is gepropheteert,
Dat uw hart worden souwe
Doorsneden van een sweert.

236. Jesus spreekt seeven woorden aen 't Kruys.

Wys: Hoe legh ik hier in dees ellende.

+

KOm luystert nae de leste woorden,
Die Godt aen 't Kruys gesprooken heeft,
'k Wouw dat men die met aendagt hoorden,
En overdoght soo langh men leeft;
Soo men die neerstigh wil aenmerken,
Sy sullen onse Siel versterken.

+Matth. 17. Marc. 15. Luc. 23. Ioan. 19.

2. Hy stondt met uytgerekten armen
Aen 't Kruys geheght, van menschen quaedt,
En deeser wil hy nogh ontfarmen,
En bidt sijn Vader om genaed',
O Vader, wilt het haer vergeeven,
Sy weeten niet 't geen werdt bedreeven.
3. d' Een Moorder gaet sigh tot hem keere,
En seydt tot hem ootmoedelijk,
Wilt mijn gedaghtigh sijn, o Heere,
Als gy sult koomen in uw' Rijk.
In 't Paradijs, seydt hy tot deesen,
Sult gy nogh heeden met mijn weesen.
4. Sijn Moeder vol met groote rouwe,
Met *Sint Jan,* dien hy had bemindt,
Die stonden by het Kruys: o Vrouwe,
Seydt hy tot haer, aensiet uw' kindt!
Tot *Sint Jan* seydt hy, siet uw' Moeder!
En dus wordt *Sint Jan* haer behoeder.
5. Sijn droefheydt ende pijn verheffen,
Terwijl hy geene troost geniet,
Soo dat sy 't hart en Siele treffen,
Daerom sijn mensheydt voelt verdriet,
En seydt met droefheydt uytermaten,
Godt, waerom hebt gy mijn verlaten?
6. Als hy nu alles had geleeden,
Voor aller onser menschen schuldt,
De grootste pijn, en schandlikheeden,
Met wonderlijke groot verdult,
Had groote droogheydt in sijn borste,
Dus seyde hy nogh, ik heb dorste.
7. Terstondt soo is hem Eek geschonken,
Met gal, en ysoop, van 't geboeft:
Dogh hy en heeft het niet gedronken,
Maer heeft alleenelijk geproeft.
Het is vervuldt, seydt hy, te weeten,
Sijn lijden al, na de Propheeten.

8. O Heemels Vader, ik beveele
In uwe handen mijnen geest,
Riep hy weerom met luyder keele,
Dit is sijn leste woordt geweest;
En heeft alsoo sijn geest gegeeven,
Om ons te brengen tot het Leeven.
9. O woorden vol van dieper sinnen,
Ogh, die die eens te deegh verstondt,
Die souw den Heere beeter minnen,
En beeter waghten van de sondt:
Daerom laet ons die naerstigh traghten,
Te printen vast in ons gedaghten.

237. Jesus is gestorven.

Wys: Van liefde komt groot lijden.

+

NAe dat de Prophetijen
Van hem waren vervuldt,
Van al sijn bitter lijen,
Om onse groote schuldt,
En had geproeft de bitter gal,
Al om ons te bevrijen
Van den grouwelijken val.
2. Heeft hy sijn Vaêr gegeeven
Met luyder stem sijn geest,
De Aerdt begost te beeven,
En nogh is daer geweest
Met haest een duysternisse groot,
En veel sijn daer beneeven
Verresen van der doodt.
3. Sijn kleedt aen vier sy deele,
Een stuk voor elk Soldaet,

+Mat. 17. Mar. 15. Luc. 23. Ioan. 19.

Den Rok sy lieten heele,
Want die was sonder naet;
Sy seggen, breeken wy die niet,
Maer laet ons daer om speele,
En 't is alsoo geschiet.
4. 't Voorhanghsel van de Kerke,
Veel steenen sijn gescheurt,
't Is geen natuerlijk werke,
Al dat 'er nu gebeurt,
De luyden die hier rontom staen,
Beginnen te bemerke,
Siet hoe s' haer borsten slaen!
5. Ogh, daer komt nogh aen rijde
Een seer moetwilligh quant,
Wreedt sonder meedelijde,
Met eene spies in d' handt,
Die wondt sijn hart nogh na de doodt,
Dus vloeyt 'er uyt sijn sijde
Water en Bloede roodt.
6. Het was Goods Soon waeraghtigh!
Seydt nu den Capiteyn,
Met al het volk eendraghtigh,
En sughten in 't gemeyn.
O Godt, gy toont het nu soo klaer,
Door uw' miraklen kraghtigh,
Het is Goodts Soon voorwaer!

Goede Vrydagh.

238. Jesus wordt begraven.

Wys: Van liefde komt groot lijden.

+

'T Is tijdt hem los te maken,
Van 't Kruysse af te doen,
Paesch-tijdt begint te naken;
Joseph den Ridder koen,
Heeft 't Lichaem van *Pilaet* ontfaen,
In een fijn linne laken
Heeft hy 't eerlijk gedaen.
2. Met Salven kostelijken,
Die *Nicodemus* braght,
Gaen sy het Lichaem strijken,
En leggen 't soo in 't graght,
Een yder om het droevighst' schreyt,
De vrouwen staen en kijken,
Hoe hy daer wordt geleyt.
3. Een groote sware steene
Sy leggen op het graght,
Met jammerlijk geweene,
't Begint te worden naght,
Der Joden Sabbath die komt aen;
De Vrouwen spoeden heene
Meer Salve koopen gaen.
4. De boose Phariseën,
Vermoeden nogh al quaet,
Die sijn nogh niet te vreën;
Dus gaen sy nae *Pilaet*,
En hebben hem nogh eenen daet,
Met groot aenstaen gebeën,
Die hy haer ook toe-staet.

+*Mat. 17. Mar. 15. Luc. 23. Joan. 19.*

5. Dat hy 't graf souw beveelen
Te seeg'len met 't Signet,
Dat niemandt hem moght steelen;
Sy hebben 't nogh beset
Met frissche mannen sterk van maght,
Die moeten daer den heelen
Tijt, waken by het graght.
6. Houdt dan vry scharpe waghte,
Godtloose wakers fel,
Want hy sal door sijn kraghte
Verrijsen even wel,
Ten derden dagh, als 't is voorseydt,
Door sijn Godlijke maghte,
Die 's niet van hem gescheydt.

Paesch-dagh.

239. Jesus is neder-gedaelt ter Hellen, en verreesen.

Wys: Komt menschen schoon, verciert met deught.

UW' Broeders *Iesu* altesaem
Uw' vroomheydt prijsen triumphant,
En sy verbreyden uwe faem,
Ter oorsaek dat gy soo valjant,
Tot eer en lof van uwe Naem,
Hebt uw' victorieuse handt
Met groot gewelt
Op d' nek gestelt
Uws vyandts, en hem neergevelt,
En als een Leeuw de buydt onthaelt,
Terwijl gy scheent in slaep gedaelt.

2. Gy hebt soo dapperlijk verrast,
Den ouden Draek den Sathanas,
En die gebonden waren vast,
In dien poel daer geen water was,
Die hebt gy daer van daen ontlast,
En van haer bandt ontslagen ras,
En door uw bloedt
Voldaen de boedt,
Aen 't Kruyce stervend' met ootmoet,
Gy waert de Hel een groote beedt,
Die soo de Doodt de doodt aendeedt.
3. Uw Lichaem was gebroght ter doodt,
Maer uwe Siel gingh vlijtigh voort,
Nae 't diepsten van der Aerden-kloot,
En preekten daer soo blijden woort,
De geesten die waren in noodt,
Gevangen in der Hellen boordt,
Kom uyt, kom uyt,
Maek bly geluydt,
Gy sult mijn sijn een vrije buyt,
Al die betrouwt en hoopt in mijn,
Die sal ik een verlichter sijn.
4. Als *Jonas* op den derden dagh
Weerom gesmakt wierdt op het Landt,
Men u ook mee' verresen sagh,
Vry ende vrank van des doods bandt,
Want die u niet vast houden magh,
Dus komt gy nu seer triumphant,
Miraculeus,
En glorieus,
Na dat gy hadt verplet den Reus,
Den Goliath, den Duyvel fel,
En vast gebonden in de Hel.
5. Dus komt gy met den dageraet,
En toont u aen de Vrouwen goet,
Die uyt brandende charitaet

Na't graf-steedt liepen met der spoet,
Om u te salven, 't was te laet,
Sy werden van d' Engels gegroet,
Sy kreegen daer,
De blyde maer,
Dat g' haest soudt sijn in 't openbaer,
Want gy nu al verresen waerdt,
Als gy te vooren hadt verklaerdt.

Paesch-dagh.

240. Jesus heeft de Doodt verwonnen, en is verreesen.

Wys: Roode Roos ydoon.

OP dees Hoogen-tijdt
Laet ons te samen singen,
Met een soet jolijdt,
Van deese blijde dingen,
Daer men nu van vertelt;
Hoe *Christus* met gewelt,
Satan heeft neergevelt.
2. Hy quam op de baen
Met nieuw manier van vechten,
Wie souw 't soo verstaen!
Aen 't Kruys liet hy hem hechten
Als eenen Moordenaer,
Hoe wel dat het was klaer,
Dat hy onnoosel waer.
3. Soo heeft hy de Doodt
Door sijne doodt verwonnen,
En gemaekt beroodt,
En 't eenemael verslonnen,

Al de voorgaende schandt
Die is nu heel aen kandt,
Nu is hy triumphant.
4. Door sijn eygen kraght
Op Paessche-dagh verresen,
Uyt 't beslooten graght,
Tot d' Wakers groote vreesen.
O wonderlijke saek!
O spijdt van d' Helschen draek!
O Christenen vermaek!

Paesch-avondt.
Saturdagh nae Paesch.

241. Magdalena, Petrus, en Joannes, loopen na 't graf.

Wys: Daphne d'overschone.

+

DEn eersten Sabbath, als den Heer
Verresen was, quam *Magdalena* vroegh aen,
Sy vond 't graft op, den steen om veer,
Die was van den Engel van 't grafte gedaen,
Die sat daer met blinkende kleeren,
Dus sy verschrikten, en d'ander met haer,
d' Engel die seyde, wilt u niet verveeren,
Iesus van *Nasareth* is al van daer,
Hy is weer opgestaen,
En hy sal u voorgaen
In Galilee: soo heeft hy voorseydt,
Gaet brengt de Apostels hier van het bescheydt.
2. Dus liep sy op het spoedighst' heen,
En broght de Apostolen deese nieuw maer,

+Mat. 28. Mar. 16. Luc. 24. Ioan. 20.

Aen *Simon Petrus*, met nogh een
Dien *Jesus* beminde, en seyde tot haer,
s' Hebben wegh-genoomen den Heere
Uyt het graf-steed, en wy weeten ook niet
Waer sy hem hebben geleyt, of hoe veere,
Dit is voor ons al te grooten verdriet.
Dus *Petrus* gingh met dien
Discipel om te sien,
Die liep voor heen, en quam eerst by 't graght,
Hy keek daer eens in, maer heeft buyten gewaght.
3. Dus *Simon Petrus* voor in treed,
En siet daer de doeken te samen geleydt,
Den Hooft-doek op een ander steed,
En niet by de doeken, maer daer van verscheydt;
Toen is d' ander ook in gekoomen,
Die voor-geloopen had tot aen het graght,
En heeft dees dingen al mee soo vernoomen,
Dus is hy tot het geloove gebraght,
Want sy niet tot dees uer
Verstonden de Schriftuer,
Welke getuyght seer klaer ende bloot,
Dat *Christus* verrijsen weer most van der doot.

Paesch-dagh, en Paesch-Donderdagh.

242. Jesus vertoont hem aen de Vrouwen.

Wys: Roode Roos ydoon.

+

MEt den dageraet
De Vrouwen quamen soeken,
Maer het was te laet,
Sy vonden niet dan doeken,
En nogh een Engel schoon,
Met klaricheyt ydoon,
Gesonden uyt Goodts Troon.

+*Mat. 28. Mar. 16. Luc. 24. Ioan. 20.*

2. Die spreekt soet tot haer,
En wilt togh geensins vreesen,
Christus is voorwaer
Al van der doodt verresen,
Gaet heen en brenght de maer
d' Apostels allegaer,
Gelijk ik u verklaer.
3. d' Jongeren verbaest,
Sijn tot het graf gekoomen,
Met seer grooten haest,
En hebben 't soo vernoomen,
Terwijlen stondt alleen
Maria Magdaleen,
Met jammerlijk geween.
4. *Jesus* seyd, *Mary*;
Hy leek aen sijn maniere,
Toen hy haer quam by,
Te sijn een Hoveniere.
En datelijk seydt sy,
Met gantscher harten bly,
Tot hem, o *Rabbony.*
5. Strax veropenbaert
Hy hem de Vrouwen t'samen,
Die al heel vervaert
Met *Magdalena* quamen,
En hy seydt, weest gegroet.
Sy vallen hem te voet,
En bidden met ootmoet.
6. *Jesu* Soone Goodts,
Gy sijt voorwaer verresen,
Uyt 't gewelt des doodts,
Gy moet sijn hoogh gepreesen,
Den Satan g' hebt vermaght,
De Hel hebt gy versmaght,
De Doodt te niet gebraght.

Paesch-Maendagh.

243. Jesus veropenbaert hem tot Emaus.

Wys: Roode Roos ydoon.

+

TWee Discipels goet +*Luc. 24.*
Nae *Emaus* willen reysen,
Jesus haer ontmoet,
Seydt, wat sijn 't voor gepeysen,
Die gy te saem verslaet,
Met droevige gelaet,
Dus met elkander praet.
2. Wat een vreemdelingh
Sijt gy in dees contreyen,
Weet gy niet wat dingh
Daer m' altemael om schreyen?
Hoe den Prophete groot,
Is op den Bergh Golgoot,
Met onrecht is gedoodt?
3. Een soo vroomen man,
In woorden en in werken,
Als men vinden kan,
Voor Godt en menschen sterke.
Wy hadden vast betrouw,
Dat hy Israël souw
Verlossen uyt den rouw.
4. Hy haer onderreght,
Men in de Schrifte leesen,
Dat aen 't Kruys geheght
Messias moste weesen,
En dan daer nae eerst weer,
Als glorieusen Heer,
Gaen in sijn volle eer.

5. Hy wordt ook genoodt,
Om binnen meed' te eeten;
Als hy breekt het broodt,
Soo koomen sy te weeten
Dat het Heer *Iesus* was,
En dus verdween hy ras,
Sy keeren hare pas
6. Haestigh na de Stat,
Daer al d' Apostels waren,
En vertellen wat
Haer t' *Emaus* was ervaren,
Sy doen getuyghenis,
Dat *Iesus* nu gewis
Van doodt verresen is.

Paesch-Dinghsdagh.

244. Jesus veropenbaert hem aen sijn Apostolen.

Wys: Roode Roos ydoon.

+

D' Jongers altemael, +*Marc. 16. Luc. 24. Ioan. 20.*
Beladen met veel sorgen,
Saten in een Sael,
Om d' Joden vrees verborgen;
By haer aldus vergaert,
En vreesselijk vervaert,
Hy hem veropenbaert.
2. Staend' in 't mids van haer,
Met sijne vriendlijk weesen,
Vreed' u allegaer,
Seydt, en wilt niet vreesen,

Al ben ik doodt geweest,
Noghtans ben ik geen geest,
Gelijk als gy-lie vreest.
3. Komt tast min vry an,
Een geest heeft vleesch nogh beenen,
En gelooft het dan;
En wilt togh geensins meenen
Dat hier schuylt valsigheyt,
Ik toon u goet bescheyt,
Gelijk ik heb voor-seyt.
4. Sy nogh looven niet;
Dus eyst hy van haer eeten.
Men Visch, Honingh biet,
Hy heeft daer van gegeeten.
De brocken geeft hy haer,
En onderreght daer naer,
Haer met Schrifturen klaer.
5. En hy heeft voortaen
Nogh meenigh openbaringh
Dees, en die gedaen,
Tot seekere verklaeringh,
Wel veertigh daegh voorwaer,
Al spreekende met haer
Van Goodes Rijke klaer.

De I. Sondagh na Paeschen.

245. Jesus veropenbaert hem aen alle sijn Apostolen.

Wys:
O saligh Heyligh Betlehem.
Ons Speeljaght nu al vaerdigh leydt.

+

OP d'eersten Sabbath, 's avonts laet, +*Marc. 16. Luc. 24. Ioan. 20.*
Waren de Jongeren te gare;
Heer *Iesus* in het midden staet,
En komt hem haer veropenbare.
2. De deuren waren toe gedaen,
Dat sy uyt vrees der Jooden deede,
Noghtans quam hy in 't midden staen,
En seyde, ik wensch u-lie vreede.
3. En als hy dat gesprooken hadt,
Toond' hy sijn handen, ende sijde:
Als de Discipels sagen, dat
Het *Iesus* was, waren sy blijde.
4. Dus seyde hy weerom tot haer,
De vreede ik u t' samen biede,
Gelijk als ik van mijnen Vaêr
Gesonden ben, send ik u-liede.
5. Hy blies op haer, seydt, wilt ontfaen
Den Heyl'gen Geest, op dat de sonden
Die gy ontbint, sijn los gedaen,
En die gy bindt, blijven gebonden.
6. Maer *Thomas*, een van haer getal,
En was daer niet by op die keere,
Daer om sy seyden tot hem al,
Wy hebben t'saem gesien den Heere.

7. Hy seydt, indien ik niet aenschouw
In sijne handen spijkers klooven,
En mijn handt in sijn sijde houw,
Soo en sal ik geensints gelooven.
8. En nae aght dagen waren sy
Weerom te samen, *Thomas* meede.
En *Iesus* quam haer weerom by,
En seyd' tot haer, ik wensch u vreede.
9. En daer na hy tot *Thomas* spreekt,
Uw vinger brenght hier in dees kloove,
Uw handt in mijne sijde steekt,
En blijft niet in uw ongeloove.
10. En *Thomas* heft op sijne stem,
Mijn Heer, mijn Godt! seydt met beweegen.
En *Iesus* antwoort weer tot hem,
Met sien hebt gy 't geloof gekreegen.
11. Maer saligh sijn die niet en sien,
En evenwel 't geloof aenvangen.
Die magh door *Iesus* naem geschien,
Het eeuwigh leeven te ontfangen.
12. O *Iesu*, die bent van der doodt
Door uwe eygen kraght verresen,
Geeft ons, uyt onser sonden noodt
Door uwe Naem verlost te weesen.

Woensdagh na Paeschen.

246. Jesus openbaert hem by 't Meyr Tyberiadis.

Wys:
Mocht ik 'er schoon.
Verblijt u o menschen.

+

BY 't Meyr Tyberiadis waren seeven +*Ioan. 21.*
Discipels te saem,
Sy wilde gaen visschen, s' haer scheep begeeven,
Het was naght bequaem,
Dogh sy en vongen toen niet eene vis:
Maer 's morgens *Iesus* op den oever is.
2. Maer sy hem niet kenden: hy eysten eeten,
s' Hadden niet ter handt.
Hy seyde, het net dat moet sijn gesmeeten
Aen de reghter kant,
Dan sult gy krijgen eenen goeden buyt,
Daer om sy worpen het net weeder uyt.
3. Sy konden het nette nu niet op winden,
Soo vol wast van vis:
Dus seyd dien Discipel dien *Iesus* minden,
Den Heere het is!
Als *Simon Petrus* dat woordt heeft gehoort,
Nam hy sijn rok, en hy sprongh overboort.
4. Dogh d'ander Discipulen quamen t' Scheepe
Varen aen het landt,
Het net met de visschen sy mosten sleepe,
Dus komen s' aen strandt,
Daer sien sy een vuer leggen al bereydt,
En visch daer op, en broodt daer by geleydt.

5. En *Jesus* die seyde, gaet, haelt nu van de
Visch die in 't Net is.
En *Petrus* gingh trecken het Net aen Lande,
Vol van groote Vis.
En *Jesus* heeft haer op den disch genoodt;
Als sy neer-saten, deyld' hy Visch en Broodt.
6. Sy kenden hem wel, dus dorstens' niet vragen
Wie of gy togh bent.
Dit was nu de derde reys, dat s' hem sagen,
Soo klaerlijk bekent,
Dus weet men wel dat het is waer, en wis,
Dat *Jesus* van der doodt verresen is.

Vigili van SS. Petrus en Paulus. Woensdagh na Paeschen.

247. Jesus beveelt Petrus sijn Schapen.

Wys: Mocht ik 'er schoon. Verblijt u o menschen.

+

ALs *Jesus* de derde reys openbaerde — +*Ioan. 21.*
Sijn Jongeren klaer,
Toen seyd hy tot *Petrus*, hebt gy mijn waerde
Meer als dees te gaer?
En *Petrus* antwoort, ja, gy weet wel Heer,
Hoe dat ik u bemin met harten seer.
2. Hier op seyde *Jesus* met soet bescheyde,
Mijn Lammeren voet.
Hy vraeght weer de tweede reys, ende seyde
Met woorden seer soet,
Simon, draeght gy mijn groote liefde toe?
En *Petrus* seyt, ja, Heer gy weet wel hoe.

3. Dus *Iesus* geeft *Petrus* weer tot antwoorde,
Mijn Lammeren voedt.
Ten derden hy 't selfd' vraeght. *Petrus* dat hoorde,
Bedroefd' sijn gemoedt,
En seyde, gy weet alle dingen Heer,
Gy weet wel hoe dat ik u minne seer.
4. Hier op gaf hem *Iesus* de leste reeden,
Mijne Schapen voedt;
Wanneer gy waert jonger, pleght gy u leeden,
Soo het u doght goet,
t' Omgorden; en gy ginght waer dat gy woudt,
Een ander sal 't u doen als gy sijt oudt.
5. Voorwaer, ik u segge, gy sult uw handen
Moeten steeken uyt,
Een ander u binden dan sal met banden,
Gelijk als een guyt,
En leyden u daer gy niet heen wilt gaen,
Dus dees' hem *Iesus* sijne doodt verstaen.

Sint Jan Evangeliste-dagh.

248. Jesus seydt dat Joannes blijven moet.

Wys:
Moght ik 'er schoon.
Verblijt u o menschen.

+

ALs *Iesus* had *Petrus* te kenn' gegeeven, +*Ioan. 21.*
Met wat doodt dat hy
Ter eeren van Godt soude enden 't leeven,
Seyd hy, volght gy my.
Petrus keek om, en dien Discipel sagh,
Die in 't lest Avondt-mael aen sijn borst lagh.

2. Als *Petrus* sagh deesen dien *Iesus* minde,
Soo seyde hy, Heer,
Hoe sal het togh weesen met deesen vrinde?
En *Iesus* seydt weer,
Soo ik hem hier laet, tot dat ik kom' by,
Wat of u dat aengaet; kom' volght gy my.
3. Dus onder de Broederen quam de prate,
Dees niet sterven sal;
Maer *Jesus* die seyd', maer soo ik hem late
Ter tijdt blijven al
Dat ik weerkom, wat of u daer aen leydt,
Maer, hy niet sterf; heeft *Iesus* niet geseydt.
4. Dit is die Discipel, die heeft geschreeven
Van dit al gelijk,
Hy is die getuyghenis heeft gegeeven,
En is waerelijk.
Dus in Goods Soone loven wy te saem,
Op dat wy 't leeven hebben door sijn Naem.

Heylige Drievuldigheydts-dagh.
Vrydagh na Paeschen.

249. Jesus sendt sijn Discipels door de heele Weerelt.

Wys:
Nerea schoonst, &c.
Mijn siel o schoone.

NAe dat Heer *Iesus* was verresen,
Heeft hy hem geopenbaert
Sijn Jongers, en die onderweesen,
En veel Misterien verklaert.

2. Aen mijn is alle maght gegeeven,
Ind' Heemel ende op de Aerdt,
Dus gaende door de Weerelt sweeven,
Al d'Heydenen mijn Leer verklaert.
3. Preekt alle Creatuer te same
Het Evangeli, en doopt haer
In 's Vaders, 's Soons, en 's Geestes name,
Leert s' houden mijn gebooden klaer.
4. Soo wie looft en gedoopt sal weesen,
Tot sijne Saligheede komt;
Maer soo wie niet gelooven, deesen
Sal seekerlijke sijn verdomt.

250. Jesus geeft teykens der Rechtgeloovigen.

Wys:
Mijn ooghkens weene.
Ik wil de valsche, &c.

AEn teykenen men wel sal kennen
Al die geloovigh sijn te saem,
De Duyvels sullen sy uyt-wennen,
En die verdrijven door mijn Naem.
2. Sy sullen slangen doen verdwijnen,
Sy sullen spreeken nieuwe tael;
En soo sy drinken yet fenijne,
't Sal haer niet schaden t'eenemael.
3. De sieken sullen sy geneesen,
Met op-leggen van hare handt;
En siet, ik sal met u-lie weesen,
Soo langh de Eeuwen hebben stant.

251. Jesus beveelt sijn Discipels den H. Geest te wachten.

Wys:
Mijn ooghkens weene.
Ik wil de valsche Weerelt, &c.

+

HEer *Jesus* heeft wel veertigh dagen +*Luc. 24.*
Na sijn Verrijsenis verkeert
Met sijn Discipels, die hem sagen,
Terwijl heeft hy haer veel geleert.
2. Uyt *Moyses*, en uyt de Propheeten,
Uyt *Davids* Psalmen toond' hy haer,
't Geen hy haer veel hadt laten weeten,
Hoe dat geschreven stondt seer klaer.
3. Hy heeft ge-opent haer verstanden,
Dat yder klarelijke sagh,
Dat *Christus* sterven most met schanden,
Verrijsen weer ten derden dagh.
4. Men over-al moet gaen verkonden,
De Heydens in den Naem van hem,
Boet' en vergiffenis der sonden,
Beginnend' van Jerusalem.
5. Gy sult hier van getuygen weesen,
En ik u senden sal, voorwaer,
Dien ik u heb belooft voor deesen,
Den Heyl'gen Geeste van den Vaêr.
6. Maer sit soo lange stil in steede,
Tot dat gy-lieden werd vervult,
Van booven met de vroomigheede,
De welke gy ontfangen sult.

252. Jesus vaert ten Heemel.

Wys:
Nerea schoonst, &c.
Ik wil de valsche, &c.

+

ALs *Iesus* leeringh had gegeeven,
En sijnde te Bethanien,
Heeft hy sijn handen op geheeven,
Gaf haer gebenedydingen.
2. Terwijl hy haer gebenedyde,
Trok hy van haer ten Heemelwaert,
En sit aen Goodes rechter sijde,
Sy bleeven daer staen seer vervaert.
3. En siet, twee Mans met witte kleën,
Die hebben neffens haer gestaen,
En seyden, mans van Galileën,
Hoe siet gy dus den Heemel aen?
4. Dees *Iesus*, die is op-genoomen
Ten Heemel van u-lie van daen,
Die sal nogh alsoo weeder koomen,
Gelijk gy hem hebt heen sien gaen.
5. Dus sy met vreughden en Lof-sangen
Sijn na Jerusalem gegaen,
En bleeven daer te saem soo langen,
Tot s' hadden d' Heyligh Geest ontfaen.
6. Toen hebben s' over al gaen preeken,
Den Heere werkte meed' met haer,
Die welk haer woort met menigh teeken
Bevestighden seer wonderbaer.
7. O *Iesu*, die sijt opgeklommen
Ten Heemel, om voor ons aldaer
Plaets te bereyden, laet ons kommen
Door uwe grati tot den Vaêr.

+M*arc. 16. Luc. 24. Joan. 21. Act. 1.*

Ons Heeren Hemelvaerts-dagh.

253. Jesus is op-geklommen ten Hemel.

Wys:
Den lustelijken Mey.
Met geestelijke vreught.

WIe souw nu kunnen sijn soo seer versteent,
Die soude willen swijgen, willen swijgen,
d' Onspreekelijke vreugt die God verleent,
Die wy nu t'samen krijgen, t'samen krijgen,
Terwijlen ons wordt plaetse bereyt,
Gelijk als hy heeft dikwils voorseyt,
Dat wy met hem souden dan woonen,
Eeuwigh in de Heemelsche troonen,
In de Heemelsche troonen.
2. Hy is geklommen nae des Heemels tent,
En heeft ook meed' genoomen, meed' genoomen,
De buyt die hy de Hel flux heeft ontwent,
Te weeten al die vroomen, al die vroomen,
Die waren in den Kerker bewaert,
En die nu eerst vry werden verklaert,
Door een Goddelijke victori
Gebraght tot de eeuwige gloori,
Tot de eeuwige gloori.
3. Aldus quam onsen Heer triumphelijk,
Met deese blijde Schare, blijde Schare,
Ontrent de schoone poort van 't Heemelrijk,
En maekte groot gevare, groot gevare,
O Princen doet ras open uwe deur,
Den Heer des gloori komt nu daer veur,
Den Koningh moet gy daetlijk waghten,
Den Vorst grooten Heere der kraghten,
Grooten Heere der kraghten.

4. Wie komt daer aen so trots uyt vyants landt,
Verciert met schoone kleeren, schoone kleeren,
En moedigh in de maght van sijne handt,
Aldus komt triumpheeren, triumpheeren?
Ik ben het die rechtvaerdigheyt doe,
En al mijn vrienden trouwelijk behoe'.
Hoe sijn dan roodtaghtigh uw kleeden,
Als of g' hadt de wijn-parsch getreeden?
g' Hadt de wijn-parsch getreeden?
5. Mijn vyanden heb ik al omgebracht,
En onder mijne voeten, mijne voeten,
Heb ik haer altemael al heel versmaght,
Met overgroote moeten, groote moeten,
Dees parsch heb ik getreeden alleyn,
Ik kreegh te hulp nogh groote nogh kleyn,
'k Heb haer verplet met grammen moede,
Daer om sijn mijn kleeren vol bloede,
Sijn mijn kleeren vol bloede.
6. Onspreekelijke vreught wordt gehanteert,
Met soete melodye, melodye,
Het doodt-geslagen Lam wort nu vereert,
Met d' hooghste heerschappye, heerschappye,
En het wordt nu gegeeven een Naem,
Waer in de Creaturen te saem,
Van booven, op, en onder d' Aerde,
Buygen hare knie met eerwaerde,
Hare knie met eerwaerde.
7. De Engelen rondtom des Heemels Troon,
Oneyndlijk van getalle, van getalle,
Singen verheughelijk, Lof-sangen schoon,
En maken groot geschalle, groot geschalle,
Met vier-en-twintigh Ouderlingen,
Die speelen soet op haer Citharen,
Sy singen bly vroolijke Lieden,
Om 't Lam Godlijk eere te bieden,
Godlijk eere te bieden.

8. Lam Goods die ons verlost hebt met u bloed,
En ons ook hebt gegeeven, hebt gegeeven,
In een Priesterlijk Rijk, in Gods behoed,
Op d' Aerdt te mogen leeven, mogen leeven,
Gunt ons door uw Barmhertigheyt groot,
Die gy door uw' vrywillige doodt
Getoont hebt; dat wy door u meede
Mogen krijgen d' eeuwige vreede,
Krijgen d' eeuwige vreede.

254. Den Heyligen Geest is neder-gedaelt.

Wys:
Daphne d'overschone.
U oordeel aen den Koningh geeft.

NAe dat Godt uyt Egipten-landt,
De Kinders van Israël hadde gebroght,
En haer verlost uyt *Pharo's* handt,
Waer onder s' als slaven langh hadden gewroght;
Toen sy reysden door de Woestijnen,
Quam in het vuer, met geluydt van Trompet,
Godt op den Berghe van *Sina* verschijnen,
Geeven aen *Moyses* de Heylige Wet,
Op twee Tafels van steen,
Waerom sy in 't gemeen
Vierden met vreught, na Goodes gebiet,
Den vijfighsten dagh, waer op dit is geschiet.
2. Dogh dees Wet die leerden haer
De sonden wel kennen; maer hulpe haer niet,
Sy gaf geen kraght, dus was se swaer,
Voor meenige menschen soo was se verdriet:

Maer nae dat Godt wilde betoone
Sijne genade aen 't menschen-geslaght,
Geevende hae sijnen eenigen Soone,
Heeft haer door hem weer in vryheydt gebracht,
Op eene Paeschens Feest;
Maer nu sendt hy sijn Geest,
Die door sijn kraght ons harten versterkt,
En deughden van binnen seer wonderlijk werkt.
3. Wanneer den dagh van Pinxteren
Was loopende, ende nogh alle te mael
Ons lieven Heers Discipulen,
Verlangende waren by een in een Sael,
Volgens haer liefs Meesters begeere,
Sit gy-lie binnen de Stat onbevreest,
Waghtende dat ik u-lieden vereere,
Met den Vertrooster den Heyligen Geest,
Die dan u-lieden al,
De waerheyt leeren sal,
Hy sal u blijven eeuwelijk by,
Om u te vertroosten tot alle gety.
4. Heel onversiens is daer geweest
Een kraghtigh geluydt, en vervulde de steed',
Dus daelden neer den Heyl'gen Geest,
En vuerige tongen verscheenen daer meed',
Elk een boven 't hooft die daer waren,
En sy sijn alle vervult met den Geest,
Spraken ook alle de Taelen ervaren,
Of sy geleert daer in hadden geweest,
Dus waren met der haest
De menschen seer verbaest,
Sommigen ook die spotten der mee',
En seyden, hoe dronken siet sijn dees al ree'.
5. Maer *Petrus*, als het hooft van al,
Die spreekt deese lieden seer wijsselijk an,
Hoort Borgers, wat ik seggen sal,
Beschonken en isser hier niet eenen man:

't Is gepropheteert langh te vooren,
Door den Propheete *Joël* van dien tijt,
Godt sal uytstorten, op sijne verkooren,
d' Heyligen Geeste; daerom sijt verblijt,
Den Geest der prophety
Die komt u Kinders by,
Wondere dingen sullen geschien,
Men sal veel mirakels en teykenen sien.
6. Door dees en ander woorden meer,
Die d' Heyligen Geeste door *Petrus* mont sprak,
Quam der drie duysent tot bekeer,
Die werden geloovigh, men doopten haer strak,
En sy bleeven alle geduerigh
In 't onderwijs der Apostolen Goods,
Oeffenden haer in gebeeden seer vuerigh,
In de Communi, in 't breeken des Broods,
En aelmis overvloet
Sy deylden van haer goet,
Loovende Godt, die nae sijn behaegh
Vermeerden 't getalle van dage te daegh.

255. De H. Maria wordt ten Heemel gevoert.

Wys:
Ik stont op hooger Bergen.
Ik heb de groene straten.
Het daget in den Oosten.

WAer is *Salomons* Troone
Daer hy in heeft gepraelt,
In welke Goodes Soone
Van d' Heemel was gedaelt?

2. Waer is de gulde Arke
Van 't Nieuwe Testament,
Waer meed' sijn wonder-warke
Godt heeft gemaekt bekent?
3. Den Emmer van sijn goude,
Waer in het Heemels Mann'
Wiert al-an goet gehoude,
Waer magh die weesen dan?
4. Waer is de onbedorven
Reyn Maeght, en Moeder Goodts,
Is sy al meed' gestorven
Door 't strengh gebiet des doodts?
5. Sy is al meed' gestorven,
Begraven eerelijk:
Maer sy is niet bedorven,
Nogh niet vergaen tot slijk.
6. d' Apostolen te samen,
Door maghtigh Goodts bestuer,
Met nogh meer ander quamen,
Vergadert op dees uer.
7. Die Psalmen en Lof-sangen
Songen devotelijk,
Men hoorden daer ook lange
Der Engelen Musijk.
8. Als sy ten derden dagen,
Eer sy wegh wilden gaen,
Haer nogh eens geerne sagen,
Was sy daer al van daen.
9. Sy is na 's Heemels Troone
Van d' Engelen gebraght,
Tot haren lieven Soone,
Die haer langh had verwaght.
10. In 't Heemels Tabernakel
Most d' Arke sijn gestelt,
Dit wonder groot mirakel
Most niet staen bloot in 't velt.

11. Niet by de Philistijne,
Niet by *Obed-Edom*,
Ook niet in de Woestijne,
Niet by 't gedierte stom.
12. Maer *David* liet se haelen
Van 's Weerelts lange reys,
En broght se in de Saelen
Van 't Heemelsche Palleys.
13. Men speelt op instrumenten,
Men songh seer schoon Musijk,
Soo dat des Heemels Tenten
Deur-dreunden soetelijk.
14. Hy gingh se selfs t'gemoete,
Hy toonde bly gelaet,
Sijn liefde wonder soete,
Hy toonde met der daet.
15. De schoone *Betsabeë*
Quam by haer lieven Soon,
Sy wiert met alle reë
Geset in eenen Troon.
16. Sy wierdt ter rechter sijden
Van *Salomon* gestelt,
Strax al die hem benijden
Die sijn ter neer gevelt.
17. Nu is *Salomons* Rijke
Bevestight om en om,
Sijn Vyant moet nu wijke,
Sijn nijders worden stom.
18. O groote Koninginne
Van Heemel en van Aerdt,
Voor u de Seraphinne
Haer neygen met eerwaerdt.
19. Wy Catholijken meede
U bieden alle eer;
Wilt ons door u gebeede
Versoenen met den Heer.

20. O Heylige *Marye,*
Reyn Maeght en Moeder Goodts,
Wilt ons van quaet bevrye,
Nu en in d' uer des doodts.

256. De Heylige Maria wordt gekroont.

Wys: Edel Karsouw.

HEmel en Aerdt
Wilt groote blyschap toonen,
Jaeght alle droefheyt uyt,
't Is heel wel waert,
Maekt soet-ruykende Kroonen,
Van Bloemen en van Kruyt,
En laet ook klinken luyt
Fioolen, ende Veelen,
Laet ons van harten blijde sijn,
En singen metter keelen.
2. In 's Heemels Troon
Maria wordt verheeven,
En wordt aldaer gekroont
Van haren Soon,
Tot 't eeuwigh Saligh leeven,
Sijn goetheyt hy haer toont,
En seydt, nae sijn gewoont,
Komt mijn Lief, mijn Vriendinne,
Mijn Bruydt, mijn Sus, mijn Duyfken schoon,
Wiens schoonheydt is van binne.
3. Komt Moeder lief,
Vergeet uw droeve dagen,
Die sijn nu gepasseert,
Tot uw gerief

Soo sal ik u op-dragen
Al wat dat gy begeert,
Nu sult gy sijn ge-eert,
En weesen Koninginne
Van Aerdtrijk, en van Heemel-rijk,
Boven de Seraphinne.
4. Met wat jolijt
Door-klinkt des Heemels troone,
't Is al sijt wellekom,
Welkom gy sijt,
O Moeder van Goodts Soone,
En niemant isser stom,
Den Heemel klinkt rontom,
Vol geestelijke sangen,
Der Heyligen, en Engelen,
Die haer met vreught ontfangen.
5. Op 't Aerdtsche pleyn
Sijn bly wy Catholijken,
Die t'samen sijn vergaert,
Om in 't gemeyn
Met vreughden te doen blijken
Ons Christelijken aert;
Die soo publijk verklaert,
Hoe wy met gantscher sinnen,
Haer soeken ook wat eer te doen,
Want wy haer hartigh minnen.
6. Heylige Maeght,
En souw men u niet eeren
Na ons vermogen krank?
Want 't Godt behaeght,
Als *David* ons wil leeren,
Aenbiddet sijn voet-bank
Seydt hy in 't Psalter-sank,
Gy moet sijn aengebeeden,
O ware Arke des verbondts,
Om uwe heyligheeden.

7. Trouwe voorspraek
Voor droevige sondaren,
By uw' en Goodes Kindt,
't Is reght uw saek
Ons altijt te bewaren,
Gy sijt daer toe gesindt,
Want gy ons seer bemindt,
Wilt ons van quaet bevryden,
Op dat wy in des Heemels vreught
Met u in Godt verblyden.

257. Heyligh Cruys-vindingh.

Wys:
Moet ik dus treuren.
O eeuwigh leeven.

O *Constantijne*!
O vroom Romeynsche heldt!
Wat saeght gy schyne
Terwijl gy stondt in 't veldt?
'k Sagh in de lught,
Niet sonder alle vreesen,
'k Was seer bedught,
Wat of het moghte weesen.
2. Een Kruys seer klare,
Met gulde letteren,
Werd' ik geware,
In d' luchte glinsteren,
Men kost se wel
Perfectelijke leesen,
't Was, hier door sel
By u victori weesen.
3. In mijn gedaghte
Was ik met sorgh bevaen,

Maer t' midder-naghte
Quam *Christus* by mijn staen,
Met 't Kruyces beeldt,
Als 't was vertoont by dage,
En mijn beveelt,
Dat ik soo een souw drage.
4. En 't Kruys oprechten,
Tot een heylsaem standaert,
En soo bevechten
Victori onvervaert:
'k Heb soo gedaen,
Gelijk getuyght d'Histori,
En soo ontfaen
Seer wonderlijk victori.
5. De seer deught-rijke
Helena, Keyserin,
Wordt desgelijke
Gegeeven in den sin,
Dat sy ook moet
Het Kruys van grooter waerde,
Met grooter spoet,
Doen graven uyt de Aerde.
6. De Keyserinne
Reyst nae den bergh Golgoot,
Een Afgodinne,
Vrouw *Venus* naekt en bloot,
Al te onkuys,
Stont daer; dat men niet meere
Het Heyligh Kruys
Daer soude koomen eere.
7. Strax is het boosen
Afgodts-beelt neer-gevelt,
Dat van Godtloosen
Uyt spijt daer was gestelt,
En men begindt
Te graven met der vaerde,

Tot dat men vindt
Drie Kruyssen onder d' Aerde.
8. Seer groote vreesen
Ontstonden hier nu weer,
Welk of moght weesen.
Het Kruys van onsen Heer;
Maer men gaet heen,
Strax dees drie Kruyssen houwe,
Elk een voor een,
Op een doodt-sieke vrouwe.
9. O wonder saeken,
Siet een mirakel groot!
Door 't Kruys aenraeken
Wordt wegh-gejaeght de doodt,
En soo terstondt
Wordt dees doodt-sieke mensche
Kloek en gesondt,
Soo fris als men souw' wensche.
10. Laet ons de quaden
Vyanden van Goods Kruys,
t' Samen versmaden,
Als Goddeloos gespuys:
Want al haer list
Strekt, om dat 't Kruyces glori
Souw' uytgewist
Sijn uyt 's menschen memori.
11. Wy glorieeren
In geene ander saek,
Dan 't Kruys des Heeren,
Waer door den Helschen draek
Is omgebraght,
En tot het eeuwigh leeven
Het mensch geslaght
Geluckigh is verheeven.

258. Heyligh Cruys-verheffinge.

Wys:
Ons Vader Godt gepresen.
Het daget in den Oosten.

WAnneer *Phocas* regeerde
In 't Roomsche Keyser-rijk,
En hy niet en begeerde
Te leeven deughdelijk.
2. Is *Cosroas* gekoomen,
Den wreeden Persiaen,
En heeft met hem genoomen
Het Heyligh Kruys van daen.
3. 't Was droefheyt sonder maten,
In 't heele Christen Lant,
Dat sy soo mosten laten
Dien kostelijken pant.
4. En *Cosroas* was maghtigh,
Hy wonn' schier 't heele Lant,
Door veel victori praghtigh
Hadt hy de overhant.
5. Den Oorlogh was seer bloedigh,
Waer door de Christenen
Toen wierden seer ootmoedigh,
En quamen tot beken.
6. Dus wil haer Godt ontfermen,
Terwijl s' hem roepen aen,
En hy wil haer beschermen
Tegens den Persiaen.
7. Tot Keyser is genoomen
Heraclius dien Heldt,
Die 't Keyser-rijk van Roomen
Souw vryden van 't geweldt.

8. Hy was seer kleyn van maghte,
't Roomsch Rijk was seer gekrenkt,
Dus hy in sijn gedaghte
Godtvrughtelijk bedenkt,
9.Op Godt den Heer alleene
Te steunen, dagh en naght;
Die hem wel kon verleene
Victori onverwaght.
10. Dus hy met kloeken moede
Sijn vyanden besoght,
Die hy ook met voorspoede
Seer ras te onder broght.
11. Met weynige Soldaten
Hy mennighte versloegh,
Want Godt quam hem te baten,
Die haer de anghst aenjoegh.
12. Dus *Cosroas* vol vreese
Seer schandelijken vloodt,
En is nogh booven deesen
Van sijnen Soon gedoodt.
13. Dees maekt een goede vreede,
Met die van 't Christen-Rijk,
Geeft over meenigh steede,
Gevangens insgelijk.
14. Meest deed' de vreught vermeeren
Het Kruys van onsen Heer,
Daer wy in glorieeren,
Dat gaf hy haer ook weer.
15. Men maekte groote vreughden,
Men maekte groot jolijt,
Een yder hem verheughden,
Den Keyser was verblijt.
16. Die wouw' het Kruys gaen brengen
Weer op sijn oude steed,
Maer Godt, sonder verlengen,
Een groot mirakel deed.

17. Hy moght niet verder koomen,
Hy moght niet langer voort,
Het gaen was hem benoomen,
Als hy quam by de poort.
18. O Keyser, weest gedaghtigh,
Den *Patriarch* seyt,
Gy sijt wis al te praghtigh,
Na ´s weerelts ydelheyt.
19. Goods Soon gingh dit heen bloedigh,
In eene sleght habijt,
Siet of gy soo ootmoedigh
Hier sijn naevolger sijt.
20. Sijn kostelijke kleeden
Hy met der daet uyt deed,
Bloodts voets soo gingh hy treeden,
Dus hoorde Godt sijn beed´.
21. Nu moght hy ´t seer wel dragen,
En vondt geen meer belet,
En heeft ´t na Goodts behagen
Weer op sijn plaets geset.
22. Een dood is hier verreesen,
Veel blinden sijn verlight,
En ander sijn geneesen
Van pijnelijke jight.
23. Nu moet ook heenen vluchten
Al ´t Goddeloos gespuys,
Die geensins mogen luchten
Den glinster van het Kruys.
24. Maer vroome Katholijken
Die houden ´t Kruys in eer,
Terwijlen Godt laet blijken
Dat het is sijn begeer.

259. Kerk-wydingh.

Wys:
Ik slaep ik waeck.
Der Maeghden Lof.

Een schoone saek
Wensch ik van mijnen Heer,
Waer nae ik haek,
En hartelijk begeer,
Dat soo langh als ik leef,
Hy mijn togh geef,
In sijn Godlijk huys,
Uyt 's weerelts gedruys,
In sijn Godlijk huys te woone,
O Huys, o schoone Huys, Gods Troone.
2. Hoe is bemindt
Uw' Tabernakel Heer!
Mijn hardt begindt
Te wenschen alsoo seer,
Dat het by nae beswijmt,
En swaerlijk hijmt,
Om in uwe Sael,
Vol van minne-strael,
Om in uwe Sael te koomen,
O Sael, playsante Sael vol vroomen.
3. Mijn Siel verheught,
En ook mijn kranke vleys
Schept groot geneught,
Heer als ik om u peys,
En om uw' schoon Autaer,
Gy sijt aldaer,
Mijn Godt en mijn Heer,
Dien ik minne seer,
Mijn Godt en mijn Heer, mijn Kooningh,
Autaer, o schoon Autaer, Goods wooningh.

4. Saligh sijn sy
Die woonen in uw huys,
Want sy u bly
Loven met harten kuys,
Daer is opreght geneught,
En vaste vreught,
Want gy haer versaet
Met liefd' sonder maet,
Want gy haer versaet van binnen,
O Huys, o Godlijk Huys der minnen!
5. Eer dat ik souw
Hier worden groot geaght,
In het gebouw'
Van der Sondaren praght,
Soo wensche ik wel eer
In uw' huys, Heer,
Liever d'alderkleynst,
Wensch ik onbeveynst,
Liever d'alderkleynst te weesen,
O huys, o Godlijk huys gepreesen!
6. 't Is nu gewis,
Dat Goods Tempel by ons
Heerlijker is,
Dan Koningh *Salomons*;
Want Godt wordt meer bekent,
Te sijn present,
Want hy rust aldaer,
Als Mann' op 't Autaer,
Want hy rust aldaer waeraghtigh,
Daer toont, daer toont hy hem Almaghtigh.
7. Waeraghtelijk,
Dit is de Gulde Poort
Van 't Heemel-rijk,
Hier wort mijn Siel bekoort
Om in uw' huys te gaen,
Mijn voeten staen,

Om in uwe Sael,
Reed in uw portael,
Om in uwe Sael te loope,
O Sael, gewenste Sael mijn hoope!
8. Ons vuyle schoen
Die moeten wy voortaen
Hier ook uyt doen,
Als *Moyses* heeft gedaen
Op *Sinay* d' Heyl'ge stee',
Want men ook mee,
Hier moet weesen kuys,
In Goodts Heyl'ge huys,
Hier moet weesen kuys en reyne,
O huys, gy sijt Goodts huys certeyne.

260. De Doodt.

Wys:
Nerea schoonst, &c.
Ik wil de valsche, &c.
Mijn siel o schoone creature.
Galiardi Itali.

'T Is meer als tijt dat ik sondare
Begin' te denken om de Doodt,
Soo ik mijn Siel wel wil beware
Van de grouw'lijke jonghste noodt.
2. Want ik dan worden sal verlaten
Van al mijn vrienden groot en kleyn,
Mijn dan niet koomen sal te baten,
Ten sy mijn deughden schoon en reyn.
3. Gesprooten uyt Goodts louter grati,
Waer door dat Godt se loonbaer kendt,
Soo ik die heb versuymt, eylaci,
Soo ben ik eeuwigh vol elendt.

4. O Doodt, wilt mijn te deegh verklaren,
Eer dat ik proef uw' wreedt gewelt,
Wilt mijn togh eens veropenbaren,
Wat dat gy sijt, waer toe gestelt.
5. Ik ben een deur, om te passeeren
Naer Hel, naer Heemel, leert dit wel,
Ten Heemel gaen die Goodts Wet eeren,
Ter Hellen al die sijn rebel.
6. Ik ben een grouwel, schrik en vreese,
Die hebben Goodes wil veraght;
Ik ben een soeten troost voor deese,
Die hebben trouw Goodts wil volbraght.
7. 'k Ben om de Siel te doen verscheyden
Van 't Lichaem, wanneer komt de tijt,
Die tijt komt sonder te verbeyden,
En die verrast 'er veel subijt.
8. Ik bid' u Doodt, met goet betrouwen,
Of mijn de tijt quam veel te ras,
Dat gy die dan wat wilt ophouwen,
Tot dat het beeter komt te pas.
9. Al waert gy schoon de Paus van Romen,
Al waert gy schoon den Keyser groot,
Soo sal ik op mijn tijt wis komen,
En brengen u in stervens noot.
10. Ogh Heer, wat sal ik dan beginnen,
Den tijt van sterven weet ik niet,
Mijn selven moet ik gants verwinnen,
Wil ik niet koomen in 't verdriet.
11. Ik weet dat het is uw' sententi,
Die koomen wil ter Saligheyt,
Die moet in tijdts doen Penitenti,
Of anders is hem d' Hel bereyt.
12. Den vyant wil ik nu versaken,
Ook vleyschs, en 's Weerelts ydelheyt,
Op dat ik magh by Godt geraken,
Begeeven mijn tot eenigheyt.

13. Wegh vrienden, die met yle woorden
't Ontsteelen pleghten mijnen tijdt,
Van wie men selden goet aenhoorden,
Ik wil mijn maken wat aen sijdt.
14. O Heere, gy sult niet versmaden
Een droevigh en ootmoedigh hardt,
Het welk hem sonder te versmaden
Gestadigh om sijn Sonden smardt.
15. Gy immers woudt aen 't Kruyce sterven
Voor alle menschen, goed, en quaed,
Daer om soo hoop ik te verwerven
Vergiffenis door uw' genaed'.

261. Het Vaegevuer.

Wys: Hoe legh ik hier in dees ellende.

HOe legh ik hier in dees ellende,
Van Goodts aenschijn soo langh berooft,
Waer ik mijn keer, waer ik mijn wende,
Ik wordt door-sneeden en door-klooft,
Van d' alder-schrickelijkste pijnen,
Ogh, wanneer sullen die verdwijnen.
2. Om dat ik luttel om Godt dochte,
Maer in mijn eygen lusten liep,
Of hy mijn trok, of hy mijn sochte,
Of hy mijn dreyghde, of hy riep,
Ik gingh al evenwel mijn gangen,
De Weerelt wilde ik aenhangen.
3. Dikwils versuymde ik Goodts grati,
Daer hy mijn meed' versterken wouw',
Ik volghde alle quae tentati,
En toonde mijn aen Godt ontrouw,
En raekte soo tot groote Sonden,
Die mijn Siel jammerlijk doorwonden.

4. In *Jesus* Naem buygh ik mijn knien,
Al woon ik hier nogh onder d' Aerdt,
Ik laet niet hem te Benedien,
Om dat hy mijn nogh heeft bewaert,
In 't lest van mijn katyvigh leeven
Heeft hy mijn nogh genaed' gegeeven.
5. En nu ben ik van dat getalle,
Dat *Sint-Ian* is veropenbaert,
En heeft gehoort met groot geschalle,
Seer luyde roepen onder d' Aerdt,
Lof sy Godt in den Troon verheeven,
Wy prijs, en eer hem altijt geeven.
6. In 't Heemel-rijk sal ik wel raken,
Maer daer gaet niemant in besmet,
Dus legh ik in de heete baken,
Om soo te worden reyn en net,
En Saligh sijn als door den brande,
Die probeert d' werken mijnder hande.
7. Had ik gevolght Goodts trouwen rade,
Maekt effen-of met uw party,
Terwijl gy bent in 't leevens pade,
Eer uwen tijt gaet heel voorby,
Eer men u geeft te tormenteeren,
Aen de Justiti-knechts des Heeren.
8. Ogh, nu magh ik het niet ontloopen,
Ik ben gebonden al te vast,
Mijn heele schult moet ik bekoopen,
Ogh, waer ik hier eens van ontlast;
Den lesten duyt moet ik betalen,
Ogh, van waer sal ik het togh halen.
9. Ogh, waer sal ik togh bystandt vinden,
In deesen mijn bedroefde staet,
Ontfermt u mijnder togh mijn vrinden,
Wilt togh wat doen voor mijn misdaet,
Gy kunt mijn lasten helpen dragen,
En soo verlichten mijne plagen.

10. Hoe wel deden de Machabeën,
Die offerden soo grooten gelt,
Om den Heer te stellen te vreën,
Voor 't volk dat lagh al doodt in 't velt.
Tobias steld' ook op de graven
Broodt ende Wijn, om haer te laven.
11. De *Jabes, Galads* ingeseeten,
Hebben voor *Saulus* volk gevast,
Die daer al lagen doot gesmeeten,
Van 't Philistijnsche heyr verrast:
Ja *David* die gingh selve vasten
Ook over dees verslage gasten.
12. Gedoopt te worden voor de dooden,
Dat is voor haer de boete doen,
Wert van *Sint Paulus* niet verbooden,
Maer wel verhaelt als een versoen.
Den Wijse-man leert aelmis geeven,
Voor die verscheyden sijn van 't leeven.
13. Voor duysent en ses-hondert jaren,
Tot nu aen dees bedroefden tijt,
Gelijk d'Oudt-Vaders ons verklaren,
Deeden de Christenen met vlijt
Veel aelmis, vasten, en gebeeden,
En deeden Miss' voor d' overleeden.
14. Denkt eens om mijn, o Christen mensche,
Ontfermt u mijn ellendigheyt,
Naer uwe gunst ik stadigh wensche,
Toont mijn togh eens barmhartigheyt,
Ten minsten gy mijn lieve vrinden,
Die ik eertijts soo seer beminden.
15. O goede Godt, o lieven Heere,
Gy doet mijn nogh soo veel genaed,
Ik duysentmael verdient heb meere,
Door mijne overgroot misdaed,
Maer uw' genaed' gaet al te booven,
Daerom sal ik u altijt looven.

262. Het Oordeel.

Wys:
Als Iesus in sijn Majesteyt.
Het was 'er een Ridder een Koninghs Kindt.

OCh oordeels schrickelijksten dagh,
Die alle man doen beeven magh,
Het valt ons soo onsachte,
Als 't komt in ons gedachte.
2. Hoe dat wy voor des Rechters-stoel
Dan moeten staen van anghste koel,
Ontfangen tot ons loone,
Of Hel, of Heemels Kroone.
3. Naer onse werken sal het gaen,
Soo die sijn goet of quaet gedaen,
Niet nae 't geloof alleene,
Maer met Goodts min' gemeene.
4. Met liefde die geensins en rust,
Maer arbeyt t' allen tijt met lust,
Sijn naesten te gerieven,
En Goode te believen.
5. Dit blijkt soo wel uyt Goodes woort,
Wanneer men hem voor-seggen hoort,
Hoe hy sal 't vonnis strijken,
Dat niemant kan ontwijken.
6. Hoe dat van elk ydel woort,
Seyt Goodts Soon selfs, dit wel aenhoort,
Den mensch moet geeven reeden,
Gelijk van 't overtreeden.
7. Al ons voet-stappen telt den Heer,
Versuymenis aenmerkt hy seer,
Ja ook al ons gedaghten,
Die wy te luttel aghten.

8. Mijn lieve Siel, denkt om dien dagh,
Dat klinken sal Trompets geslagh,
Staet op met uw' Lichamen,
Gy dooden al te samen.
9. Het strenge oordeel Goodts aenstaet,
Voor alle menschen goet en quaet,
't Is tijt te compareeren
Voor d' hoogh Vierschaer des Heeren.
10. Hoe sullen dan de Sondaers staen,
En derven niemant kijken aen,
Haer schandt wort openbare
Voor 's Werelts heele schare.
11. O Bergen valt, en ons bedekt,
Wy worden al te seer begekt,
Van die wy meenden sotten,
Die wy voormaels bespotten.
12. Wy moeten sinken in de Hel,
In het afgrijsselijk gequel,
Sy gaen nae 's Heemels Troonen,
Om eeuwigh daer te woonen.
13. Tot wijsheyt Heer mijn Siel geleydt,
Op dat ik soo magh sijn bereydt,
Te oordeelen mijn selven,
En soo mijn sonden delven.
14. Op dat ik in een leeven goet
Magh doen voor mijne sonden boet,
En mijn tot u bekeeren,
En ware deughden leeren.
15. Dan sult gy mijn genadigh sijn,
En seggen met minlijk aenschijn,
Komt aen mijn rechter sijde,
Mijns Vaêrs gebenedijde.
16. Het Heemel-rijk sult gy ingaen,
Dat mijnen Vaêr van eersten aen
Voor u heeft doen bereyden,
Om u daer in te leyden.

263. De Hel.

Wys: O Heyligh eeuwigh Godt.

MYn lieve Siel aenhoort
Een goedt vermanend' woort,
Laet ons ons niet begeeven,
Om dat wy sijn bekoort,
Door een bekooringhs soort,
Tot eene Sondigh leeven.
2. Want yder een wel weet,
Dat daer toe is bereet
Dat eeuwigh vier der Hellen,
Dat schrickelijke wreet,
En uytermaten heet,
Sal branden de rebellen.
3. Een plaets der duysternis,
Daer anders niet en is
Dan Solpher, Vier, Tempeeste,
Der tanden scharp gekris,
Geschrey van droeffenis,
Maer dit 's nogh niet het meeste.
4. De Duyvels obstinaet,
Met schroomelijk gelaet,
De menschen daer verveeren,
En uyt vergalden haet,
Met wreetheydt sonder maet,
Tyrannelijk tenteeren.
5. De worm die byster knaeght
Altijdt haer hardt doorsaeght,
Sy stadigh Godt vervloeken,
Maer Godt daer niet nae vraeght,
Want hy rechtvaerdigh plaeght,
Sy kunnen geen troost soeken.

6. 't Is d'aldermeeste pijn,
Verschovelingh te sijn,
In alle eeuwigheeden,
Van 't Goddelijk aenschijn,
Om soo een kleyn termijn
Van 's Weerelts ydelheeden.
7. Mijn Siele nu wel aen,
Laet ons togh neerstigh gaen,
Met eenen kloeken moede,
Bekooringh wederstaen,
Om d' Helle te ontgaen,
Van sonden ons behoeden.
8. Ogh, eeuwigh duert soo langh,
Te sijn in Duyvels prangh,
Oft eeuwigh te verblyden
In 's Heemels soet gesangh,
De Weerelt gaet sijn gangh,
Laet ons de Weerelt myden.
9. O goedertieren Heer,
Brenght ons togh tot bekeer,
Tot een deughtsamer leeven,
Dat wy voortaen niet meer,
Van nu af, nimmermeer
Tot sonden ons begeeven.

264. Den Heemel.

Wys:
O Heyligh saligh Bethlehem.
Ons Speeljaght nu al vaerdigh leydt.

MYn waerde Siel, siet togh om hoogh,
En denkt wat magh togh sijn daer booven,
Ten Hemel-waerts soo slaet u oogh,
En wilt de Weerelt niet gelooven.
2. De Weerelt somtijts wat verheught,
Maer 's menschen hart kan niet bedenken
Hoe groot dat is des Heemels vreught,
Die Godt wil sijn minnaren schenken.
3. Het lyden dat ons sughten doet,
Of 's weerelts vreught is niet te aghten,
By 't overgroote Heemels goet,
Dat ons van Godt staet te verwaghten.
4. Te woonen in een Stadt soo schoon,
Die om haer schoonheyt heet te weesen
De Bruydt des Lams, dat is, Goodts Soon
Die is haer Bruydegom gepreesen.
5. Haer straten sijn van suyver Goudt,
Haer mueren, met haer twaelef poorten,
Sijn in 't vierkandt seer wel geboudt,
Van eel Gesteent der beste soorten.
6. De klaerheyt Goodts men daer aensiet
Soo blinkend' en soo helder schijnen,
Dat Sonn' nogh Maen daer dienen niet;
Want al haer licht souw strax verdwijnen.
7. Te wonder ruym is het aldaer,
Met woorden kan men 't geensins seggen;
Veel duysent Weerelts souden maer
Vermogen een kleyn plaets beleggen.

8. d' Inwoonders sijn sonder getal,
Veel duysenden sijn Goodts dienaren,
Ontalbaer volk uyt 's Weerelts dal,
Van alle talen groote scharen.
9. Het sijn al Broeders van Goodts Soon,
Als 's Heemels glans sy cierlijk blinken,
Rijk, eedel, glorieus, en schoon,
Vroolijk, Goodts lof haer stemmen klinken.
10. Het aenschijn Goodts is haer vermaek,
Dat s' in der eeuwigheyt aenschouwen,
En haer versaedt geen ander saek,
Dan Godt vereenight te behouwen.
11. Uw' Tabernakel, Heer, ik wensch,
Mijn Siele haekt met groot verlangen,
Ogh, wie is soo geluckigh mensch,
Die gy Heer daer in sult ontfangen?
12. Die boven al bemindt sijn Godt,
Daer nae sijn naesten altemale,
Die sal bekoomen dit goet lot,
Dat Godt hem brengh in 's Heemels Sale.
13. Daer sal Godt wegh doen al 't verdriet,
Met blyschap sal Godt hem versaeden;
Nogh nacht, nogh doodt, vindt men daer niet,
Geen saek die welk souw mogen schaden.
14. Sijn hart wordt daer dan soo versaet,
Dat het wort vol van jubileeren,
En loven Godt van sijn weldaet,
En prijsen Godt den Heer der Heeren.

265. Laudate Dominum omnes gentes.

Wys:
Bemindt en eert der Maeghden.
Jesus soete memorie.

+

DEn Heere alle Heydens prijst, +*Psal. 116.*
Hem alle volken eer bewijst;
Want sijn genaed' op ons beklijft,
En 's Heeren Waerheydt eeuwigh blijft.

265. Gloria Patri.

DEn Vader, Soon, en Heyligh Geest,
Sy Gloori, gelijk is geweest
Van den begin, nu, en altijdt,
En in Eeuwen der Eeuwen wijdt.

A m e n .

De Vesper-Psalmen

Met starrekens tusschen de halve veersen, daer men sijn aesem verhalen moet, dogh sonder draejen. Ook de korte sillaben met accent geteykent, en de lange met een platte linie. Tot gerijf der Singers die geen Latijn kunnen.

De Sondaeghse Psalmen.

*

Vers. **Deus in adjutōríum meum intēnde.**
Resp. **Dōmíne ad adjúvāndum me festīna.**

*Glōría Patri, & Filío, * & spirītúi sancto:*
*Sicut erat in princīpío, & nunc, & semper, **
& in saecúla saecúlōrum, Amen. Allelūja.

Na *Septuagesima* en door de heele Vasten in plaets van *Alleluja,*
Laus tibi Dōmíne, Rex aetērnae glōríae.

De eerste Psalm.

*1 Dixit Dōmínus Dōmino meo: * sede à dextris meis:*
*2 Donec ponam imimicos tuos, * scabēllum pedum tuōrum.*
3 Virgam virtūtis tuae emittet Dōmínus ex

*Sion: * domināre in mēdío inímicōrum tuōrum.*
*4 Tecum princīpium in die virtūtis tuae in splendōribus sanctōrum: * ex ūtéro ante luciferum gēnúi te.*
*5 Jurāvit Dōminus, & non paenítēbit eum: * Tu es sacērdos in aetērnum secūndum ōrdinem Melchísédech.*
*6 Dōmínus à dextris tuis', * confrēgit in die irae suae reges.*
*7 Judícābit in natíōníbus implēbit ruīnas: * conquassābit cāpíta in terra multōrum.*
*8 De torrēnte in via bibet: * proptēréa exaltābit caput.*

De tweede Psalm.

*1 COnfîtēbor tibi Dōmíne in toto corde meo: * in consīlío justōrum & congrégātione.*
*2 Magna ōpéra Dōmini * exquisīta in omnes voluntātus ejus.*
*3 Confēssio & magnificēntía opus ejus: * & justītía ejus manet in saecúlum saecúli.*
*4 Memōríam fecít mirabilíum suōrum, misêrícots & miserātor Dōmínus: * escam dedit timēntíbus se.*
*5 Memor erit in secúlum testamēnti sui: * virtūtem ōpérum suōrum annuntíabit pōpúlo suo:*

*6 Ut det illis haereditātem Gêntium: * ōpéra mānúum ejus veritas & judicium.*
*7 Fidêlia ōmnía mandāta ejus: confirmāta in sae-cúlum-sae-cúli, * facta in veritāte & aequitāte.*
*8 Redemptiōnem misit pōpúlo suo: * mandāvit in aetērnum testamēntum suum.*
*9 Sanctum & terribile nomen ejus: * initium sapiēntiae timor Dōmini.*
*10. Intellēctus bonus ōmnibus fâciêntibus eum: * laudātio ejus manet in saecúlum saecúli.*

De derde Psalm.

*1 BEatus vir qui timet Dōminum: * in mandātis ejus volet nimis.*
*2 Potens in terra erit semen ejus: * generātio rectōrum benedicêtur.*
*3 Glōria & divitiae in domo ejus: * & justitia ejus manet in saecúlum saecúli.*
*4 Exōrtum est in tēnébris lumen rectis: * miséricors, & miserātor, & justus.*
*5 Jucūndus homo qui misérētur & commodat, dispōnet sermōmes suos in judicio: * quia in aetêrnum non commovêbitur.*
*6 In memōria aetērna erit justus: * ab auditiōne mala non timēbit.*
*7 Parātum cor ejus sperāre in Dōmino, confirmātum est cor ejus: * non commovēbitur, donec despiciat inimicos suos.*
8 Dispērsit, dedit paupēribus: justitia ejus

*manet in saecúlum saecúli, * cornu ejus exaltābitur in glōria.*
*9 Peccātor vidēbit & irassêtur, dêntibus suis fremet & tabēsset: * desidērium peccatōrum perîbit.*

De vierde Psalm.

*1 LAudāte pūéri Dōminum: * laudāte nomen Dōmíni.*
*2 Sit nomen Dōmíni benedictum, * ex hoc nunc, & usque in saecúlum,*
*3 A solis ortu usque ad occāsum, * laudābíle nomen Dōmini.*
*4 Excêlsus super omnes gentes Dōmínus, * & super coelos glōria ejus.*
*5 Quis sicut Dōminus Deus noster, qui in altis hābítat * & humîlía rēspicit in coelo & in terra?*
*6 Sūscitans à terra înópem, * & de stērcòre erígens pāupérem.*
*7 Ut cōllócer eum cum princīpíbus, * cum princīus pōpùli sui.*
*8 Qui habitāre facit stêrílem in domo, * matrem filiōrum laetāntem.*

De vijfde Psalm.

*1 IN éxítu Isráel de AEgîpto, * domus Jacob de pōpúlo Bārbáro:*

*2 Facta est Judaea sanctifícātio ejus, * Isráel potēstas ejus.*
*3 Mare vidit, & fugit: * Jordānis convērsus est retrōrsum.*
*4 Montes exultavērunt ut ariétes: * & colles sicut agni ōvíum.*
*5 Quid est tibi mare quod fugīsti: * & tu Jordānis, quia convêrsus es tetrōrsum?*
*6 Montes exultāstis sicut aríetes, * & colles sicut agni ōvium.*
*7 A fācíe Dōmíni mota est terra, * & à fācie Dei Jacob.*
*8 Qui convērtit petram in stagna aquārum, * & rupem in fontes aquārum.*
*9 Non nobis Dōmíne, non nobis: * sed nōmíni tuo da glōriam.*
*10 Super miserícōrdía tua, & verítāte tua: * nequāndo dicant gentes: ubi est Deus eōrum?*
*11 Deus autem noster in coelo: * ōmnía quaecūnque vōlúit fecit.*
*12 Simulācra gēntíum argêntum & aurum, * ôpéra mānúum hōminum.*
*13 Os habent & non loquēntur: * ōcúlos habent, & non vidēbunt.*
*14 Aures habent & non aūdient: * nares habent & non odórābunt.*
*15 Manus habent, & non palpābunt: pedes habent, & non ambúlābunt: * non clamābunt in gūttúre suo.*

*16 Simíles illis fiant qui fācíunt ea: * omnes qui confidunt in eis.*
*17 Domus Isráel sperāvit in Dōmíno: * adjūtor eōrum & pròtéctor eōrum est.*
*18 Domus Aāron sperāvit in Dōmíno: * adjūtor eōrum & pròtéctor eōrum est.*
*19 Qui timent Dōmínum, speravērunt in Dōmíno: * adjūtor eōrum & protector eōrum est.*
*20 Dominus memor fuit nostri: * & benédixit nobis.*
*21 Benédixit dōmúi Isráel: * benédixit dōmúi Aāron.*
*22 Benédixit ōmníbus qui timent Dōmínum, * púsīllis cum majōribus.*
*23 Adjíciat Dōmínus super vos; * super vos & super filios vestros.*
*24 Benédicti vos à Dōmíno, * qui fecit coelum & tèrram.*
*25 Coelum coeli Dōmino: * terram autem dedit fílíjs hōmínum.*
*26 Non mōrtúi laudābunt te Dōmine: * neque omnes qui descēndúnt in infērnum.*
*27 Sed nos qui vivimus benedîcimus Dōmino * ex hoc nunc & usque in saecúlum.*

*Magnificat * āníma mea Dōminum.*

*1 MAgnificat * āníma mea Dōminum.*
*2 Et exultāvit spíritus meus * īn Deo salutāri meo.*

*3 Quia respēxit humilítātem ancíllae suae: * ecce enim ex hoc beātam me dicent omnes genérātiones.*
*4 Quia fecit mihi magna qui potens est: * & sanctum nomen ejus.*
*5 Et miserícōrdía ejus à progēníe in progêníes * timēntíbus eum.*
*6 Fecit potēntíam in brāchío suo: * dispērsit supērbos mente cordis sui.*
*7 Depōsúit potêntes de sede, * & exaltāvit hūmíles.*
*8 Esuríêntes implêvit bonis: * & dīvítes dimīsit inānes.*
*9 Suscēpit Isráel pūérum suum, * recordātus miserícōrdiae suae.*
*10 Sicut locūtus est ad patres nostros, * Abráham & femínu ejus in saecúla.*
*Glōria Patri, & Filío, * & spritítúi sancto:*
*Sicut erat in principio, & nunc, & semper, * & in saecúla saecúlōrum, Amen.*

In de Vesperen *der Heyligen,* worden dese navolgende Psalmen gesongen.

In de eerste Vesper de vier Sondaeghse Psalmen, ende in de plaets van *In Exitu, &c.* De vijfde Psalm.

Laudāte Dominum omnes gentes,

*1 LAudāte Dôminum omnes gentes, * laudāte eum omnes pōpúli.*
2 Quōníam confirmāta est super nos miseri-

*cōrdía ejus, * vērítas Dōmini manet in aetērnu.*

Dus ook op ons Liefs Heeren Hemelvaert in beyde Vespers. Dus ook in beyde Vespers Confessoris non Pontificis.

Maer in de tweede Vesper *Confessoris Pontificis* in de plaets van *In Exitu, &c.* De vijfde Psalm.

Memēnto Dōmíne David,

*1 MEmēnto Dōmíne David, * & omnis mansuetūdinis ejus:*
*2 Sicut jurāvit Dōmino, * Votum vovit Deo Jacob:*
*3 Si introîéro in tabernāculum domus meae, * si assēndéro in lectum strati mei:*
*4 Si dēdéro somnum ōcúlis meis * & pālpébris meis dormitatiōnem.*
*5 Et requiem tempōribus meis, donec invēniam Iocum Dōmino, * tabernācúlum Deo Jacob.*
*6 Ecce audívimus eam in Ephráta: * invēnimus eam in campis silvae.*
*7 Introíbímus in tabernācúlum ejus: * adorābimus in loco, ubi stetērunt pedes ejus.*
*8 Surge Dōmine in rēquiem tuam, * tu & arca sanctificatiōnis tuae.*
*9 Sacerdōtes tui indúāntur justítiam: * & sancti tui exūltent.*
*10 Propter David servum tuum, * non avertas fācíem Christi tui.*
11 Jurāvit Dōmínus David veritātem, & non

*frustrābítur eum: * de fructu ventris tui ponam super sedem tuam.*
*11 Si custodīérint filij tui testamēntum meum, * & testímōnía mea haec, quae docēbo eos:*
*12 Et filíj eōrum usque in saecúlum, * sedēbunt super sedem tuam.*
*13 Quōníam elégit Dōmínus Sion: * elêgit eam in habitātíonem sibi.*
*14 Haec requies mea in saecúlum saecúli: * hic habitābo, quōniam elêti eam.*
*15 Vidúam ejus benedícens benedīcam: * pāupéres ejus satúrābo pāníbus.*
*16 Sacerdōtes ejus índúam salutāri: * & sancti ejus exultatiōne exultābunt.*
*17 Illuc prodūcam cornu David, * parāvi lucērnam Christo meo.*
*18 Inimícos ejus īndúam confusiōne: * super ipsum autem efflorêbit sanctificātío mea.*

In de tweede Vesper *van Martelaren,* vier eerste Sondaeghsche Psalmen, ende in de plaets van *In Exitu, &c.* De vijfde Psalm.

Crêdidi, propter quod locūtus sum

*1 CRêdídi, propter quod locūtus sum: * ego autem humilíātus sum nimis.*
*2 Ego dixi in excêssu meo: * omnîs homo mendax.*
*3 Quid retríbúam Dōmíno, * pro ōmnibus que retrībúit mihi.*

*4 Cālicem salutāris accīpiam: * & nomen Dōmîni invocābo.*
*5 Vota mea Dōmíno reddam coram omni pōpúlo ejus: * pretiōsa in conspēctu Dōmini mors sanctōrum ejus.*
*6 O Dōmine, quia ego servus tuus: * ego servus tuus, & filius ancíllae tuae.*
*7 Ditupísti víncúla mea: * tibi sactificābo hōstiam laudis & nomen Dōmíni invocābo.*
*8 Vota mea reddam in conspēctu, omnis pōpúli ejus: * in ātrijs domus Dōmíni, in mêdío tui Jerūsālem.*

In de tweede Vesper der Apostelen *I. Dixit Dominus, &c. II. Laudate Pueri, &c. III. Credidi, &c. De vierde Psalm.*

In còntvertêndo Dōmínus captivítātem Sion

*1 IN còntvertêndo Dōmínus captivítātem Sion: * facti sumus sicut consolāti.*
*2 Tunc replêtum est gāudío os nostrum: * & lingua nostra exultatiōne.*
*3 Tunc dicent inter gentes: * magnificāvit Dōminus fācére eum eis.*
*4 Magnificāvìt Dōmínus fācére nobiscum: * facti sumus laetāntes.*
*5 Convērte Dōmíne captivítātem nostram, * sicut torrens in austro.*
*6 Qui fēmínant in lācrīmis, * in exultatíōne metent.*
*7 Eūntes ibant & flebant, * mittēntes fēmina sua.*

*8 Veniēntes autem vēníent cum exultatiōne, * pòrtāntes manīpúlos suos.*

De vijfde Psalm.

*1 Dōmíne probāsti me, & cognovīsti me: * te cognovísti sessiōnem meam, & resurrectíōnem meam.*
*2 Intellixísti cogítatíōnes meas de longe: * sēmítam meam & funícúlum meum investigāsti.*
*3 Et omnes vias meas providísti: * quia non est sermo in lingua mea.*
*4 Ecce Dōmíne tu cognovísti ōmnía, novíssíma & antiqua: * tu formāsti me, & posúisti, super me manum tuam.*
*5 Mirābílis facta est sciēntía tua ex me: * confortātu est, & non pōtéro ad eam.*
*6 Quo ibo à spîrítu tuo? * & quo à fācíe tua fūgíám?*
*7 Si accēndéro in coelum tu illic es: * si descēndéro in infērnum, ades.*
*8 Si sūmpséro pennās meas dilūcúlo, * & habítāvéro in extrēmis marìs:*
*9 Eténim illuc manus tua dedūcet me: * & tenēbit me dēxtéra tua.*
*10 Et dixi, fōrsítan tênebrae conculcābunt me: * & nox illumínātío mea in delîcíjs meis.*
*11 Quia tênebrae non obscurabūntur à te, & nox sicut dies illuminābítur: * sicut tēnebrae ejus, ita & lumen ejus.*

*12 Quia tu possedisti renes meos: * & suscepīsti me de ūtéro matrís meae.*
*13 Confitébortibi, quia terribīliter magnifIcātus es * mirabīlīa ōpéra tua, & āníma mea cognōscet nimis.*
*14 Non est occultātum os meum à te, quod fecīsti in occūlto: * & substāntía mea in inferiōríbus terrae.*
*15 Imperfêctum meum vidērunt ōcúli tui, & in libro tuo omnes scribēntur: * dies formabūntur & nemo in eis.*
*16 Mihi autem nimis honorāti sunt amīci tui, Deus: * nimis confortātus est principātus eōrum.*
*17 Dinumérābo eos, & super arēnam multiplícabūntur: * exurrēxi, & adhuc sum tecum.*
*18 Si occīdéris Deus peccatōres: * viri sānguínum déclināte à me:*
*19 Quia dīcítis in cogitātíone: * Accīpíent in vanítāte civítātes tuas.*
*20 Nonne qui odêrunt te Dōmine, ōdéram: * & super inímīcos tuos tabeseēbam?*
*21 Perfêcto ōdio ōdéram illos: * & inímîci facti sunt mihi.*
*22 Proba me Deus & scito cor meum: * intērròga me, & cognōsce sêmitas meas.*
*23 Et vide si via iniquítātis in me est: * & deduc me in via aetērna.*

In beyde de Vespers van *S. Maria de Moeder Goodts, Maeghden ende Weduwen. Ende nieuwe Jaerdagh, I. Dixit Dominus, &c. II. Laudate pueri, &c.* De derde Psalm.

Laetātus sum in his quae sunt mihi

*1 LAEtātus sum in his quae dicta sunt mihi: * in dōmum Dōmíni ibímus.*
*2 Stantes erant pedes nostri, * in ātrijs tuis Jerūsálem.*
*3 Jerūsálem quae aedificātur ut cîvítas: * cujus participātío ejus in idīpsum.*
*4 Illuc enim ascendērunt tribus, tribus Dōmini: * testímōníum Isráel ad confitēndum nōmini Dōmíni.*
*5 Quia illic sedērunt sedes in judîcío, * sedes super domum David.*
*6 Rogāte quae ad pacem sunt Jerūsálem: * & abundāntia diligēntibus te:*
*7 Fiat pax in virtūte tua: * abundāntía in tūtribus tuis.*
*8 Propter fratres meos & prōxímos meos, * loquēbar pacem de te:*
*9 Propter domum Dōmíni Dei nostri, * quaesîvi bona tibi.*

De vierde Psalm.

*1 NIsi Dōmínus aedifícāvérit domum, * in vanum laboravērunt qui aedīfícant*

*2 Nisi Dôminus custodīérit civítātem: * frustra vīgílat qui custōdit eam.*
*3 Vanum est vobis ante lucem fūrgére: * sūrgíte postquam sedērítis qui manducātis panem dolōris.*
*4 Cum dēdérit dilêctis suis somnum: * ecce haereditas Dōmíni, fīlij; merces, fructus ventris.*
*5 Sicut sagittae in manu potêntis: * ita fīlij excussōrum.*
*6 Beātus vir, qui implēvit desídêrium suum ex ipsis: * non confundētur cum loquētur inimīcis suis in porta.*

De vijfde Psalm.

*1 LAuda Jerūsálem Dōmínum: * Lauda Deum tuum Sion.*
*2 Quōniam confortāvit seras portārum tuārum: * benedîxit fīlijs tuis in te.*
*3 Qui pōsúit fines tuos pacem: * & adipe frumênti satiat te.*
*4 Qui emīttit elōquíum suum terrae: * velōcítēr currit sermo ejus.*
5 Quī dat nivem sicut lanam: nēbúlam sicut cīnérem spargit.
*6 Mittīt Crystāllum suam sicut buccēllas: * ante fāciem frīgóris ejus quis sustínēbit?*
*7 Emīttet verbum suum, & liquefācíet ea: * flabit spīrítus ejus & fluent aquae.*
*8 Qui annūncíat verbum suum Jacob: * justītías & judīcía sua Isráel.*

*8 Non fecit tàlíter omni natíōni: * & judīcía sua non manífestāvit eis.*

S. Agatha en *S. Agneta* hebben de Sondaeghsche Psalmen, behalven in de plaets van *In Exitu* de vijfde Psalm, in de eerste Vesper, *Laudate Dominum omnes, &c.* Maer in de tweede Vesper, dese vijfde Psalm. *Lauda Jerusalem, &c.* Alsoo oock *Kerkwijding* in beyde de Vespers.

De Heylige Engelen hebben in de eerste Vesper na de vier Sondaeghsche Psalmen de vijfde Psalm *Laudate Dominum omnes gentes,* maer in de tweede Vesper na de vier Sondaeghsche Psalmen, in plaets van *In Exitu, &c.* de vijfde Psalm.

Confitēbor tibi Dōmíne in toto corde meo

*1 COnfitēbor tibi Dōmíne in toto corde meo: * quōníam audīsti verba oris mei.*
2 In conspēctu angélōrum psallam tìbī: adorābo ad templum sanctum tuum & confitêbor nōmíni tuo.
*3 Super miserícōrdía tua, & verítāte tua: * quōníam magnificāsti super omne, nomen sanctum tuum.*
*4 In quacūnque die invocāvéro te, exāudi me: * multiplīcābis in āníma mea virtūtem.*
*5 Confitéāntur tibî Dōmíne omnes reges terrae: * quia audíêrunt omnía verba oris tui.*

*6 Et cantent in vijs Dōmíni: * quōníam magna est glōría Dōmíni.*
*7 Quōníam excēlsus Dōmínus, & humīlía rêspicit: * & alta à longe cognōscit.*
*8 Si ambúlāvéro in mēdīo tribulātíonis, vivificābis me, * & super iram inimicōrum meōrum extendīsti manum tuam, & salvum me fecit dēxtéra tua.*
*9 Dōmínus retrībúet pro me: * Dōmíne miserícōrdía tua in sae-cúlum: ōpéra mānúum tuārum ne despīcías.*

Beyde de Vespers van het *Heylighste Sacrament,* en de Heele Octave door. *I Dixit dominus, &c. II. Confitebor, &c. III. Credidi, &c.* De vierde Psalm.

Beati omnes qui timent Dōmínum,

*1 BEati omnes qui timent Dōmínum, * qui ambulant in vijs ejus.*
*2 Labōres mānúum tuārum quia manducābis: * beatus es, & bene tibi erit.*
*3 Uxor tua sicut vitis abūndans: * in latēríbus domus tuae.*
*4 Filíj tui sicut novêllae olivārum, * in circūítu mensae tuae.*
*5 Ecce sic benedícētur homo, * qui timet Dōmínum.*
*6 Benedîcat tibi Dōmínus ex Sion, * & vīdéas bona Jerūsálem ōmnibus diēbus vitae tuae.*

*7 Et vīdéas fílios filiōrum tuōrum, * pacem super Isráel.*
De vijfde Psalm. *Lauda Jerusalem, &c.*

Karsdagh in de tweede Vesper, en voort de heele Octave door. *I. Dixit Dominus, &c. II. Confitebor, &c. III. Beatus vir, &c.* De vierde Psalm.

De Profūndis clamāvi ad te Dōmine

*1 DE profūndis clamāvi ad te Dōmine: * Dōmine exāudi vocem meam.*
*2 Fíant aures tuae intendēntes, * in vocem deprécatiōnis meae.*
*3 Si iniquítātes observāvéris Dōmíne: * Dōmíne quis sustínēbit?*
*4 Quia apud te propitiātío est, * & propter legem tuam sustīnúi te Dōmíne.*
*5 Sustīnúit anima mea in verbo ejus: * sperāvit aníma mea in Dōmíno.*
*6 A custōdía matutusa usque ad noctem * sperāvit Isráel in Dōmíno.*
*7 Quia apud Dominum miserícōrdía: * & copíōsa apud eum redēmptio.*
*8 Et ipse rēdímet Isráel, * ex ōmníbus iniquítātíbus ejus.*

De vijfde Psalm. *Memento, &c.*

Circumcisio of *Nieuwe Jaers-dagh,* beyde de Vespers altemael gelijk onse Lieve Vrouwe of de Maeghde Psalmen.

Paeschen, Pinxteren, H. Drievuldigheydt, Drie Coningen dagh in de tweede Vesper alle de Sondaeghsche Psalmen, maer in de eerste Vesper in de plaets van *In Exitu, &c.* De vijfde Psalm.

Laudāte Dōmínum omnes gentes

*1 LAudāte Dōmínum omnes gentes, * laudāte eum òmnes pōpúli.*
*2 Quōníam confirmāta est super nos misericōrdía ejus, * & vērítas Dōmíni manet in aetêrnum.*
*Glória Patri & Filio, * & Spirītúi sancto.*
*Sicut erat in princīpío, & nunc & semper, * & in saecúla saecúlōrum, Amen.*

Aenwyser der Liedekens, Ofte haer Opschriften.

[Nota, het eerste getal betekent de order, soo als de Liedekens na malkander volgen, en 't achterste cijfer is de pagina daer de Liedekens op beginnen.]

1.	Een goede Godt.	1
2.	Een Godt Schepper van alles.	3
3.	Heylige Drievuldigheydt.	6
4.	De ziele des H. Drievuldigheydts Beeldt.	8
5.	Heylige Engelen.	10
6.	S. Michael drijft Lucifer uyt den Hemel.	12
7.	H. Schut-Engel bewaert ons.	14
8.	Adam en Eva in 't Paradijs.	17
9.	Conceptio S. Marie Ontfangkenis.	20
10.	S. Marie Geboorte Nativitas.	22
11.	S. Marie Presentatie.	23
12.	H. Maria Houwbaer.	25
13.	H. Maria wort aen Joseph getrouwt.	26
14.	Den H. Advent.	28
15.	Joannis Baptiste ontfangkenis.	29
16.	Ave Maria de Engelsche groet.	32
17.	Ons Heere Jesu Christi ontfangkenis.	31
18.	H. Maeght Maria bevrught.	34
19.	H. Maria besoekt Elisabet, Visitatie.	35
20.	Magnificat, Marie Lof-sang.	36

21.	S. Joannis, Baptiste Geboorte.	37
22.	Benedictus, Sacharie Lof-sang.	38
23.	B. immaculata, S. Maria Moeder Gods.	40

24.	Geboorte ons Salighmakers Jesu Christi.	45
24.	Jesus Christus wordt geboren.	46
25.	Jesus wordt besneden.	48
26.	De wijse Coningen komen offeren.	52
27.	Purificatie, Marie offerhande.	55
27.	Nunc dimittis, Simeons Lof-sang.	56
28.	Simeons prophetie.	58
29.	Jesus vlught na Egipten.	60
30.	De Onnosele Kinderen worden gedoodt.	62
31.	Jesus Jongkheydt.	64
32.	Jesus Eeuwigheydt.	67
33.	Joannes Preekt in de Woestijn.	68
34.	Jesus wort van Joannes gedoopt.	70
35.	Jesus vastende in de Woestijn wordt getenteert.	72
36.	Jesus krijght getuygenis van Joannes.	73
37.	Jesus roept vijf Discipulen.	76
38.	Godt heeft het Houwelijk ingestelt.	77
39.	Jesus komt ter Bruyloft.	78
40.	Seegening der gehouwden.	79
41.	Jesus jaeght de verkoopers uyt den Tempel.	81
42.	Jesus leert Nicodemum.	83
43.	Jesus Doopt door sijn Discipulen.	85
44.	Joannes raekt in de gevanckenisse.	87

45.	Jesus spreeckt met een Samaritaensche vrouw.	88
46.	Jesus spreeckt van den Oegst.	91
47.	Jesus geneest een Coningxkens Soon van de koorts.	92
48.	Jesus gaet te Capharnaum woonen.	94
49.	Jesus roept Visschers der menschen.	95
50.	Jesus verjaeght een vuyle geest.	97
51.	Jesus geneest Petri Schoon-moeder van de koorts.	98
52.	Jesus berispt sommighe die hem volghen willen.	99

53.	Jesus stilt het onweer op See.	100
54.	Jesus jaeght Duyvels uyt, die gaen in Varkens.	102
55.	Jesus geneest een Jightigen die door 't dack gelaten was.	103.
56.	Jesus roept Matheum van den Tol.	105
57.	Jesus spreekt met S. Jans Discipulen van haer Vasten.	107
58.	Jesus verwekt Jairus Dochter van de doodt.	108
59.	Jesus geneest een Bloedtloopige Vrouwe.	110.
60.	Jesus geneest twee Blinden en een Stomme.	111.
61.	Jesus geneest een van 38. jarige krankheydt.	113.
62.	Jesus spreekt van sijn Authoriteyt.	115
63.	Jesus wandelt door het Saedt.	118
64.	Jesus geneest een verdrooghde Handt.	119
65.	Jesus kiest twaelf Apostolen.	122
66.	Jesus preekt de aght Saligheden.	123
67.	Jesus preekt van Stightinge.	125
68.	Jesus preekt van vervullinge der Wet.	126
69.	Jesus preekt van twist te schouwen.	127
70.	Jesus preekt van onstichtinge te schouwen.	129

71.	Jesus preekt van den Schey-brief.	130
72.	Jesus preekt van niet te sweeren.	130
73.	Jesus preekt geen quaet te wederstaen.	131
74.	Jesus preekt sijn Vyanden te beminnen.	132
75.	Jesus preekt hoe men Aelmis geven sal.	134
76.	Jesus preekt hoe men bidden sal.	135
77.	Jesus preekt hoe men bidden sal Pater Noster.	136
78.	Jesus preekt hoe men Vasten sal.	137
79.	Jesus preekt van hier geen schatten te garen.	138
80.	Jesus preekt van tijtelijke sorge te schouw*en*.	139

81.	Jesus Preekt van niet te oordeelen.	141
82.	Jesus Preekt de misterien te bedecken.	142
83.	Jesus Preekt van bidden met betrouwen.	143
84.	Jesus Preekt van de enge poort in te gaen.	144
85.	Jesus Preekt van valsche Propheeten.	145
86.	Jesus Preekt van na sijn woort te doen.	146
	Slot-Veerskens om yder van de voorige te sluyten.	148
87.	Jesus geneest een Melaetschen.	148
88.	Jesus geneest een Capiteyns kindt.	150
89.	Jesus verwekt een Weeduws kindt.	152
90.	Joannes sendt sijn Discipulen tot Jesusm.	154
91.	Jesus verwijt des volkx hardneckigheyt.	155
92.	Jesus roept alle bedrukten.	156
93.	Maria Magdalena wascht Jesus voeten.	157
94.	Jesus verjaeght een stomme Duyvel, en wort gelastert.	159
95.	Jesus geeft het teyken van Jonas.	161
96.	Jesus wort gepreesen van een Vrouw.	163
97.	Joannes wort onthooft.	164
98.	Jesus geeft de parabel van den Sayer.	166

99.	Waerom Jesus in parabolen spreekt.	168
100.	Jesus geeft de parabel van 't onkruyt.	169
101.	Jesus geeft de parabel van het wasdom des zaeds.	171
102,	Parabel van het Mostard-saedt en van den deegh.	172
103.	Parabel van den schat en den Margariet.	173
104.	Parabel van het Visch-net.	174
105.	Jesus wort uyt Nazareth verdreven.	175
106.	Jesus ontfermt over de verlatentheydt der menschen.	176
107.	Jesus sendt twaelf Apostolen.	177
108.	Jesus onderrecht sijn Apostolen.	179
109.	Jesus versterkt sijn Apostolen.	180
110.	Herodes hoort van Jesus miraculen.	183.

111.	Jesus spijst 5000 menschen met 5 brooden en 2 visschen.	184
112.	Jesus wandelt over 't water, Petrus ook.	186
113.	Jesus spreekt van Heemels broodt te eeten.	187
114.	Jesus spreekt van het Manna.	189
115.	Jesus belooft sijn vleesch en bloedt te geven tot spijs en drank.	190
116.	Jesus belooft sijn vleesche en bloedt.	191
117.	Jesus Discipulen eten met ongewassen handen.	192
118.	Jesus verlost een Cananesche dochter van den Duyvel.	194
119.	Jesus geneest een dooven en stommen.	196
120.	Jesus spijst 4000 menschen met 7 brooden en luttel vis.	198
121.	Jesus leert de Phariseeschen deegh te schouwen.	200
122.	Jesus geneest een Blinde-man te Betzaida.	202
123.	Jesus belooft aen Petrus de sleutels der Heemelen.	204
124.	Jesus voorseyt sijn doodt.	205
125.	Jesus roept elk een hem met Cruys na te volgen.	206
126.	Jesus wort verklaert op den Bergh, Transfiguratie.	207
127.	Jesus verjaeght een stomme Duyvel welk de Discipels niet konden verjagen.	210

128.	Jesus betaelt den Tol voor hem en voor Petrus.	212
129.	Jesus leert van ootmoedigheyt.	214
130.	Jesus leert van onstightingh te waghten.	215
131.	Jesus leert quijt te schelden.	217

132.	Parabel van den knecht die niet quijt schelden en wilde.	218
133.	Jesus wort te Samarien niet ontfangen.	220
134.	Jesus geneest tien Melaetschen.	221
135.	Jesus komt op der Tabernaculen feest.	222
136.	Jesus is op der Tabernaculen feest.	224
137.	Jesus bevrijt een overspelige Vrouw.	226
138.	Jesus Preekt in den Tempel tegen de Jooden.	227
139.	De Joden willen Jesum steenigen in den Tempel.	231
140.	Jesus geneest een geboore blinde-man.	232
141.	Jesus Preekt van den goeden Harder.	235
142.	Jesus noemt hem een goeden Harder.	236
143.	Jesus sendt 72 Discipulen.	237
144.	De 72 Discipulen koomen weeder.	239
145.	Jesus spreekt van den goeden Samaritaen.	241
146.	Jesus wort van Martha ontfangen.	242
147.	Jesus leert sijn Discipulen bidden.	244
148.	Jesus bestraft de Phariseen.	246
149.	Jesus leert de doodt niet te vreesen.	247
150.	Jesus leert gierigheyt te schouwen.	249

151.	Jesus leert tijtelijke sorghvuldigheyt te schouwen.	250
152.	Jesus een trouw kneght te weesen leert.	252
153.	Jesus dreyght den quaden knecht.	253
154.	Jesus voor-seyt tweedraght.	254
155.	Jesus vermaent tot penitentie.	256
156.	Jesus geneest een kromme vrouw.	257
157.	Jesus leert dat de wegh des Heemels nauw is.	259
158.	Jesus geneest een watersughtigen man.	260
159.	Jesus leert armen te gast te nooden.	262
160.	Die genoodt waren willen niet komen.	263
161.	Jesus leert alles te verlaten.	264

162.	De Joden willen Jesum steenigen in Salomons portael.	266
163.	Jesus spreekt van 't verlooren Schaep en penning.	267
164.	Jesus spreekt van den verlooren Soon.	269
165.	Jesus spreekt van den ontrouwe Hooff-meester.	271
166.	Jesus leert tijtelijk goet te versmaden.	272
167.	Jesus spreekt van den bandt des Houwelix.	273
168.	Lazarus en den Rijke-man.	275
169.	Jesus betoont de kraght des Geloofs.	277
170.	Den Phariseus en den Publicaen bidden.	279
171.	Jesus gebenedijt de Kinderkens.	280
172.	Jesus raedt sijn goet den armen te geven.	281
173.	Jesus belooft hondert-fout die 't al verlaten.	283
174.	De werk-luyden in de Wijngaert worden beloont.	284
175.	Jesus krijght boode van Lazarus siekte.	286
175.	Jesus gaet Lazarum verwekken.	287
175.	Jesus verwekt Lazarum vander doodt.	288
176.	De Phariseen raetslagen om Jesum te vangen.	288
178.	Jesus voorseyt sijn Doodt en Verrijsenis.	290
179.	Jesus berispt Zebedeus kinderen.	291

180.	Jesus geneest een Blindeman by Jericho.	293
181.	Jesus wort van Zacheus ontfangen.	295
182.	Een Edelman geeft tien ponden aen tien knechten.	297
183.	Jesus geneest twee blinden buyten Jericho.	299
184.	Jesus wort van Maria gesalft.	300
185.	Jesus komt op een Eezelin te Jerusalem.	302

186.	Jesus propheteert de verwoestinge Jerusalems.	303
187.	De Kinderen roepen Hosanna.	304
188.	Jesus leert van een koren-graen onder d'aert.	305
190.	Jesus voorseyt sijn doodt des Cruyces.	306
191.	Jesus bestraft der Joden ongeloof.	307
192.	Jesus vermaledijt den Vijgeboom.	308
193.	Jesus vraeght van den Doop Joannis.	310
194.	Des Wijngaert-mans Soon wort gedoot.	311
195.	Die sonder Bruylofs-kleed wort in donker gesmeeten.	313
196.	Den Chynspenning wort aen Jesus vertoont.	315
197.	Een vrouw die seven mans gehadt heeft.	317
198.	Jesus beantwoort de vraegh van 't grootste gebodt	318
199.	Jesus vraeght wiens Soon Christus is.	319
200.	Jesus leert na de Phariseen woorden luysteren.	320
201.	Jesus seyt wee tot de Phariseen.	322
202.	Jesus seyt dat de Phariseen sullen d'Apostelen vervolgen.	324
203.	Jesus prijst de arme Weeduws offerhant.	325
204.	Jesus voorseydt de verwoestinge des Tempels.	326

205.	Jesus voorseyt de verwoestinge van Jerusalem.	329
206.	Jesus voorseyt de teykenen des Oordeels dagh.	331
207.	Jesus beveelt waght te houden tot het Oordeel.	334
208.	Jesus leert altijt waken.	336
209.	Parabel van den quaden Rechter.	337
210.	Jesus spreekt van wijse en dwase Maeghden.	338

211.	Jesus spreekt van 5 talenten.	340
212.	Jesus spreekt van de lichamelijke barmhartigheden.	342
213.	Jesus wort van Judas verkocht.	344
214.	Jesus beveelt 't Paeschlam te bereyden.	346
215.	Jesus wascht der Apostolen voeten.	347
216.	Jesus geeft sijn vleesch en bloedt.	349
217.	Jesus waerschouwt Judas verradery.	351
218.	Jesus leert sijn jongers de minst te wesen.	353
219.	Jesus waerschouwt sijn jongers van val.	354
220.	Jesus seyt die hem kennen, ook den Vader kennen.	355
221.	Jesus beveelt sijn jongers sijn gebooden te houden.	357
222.	Jesus belooft den Heyligen Geest.	358
223.	Jesus noemt hem een Wijngaert-stam, sijn Vader een Ackerman.	360
224.	Jesus noemt sijn Discipels vrienden.	362
225.	Jesus seyt dat sijn Discipels sullen gehaet worden.	363
226.	Jesus voorseyt sijn Discipulen vervolging.	364
227.	Jesus belooft den H. Geest die de werelt bestraffen sal.	365
228.	Jesus spreeckt van sijn verscheyden.	367

229.	Jesus seyt dat hy van den Vader is gekomen.	368
230.	Jesus bidt sijn Heemelschen Vader.	370
231.	Jesus wort in 't Hofken gevangen.	372
232.	Jesus wort voor Annas en Caiphas gestelt.	375
233.	Jesus brenght de penningen weder.	378
234.	Jesus is aen Pilates gelevert.	380
234.	Jesus wort van Herodes bespot.	381
234.	Jesus wort gegeesselt.	382
234.	Jesus wort gekroont met doornen.	382

234.	Jesus wort van Pilatus verweesen.	383
235.	Jesus wort gekruyst.	384
236.	Jesus spreekt seven woorden aen 't Cruys.	385
237.	Jesus is gestorven.	387
238.	Jesus wordt begraven.	389
239.	Jesus is nedergedaelt ter Hellen en verreesen.	390
240.	Jesus heeft de doodt verwonnen, en is verreesen.	392
241.	Magdalena, Petrus en Joannes lopen na 't graf.	393
242.	Jesus vertoont hem aen de Vrouwen.	394
243.	Jesus veropenbaert hem tot Emaus.	396
244.	Jesus veropenbaert hem aen sijn Apostolen.	397
245.	Jesus veropenbaert hem aen alle sijn Apostolen.	399
246.	Jesus veropenbaert hem by 't Meyr Tiberiadis.	401
247.	Jesus beveelt Petrus sijn Schapen.	402
248.	Jesus seyt dat Joannes blijven moet.	403
249.	Jesus sendt sijn Discipels door de heele weerelt.	404
250.	Jesus geeft teykens der rechtgelovigen.	405
251.	Jesus beveelt sijn Discipels den H. Geest te wachten.	406406
252.	Jesus vaert ten Heemel.	407
253.	Jesus is opgeklommen ten Hemel.	408

254.	Den H. Geest is neder-gedaelt.	410
255.	De H. Maria wort ten Hemel gevoert.	412
256.	De H. Maria wort gekroont.	415
257.	Heyligh Cruys-vinding.	417
258.	Heyligh Cruys-verheffing.	420
259.	Kerk-wijdinge.	423
260.	De Doodt.	425

261.	Het Vagevier.	427
262.	Het Oordeel.	430
263.	De Hel.	432
264.	Den Heemel.	434
265.	Laudate Dominum omnes gentes.	436
265.	Gloria Patri, &c.	ibid.

Aenwijser der Euangelien en dagen.

204.	DEn 1 Sondagh in Advent.	326. 331
90.	2 Sondagh in Advent.	154
36.	3 Sondagh in Advent.	73
16.	Woensdagh Quatertemper.	32
19.	Vrijdagh Quatertemper.	35
33.	Saterdagh Quatertemper.	68
18.	33. 4 Sondagh in Advent.	68
16.	Kers-avont.	34
24.	Kersnaght.	41
24.	Kersdagh.	67. 45. 46.
202.	S. Stephanus.	324.
248.	S. Joannes Euangelist.	403
30.	Onnosel kinderen.	62
28.	Sondagh nae Kersdagh.	58
23.	Octave nae Kersdagh.	40
25.	Besnijdenis ons Salighmakers.	49
25.	Nieuwe Jaers-dagh.	50
29.	Vigili voor H. Drie Coningen.	60
26.	H. Drie Coningen-dagh.	52
31.	Den 1 Sondagh nae Drie Coningen.	64
36.	Octave na Drie Coningen.	75

39.	2 Sondagh na drie Coningen.	78
87.	3 Sondagh na drie Coningen.	148. 150
53.	4 Sondagh na drie Coningen.	100
100.	5 Sondagh na drie Coningen.	169
102.	6 Sondagh na drie Coningen.	172
174.	Sondagh Septuagesima.	284

98.	Sondagh Seragesima.	166. 168
178.	Sondagh Quinquagesima.	290. 293.
78.	Asche Woensdagh.	137
87.	Donderdagh na Aschdagh.	148
75.	Vrijdagh na Aschdagh.	134
112.	Saterdagh na Aschdagh.	186
35.	De 1 Sondagh in de Vasten.	72
212.	Maendagh.	342
41.	192. Dingsdagh.	81. 308
95.	Woensdagh Quatertemper.	161. 163
118.	Donderdagh.	194
61.	Vrijdagh Quatertemper.	113
126.	Saterdagh Quatertemper.	207
126.	De 2 Sondagh in de Vasten.	207
138.	Maendagh.	228
200.	Dingsdagh.	320
178.	Woensdagh.	290
168.	Donderdagh.	275
194.	Vrijdagh.	311
164.	Saterdagh.	269
94.	96. De 3 Sondagh in de Vasten.	159. 163.
105.	Maendagh.	175
131.	Dingsdagh.	217
117.	Woensdagh.	192
51.	Donderdagh.	98.
45.	Vrijdagh.	88. 91
137.	Saterdagh.	226
111.	De 4 Sondagh in de Vasten, De Roos.	184
41.	192. Maendagh.	81. 308
135.	Dingsdagh.	222

140.	Woensdagh.	232
89.	Donderdagh.	152
175.	Vrijdagh.	286
138.	Saterdagh.	227
138.	De 5 Sondagh in de Vasten, Passie.	231
136.	Maendagh.	224

133.	Dingsdagh.	220
162.	Woensdagh.	266
93.	Donderdagh.	157
176.	Vrijdagh.	288
186.	Saterdagh.	304
185.	De 6 Sondagh Palm.	302
184.	Maendagh.	300
231.	Dingsdagh.	372
213.	Woensdagh.	344
214.	Witte-donderdagh.	346. 349
238.	Goe'-vrijdagh.	389
241.	Saterdagh Paesch-avondt.	393
239.	Paesche Sondagh.	390. 394
243.	Paesche maendagh.	396
244.	Paesche dingsdagh.	397
246.	Paesche woensdagh.	401
242.	Paesche donderdagh.	394
249.	Paesche vrijdagh.	404
241.	Saterdagh na Paeschen.	393
245.	De 1 Sondagh na Paeschen.	399
142.	2 Sondagh na Paeschen.	236
228.	3 Sondagh na Paeschen.	367
227.	4 Sondagh na Paeschen.	365
229.	5 Sondagh na Paeschen.	368
147.	Cruys maendagh.	244
147.	Cruys dingsdagh.	244
230.	Cruys woensdagh.	370
230.	Vigili voor Jesu Christi Hemelvaert.	370
252.	Jesu Christi Hemelvaert.	352
226.	Sondagh na Jesu Christi Hemelvaert.	364
221.	Vigili voor Pinxteren.	357

222.	Pinxter Sondagh, Sinxen.	358
42.	Pinxter maendagh.	83
141.	Pinxter dingsdagh.	235
114.	Pinxter woensdagh quatertemper.	189
108.	Pinxter donderdagh.	179

55.	Pinxter vrijdagh, quatertemper.	103
51.	Pinxter saterdagh, quatertemper.	98
249.	H. Drievuldigheyts-dagh.	404
81.	De 1 Sondagh na Pinxter.	141
114.	H. Sacraments-dagh.	191
160.	2 Sondagh na Pinxter onder de Octave.	263
114.	Octave van H. Sacrament.	191
163.	3 Sondagh na Pinxter.	267
49.	4 Sondagh na Pinxter.	95
69.	5 Sondagh na Pinxter.	127
120.	6 Sondagh na Pinxter.	198
85.	7 Sondagh na Pinxter.	145
165.	8 Sondagh na Pinxter.	271
186.	9 Sondagh na Pinxter.	303
170.	10 Sondagh na Pinxter.	279
119.	11 Sondagh na Pinxter.	196
145.	12 Sondagh na Pinxter.	241
134.	13 Sondagh na Pinxter.	221
80.	151. 14 Sondagh na Pinxter.	139
89.	15 Sondagh na Pinxter.	152
158.	16 Sondagh na Pinxter.	260
198.	17 Sondagh na Pinxter.	318
55.	18 Sondagh na Pinxter.	103
195.	19 Sondagh na Pinxter.	313
47.	20 Sondagh na Pinxter.	92
132.	21 Sondagh na Pinxter.	218
196.	22 Sondagh na Pinxter.	305
58.	23 Sondagh na Pinxter.	108. 109
204.	24 Sondagh na Pinxter.	326. 331

Wanneer daer meer Sondagen na Pinxter komen, worden genomen van het overschot van nae drie Coningen.

Na H. Cruys-Verheffingh in September.

127.	Quatertemper woensdagh.	210
93.	Quatertemper vrijdagh.	157
156.	Quatertemper saterdagh.	257

115.	Dagelijksche Sielen-dagen.	190
113.	Sielen Jaer-gety.	189
175.	Uyt-vaerdt.	287

Januarius.

25.	Besnijdenis ons Salighmakers Jesu Christi.	1 *Janu.*	*pag.* 48
26.	H. Drie Coningen.	6	52
92.	S. Paulus Eremijt.	15	156
152.	S. Antonius Eremijt.	17	252
123.	S. Petrus Stoel te Romen.	18	204
66.	S. Fabiani en Sebastiani.	20	123
103.	S. Agniet.	21	338
173.	S. Paulus Bekeeringe.	25	283

Februarius.

27.	Purificati, ons Lieve Vrouw Lichtmis.	2 *Febr.*	55
167.	S. Agatha.	5	273
123.	S. Petrus Stoel te Antiochien.	22	204
224.	Vigili voor S. Mathias.	23	362
92.	S. Mathias.	24	156

Martius.

39.	S. Thomas van Aquinen.	7 *Mart.*	125
167.	S. Geertruyd.	17	273
12.	18. S. Joseph.	19	35
16.	Annuntiatio B. Marie, ons L.Vrouw Boodschap.	25	32

April.

223.	S. Joris.	23 *Apr.*	360
143.	S. Marcus.	25	237

May.

220.	SS. Philippus en Jacobus de Minder.	1 *May*	355
42.	H. Cruys-vindinge.	3	83
89.	S. Monica.	4	152
279.	Sint Jan by de Latijnsche Poort in d'Oli.	6	291
129.	S. Michiels vertooning.	8	214

Junius.

109.	S. Barnabas.	11 *Jun.*	*pa.* 180
152.	S. Odulphus.	12	252
39.	S. Engelmundus.	21	125
15.	Vigili voor S. Jans Geboorte.	23	29
21.	12. S. Jans Geboorten-dagh.	24	37
173.	S. Adelbertus.	25.	283
247.	Vigili voor SS. Petrus en Paulus.	28	402
123.	S. S. Petrus en Paulus.	29	204
109.	Commemorati van S. Paulus.	30	180
112.	Octava SS. Petri en Pauli.	6 *Jul.*	186

Iulius.

19.	Marie Visitati, besoekinge van Elisabeth.	2 *Jul.*	33
66.	S. Bonifaeius.	5	122
103.	S. Margarita.	20	173
93.	184. S. Maria Magdalena.	22	157
224.	Vigili voor S. Jacob.	24	162
179.	S. Jacobus de Meerder.	25	291
103.	S. Anna.	26	173
146.	S. Martha.	29	242

Augustus.

123.	S. Petrus Banden.	1 *Aug.*	204
96.	S. Maria Major ter Sneew.	5	163
126.	Transfigurant op den Berg van Tabor.	6	207
142.	Vigili voor S. Laurentius.	9	145
188.	S. Laurentius.	10	305
96.	Vigili voor Marie Hemelvaert.	14	163
146.	255. Assumptio Marie Hemelvaert.	15	242
256.	Marie Kroninge.	15	415
173.	S. Bernardus.	20	283
224.	Vigili voor S. Bartholomeus.	23	283
65.	S. Bartholomeus.	24	122
39.	S. Augustinus.	28	125
97.	S. Jans Onthoofdinge.	29	164

September.

10.	23. S. Marie Geboorte.	8 *Sept.*	*pag.* 22
190.	258. H. Cruys-verheffinge.	14	190
	Quatertemper, soekt na de 14 Sondagh na Pinxter.		
56.	Vigili voor S. Matheus.	20	105
56.	S. Matheus.	21	105
6.	129. S. Michiel.	29	214
7.	130. H. Schut-Engel of Bewaerder.	30	14

October.

173.	S. Bavo.	1 *Oct.*	283
92.	S. Franciscus.	4	156
143.	S. Lucas.	18	237
210.	S. Ursula.	21	338
29.	Vigili voor SS. Simon en Judas.	27	360
225.	SS. Simon ende Judas.	28	363
	Vigili voor Alder-heyligen.	31	123

November.

66.	Alder-heyligen.	1 *Nov.*	123
62.	Alder-gelovige Zielen.	2	115
211.	S. Willibrordus.	7	340

95.	S. Martinus.	11	161
11.	S. Marie Presentati.	21	23
210.	S. Cecilia.	22	338
210.	S. Catharina.	23.	338
37.	Vigili voor S. Andreas.	29	76
49.	S. Andreas.	30	95

December.

210.	S. Barbara.	4 *Decem.*	338
211.	S. Nicolaus.	6	340
67.	S. Ambrosius.	7	125
9.	Conceptio S. Marie Ontfangkenis.	8	20
103.	S. Lucia.	13	338
103.	S. Begga.	17	173
224.	Vigili voor S. Thomas.	20	162
245.	S.Thomas.	21	399
18.	Kars-avondt.	24	34
24.	Kars-nacht.	24	64

24.	Kars-dagh.	25 *Dec.*	*pag.* 64
102.	S. Stephanus.	26	324
248.	S. Jan Euangelist.	27	403
29.	Onnosel Kinderen.	30	62
152.	S. Silvester.	31	152

Tot andere Heyligen, Martelaren, Confessoren, Maeghden, Weduwen, Patroonen en Patronssen sult verneemen na het principaelste punt of materi van het Euangeli, en dan soeken in dit navolgende Aenwijserken, of in de groote Aenwijser der Opschriften.

210.	Tien Maeghden.	338
67.	Sout der aerden.	225
211.	Vijf Talenten.	340
182.	Tien ponden.	297
103.	Den Schat en den Margariet.	173
224.	Dat gy malkander bemindt.	162
245.	Niet en haet sijn Vader en Moeder.	264
152.	Lenden omgordt, licht in d'handen.	252
92.	Dit verborgen voor de wijsen.	156.239
28.	Een trouwen knecht.	316
66.	Acht Saligheden.	123
167.	Schey-brief.	273
223.	Is een Wijngaert-stam, mijn Vader een Akker-man.	360
173.	Wy hebben 't al verlaten.	283
152.	Neemt op sijn Cruys en volght.	206
95.	Geen licht onder een koren-maet.	162
109.	Als Schapen onder de Wolven.	180

142.	Een goeden Harder.	236
149.	Vreest niet die 't lijf doot-slaen.	247
151.	Besiet de Ravens.	250